

Dyrøy kommune

Den lærende kommune

Møteinnkalling

Utvalg: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Møtested: , Kommunehuset Sørreisa
Dato: 30.11.2022
Tidspunkt: 12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 18 92 00.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed, som gis pr. telefon.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Unntatt offentlighet	Arkiv- saksnr
	Saker til behandling		
PS 8/22	Referatsaker		
RS 15/22	Oppstart av pårørendeundersøkelser pleie og omsorg		2022/808
RS 16/22	Foredragene fra fylkeskonferanse: Til universell utforming gjennom medvirkning. Sending 1		2019/721
RS 17/22	Foredrag fra fylkeskonferanse: Universell utforming gjennom medvirkning, dag 2.		2019/721
	Saker til behandling		
PS 9/22	Handlingsplan fastlegetjenesten Sørreisa kommune		2019/721
PS 10/22	Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026		2019/721
PS 11/22	Nye legekontorer i sentrum i kombinasjon med omsorgsboliger		2019/721

Roger Tronstad

PS 8/22 Referatsaker

**Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester**

INNLANDET (Oppland)

Avtale om bruk av datamateriale fra pårørendeundersøkelsen IVARETATT?

er inngått mellom _____ Dyrøy _____ kommune

og

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) Innlandet (Oppland)

(eier av undersøkelsen)

Kontaktperson eier

Navn: Lene Fossbråten

Stilling: Fagkonsulent og prosjektleder

Telefon: 91712265

E-post: lene.fossbraten@gjovik.kommune.no

Ansvarlig (kommunalsjef i helse og omsorg eller tilsvarende stilling)

Navn: Karl Johan Olsen

Stilling: Kommunalsjef Helse og omsorg

Telefon: 91535349

E-post: karl.olsen@dyroy.kommune.no

Annen tilgangshaver i kommunen

Navn: Noeline Goos

Stilling: Enhetsleder pleie og omsorg

Telefon: 46748305

E-post: noeline.goos@dyroy.kommune.no

Beskrivelse av undersøkelsen

Pårørendeundersøkelsen «IVARETATT?» er en årlig spørreundersøkelse der pårørende kan gi tilbakemelding på hvordan de opplever å bli inkludert og ivaretatt av helse- og omsorgstjenesten i kommunen de er pårørende i. Undersøkelsen er utarbeidet av USHT Innlandet (Oppland), i samarbeid med Senter for omsorgsforskning øst. USHT Innlandet (Oppland) er eier og ansvarlig for undersøkelsen med tilhørende datamateriale.

Kommuner som ønsker å benytte data fra pårørendeundersøkelsen «IVARETATT?» til sitt kvalitetsarbeid om pårørende gis tilgang til å hente ut data for sin kommune, for sitt fylke og på nasjonalt nivå, ved å signere denne avtalen. Tilgang gis kommunalsjef i helse og omsorg eller en i tilsvarende stilling/på tilsvarende ansvarsnivå. I tillegg kan tilgang gis en ekstra person i kommunen som er knyttet til arbeid med undersøkelsen. Disse personene fungerer som kontaktpersoner mellom kommunen og USHT Innlandet Oppland. Tilgang til å hente ut data er kostnadsfritt og kan gjøres gjennom hele året for fullførte undersøkelser. For nylig fullført undersøkelse åpnes tilgang 20. april.

Varighet

Avtalen er gyldig til og med 30.11.2024

Partenes ansvar

Kommunen er ansvarlig for at følgende vilkår til enhver tid oppfylles:

- Utpeke en ansvarlig tilgangshaver i egen kommune.
- Dersom det er aktuelt å bytte tilgangshaver, må det gis beskjed om dette via post@pårørendeundersøkelsen.no.
- I all markedsføring og omtale av undersøkelsen skal det henvises til undersøkelsens hjemmeside www.pårørendeundersøkelsen.no.
- Datamaterialet kan benyttes i kommunens eget kvalitetsarbeid om pårørende. Materialet kan ikke benyttes til kommersielle formål
- Kommunen kan fritt formidle kommunens resultater fra undersøkelsen. Av hensyn til opphavsrett må det vises til at data er hentet fra pårørendeundersøkelsen IVARETATT?, og det må henvises til undersøkelsens hjemmeside www.pårørendeundersøkelsen.no.
- Tilgang til eller data fra undersøkelsen skal ikke videreformidles til tredjepart.
- Kommunen kan ikke selv benytte eller utlevere data til bruk i forskning
- Ved mislighold av vilkårene, vil tilgang og rettighet til å benytte datamateriale trekkes tilbake.

Kjo

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester er ansvarlig for å:

- Gi tilgangshaver brukernavn og passord til undersøkelsen
- Omregistrere tilgangen ved evt. bytte av tilgangshaver
- Gi informasjon og veiledning til tilgangshaver(e)/ kontaktperson(er) ved spørsmål om undersøkelsen.

_____ Dyrøy kommune

Sted/dato: Brøstadbotn 17.11.2022

Karl Johan Olav kommunalsjef Helse og omsorg

Signatur med stillingsbenevnelse (kommunalsjef i helse og omsorg eller tilsvarende stilling)

USHT Innlandet (Oppland)

Sted/dato: _____

Leder, USHT Innlandet (Oppland)

**Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester**

INNLANDET (Oppland)

Tips for å få et godt antall besvarelser fra pårørende

Her finner du en rekke tips som er innhentet fra kommuner som har gjennomført undersøkelsen tidligere.

Forankring

- Sørg for at en har hovedansvar for gjennomføring av undersøkelsen i kommunen. Dette kan for eksempel være kommunalsjef i helse og omsorg eller annen person som skal ha tilgang til å hente ut statistikk.
- Sørg for informasjon og god forankring på alle nivå, fra øverste ledelse til avdelingsledere og de enkelte ansatte. I tillegg til relevante råd og utvalg.
 - Informer og etterspør interesse for å gjennomføre undersøkelsen
 - Innhent innspill til gjennomføringen
- Lag en plan for hvem som skal gjøre hva i forhold til å sikre svar fra pårørende, iverksett plan og følg opp med å etterspørre underveis om og hvordan tiltak utføres
 - Avklar også om tiltak skal gjøres hele perioden undersøkelsen er åpen eller om det skal avsettes en avgrenset periode for dette.
- Ta kontakt med lokale lag og foreninger, og hør om de kan bistå i markedsføringen.

Synliggjør hvorfor pårørendes stemme ønskes

- Synliggjør kommunens fokus på pårørende
- Oppfordre og synliggjør overfor pårørende at det ønskes at de besvarer undersøkelsen og hvorfor det er viktig.
 - Det kan være lurt å informere om at undersøkelsen er anonym.
- Synliggjør hva resultatene skal brukes til
- Noen aktuelle arenaer for synliggjøring:
 - Lokalavis
 - Kommunens hjemmeside og facebookside
 - I ansattes dialog med pårørende
 - I SMS eller mail direkte til den enkelte pårørende, sammen med lenke til www.pårørendeundersøkelsen.no

Markedsføring

- Benytt markedsføringsmateriell fra undersøkelsen
- Legg ut informasjon på kommunens hjemmeside og facebookside.
 - Benytt bilde fra markedsføringsmaterialet
 - Gjenta og oppdater jevnlig. Nyhetssak og facebook-innlegg blir fort borte i mengden
 - Legg inn som fast innlegg på hovedside/framside på kommunens hjemmeside i perioden undersøkelsen pågår eller evt. i en egendefinert periode innenfor dette.
- Heng opp plakater og legg inn digitale plakater på infoskjermer
- Skriv ut flyers/hands-outs av plakater i markedsføringsmaterialet
 - Ansatte kan dele ut direkte til pårørende og legge igjen hos tjenestemottaker
 - Legg en bunke på ulike arenaer
 - Legg ved i vedtaksbrev
- Husk at pårørende ikke bare er der tjenestemottaker er. I tillegg til institusjoner og i boliger kan aktuelle arenaer for markedsføring også være på biblioteket, på Rådhuset, på bussen, på butikk og kjøpesenter, på treningssenter, på legekantor, tannlegkekantor, helsestasjon, på frisørsalong etc.
- Husk synliggjøring sammen med markedsføring (se eget hovedpunkt over)
- Husk i all markedsføring at det må lenkes til undersøkelsens hjemmeside www.pårørendeundersøkelsen.no

Universell utforming i et bredere perspektiv

Kirsti Svinø, seniorrådgiver i Bufdir
10.11.2022

Innhold

- > Bufdir og Bufdirs rolle
- > Universell utforming i en større sammenheng
 - FNs bærekraftsmål
 - CRPD
- > Hva er universell utforming?
- > Hvordan jobbe godt med universell utforming?

Bufdirs rolle

Bufdir er...

- > fagdirektorat for likestilling og ikke-diskriminering
- > underlagt Kultur- og likestillingsdepartementet på likestillingsområdet

Arbeider med å hindre diskriminering og bidra til likestilling på områdene kjønn, **funksjonsnedsettelse**, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnskarakteristika, kjønnsuttrykk, etnisitet, religion og livssyn.

Vi arbeider også for å nå regjeringens målsetting om et **universelt utformet samfunn**, og for å bekjempe og forebygge hatefulle ytringer

Bufdirs ansvarsområder

- > Koordinerer arbeidet med regjeringens handlingsplan for universell utforming
- > Gjennomføre og samordne tiltak
- > Analysere samfunnsutviklingen
- > Framskaffe og formidle oppdatert kunnskap og statistikk
- > Rapporter og kartlegginger
- > Koordinerer og bidrar inn i møter og nettverk
- > Tilskuddsordninger

Universell utforming i en større sammenheng

FNs bærekraftsmål

> Flere bærekraftsdelmål kan knyttes opp til universell utforming:

- Mål 4 om utdanning
- Mål 9 om innovasjon og infrastruktur
- Mål 11 om bærekraftige byer og samfunn
- Mål 16 om fred og rettferdighet

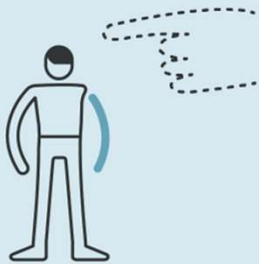
CRPD: Menneskerettigheter på lik linje med andre

- > Mennesker med funksjonsnedsettelse får ikke ivaretatt sine menneskerettigheter på lik linje med andre.
- > En egen konvensjon (CRPD) skal sørge for at menneskerettighetene blir gjennomført på en likestilt måte for personer med funksjonsnedsettelse.
- > Innebærer at kommunene skal jobbe for at personer med funksjonsnedsettelse får ivaretatt sine Menneskerettigheter **fullt ut og på lik linje** med andre (sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter).
- > Målet er at personer med funksjonsnedsettelse skal kunne delta og bli likestilt med andre i samfunnet

Selvbestemmelse

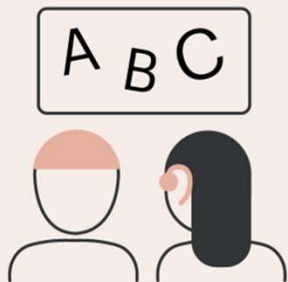
Ikke-diskriminering

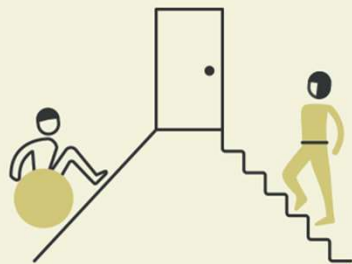
Deltakelse & inkludering

Respekt for forskjeller

Like muligheter

Tilgjengelighet

Likestilling

Respekt for utviklingsmulighetene

Hva er universell utforming?

Offisielle definisjoner av universell utforming

Utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av **alle mennesker**, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.

Universell utforming skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

Utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av **flest mulig**, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

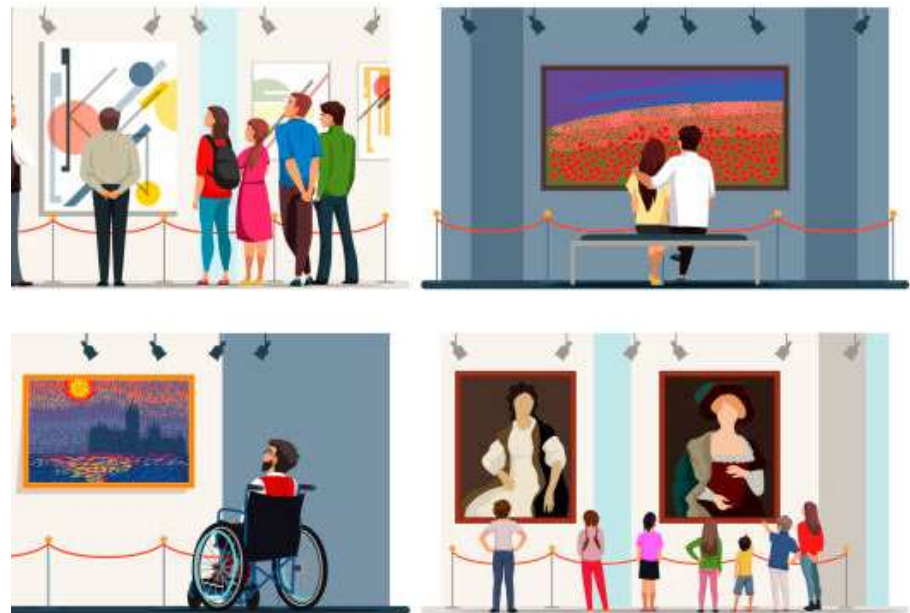
Likestillings- og diskrimineringsloven, § 17
www.lovdata.no

Universell utforming skal...

- > *...i første rekke sikre at personer med funksjonsnedsettelse kan delta i samfunnet på lik linje med andre. Universell utforming handler om å skape et mer inkluderende og tilgjengelig samfunn gjennom å ta hensyn til ulike individuelle forutsetninger og behov. Reglene skal sikre en likeverdig tilgjengelighet for flest mulig der dette er avgjørende for deltakelse i samfunnsliv - Prop 81L 2016-2017: 198*
- > *...ensure full, equal and unrestricted access for all potential consumers, including persons with disabilities, in a way that takes full account of their inherent dignity and diversity [...] The application of universal design makes society accessible for all human beings, not only persons with disabilities - CRPD General Comments. No. 2 on Accessibility*

Utfordringer

- > Universell utforming redusert til «god design»?
 - Uklart hva som faktisk *er* «universell utforming»
 - Interessekonvergens
- > «Melancholic universalism»
- > Normaliserende?
- > Motstridende behov

Målet er likestilling og deltakelse for alle

- > Universell utforming er verktøyet, ikke målet
- > En prosess som krever kontinuerlig arbeid, og revurdering

”

Universal design should always be a verb and never a noun

J.T. Dolmage

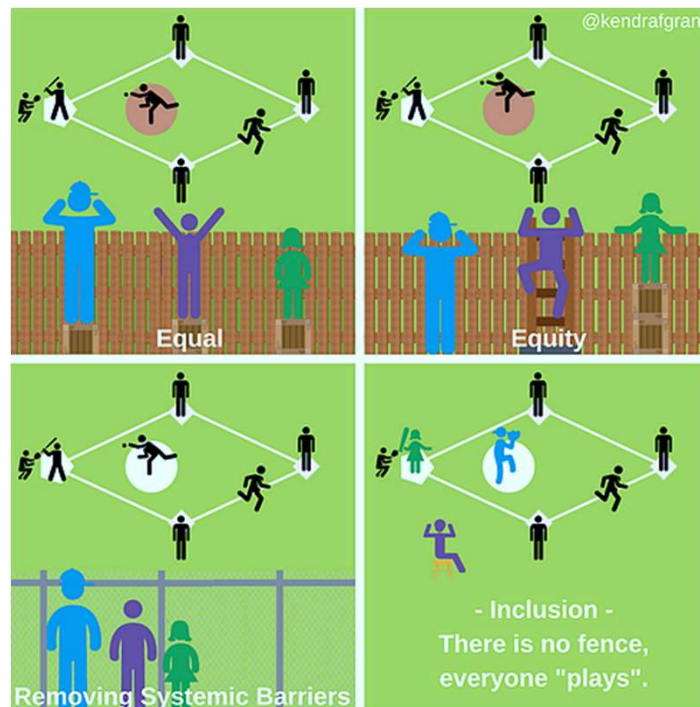

As more is learned about human needs and abilities, and as technologies develop, the practice of universal design improves, evolves, and changes. In truth, it might be better to think of this field as "universal designing", so as to focus on the decision-making process rather than on some end product that may be improved in the future

John Salmen

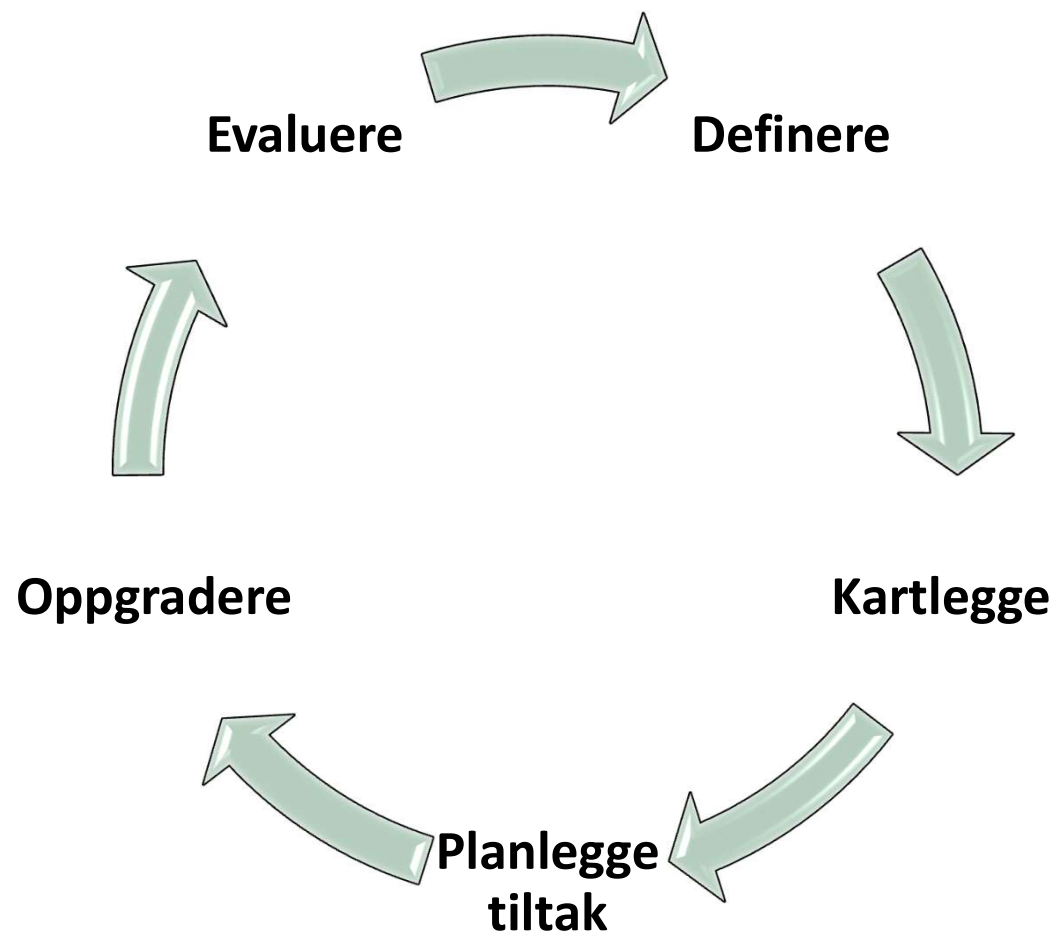
Hvordan jobbe godt med universell utforming?

Universell utforming for et mangfold

- > Forskrifter, standarder og retningslinjer er viktige verktøy for å sikre et visst nivå av universell utforming i samfunnet
- > Men...
- > Forskrifter, standarder og retningslinjer vil ikke alene «sikre universell utforming»

Forslag til prosess:

Viktig når man jobber med universell utforming

- > Sikre medvirkning
- > Å være klar over de antakelsene og den «bagasjen» man tar med seg inn i prosessen (underliggende verdier og uintenderte effekter)
- > Det kan være forskjell på hva «vi» mener sikrer tilgang, og faktisk tilgang

Nyttige spørsmål å stille når man jobber med universell utforming

- > Hvem er (fortsatt) utenfor?
- > Opplevs løsningene som likeverdige tilgjengelige (kan de oppleves som stigmatiserende på noen måte)?
- > Er det noen motstridende interesser her?
- > Har vi noen mekanismer for å ta imot tilbakemeldinger/innspill, og for å behandle disse?

Til salen:

- > Hva kan særlige utfordringer med å jobbe med universell utforming i (kommuner i) Troms og Finnmark?
- > Hva kan være gode muligheter/gevinster ved å jobbe med universell utforming her?

Kontaktinformasjon

Kirsti Svinø

Kirsti.svino@bufdir.no

Mer informasjon

www.bufdir.no/uu

Fra: Alesia Andreassen (alesia.andreassen@tffk.no)

Sendt: 17.11.2022 09:37:23

Til: Alle kommuner i Troms og Finnmark

Kopi:

Emne: Foredragene fra fylkeskonferanse: Til universell utforming gjennom medvirkning. Sending 1

Vedlegg: UU i et bredere perspektiv.pdf;Medvirkning i utforming av lokalt samfunn.pdf
Ettersending.

Til ansatte i deres kommune med ansvar for plan, folkehelse, bygg, teknisk, samt medlemmer i rådet for personer med funksjonsnedsettelse, eldre- og fellestråd.

Vedlagt presentasjoner fra fylkeskonferansens dag 1.

Med vennlig hilsen

Alesia Andreassen

Rådgiver

78 96 31 46 /

Sentraladministrasjonen

Guovddášhálldahus

www.tffk.no

Troms og Finnmark fylkeskommune

Romssa ja Finnmarkku fylkkagiielda

Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Medvirkning i utforming av lokalt samfunn

Dialog-konferanse Troms og Finnmark fylkeskommune
10. november 2022

Senteret for et aldersvennlig Norge

- Senteret startet opp 1. februar 2021
- Er en liten enhet i Helsedirektoratet
- Kontorer i Ålesund sentrum, samlokalisert med Eldreombudet
- 4 (5) ansatte per i dag

Oppgaver og mandat

Senteret jobber på statlig/nasjonalt nivå med å gjennomføre regjeringens ambisjoner for et aldersvennlig Norge.

En av senterets viktigste oppgaver er gjennomføringen av det nasjonale programmet for et aldersvennlig Norge som er etablert som en del av Leve hele livet reformen.

Sekretariatsfunksjon for Rådet for et aldersvennlig Norge.

Rådet sendte et brev.....

Rådet for et
aldersvennlig
Norge

Til kommunedirektører, eldreråd, ungdomsråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Dato: 11.08.2022

Innspill til kommunenes samfunnsplaner

I disse dager skal dere gi innspill til kommunens samfunnsplaner. I den forbindelse ønsker vi, som har fått i oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet å arbeide for et aldersvennlig Norge, å komme med noen innspill som vi håper er nyttige **og som dere kan bruke som synspunkter til de lokale samfunnsplanene.**

Et aldersvennlig samfunn er vennlig for alle. Derfor har vi også involvert både ungdomsråd og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i denne påminnelsen om at dette ikke er noe et nasjonalt råd kan løse. Men vi kan sette søkelyset på hva som må til, og så tar dere det videre. |

Aldersvennlig samfunnsutvikling

«Et aldersvennlig samfunn må forankres i samfunnsplaner, arealplaner og gjerne også i egne temaplaner og ses i sammenheng med kommunens øvrige planer. Aldersvennlige tiltak har synergier til bærekraftig utvikling, smart utvikling og lokal samfunnsutvikling»

Et aldersvennlig samfunn:

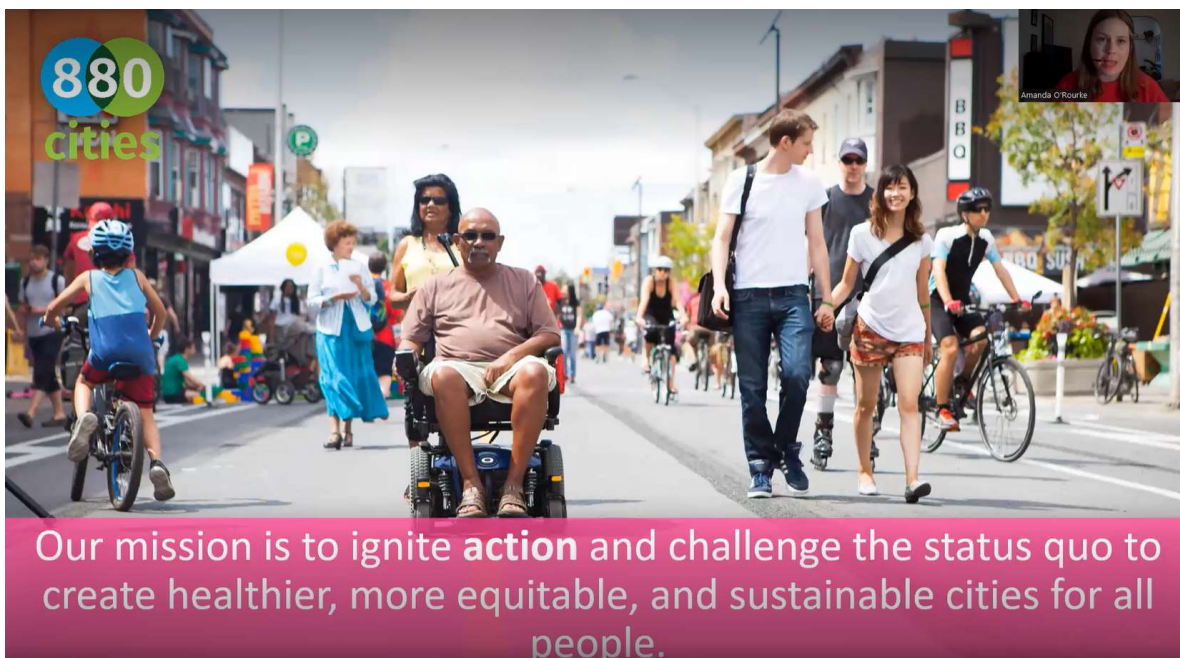
- Inkluderende
- Tilgjengelig
- Fremmer aktiv aldring

«If you design for the young, you exclude the old, but if you design for the old you include everyone»

Glenn Miller, director of education and research,
Canadian Urban Institute

Det skjer flere steder.....

What if everything we did in our cities was great for an **8** year old and an **80** year old?

Det skjer flere steder.....

The 'Five Minute City': A New Way to Imagine a Better Vancouver

Imagine a city where everything you need to do is just a short walk away.

Scot Hein and Colleen Hardwick / 17 Oct 2018 / TheTye.ca

Scot Hein is an adjunct professor in the master of urban design program at UBC. He was previously the senior urban designer with the City of Vancouver.

Colleen Hardwick is a candidate for Vancouver city council with the Non-Partisan Association. She is the founder of [PlaceSpeak](#).

15-minute cities in practice

The idea of "15-minute city" is not new, and many cities ([Barcelona](#), [Bogotá](#), [Buenos Aires](#), [Melbourne](#), [Milan](#), [Paris](#) and [Portland](#)) around the world have been using its elements to create people-centered urban development models. Recently, the concept has been adopted by a number of cities around the world but was made famous by the [city of Paris](#) where mayor [Anne Hidalgo](#) made it part of her re-election campaign. The trending concept is quite the opposite of traditional urban planning models that segregate different land uses, especially residential from businesses, retail, industry and leisure. Traditional planning models often encouraged more car traffic in-order to connect activities like home-work, home-business, home-leisure. On the contrary, "the 15-minute city" concept integrates various land uses into a cohesive people-centered development trying to get away from private cars and promoting walking, cycling and use of public transport.

THE 15-MINUTE PARIS

Et aldersvennlig samfunn bygger på prinsippene for et bærekraftig samfunn som er beskrevet i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2019-2023), Folkehelsemeldingen – «Gode liv i et trygt samfunn» og i FNs bærekraftsmål

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET

Mål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

10 MINDRE ULIKHET

Mål 10: Redusere ulikhet i og mellom land

9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Mål 9: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

Mål 11: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Mål 17: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

Felles sak – avhengigheter og synergier

Innsatsområder i aldersvennlige lokalsamfunn

Fra Håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn

- Universell utforming/utendørsområder/plan
- Bolig
- Transport
- Samfunnsdeltakelse
- Medvirkning og kommunikasjon

Aldersvennlig stedsutvikling

Hva er aldersvennlig stedsutvikling

Aldersvennlig stedsutvikling handler grunnleggende sett om å skape fysiske omgivelser som gjør det mulig for eldre å være aktive samfunnsdeltakere så lenge som mulig, også den dagen helsa begynner å skranke. Selv om vi kaller det aldersvennlig stedsutvikling handler det ikke kun om tiltak rettet mot eldre. Både forskning og praktisk erfaring viser at det som er bra for eldre som regel er godt for alle.

Norske arkitekters
landsforbund

9. Gjør universell utforming til en premiss for all planlegging.

Hvordan kan innbyggerne medvirke?

1. Gjennomfør **inkluderende** stedsutviklingsprosesser som inspirerer, fornyer og forankrer ideen om et godt sted for alle – også eldre

Norske arkitekters
landsforbund

Hvordan kan eldre medvirke?

Medvirkning og samskaping

Et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for å lykkes med aldersvennlig stedsutvikling. Kunnskapsgrunnlaget bør romme stemmene til de vi planlegger for, enten det er eldre beboere i et område eller brukerne av en tjeneste. Deres erfaringer, lokalkunnskap, behov og ideer er vesentlig for å utvikle gode planer og tiltak. For å få nødvendig kraft i gjennomføringsfasen bør man også tenke på hvordan kommunen kan samskape med andre aktører. I dette kapitlet vil vi gjennomgå og drøfte utvalgte verktøy og metoder for medvirkning og samskaping.

Norske arkitekters
landsforbund

Hvem er de eldre i din kommune?

- Hvordan befolkningen og befolkningsutviklingen i kommunen fordeler seg aldersmessig
- Andel av f.eks. minoritetsbefolkning, innvandrere mv.
- Hvordan er folkehelsen i kommunen; er det særlige utfordringer?
- Tjenestebehov og utvikling

- Hvordan lever de eldre livene sine?
- Hvor befinner de eldre seg? Hvor kan dere treffe dem?
- Hvem kan vi snakke med?

Hvem kan medvirke og hvordan?

- De lovpålagte (eldre)rådene i kommuner og fylkeskommuner
- Organisasjoner, lag og foreninger hvor eldre er representert
- Ildsjeler, talspersoner, engasjerte enkeltpersoner, men også til de «stille stemmene»
- Involver bredt, lytt til flere stemmer!
- Oppsøk steder der de eldre treffes, kanskje ikke bare på eldresenteret, men også på kaféen og kjøpesenteret
- Få med stemmene til de unge og morgendagens eldre
- Gjør det enkelt, som Gjermund!
- Vær bevisst på hvilke arenaer dere bruker

Medvirkningsaktiviteter

- Formell og uformell medvirkning
- Mange ulike metoder og aktiviteter –Se [Håndbok for aldersvennlige lokalsamfunn](#)
- Valg av medvirkningsmetoder. Ofte vil det være en god løsning med en kombinasjon av ulike metoder for å dekke opp det man ønsker å få svar på.
Se [Håndbok – Aldersvennlig stedsutvikling](#)
- Medvirkningsaktiviteter er skreddersøm – må tilpasses saken, prosessen, målgruppen
- (Eldre)rådene som pådrivere overfor kommunen på å iverksette medvirkningsprosesser på ulike saksområder

Gode grep i medvirkning (for eldre)

God og systematisk bruk av medvirkning fordrer høy bevissthet og helhetlig tenkning. Noen spørsmål kan være lurt å stille:

- *Hvorfor* ønsker vi å involvere akkurat disse innbyggerne i en sak?
- *Hvem* ønsker vi å komme i dialog med? Eldre innbyggere er ikke en enhetlig gruppe, verken når det gjelder synspunkter, alder eller funksjonsnivå.
- *På hvilket tidspunkt* i en saksgang eller prosess ønsker vi innspill? Jo tidligere, desto større mulighet for å påvirke.

[Kommunikasjon og medvirkning - forutsetninger for aldersvennlig utvikling - KS](#)

10 råd for aldersvennlig stedsutvikling

Sjekk rådene [her](#)

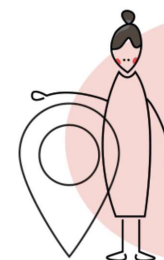

Hva skal vi se etter?

Fra Håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn

- Universell utforming/utendørsområder/plan
- Bolig
- Transport
- Samfunnsdeltakelse
- Medvirkning og kommunikasjon

Aldersvennlig utvikling er alltid lokal

Prioriter enkle tiltak som gir stor verdi for mange

Universell utforming + Lokal kunnskap + Medvirkning = Aldersvennlige lokalsamfunn

Hva skal vi se etter?

- Viktige fokusområder:
Gode uteområder og sosiale møteplasser, attraktive bomiljøer, transport og mobilitet
- Ulike løsninger i bygd og by – lokal kunnskap
- Tenke generasjonsovergripende – innbyggers ressurser til gjensidig glede og nytte
- Felles møteplasser og arenaer
- Flerbruk og mangfold
- Kjennetegn på aldersvennlige nærmiljø

Kjennetegn på et aldersvennlig nærmiljø:

- Nærhet til lokalsenter med forretninger, kafeer, kulturtilbud og gode møteplasser.
- Gode turområder og gang/ sykkelveier som også leder til andre deler av kommunen.
- Området må være enkelt å orientere seg i og det må oppleves som attraktivt og trygt å bevege seg til fots.
- Egnede boliger med ulik grad av fellesskapsløsninger i ulike prisklasser. Mulighet for å flytte innenfor et lokalmiljø for å beholde nettverket sitt.
- Området må være universelt utformet.
- Enkel tilgang til kollektivtransport.
- Det må være sittemuligheter og offentlige toaletter på de stedene det er naturlig å oppholde seg eller gå tur.
- Det må være hyggelig og tilstrekkelig belysning både ute og inne uten blindingseffekt og med god fargegjengivelse.
- Vedlikeholdet, og ikke minst vintervedlikeholdet, må være godt. Gang og sykkeltraseer må prioriteres foran bilen.

Best mulig for flest mulig

Av: Aldersvennlig Norge

Postet: 14.10.22 (oppdatert 17.10.22)

Illustrasjon: Unsplash

Med medvirkning som råd tråd, presenterte Austevoll, Gjerdrum, Indre Fosen, Oslo og Lillestrøm kommune prosjekter og ulike tilnærminger til aldersvennlige og universelt utformede uteområder og møteplasser i det som er det første av i alt tre webinarer om temaet.

<https://www.aldersvennlig.no/2022/10/14/best-mulig-for-flest-mulig/>

Tilgjengelighet – noe mer en fysisk utforming?

- Universell utforming (UU) har i stor grad handlet om fysiske utformingsløsninger og tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Er prioritert innenfor IKT, arkitektur, transport og samfunnsplanlegging.
- Det er ikke bare de fysiske barrierene som hindrer likeverdig deltakelse i samfunnet for alle.
- Den økende digitaliseringen av samfunnet gjør at mange ikke får tilgang til de samme samfunnsarenaene som andre selv om de fysisk sett er i stand til å benytte dem. Dette gjelder i stor grad eldre.

Tilgjengelighet – noe mer en fysisk utforming?

- Det hjelper f.eks. ikke at holdeplasser, kommunikasjonsmidler og transporttilbud er universelt utformet dersom brukerne ikke vet når bussen går, hvor den går fra eller hvordan de skal få kjøpt billett.

Krever god medvirkning i utviklingen av løsningene

- Universelt utformede og tilgjengelige utearealer og turstier blir vanskelig å bruke dersom man ikke får tilgang til informasjon om hvor de er å finne.
- Tilgang til arrangementer på tilrettelagte kulturarenaer hindres av manglende evne og kompetanse til å finne fram til ønskede aktiviteter og kjøpe billetter.

Senteret for et
aldersvennlig
Norge

Les mer:

www.aldersvennlig.no

Følg oss:

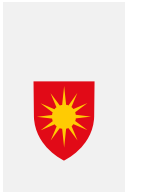
Bli inspirert:

www.planleggelitt.no

Konferanse: Funksjonsevnekonvensjonen

Oslo 27./28. oktober 2022

Implementering av CRPD i kommunal sektor Bodø kommune

Marcus Zweiniger

Landskapsarkitekt MNLA

Master of Universal Design and Accessibility

KS ambassadør for universell utforming

Innhold

1. Bakgrunn
2. Politisk forankring
3. Administrasjonen
4. Arbeidsform og verktøy
5. Framdrift
6. Forventete konsekvenser

Innhold

1. Bakgrunn
2. Politisk forankring
3. Administrasjonen
4. Arbeidsform og verktøy
5. Framdrift
6. Forventete konsekvenser

Temadag 2019

Kommunalt Råd for funksjonshemmede (foreldet betegnelse) gjennomførte i april 2019 en **temadag om FN konvensjonen** om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Hensikten var ta «tempen» på hvor vi står i Bodø kommune.

Bodø kommune etablerte en arbeidsgruppe og det ble laget et dokument som skulle ta rede for hvor de ulike virksomhetsområder befinner seg sett i lys av konvensjonen. Hva har man fått til og hva er aktuelle utfordringer, og hvordan skal man arbeide med utfordringene?

Invitasjon til temadag om FN-konvensjonen:

Rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD¹) og «ståå» i Bodø kommune

23. april, kl.10.30-15.30 i Stormen bibliotek

Kommunalt råd for funksjonshemmede i Bodø arrangerer en åpen temadag om hvordan «ståå» er i Bodø kommune sett i forhold til FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Hensikten er å ta «tempen» på hvor vi står, sette ord på utfordringer og ha dialog om veien videre.

Det blir en innledning om konvensjonen og kommunens forpliktelser ved seniorrådgiver ved LDO (Likestillings- og Diskrimineringsombudet) Anne Jorun B. Ballangrud. Deretter vil følgende representanter fra Bodø kommune ha innledning om hvordan situasjonen er på ulike områder:

- **Utdanning**, artikkel 24, pkt. 2 a – e, pkt. 3 a-c, pkt. 4, pkt. 5 det som går på voksenopplæring og livslang læring v/undervisningssjef *Tore Tverbakk*
- **Deltakelse i kulturliv, fritidsaktiviteter, fornøyelser og idrett** artikkel 30, pkt. 1 a-c, 2, 4, 5 a-e v/leder *Bratten aktivitetspark Stig Magne Rikardsen*
- **Frihet og personlig sikkerhet**, artikkel 14 alle pkt.
Tilgjengelighet, artikkel 9, pkt. 1 c, e, f.
Retten til selvstendig liv og til å være en del av samfunnet, Artikkel 19, alle pkt.
Respekt for privatlivet, artikkel 22, alle pkt.
Helse, artikkel 25, pkt. a-d, f.
Habilitering og rehabilitering, artikkel 26, pkt. 1 a-b, 2,3.
v/leder av miljøtjenesten *Randi Huus* og rådgiver *Helse- og omsorgsavdelingen Mona Karlsen*
- **Tilgjengelighet**, Artikkel 9, pkt. 1 a, 2 a – d.
v/leder *Bygg drift Emil M Jensen* og landskapsarkitekt *Teknisk avdeling Marcus Zweiniger*
- **Arbeid og sysselsetting**, artikkel 27, pkt 1 a-c, g, i, k. v/HMS rådgiver *Elisabeth Aune Burchardt*
- **Ytringsfrihet og meningsfrihet og tilgang på informasjon**, artikkel 21, pkt. a, b, e.
Deltakelse i det politiske og offentlige liv, artikkel 29, pkt. a.
Tilgjengelighet, Artikkel 9, pkt. 1 b, g. v/kommunikasjonsrådgiver *Tor-Einar Schøning*

Etter hvert innlegg blir det mulighet til spørsmål, kommentarer og dialog. Lunch kan kjøpes i kafeen TUR i Biblioteket.

Program:

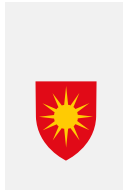
10.30-10.35	Velkommen og praktisk info ved leder kommunalt råd for funksjonshemmede - <i>Gunn Strand Hutchinson</i>
10.35-11.35	Kommunens forpliktelser etter CRPD v/seniorrådgiver LDO (Likestillings- og Diskriminerings Ombudet) - <i>Anne Jorun B. Ballangrud</i>
11.35-12.15	Lunch
12.15-14.45	Innlegg fra ulike etater i Bodø kommune (se info over) og spørsmål, kommentarer og dialog. Det legges inn pauser
14.45-15.30	Avsluttende diskusjon og oppsummering

¹ Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

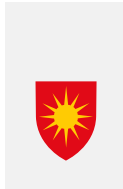
Innholdsfortegnelse

Innledning.....	2
Invitasjon	3
Utdanning.....	4
Artikkel 24, Utdanning.....	4
Pkt. 2 a – e, pkt. 3 a-c, pkt. 4, pkt. 5 (grunnskoleundervisning, voksenopplæring og livslang læring)	4
Kultur, fritid og idrett	7
Artikkel 30, Deltakelse i kulturliv, fritidsaktiviteter, fornøyelser og idrett	7
Pkt. 1 a-c, 2, 4, 5 a-e	7
Helse, miljø og omsorg.....	11
Artikkel 14, Frihet og personlig sikkerhet.....	11
Alle pkt.....	11
Artikkel 9, Tilgjengelighet.....	11
Pkt. 2 c, e, f.	11
Artikkel 19, Retten til selvstendig liv og til å være en del av samfunnet	12
Alle pkt.....	12
Artikkel 22, Respekt for privatlivet.....	13
Alle pkt.....	13
Artikkel 25, Helse.....	13
Pkt. a-d, f.	13
Artikkel 26, Habilitering og rehabilitering	14
Pkt. 1 a-b, 2,3.....	14
Bygg og byrom.....	16
Artikkel 9, Tilgjengelighet.....	16
Pkt. 1 a, 2 a – d.	16
Arbeid	19
Artikkel 27, Arbeid og sysselsetting.....	19
Pkt 1 a-c, g, i, k.....	19
Demokrati og informasjon	21
Artikkel 9, Tilgjengelighet	21
Pkt. 1 b og 2 g.....	21

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	2
Invitasjon	3
Utdanning.....	4
Artikkel 24, Utdanning.....	4
Pkt. 2 a – e, pkt. 3 a-c, pkt. 4, pkt. 5 (grunnskoleundervisning, voksenopplæring og livslang læring)	4
Kultur, fritid og idrett	7
Artikkel 30, Deltakelse i kulturliv, fritidsaktiviteter, fornøyelser og idrett	7
Pkt. 1 a-c, 2, 4, 5 a-e	7
Helse, miljø og omsorg	11
Artikkel 14, Frihet og personlig sikkerhet.....	11
Alle pkt.....	11
Artikkel 9, Tilgjengelighet.....	11
Pkt. 2 c, e, f.	11
Artikkel 19, Retten til selvstendig liv og til å være en del av samfunnet	12
Alle pkt.....	12
Artikkel 22, Respekt for privatlivet.....	13
Alle pkt.....	13
Artikkel 25, Helse.....	13
Pkt. a-d, f.	13
Artikkel 26, Habilitering og rehabilitering	14
Pkt. 1 a-b, 2,3.....	14
Bygg og byrom.....	16
Artikkel 9, Tilgjengelighet.....	16
Pkt. 1 a, 2 a – d.	16
Arbeid	19
Artikkel 27, Arbeid og sysselsetting.....	19
Pkt 1 a-c, g, i, k.....	19
Demokrati og informasjon	21
Artikkel 9, Tilgjengelighet	21
Pkt. 1 b og 2 g.	21

Bygg og byrom

Artikkel 9, Tilgjengelighet

Pkt. 1 a, 2 a – d.

1. For at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal få et selvstendig liv og kunne delta fullt ut på alle livets områder, skal partene treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre får tilgang til det fysiske miljøet, til transport, til informasjon og kommunikasjon, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi og -systemer, og til andre tilbud og tjenester som er åpne for eller tilbys allmennheten, både i byene og i distriktene. Disse tiltakene, som også skal inkludere å identifisere og fjerne det som hindrer og vanskeliggjør tilgjengeligheten, skal blant annet gjelde for:

a) bygninger, veier, transport og andre innendørs og utendørs tilbud, herunder skoler, boliger, helsetjenestens lokaler og arbeidsplasser,

Hva har man fått til?	<ul style="list-style-type: none">– Stort fokus på universell utforming - både ved nyetablering og nybygg av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.– Konkret kompetansebygging om universell utforming – blant annet ved intern opplæring, men også i form av mastergradutdanning (Master i Universelt Design og Tilgjengelighet, Aalborg universitet København)– Flere bygg er kartlagt for å identifisere mangler på universell utforming– Enkeltiltak for rehabilitering etter kravene om uu er gjennomført, deriblant fjerning av terskler, synlige ledelinjer, merking av ujevne overflater, skilting innad i bygg, adkomstramper for tilgjengelighet uten trinn, god belysning ute og inne, dørautomatikk m.m.– Nyetablerte offentlige bygg og byrom er universell utformet - dette er sikret gjennom overvåking fra planfasen til overtakelsen.– Krav i forskrift (TEK 10/17) og andre veiledere overholdes ved nyetablering og rehabilitering av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.– Informasjon og opplæring til den enkelte ansatte om løsninger og muligheter ved enkle reparasjoner og utbedringer.
Hva er utfordringer i dag?	<ul style="list-style-type: none">– Kartlegging av eksisterende bygg og byrom gjenstår. Intern kapasitet og kunnskap begrenser dette.– Vurdering av løsningsforslag med tilhørende kostnadsoverslag gjenstår. Intern kapasitet og kunnskap begrenser dette.– Rutiner og gode, enhetlige beskrivelser mangler.– Økonomiske forutsetninger for å rehabilitere eldre anlegg mht uu mangler
Hvordan kan man arbeide med utfordringene?	<ul style="list-style-type: none">– Kartlegging av eksisterende bygg og byrom inklusive løsningsforslag og tilhørende kostnadsoverslag kan vurderes som oppdrag for private aktører

Bygg og byrom

Artikkel 9, Tilgjengelighet

Pkt. 1 a, 2 a – d.

1. For at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal få et selvstendig liv og kunne delta fullt ut på alle livets områder, skal partene treffe hensiktsmessige tiltak for å **sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre får tilgang til det fysiske miljøet, til transport, til informasjon og kommunikasjon, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi og -systemer, og til andre tilbud og tjenester** som er åpne for eller tilbys allmennheten, både i byene og i distriktene. Disse tiltakene, som også skal inkludere å identifisere og fjerne det som hindrer og vanskeliggjør tilgjengeligheten, skal blant annet gjelde for:

a) **bygninger, veier, transport og andre innendørs og utendørs tilbud, herunder skoler, boliger, helsetjenestens lokaler og arbeidsplasser,**

**Hva har man fått til?
Hva er utfordringer i dag?
Hvordan kan man arbeide med utfordringene?**

Hva har man fått til?

- Stort **fokus på universell utforming** - både ved nyetablering og nybygg av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.
- Konkret **kompetansebygging** om universell utforming – blant annet ved intern opplæring, men også i form av mastergradutdanning (Master i Universelt Design og Tilgjengelighet, Aalborg universitet København)
- Flere **bygg er kartlagt** for å identifisere mangler på universell utforming
- **Enkelttiltak for rehabilitering etter kravene om uu** er gjennomført, deriblant fjerning av terskler, synlige ledelinjer, merking av ujevne overflater, skilting innad i bygg, adkomstramper for tilgjengelighet uten trinn, god belysning ute og inne, dørautomatikk m.m.
- **Nyetablerte offentlige bygg og byrom er universell utformet** - dette er sikret gjennom overvåking fra planfasen til overtakelsen.
- **Krav i forskrift (TEK 10/17)** og andre veiledere overholdes ved nyetablering og rehabilitering av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.
- **Informasjon og opplæring til den enkelte ansatte** om løsninger og muligheter ved enkle reparasjoner og utbedringer.

Hva har man fått til?

- Stort fokus på universell utforming - både ved nyetablering og nybygg av gang- og sykkelveier, **bussholdeplasser**, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.
- Konkret kompetansebygging om universell utforming – blant annet ved intern opplæring, men også i form av mastergradutdanning (Master i Universelt Design og Tilgjengelighet, Aalborg universitet København)
- Flere bygg er kartlagt for å identifisere mangler på universell utforming
- Enkelttiltak for rehabilitering etter kravene om uu er gjennomført, deriblant fjerning av terskler, synlige ledelinjer, merking av ujevne overflater, skilting innad i bygg, adkomstramper for tilgjengelighet uten trinn, god belysning ute og inne, dørautomatikk m.m.
- Nyetablerte offentlige bygg og byrom er universell utformet - dette er sikret gjennom overvåking fra planfasen til overtakelsen.
- Krav i forskrift (TEK 10/17) og andre veiledere overholdes ved nyetablering og rehabilitering av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.
- Informasjon og opplæring til den enkelte ansatte om løsninger og muligheter ved enkle reparasjoner og utbedringer.

CLEARCHANNEL
BYPAKKE **BODØ**
Visste du at Bypakke Bodo også er:

**Oppgraderte bussholdeplasser
med universell utforming**

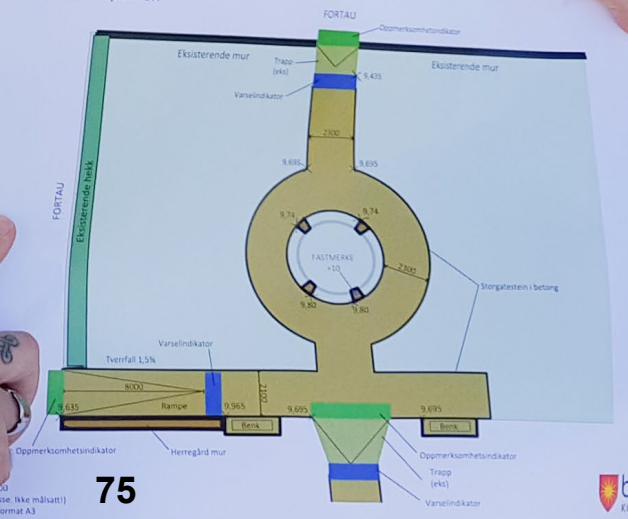

Hva har man fått til?

- Stort fokus på universell utforming - både ved nyetablering og nybygg av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.
- Konkret kompetansebygging om universell utforming – blant annet ved intern opplæring, men også i form av mastergradutdanning (Master i Universelt Design og Tilgjengelighet, Aalborg universitet København)
- Flere bygg er kartlagt for å identifisere mangler på universell utforming
- Enkelttiltak for rehabilitering etter kravene om uu er gjennomført, deriblant **fjerning av terskler**, synlige ledelinjer, merking av ujevne overflater, skilting innad i bygg, adkomstramper for tilgjengelighet uten trinn, god belysning ute og inne, dørautomatikk m.m.
- Nyetablerte offentlige bygg og byrom er universell utformet - dette er sikret gjennom overvåking fra planfasen til overtakelsen.
- Krav i forskrift (TEK 10/17) og andre veiledere overholdes ved nyetablering og rehabilitering av gang- og sykkelveier, bussholdeplasser, park- og rekreasjonsanlegg, og offentlige bygg som skoler og barnehager.
- Informasjon og opplæring til den enkelte ansatte om løsninger og muligheter ved enkle reparasjoner og utbedringer.

Anna-Benoni-parken

Hva er utfordringer i dag?

- Kartlegging av eksisterende bygg og byrom gjenstår. Intern kapasitet og kunnskap begrenser dette.
- Vurdering av løsningsforslag med tilhørende kostnadsoverslag gjenstår. Intern kapasitet og kunnskap begrenser dette.
- Rutiner og gode, enhetlige beskrivelser mangler.
- Økonomiske forutsetninger for å rehabilitere eldre anlegg mht uu mangler

Hvordan kan man arbeide med utfordringene?

- **Kartlegging av eksisterende bygg og byrom** inklusive løsningsforslag og tilhørende kostnadsoverslag kan vurderes som oppdrag for private aktører
- Utarbeide rutiner og gode, enhetlige beskrivelser
- Bruke kartleggingsarbeidet som grunnlag for å realistiske mål og tilhørende **bevilgninger i økonomiplanen**

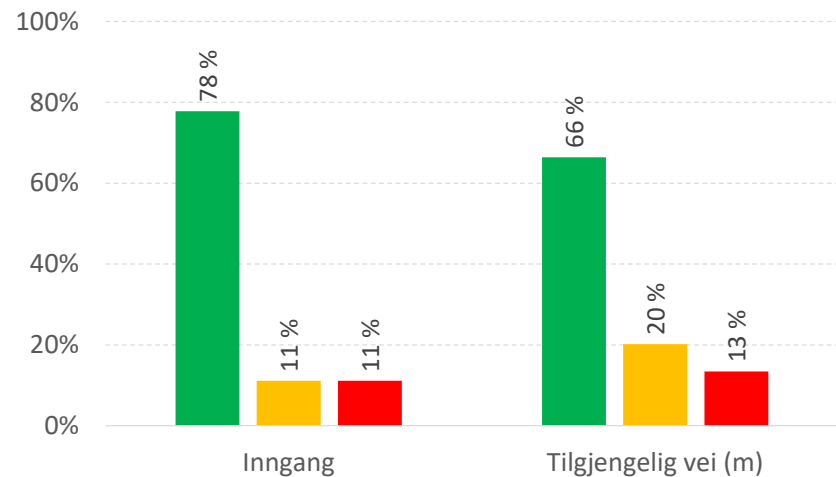
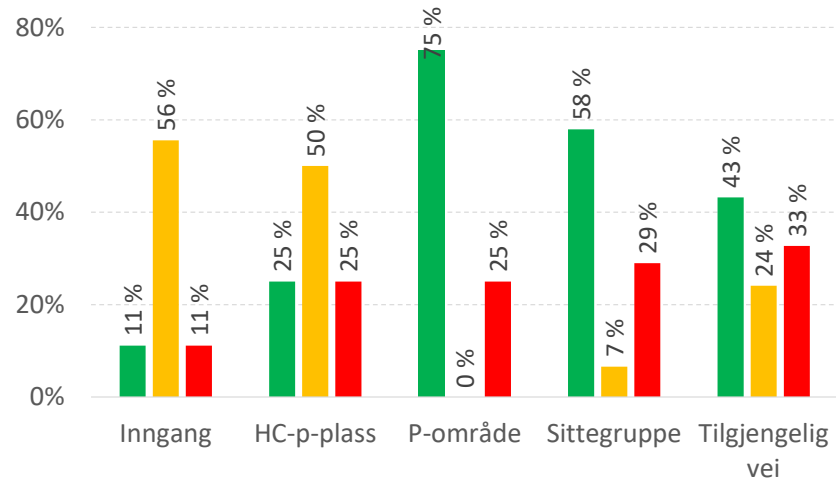

<https://bit.ly/3eqsOBx>

Rullestolbrukere - tilgjengelighetsvurdering

■ Tilgjengelig ■ Delvis tilgjengelig ■ Ikke tilgjengelig

Manuell rullestol			
Kartlagte objekt	Tilgjengelig	Delvis tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
Inngang (antall)	1	5	1
HC-parkeringsplass (antall)	2	4	2
Parkeringsområde (antall)	3	0	1
Sittegruppe (antall)**	106	12	53
Vei (meter)	11 603	6 461	8 783

Elektrisk rullestol *			
Kartlagte objekt	Tilgjengelig	Delvis tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
Inngang (antall)	7	1	1
Vei (meter)	17 832	5 409	3 606

** Inneholder alle sittegrupper og benker fra tettsteds- og friluftskartlegging

* Det vises bare objekter med avvikende krav for el. rullestol

§12-14 Trapp

Område:
Trapperom 141

Vurdering:

1f	Lysstyrken er veldig lav, på 71lux. Kravet for trapperom er 250lux.
2b	Håndløperen er har en høyde på 951mm og kravet er på maks 800mm.
c	Markering av trappeneser mangler.
3a	Trappens bredde er 1140mm og møter ikke kravet på 1200mm fri bredde.

TG3

TG1

TG2

TG1

Bygg og byrom

Artikkel 9, Tilgjengelighet

Pkt. 1 a, 2 a – d.

2. Partene skal også treffe alle hensiktsmessige tiltak for

- a) å utvikle, fremme og overvåke gjennomføringen av minstestandarder og retningslinjer for tilgjengeligheten til anlegg og tjenester som er åpne for eller tilbys allmennheten,
- b) å sikre at private foretak som tilbyr anlegg og tjenester som er åpne for eller tilbys allmennheten, tar hensyn til alle aspekter ved tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne,
- c) å sørge for at involverte parter gis opplæring om tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne,
- d) å sørge for at bygninger og andre anlegg som er åpne for allmennheten, har skilt i punktskrift og i en form som er lett å lese og enkel å forstå,

Bygg og byrom

Artikkel 9, Tilgjengelighet

Pkt. 1 a, 2 a – d.

2. Partene skal også treffe alle hensiktsmessige tiltak for

- a) å utvikle, fremme og overvåke gjennomføringen av minstestandarder og retningslinjer for tilgjengeligheten til anlegg og tjenester som er åpne for eller tilbys allmennheten,
- b) å sikre at private foretak som tilbyr anlegg og tjenester som er åpne for eller tilbys allmennheten, tar hensyn til alle aspekter ved tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne,
- c) å sørge for at involverte parter gis opplæring om tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne,
- d) å sørge for at bygninger og andre anlegg som er åpne for allmennheten, har skilt i punktskrift og i en form som er lett å lese og enkel å forstå,

Bygg og byrom

Artikkel 9, Tilgjengelighet

Pkt. 2 d

Hva har man fått til?

- Nye bygg beskrives med skilting i punktskrift og en standard skiltmal for å gjøre det tilgjengelig (font/størrelse/kontrast).
- Utformet en skiltmal som skal implementeres på samtlige kommunale bygg.

Hva er utfordringer i dag?

- **Økonomi** for å få gjennomført ny skilting av bygningsmassen til Bodø Kommune.
- Enighet om navnsetting og merking av kommunal bygningsmasse.

Hvordan kan man arbeide med utfordringene?

- Få behandlet **skilting av kommunale bygg som eget prosjekt med dedikert finansiering.**
- Personalressurser for å få gjennomført total kartlegging av bygningsmasse og benevning av denne for et godt grunnlag før bestilling.

Dokumentet skal kunne brukes som arbeidsdokument/handlingsplan etter temadagen, slik at en fremtidig utvikling kan dokumenteres.

Innhold

1. Bakgrunn
- 2. Politisk forankring**
3. Administrasjonen
4. Arbeidsform og verktøy
5. Framdrift
6. Forventete konsekvenser

Handlings- og økonomiplanen 2022 - 2025

VERBAL 10

Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse Bodø kommune utarbeidet i 2019 et dokument basert på FN konvensjonen om rettighetene for personer med funksjonsnedsettelse (CRPD). Dette viser tilstand, utfordringer og hva som bør gjøres for å bringe situasjonen i kommunen mer i tråd med konvensjonen. **Med utgangspunkt i dette dokumentet, legges det frem en sak om handlingsplan for å oppfylle CRPD i Bodø kommune.** Saken skal belyse hvordan handlingsdelen av plandokumentet skal rapporteres til bystyret, hvordan eventuelle revisjoner eller rulleringer skal foregå, og hvordan planen skal forholde seg til kommunens planstrategi.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Bodø ungdomsråd	11.03.2022
	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.03.2022
	Samfunnsutvalget	16.03.2022
	Bystyret	31.03.2022

Handlingsplan for å oppfylle rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne i Bodø kommune

Kommunedirektørens forslag til innstilling

Saken tas til orientering.

Bakgrunnen for at saken fremmes til politisk behandling

Den 23. april 2019 arrangerte rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse i Bodø kommune en åpen temadag rundt de forente nasjonenes (FN) konvensjon om rettighetene for personer med funksjonsnedsettelse (CRPD).

I forbindelse med denne temadagen ble administrasjonen bedt om å redegjøre for hvordan CRPD blir fulgt opp i Bodø kommune. Det ble koordinert et samarbeid på tvers av alle avdelinger i Bodø kommune for å kunne besvare forespørselen på best mulig måte. I tillegg til et felles foredrag på temadagen ble det utarbeidet en kortfattet skriftlig orientering. Denne har potensialet til å kunne brukes som utgangspunkt for et framtidig arbeidsdokument (handlingsplan) etter temadagen, slik at en framtidig utvikling rundt CRPD kan dokumenteres.

Dokumentet tar ikke stilling til alle artikler i FN-konvensjonen, men er bygd opp etter programmet til temadagen og fagområdene i Bodø kommune. Det viser tilstand, utfordringer og hva som bør gjøres for å bringe situasjonen i kommunen mer i tråd med konvensjonen.

Med utgangspunkt i verbal 10 til Handlings- og økonomiplanen 2022-2025 legges det herved frem en sak om hvordan Bodø kommune vil følge opp Bystyrets bestilling om en handlingsplan for å oppfylle CRPD i Bodø kommune.

Saksopplysninger

Konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne ble vedtatt av FNs generalforsamling i 2006 og trådte i kraft i 2008. Norge ratifiserte konvensjonen i 2013. Med dette er Norge forpliktet til å følge den.

Konvensjonens hovedformål er å sikre personer med nedsatt funksjonsevne like muligheter til å realisere sine menneskerettigheter, samt å bygge ned hindre som vanskeliggjør dette. Videre skal

konvensjonen fremme, verne om, og sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne full og likeverdig rett til å nyte alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter, og å fremme respekten for deres iboende verdighet.

Konvensjonen er per dags dato ikke blitt norsk lov som sådan, men ble i stedet innarbeidet i det norske lovverket via transformasjon av eksisterende lovgivning.

CRPD er flere ganger blitt tatt opp i Stortinget. Bakgrunnen for dette er at flere har tatt til orde for at konvensjonen skulle inkorporeres i menneskerettighetsloven og ha forrang dersom det er motstrid mellom CRPD og norsk lov. Senest 9. mars 2021 stemte Stortinget imot å inkorporere CRPD i norsk lov.

Vurderinger

Kommunedirektøren setter fokus på temaet og viser til at det krever tverrsektoriell samhandling og forankring i organisasjonen for å lykkes. Planarbeidet vil kreve ressurser fra alle avdelinger i kommunen. Som et første ledd i arbeidet vil kommunedirektøren revitalisere arbeidsgruppen som har bidratt til temadagen i 2019. Arbeidsgruppen vil i henhold til verbal 10 til handlings- og økonomiplanen 2022-2025 utarbeide en handlingsplan for å oppfylle CRPD i Bodø kommune. Videre vil det bli belyst hvordan plandokumentets handlingsdel skal rapporteres til bystyret, hvordan eventuelle revisjoner eller rulleringer skal foregå, og hvordan planen skal forholde seg til kommunens planstrategi. Mulige driftsmessige og økonomiske konsekvenser vil bli vurdert opp mot handlings- og økonomiplanen.

Konklusjon og anbefaling

Kommunedirektøren vil fremme en sak der planforslag og handlingsdel om CRPD legges fram for bystyret. Saken vil omtale hvordan eventuelle revisjoner eller rulleringer skal foregå, og hvordan planen skal forholde seg til kommunens planstrategi. Mulige driftsmessige og økonomiske konsekvenser vil bli innarbeidet i handlings- og økonomiplanen.

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Knut Andreas Hernes
Avdelingsdirektør

Saksbehandler: Marcus Zweiniger,
Landskapsarkitekt MNLA

Trykte vedlegg:

Ingen.

Bærekraftsmål

	Arbeidet vil bidra til å sikre en inkluderende samfunnsutvikling i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler, og fremme ikke-diskriminerende politikk på alle nivåer.
---	---

Planarbeidet vil kreve **ressurser fra alle avdelinger** i kommunen. Som et første ledd i arbeidet vil kommunedirektøren revitalisere arbeidsgruppen som har bidratt til temadagen i 2019. **Arbeidsgruppen vil i henhold til verbal 10 til handlings- og økonomiplanen 2022-2025 utarbeide en handlingsplan for å oppfylle CRPD i Bodø kommune.** Videre vil det bli belyst hvordan plandokumentets handlingsdel skal rapporteres til bystyret, hvordan eventuelle revisjoner eller rulleringer skal foregå, og hvordan planen skal forholde seg til kommunens planstrategi. **Mulige driftsmessige og økonomiske konsekvenser vil bli vurdert opp mot handlings- og økonomiplanen.**

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
22/6	Bodø ungdomsråd	11.03.2022
22/7	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.03.2022
22/3	Samfunnsutvalget	16.03.2022
22/44	Bystyret	31.03.2022

Handlingsplan for å oppfylle rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne i Bodø kommune

Bystyrets behandling i møte den 31.03.2022:

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innhold

1. Bakgrunn
2. Politisk forankring
- 3. Administrasjonen**
4. Arbeidsform og verktøy
5. Framdrift
6. Forventete konsekvenser

KOMMUNEDIREKTØR

Kjell Hugvik

ADMINISTRASJONSAVDELINGEN

Assisterende Kommunedirektør **Anna Welle**

ØKONOMI- OG FINANSAVDELINGEN (ØF)

Avdelingsdirektør ØF **Kornelija Rasic**

OPPVEKST- OG KULTURAVDELINGEN (OK)

Avdelingsdirektør OK **Elin Eidsvik**

HELSE- OG OMSORGSVDELINGEN (HO)

Avdelingsdirektør HO **Arne Myrland**

TEKNISK AVDELING (TA)

Avdelingsdirektør TA **Knut Hernes**

NÆRINGS- OG UTVIKLINGSAVDELINGEN (NU)

Avdelingsdirektør NU **Thor Arne Tobiassen (konst)**

UTBYGGINGS- OG EIENDOMSAVDELINGEN (UE)

Avdelingsdirektør UE **Roger Jenssen (konst)**

Avdeling	Navn	Epost
Teknisk avdeling (TA)	Marcus Zweiniger	zwemar@bodo.kommune.no
Utbygging og eiendom (UE)	Sissel Olga Pettersen	Sissel.Olga.Pettersen@bodo.kommune.no
Utbygging og eiendom (UE)	Pia-Helen Pedersen	Pia-Helen.Pedersen@bodo.kommune.no
NAV	Cathrine Jenssen- Tvervik,	Cathrine.Jenssen-Tvervik@nav.no
Næring og utvikling (NU)	Merethe Wie Sandbakk	mws@bodo.kommune.no
Helse og omsorg (HO)	Mona Karlsen	mona.karlsen@bodo.kommune.no
Administrasjonsavdelingen	Hilde Ingebrigtsen	Hilde.Ingebrigtsen3@bodo.kommune.no
Økonomi og finansavdelingen (ØF)		Ny leder for økonomikontoret, tiltrer stillingen 22. september
Oppvekst og kulturavdelingen (OK)	Kristin Schjenken Andersen	Kristin.Schjenken.Andersen@bodo.kommune.no

Innhold

1. Bakgrunn
2. Politisk forankring
3. Administrasjonen
- 4. Arbeidsform og verktøy**
5. Framdrift
6. Forventete konsekvenser

Handlingsplan for å sikre rettigheter til personer med fu

Gå til: [Utarbeide plan](#) | [Klargjør forhåndsvisning...](#) | [Innstillinger](#) | [Struktur](#) | [Informasjon](#)

Innhold:

1 Forord

2 Visjon ⓘ

2.1 Strategi ⓘ

2.1.1 Strategi

3 Handlingsdelen ⓘ

3.1 Tiltak

3.2 Tiltak med økonomi

<< Skjul meny

FRAMSIKT

“Utarbeid planer i vårt skybaserte verktøy for planlegging og virksomhetsstyring og få den røde tråden i planarbeidet.”

“Kommunale planer er «starten på den røde tråden» og kan fint brukes alene. Samtidig gir bruk av flere av Framsikts moduler en unik mulighet for å skape helhet i plan- og styringssystemet.”

Kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2033

Vedtatt Bodø Bystyre 28.10.2021

[Kapitler](#)

KAPITLER

[Formål](#)

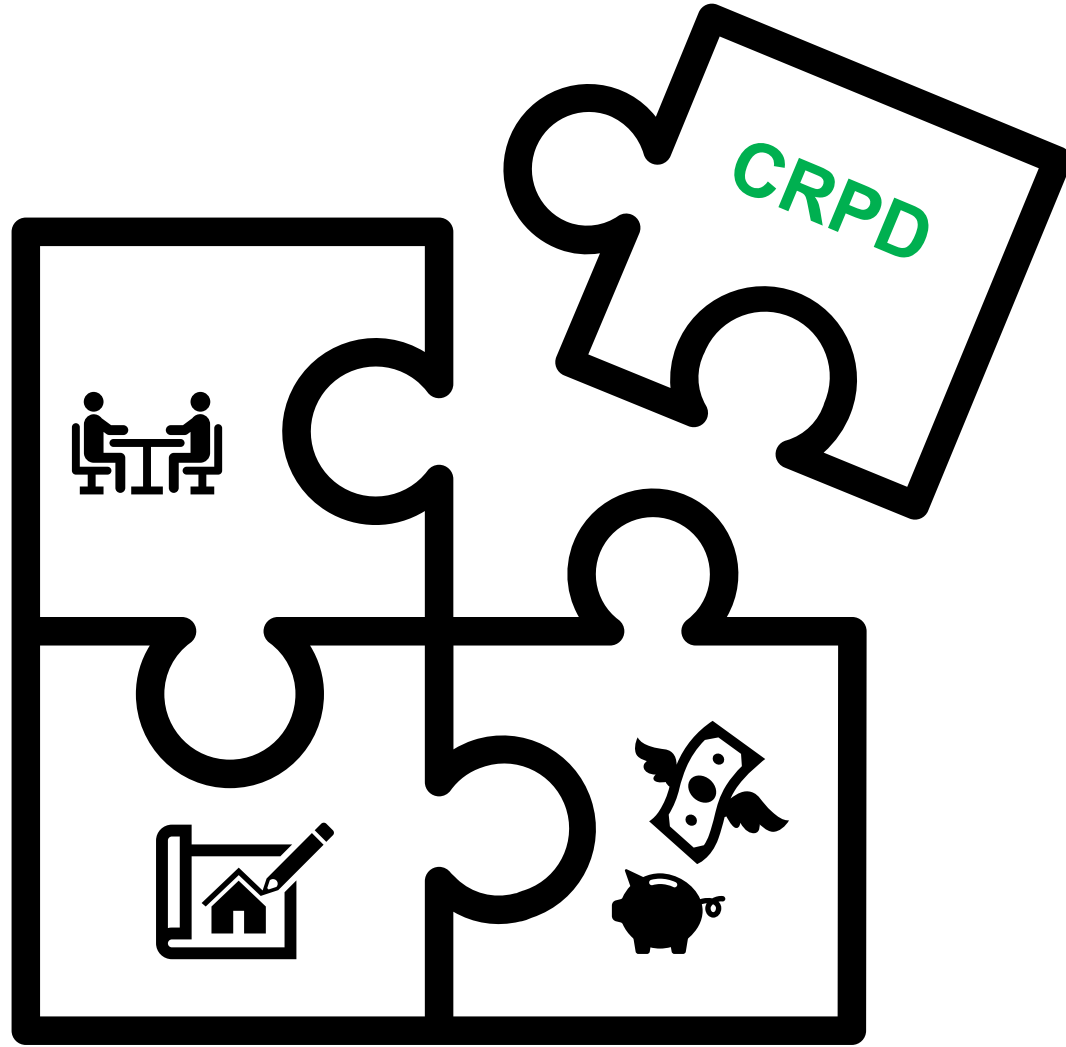
[Visjon - Bodø 2033](#)

[Tre hovedmål](#)

[Åtte satsingsområder](#)

Innhold

1. Bakgrunn
2. Politisk forankring
3. Administrasjonen
4. Arbeidsform og verktøy
- 5. Framdrift**
6. Forventete konsekvenser

Handlingsplan er planlagt vedtatt i Bystyret i løpet av første halvår 2023.

Innhold

1. Bakgrunn
2. Politisk forankring
3. Administrasjonen
4. Arbeidsform og verktøy
5. Framdrift
6. Forventete konsekvenser

planen skal forholde seg til kommunens planstrategi. Mulige uliksmessige og økonomiske konsekvenser vil bli innarbeidet i handlings- og økonomiplanen.

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Knut Andreas Hernes
Avdelingsdirektør

Saksbehandler: Marcus Zweiniger,
Landskapsarkitekt MNLA

Trykte vedlegg:

Ingen.

Bærekraftsmål

 16 FRED OG RETTFERDIGHET Icon showing a white dove with an olive branch, a scale of justice, and a sword.	Arbeidet vil bidra til å sikre en inkluderende samfunnsutvikling i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler, og fremme ikke-diskriminerende politikk på alle nivåer.
---	---

Fra: Alesia Andreassen (alesia.andreassen@tffk.no)

Sendt: 17.11.2022 09:42:03

Til: Alle kommuner i Troms og Finnmark

Kopi:

Emne: Foredrag fra fylkeskonferanse: Universell utforming gjennom medvirkning, dag 2.

Vedlegg: CRPD-inføring_Marcus_Zweiniger.pdf;Det som ofte overses.pdf

Til ansatte i deres kommune med ansvar for plan, folkehelse, bygg, teknisk, samt medlemmer i rådet for personer med funksjonsnedsettelse, eldre- og fellesråd.

Vedlagt presentasjoner fra fylkeskonferansens dag 2

Med vennlig hilsen

Alesia Andreassen

Rådgiver

78 96 31 46 /

Sentraladministrasjonen

Guovddášhálldahus

<https://tffk.no>

Troms og Finnmark fylkeskommune

Romssa ja Finnmárkku fylkkagielda

Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Det som ofte overses – Usynlige former for funksjonsnedsettelse og universell utforming.

11. november 2022

Foredrag for Troms og Finnmark fylkeskommune

Seniorrådgiver Cato Lie, FFO

Innhold

- Om FFO
- Universell utforming og tilgjengelighet status og utfordringer
- Nyttige tips

FFO - hvem er vi?

- FFO er Norges største paraplyorganisasjon for organisasjoner for kronisk syke, funksjonshemmede og deres pårørende.
- Vi har [87 medlemsorganisasjoner](#) med til sammen over 350 000 medlemmer.
- Fylkes FFO er etablert i alle fylker og kan også bidra med råd.
- Fylkeskommunale og kommunale råd for funksjonshemmede kan være rådgivere ved tilrettelegging av ulike arrangementer.

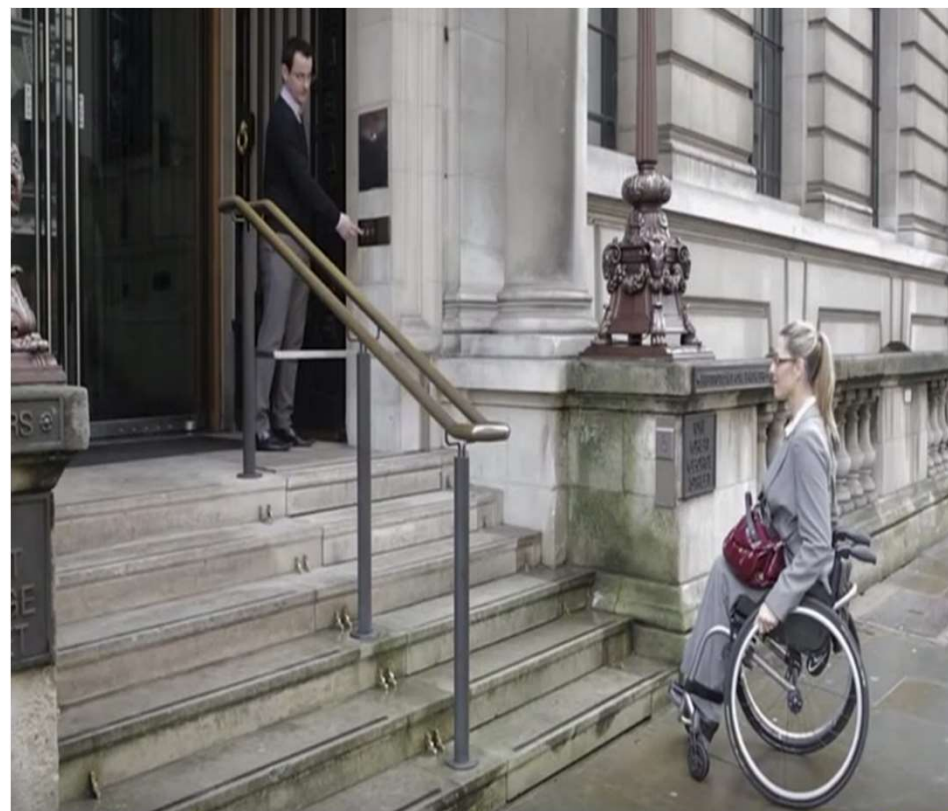

Illustrasjon: Paraplyer i ulike farger henger i luften i en gate. Unsplash.

FFOs verdigrunnlag

- Bygger på individets grunnleggende menneskerettigheter
- Samfunnet har en plikt om å ivareta den enkelte og beskytte mot diskriminering
- Vi erfarer at det ikke er en selvfølge å få oppfylt sin rett
- Det er diskriminering når samfunnet systematisk stenger ute mennesker med funksjonshemning og kroniske sykdommer på grunn av manglende tilrettelegging
- For at alle skal kunne delta som aktive borgere, må vårt samfunn gjøres tilgjengelig på alle områder

FFOs visjon

- FFO jobber for et samfunn der mennesker som lever med funksjonshemning og kronisk sykdom har like muligheter til å delta på alle områder i samfunnet.
- En viktig forutsetning for at vi lykkes med dette er at Norge blir universelt utformet i så stor grad som mulig så raskt som mulig.
- Vår konklusjon: Det går for sakte og mye gjenstår!

Funksjonsnedsettelse

- Ca 25 % av Norges befolkning har en funksjonsnedsettelse
- Definisjon:

Tap av, eller skade på, en kroppsdel eller en av kroppens funksjoner.

- Eksempler:
 - Nedsatt bevegelse-, syns- eller hørselsfunksjon
 - Nedsatt kognitiv funksjon
 - Funksjonsnedsettelse pga. kroniske lidelser som allergi
 - Hjerte- og lungesykdom
 - Psykiske lidelser

Hva er tilgjengelighet og universell utforming?

- Tilgjengelighet

Tilgjengelighet er om å tilrettelegge for mennesker med spesielle behov (som regel grunnet funksjonshemninger), og berører områder som [informasjons og kommunikasjonsteknologi](#), [samferdse](#) og transport, byggverk og uteområder og produkter.

- Universell utforming

Med universell utforming menes utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning og en spesiell utforming. Universell utforming skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.

Og hva er sammenhengen mellom dem?

- ❑ En tilgjengelighetsløsning kan være en rampe eller trappeheis der det er trapp. Andre områder er tilrettelegging av informasjon eller merking av trapper, søyler og glassvegger.
- ❑ Dersom alle kan komme inn på stasjonen og toget på en likeverdig måte snakker vi om universell utforming.

Universell utforming handler om å skape et samfunn for alle

- Men: tiltak for personer med nedsatt bevegelse og syn prioriteres.
- Mennesker med nedsatt hørsel, nedsatt kognisjon/forståelse, miljøhemning (astma og ulike allergier/intoleranser), psykisk helse (trygghet, forutsigbarhet) ivaretas ikke nok.
- Manglende kunnskap gjør at løsningene blir dårlige.

Norges internasjonale forpliktelser

Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De gjelder for alle land og er et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling.

- FNs bærekraftsmål nr.11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn skal
 - Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Norges internasjonale forpliktelser

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) artikkel 9:

- For at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal få et selvstendig liv og kunne delta fullt ut på alle livets områder, skal partene treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre får tilgang til det fysiske miljøet, til transport, til informasjon og kommunikasjon.

FFOs politiske notat på universell utforming

FFOs ambisjon:

- ❑ Norge skal være universelt utformet i 2035.
- ❑ Norge skal være tilgjengelig i 2025, som et skritt på veien mot et universelt utformet Norge.
- ❑ Link til notatet:

https://ffo.no/ffo-mener/politiske_notater/veien-til-et-universelt-utformet-norge-i-2035/

- For å komme dit trengs det politisk vilje, prioritering og handling!

Regjeringen Støre - Hurdalsplattformen

- Det er eit mål for regjeringa å styrkje den universelle utforminga av samfunnet.
- Fra partiprogrammene til Ap, Sp og SV:
 - Universell utforming er helt nødvendig for å gi alle mulighet til å kunne delta likeverdig på alle samfunnsområder. Arbeiderpartiet har som mål at Norge skal være universelt utformet innen 2035. (Ap)
 - Arbeide for at det norske samfunnet skal være universelt utformet innen 2035 og tilgjengelig innen 2025. (Sp)
 - Norge skal være universelt utformet innen 2035. Et universelt utformet samfunn er et bedre samfunn for alle (SV)

Bilde: Regjeringen.no

Generelle betraktninger

- Det er ca. 100 millioner funksjonshemmede i Europa.
- Funksjonshemmede er Norges største minoritet.
- Kollektivtransport er dårlig tilrettelagt for ulike grupper funksjonshemmede.
- Mange offentlige bygg har svært varierende tilgjengelighetsstandard.
- Nettsider generelt er sjeldent universelt utformet.

Status på transportområdet

Negativt

- ❑ En undersøkelse gjort av Sintef (2015) viser at 46 prosent av personer med nedsatt funksjonsevne (av om lag 260 respondenter) mener transport er en utfordring i hverdagslivet.
- ❑ Ombordstigning er en hovedutfordring på alle transportområder.
- ❑ Informasjons- og kommunikasjonsløsningene er for dårlige og ivaretar ikke personer med nedsatt syn, hørsel og kognitive utfordringer på en god måte.

Status på transportområdet

Positivt

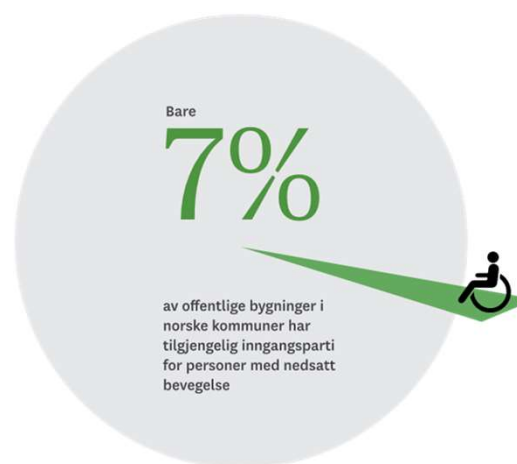
- 93 av totalt 335 togstasjoner er tilgjengelige, og 41 er universelt utformet.
- En ny standard for buss vil på sikt sikre større likhet i buss-parken og bidra til at flere busser blir universelt utformet.
- Assistanseordninger er etablert, men kun delvis utbygd på de ulike transportområder. Men utviklingen er positiv, og assistanse tilbys på flere togstasjoner og noen busstasjoner.
- Fylkeskommunal og nasjonal TT-ordning er etablert.

Status på bygg-området

Negativt

- Kun 7 % av offentlige bygninger i norske kommuner har tilgjengelig inngangsparti.
- Teknisk forskrift til Plan- og bygningsloven er endret av Solberg-regjeringen med stort fokus på forenkling. Universell utforming er beskrevet som fordyrende.
- Det stilles ikke krav til når eksisterende bygg skal være universelt utformet.

Status på bygg-området

Positivt

- ❑ Statsbygg har 2025 som frist for universell utforming av sine bygg, og er i rute med dette.
- ❑ Alle nye offentlige bygg skal bygges universelt utformet (men resultatene er dessverre ikke alltid gode nok).
- ❑ Det skjer mye positivt i mange kommuner når det gjelder senking av fortauskanter og etablering av ledelinjer.

Status på IKT-området

Positivt

- ❑ Nye IKT-løsninger skal være universelt utformet.
- ❑ 54 % av nettsider i offentlig sektor og 49 % av nettsider i privat sektor er universelt utformet ifølge en statusmåling fra 2014.
- ❑ UU-Tilsynet har i 2018 målt status for universell utforming av 278 nettstedet i privat og offentlig sektor. I alt 60 prosent av testene gir resultat som indikerer samsvar med krav til universell utforming av IKT. Utviklingen er positiv.

Negativt

- ❑ En rapport utarbeidet i 2016 viser at 26 % av personer med nedsatt funksjonsevne har valgt eller blitt tvunget til å avslutte et arbeidsforhold som følge av digitale barrierer.
- ❑ IKT-forskriften er begrenset til å gjelde nettløsninger, herunder digitale læremidler, og automater.
- ❑ Eksisterende IKT-løsninger skal være universelt utformet fra 1. januar 2021.

Utfordringer for personer med usynlige funksjonsnedsettelse

- For personer med nedsatt hørsel kan det være særlig problematisk med endringer underveis i reisen.
- For personer med psykiske lidelser er hoved-barrierene knyttet til angst for ulike deler av reisen.
- Når det gjelder kognitive funksjonsnedsettelse, kan det være vanskelig å reise dersom det oppstår avvik fra standardløsningene.

Utfordringer for personer med usynlige funksjonsnedsettelse

- Problemer på reiser med dyr. På tog har man ofte egne dyrefrie vogner, men buss for tog skaper utfordringer for blinde med førerhund.
- Personer med fordøyelsessykdommer har problemer med tilgjengelighet av toaletter, men også det å finne informasjon om det finnes tilgjengelige toaletter.

Løsningene for personer med nedsatt hørsel

- Ved dårlig lydgjengivelse – velge minst mulig støyende lydkilder, benytt støyabsorberende materialer i vegger og himling, teleslynge og lydutjevningsutstyr.
- Dersom man er avhengig av synet for informasjon er gode lysforhold viktig.
- God visuell informasjon (eks. lys-alarmer ved brann) er viktig, gjennom gode tilgjengelige skjermer og sanntidssystemer med god visuell informasjon.

Løsningene for personer med kognitive og psykososiale utfordringer.

- Ved trengsel må man sikre tilstrekkelig antall avskjermede sitte-områder og gi opplysning om at noen funksjonsnedsettelse ikke er synlige.
- For å unngå manglende forståelse fra personell er opplæring helt sentralt.
- Noen har vanskeligheter med teknologi (billettkjøp etc.). Derfor må tilgjengelig personell være i nærheten.
- Noen har vanskeligheter med tall og bokstaver. Da kan alternative tegnforklaringer i bildeformat (piktogrammer), unngå mye forstyrrende informasjon, stor skrift for lesbarhet gjøre det enklere.

Det aller viktigste.....

- Gode holdninger!
- Muligheten til å få hjelp fra bussjåfører, konduktører og annet personell er kjempeviktig. Enkelte brukergrupper kan være ekstra vare på hvordan personell oppfører seg og snakker. Det er derfor viktig at personell vet hvordan man kan hjelpe personer med ulike utfordringer som har for eksempel psykisk syke.

Brukermedvirkning er viktig i alle prosjekter

- Men brukerrepresentantene har ikke ansvaret for at løsningen skal bli universelt utformet!
- De må ikke alltid ha alle løsningene - de må finnes og utvikles av flere aktører. De må synliggjøre behovene.
- De er viktig å huske på at alle sikres gode løsninger.

Dette ønsker vi ikke...

Ikke dette heller.....

Men dette!

- FFO ønsker at Norge inkluderer alle, hvor dagens barrierer fjernes!

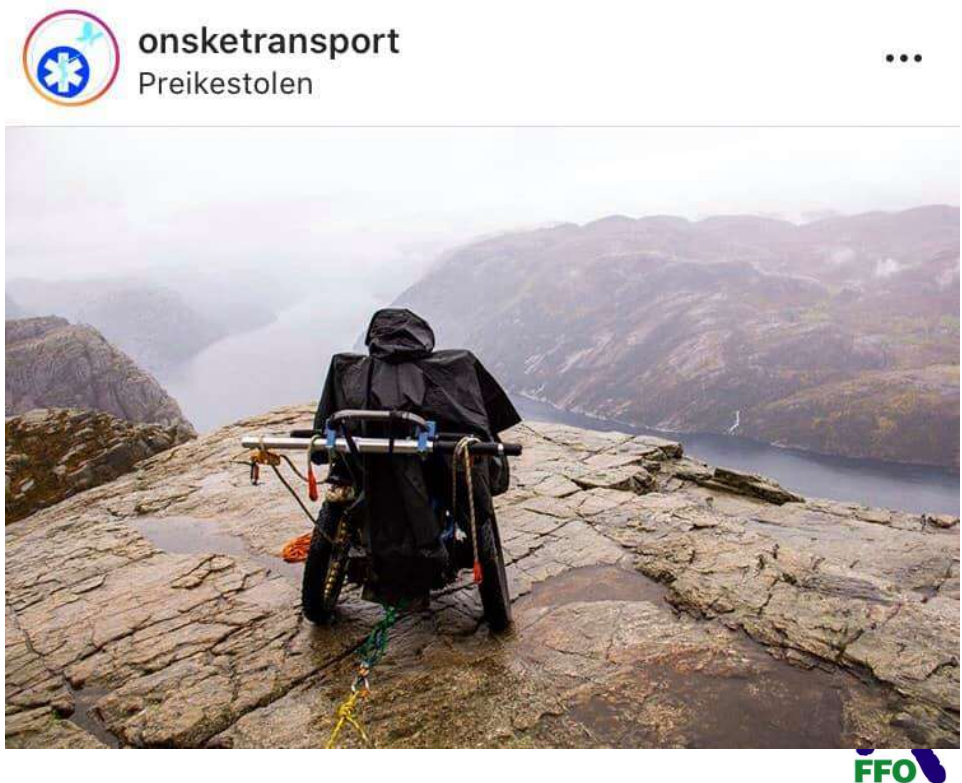
cato.lie@ffo.no

Aktuelle linker:

<https://www.bufdir.no/uu/>

<https://www.digdir.no/>

<https://www.blindeforbundet.no/>

Dyrøy kommune

Den lærende kommune

Arkiv: 033
Saksmappe: 2019/721
Saksbehandler: Karl Johan Olsen
Dato: 11.11.2022

Saksframlegg

Handlingsplan fastlegetjenesten Sørreisa kommune

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	9/22	30.11.2022

Vedlegg

- 1 Handlingsplan fastlegetjenesten
- 2 Protokollutdrag Handlingsplan fastlegetjenesten

Rådmannens innstilling:

Kort sammendrag

Saksopplysninger

Se vedlegg.

Administrasjonens vurdering

Arkiv:
G21

Arkivsaksnr:
2022/476-11

Saksbehandler:
Sigrid Heimdal Myreng

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Hovedutvalg for Levekår	
	Eldrerådet	
	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	
	Kommunestyret	

Handlingsplan fastlegetjenesten

Kommunedirektørens innstilling

Fremlagte forslag til handlingsplan for fastlegetjenesten for Sørreisa 2023-2026 vedtas.

Kort sammendrag

Kommunen har en vedtatt Helse- og omsorgsplan. På bakgrunn av denne er det et behov for å utarbeide en underliggende handlingsplan for fastlegetjenesten i kommunen.

Kommunenes fastlegetjenester er i stor utvikling og trues av fastlegekrise. Det er derfor å viktig at kommunen har en tydelig plan for hvilke prinsipper som skal legges til grunn i videreutviklingen av dette tjenesteområdet.

Det legges nå fram en sak hvor levekårsutvalget må gjøre et vedtak om endelig forslag til Handlingsplanen for fastlegetjenesten.

Utvalgets vedtak vil utgjøre innstilling til kommunestyrets behandling av handlingsplanen.

Saksutredning

Om utarbeidelse av Handlingsplanen for fastlegetjenesten

Planarbeidet er politisk forankret og har foregått i 2022. I slutten mai ble forslag til struktur av planen samt planprosess behandlet og vedtatt i levekårsutvalget.

Prosessleder for planarbeidet har vært fagutvikler i helse. Ansatte i fastlegetjenesten og legeföreningen har utgjort arbeidsgruppa for planarbeidet, Kommunalsjef og enhetsleder helse har utgjort prosessgruppa, og kommunenes hovedutvalg for levekår har vært styringsgruppa for planarbeidet.

Det har i tillegg vært gjennomført samarbeidsmøter med samarbeidende helsetjenester i kommunen og kommunens eldreråd.

Kommunen har for tiden ikke et ungdomsråd. Prosessleder har forsøkt å ivareta ved å innhente informasjon fra helsestasjonen og kommunepsykolog.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse fikk oversendt sak om handlingsplanen, møtet ble avlyst og rådet fikk ikke medvirket i arbeidet.

Prosessleder har hatt 3 arbeidsmøter med styringsgruppa levekår i september og oktober 2022.

Planen vil bli sendt på høring til eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse, når levekårsutvalget har ferdigstilt sitt endelige forslag.

Grunnlaget for Handlingsplanen

Om samfunnsdelens sektorrelevans sier veilederen for Kommuneplanprosessen – samfunnsdelen –handlingsdelen (miljøvern dep):

«(...)

All sektorplanlegging skal være forankret i kommuneplanens samfunnsdel. (...). De ulike del- og temaplaner må gjenspeile det helhetlige bilde man har skissert i samfunnsdelen og som utgjør et felles plangrep. Dette er et svært viktig grep for å unngå motstridende planer(...).»

Sørreisa kommune har vedtatt *kommuneplanens samfunnsdel for Sørreisa 2018-2030*. Denne legger føringer for innholdet i kommunens vedtatte helse- og omsorgsplan.

Helse- og omsorgsplanen legger grunnlaget for framlagte forslag om handlingsplan for fastlegetjenesten.

De økonomiske rammene for kommunens virksomhet fastlegges i handlings- og økonomiplanen, og det er her de reelle økonomiske prioriteringene finner sted. Det er derfor opp til kommunestyret å følge opp at tiltakene fra handlingsplanen for fastlegene omsettes i praksis.

Vurdering

Tertialrapporten for Handlingsplan for allmennlegetjenester i 2022, viser at fastlegekapasiteten ikke har bedret seg. Økningen i antall leger er ikke tilstrekkelig for å dekke opp for redusert listelengde og befolkningsvekst. Å sikre rekruttering til fastlegeordningen vil derav være en av de viktigste målsetningene i årene som kommer.

Den lokale handlingsplan skal bidra til en fremtidsrettet og bærekraftig fastlegetjeneste som har fokus på kvalitet, rekruttering, stabilisering, medvirkning og tverrprofesjonell samhandling.

Kommunedirektøren vurderer at planen viser at statusbildet er kartlagt, utfordringsbildet er beskrevet og det er pekt på tiltak som er vurdert som hensiktsmessige for å nå målsetningen med en bærekraftig fastlegetjeneste i Sørreisa kommune.

Vedlegg

- 1 Forslag Handlingsplan for fastlegetjenesten

HANDLINGSPLAN FOR FASTLEGETJENESTEN I SØRREISA KOMMUNE

FREMTIDSRETTET, KVALITETSSIKKER OG BÆREKRAFTIG

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.1.	Handlingsplan for fastlegetjenesten i Sørreisa kommune	2
1.2.	Innledning	2
1.3.	Planprosessen	2
2.1.	Bakgrunn, Formål og visjon	3
2.2.	Bakgrunn	3
2.3.	Visjon og formål	5
2.4.	Sentrale og lokale føringer	6
3.1.	Samfunnsutvikling og demografi	7
3.2.	Statusbilde og Sørreisa fastlegetjeneste mot 2030.	8
4.	De 3 satsingsområdene og tilhørende målområder.	11
	Presentasjon og beskrivelse av satsnings- og målområder	11
4.1.	Satsingsområde 1. God kvalitet og god tilgjengelighet	12
4.1.1.	Målområde 1. Kvalitet, kontinuitet og tilgjengelighet	13
4.1.2.	Målområde 2. Fysiske lokaler	15
4.1.3.	Målområde 3. En trygg og forsvarlig legevaktstjeneste	16
4.2.	Satsingsområde 2. Helhetlige og tverrfaglige helsetjenester	17
4.2.1.	Målområde 1. Samhandling og oppgaveoverføring eksternt	18
4.2.2.	Målområde 2. Samhandling og oppgaveoverføring internt	19
4.3.	Satsingsområde 3. Kompetanse, innovasjon og utvikling	21
4.3.1.	Målområde 1. Utvikling av tjenesten	22
4.3.2.	Målområde 2. Kompetanseheving	23
4.3.3.	Målområde 3. Rekruttere og beholde	25
5.	Handlingsdel	27
5.1.	Handlingsplanens program	27

1.1. HANDLINGSPLAN FOR FASTLEGETJENESTEN I SØRREISA KOMMUNE

1.2. INNLEDNING

Alle innbyggere skal sikres fastlegetjenester av god kvalitet og med tilstrekkelig tilgjengelighet uansett hvor de befinner seg og uansett hvilke helsefaglige behov de har. Både lokalt og nasjonalt har det blitt mer krevende å sikre innbyggerne disse viktige tjenestene, på bakgrunn av utfordringer med å rekruttere- og beholde fastleger. For å oppfylle lovkrav og å møte fremtidens utfordringer, har Sørreisa kommune behov for en faglig sterk fastlegetjeneste og en bærekraftig fastlegeordning. Denne handlingsplanen tar for seg hva Sørreisa kommune må gjøre for å oppnå dette.

1.3. PLANPROSESSEN

Planarbeidet er politisk forankret og er utarbeidet i samarbeid med ansatte i fastlegetjenesten, legeforeningen, brukerorganisasjoner, samarbeidende helsetjenester i kommunen, kommuneadministrasjon og politisk utvalg (levetårutvalget). Det har vært gjennomført samarbeidsmøter med alle parter. Statusbildet er kartlagt og utfordringsbildet er beskrevet og det er pekt på tiltak som er vurdert som hensiktsmessige for å nå målsetningen med en bærekraftig fastlegetjeneste i Sørreisa kommune.

Planarbeidet har foregått i 2022.

Denne lokale handlingsplanen må spesielt ses i sammenheng med fastlegeforskriften, den nasjonale handlingsplanen for allmennleger 2020-2024 og temaplan for helse- og omsorg og samfunnsplanen (2018-2030) for Sørreisa kommune.

Styringsgruppa la fram endelig utkast til plandokument i november 2022, for endelig politisk behandling i formannskap og kommunestyre i desember 2022.

2.1. BAKGRUNN, FORMÅL OG VISJON

2.2. BAKGRUNN

Fastlegeordningen ble innført i 2001 med hensikt å gi den enkelte innbygger én fast lege over tid. De siste årene har utfordringene med fastlegeordningen vært økende på både nasjonalt- og lokalt nivå. Høsten 2019 erkjente daværende helseministeren at vi har en pågående fastlegekrise i Norge. Dersom fastlegeordningen ikke fungerer, vil innbyggere kunne miste mulighet til å ha fastlege og dette vil kunne føre til en rask overbelastning av sykehusene. Fastlegeordningen er også en viktig ressursbank for kommunen for å få kompetente leger til andre kommunale legeoppgaver. Utvikling av fastlegetjenesten forutsetter derfor stabile og kompetente ansatte.

Som følge av en rekke reformer, har flere ansvar og oppgaver blitt overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Tilstander som tidligere krevde sykehus innleggelse for behandling og oppfølging, ivaretas i dag i kommunehelsetjenesten.

Ifølge den nasjonale handlingsplanen, oppleves fastlegetjenesten i økende grad som mindre tilgjengelig, helhetlig og koordinert for pasienter og brukere. Fastlegeordningen utgjør en stor og viktig del av den kommunale legetjenesten og det kommunal forebyggende arbeidet.

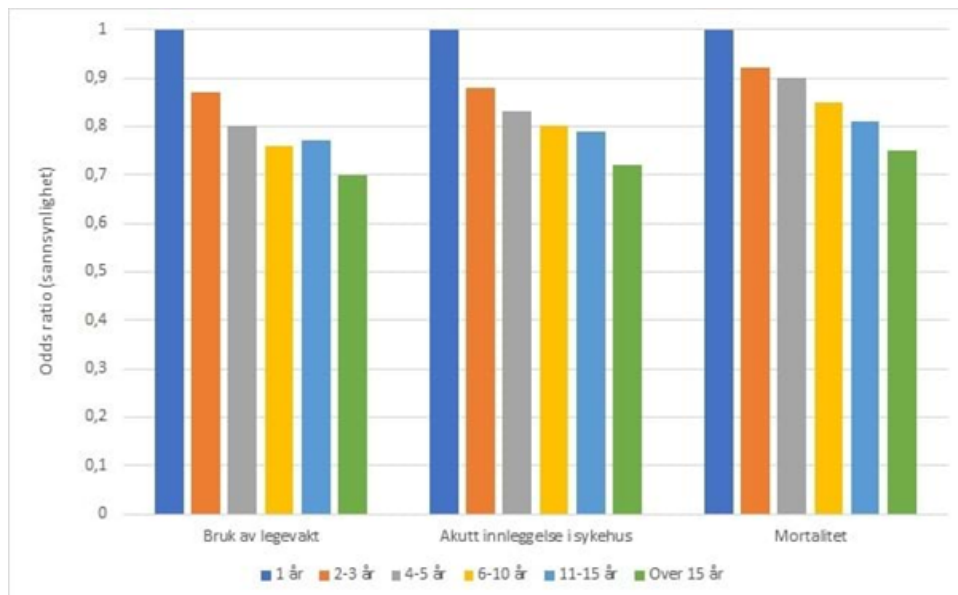
Enhver innbygger, har rett til å stå på liste hos lege med fastlegeavtale. Personer som står på en fastlegeliste, har rett til å bytte fastlege inntil to ganger i året. Om lag 90 % av henvendelsene om helsehjelp blir ivaretatt av fastlegene uten videre henvisning til spesialist.

Tertialrapporten for Handlingsplan for allmennlegetjenester i 2022, viser at fastlegekapasiteten ikke har bedret seg. Økningen i antall leger er ikke tilstrekkelig for å dekke opp for redusert listelengde og befolkningsvekst. Å sikre rekruttering til fastlegeordningen vil derav være en av de viktigste målsetningene i årene som kommer.

På bakgrunn av dette har den nasjonale "handlingsplan for allmennlegetjenester 2020-2023" et hovedfokus på fastlegetjenesten.

Vår lokale handlingsplan skal bidra til en fremtidsrettet og bærekraftig fastlegetjeneste som har fokus på kvalitet, rekruttering, stabilisering, medvirkning og tverrprofesjonell samhandling.

Det er godt dokumentert at kontinuitet i forholdet mellom lege og pasient gir bedre samarbeid og større tilfredshet. Pasienter som har hatt samme fastlege over tid, har færre legevaktbesøk, færre sykehusinnleggelser og dødeligheten er markant lavere:

I rapporten fra Helse Nord «Fastlegetjenesten i Nord-Norge, status, utfordringer og forslag til tiltak», beskrives problematikken rundt fastlegenes fraflytting fra landsdelen. Kommuner i nord med under 5000 innbyggere sliter spesielt med å holde på fastleger, nettopp derfor kreves det at vi har gode tiltak som bidrar til en mer stabil tjeneste.

For at Sørreisa kommune skal kunne lykkes i å sikre befolkningen trygge og helhetlige legetjenester i årene framover, må kommunen planlegge for ønsket utvikling og legge til rette for rekruttering og nødvendig kompetanse.

En handlingsplan for legetjenesten vil bli et svært viktig styringsdokument for tjenestens utvikling, dimensjonering og tjenestelevering til befolkningen i kommunen.

2.3. VISJON OG FORMÅL

Handlingsplanen for fastlegetjenesten skal bidra til å virkeliggjøre kommuneplanens visjon:
Vi skal gjøre hverdagen bedre - for alle.

Samt kommunens hovedmål: *den beste bokommunen.*

Verdigrunnlag

Sørreisa kommune som organisasjon tufter arbeidet sitt på verdiene **nær, trygg og engasjert**. Fastlegetjenesten skal i samarbeid med andre helsetjenester, sikre og legger til rette for at innbyggerne kan oppleve **livskvalitet** gjennom **trygghet, mestring** og **gode opplevelser**.

For å strekke oss mot kommunens visjon og hovedmål settes følgende hovedmål for handlingsplan for fastlegetjenesten:

Vi skal legge til rette for egenmestring hos den enkelte og gi gode og sikre fastlegetjenester av høy kvalitet

Formålet med planarbeidet er at Sørreisa kommune skal oppfylle lovpålagte krav til legetjenester, herunder dimensjonering og kvalitetsarbeid som skal sikre mer fremtidsrettede og bærekraftige helsetjenester innenfor fastlegefeltet. Den demografiske utviklingen tilsier at flere eldre trenger helse- og omsorgstjenester. Sørreisa kommune vil derfor benytte de neste årene til å bygge en mer framtidsrettet, tverrfaglig fastlegetjeneste med bred og variert kompetanse.

Handlingsplanen skal belyse de utfordringer kommunen står ovenfor, og de tiltakene kommunen har valgt for å sikre en god utvikling av tjenesten. Handlingsplanen tydeliggjør satsningene fram mot 2026 og de konkrete prioriteringene de kommende 4 årene.

Handlingsplanen skal også bidra til å realisere de overordnede politiske føringene for utviklingen av helse- og omsorgstjenesten.

Rammeavtalen mellom KS og DNLF ASA 4310 pkt. 6.2 Planlegging, er utgangspunktet for arbeidet: *“Kommunen skal sørge for nødvendig planlegging slik at legen har forutsigbarhet i sin virksomhet i henhold til gitte rammebetingelser, slik som forventet listestørrelse, sammensetning av pasientpopulasjon, veiledning av turnusleger mv. Kommunen skal utarbeide plan for legetjenesten i kommunen. Planen skal rulleres og forelegges samarbeidsutvalget til vurdering og uttalelse.”*

2.4. SENTRALE OG LOKALE FØRINGER

Gjennom lovgivning og sentrale og lokale føringer er det klare forventninger til alle helsetjenester, for hvordan de skal sikre innbyggerne gode og sikre tjenester framtida. Forebyggende tiltak og tjenester for å hindre sykdomsutvikling og styrke egenmestring er viktig for å redusere behovet for tradisjonelle helse- og omsorgstjenester.

Fastlegeforskrifta (Forskrift for fastlegeordning i kommunene) er førende i arbeidet med handlingsplanen. Formålet med fastlegeforskrifta, er å sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid, og at alle har en fast lege å forholde seg til. Kommunen skal organisere fastlegeordningen og sørge for at personer som ønsker det, får tilbud om plass på fastleges liste, og at de gis et forsvarlig tilbud jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1c og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2. Det skal sørges for at det arbeides systematisk med kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 og § 4-2 og at tjenestene er i tråd med krav fastsatt i helse- og omsorgslovgivningen og i forskrifter gitt med hjemmel i disse lovene.

Handlingsplanen for fastlegetjenesten må også ses i sammenheng med disse sentrale og lokale føringene:

Sentrale dokumenter

- Forskrift om fastlegeordningen i kommunene (2012)
- Handlingsplan for allmennlegetjenester – attraktiv, kvalitetssikker og teambasert 2020-2024
- Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet (St. meld nr.26 2014-2015)
- SFS 2305 Rammeavtalen mellom KS og Den Norske legeforening(DNLF)
- Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner (St. meld nr.14 2014- 2015)
- Samhandlingsreformen (St. meld nr.47 2008-2009)
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m (Helse- og omsorgstjenesteloven 2012)
- Forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen (2013)
- Demensplan 2025
- Kompetanseløftet 2025
- Morgendagens omsorg – Omsorgsplan 2020 (St. meld nr.29 2012-2013)
- Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter (St. meld nr.19 2014-2015)
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019
- God kvalitet – trygge tjenester – kvalitet og pasientsikkerheten i helse- og omsorgssektoren (St.meld. nr.10 2012-2013)
- Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring (2019-2023)
- Mestre hele livet - Strategi for god psykisk helse (2017-2022)
- Leve hele livet –en kvalitetsreform for eldre (St.meld. nr. 15 2017-2018)

- Innovasjon i omsorg (NOU 2011: 11)
- FNs bærekraftsmål (2015)

Viktige kommunale dokumenter og føringer

- Statusbilde for Sørreisa kommune (2015)
- Folkehelse –en oversikt for Sørreisa kommune (2020)
- Omsorgstrappen for Sørreisa kommune (2017)
- Retningslinjer for heltidskultur i Sørreisa kommune (2018)
- Kommuneplanens samfunnsdel med handlingsplan 2018 -2030
- Budsjett og økonomiplan 2022-2025
- Plan for vold i nære relasjoner «*Våge å se, tørre å spørre*» 2022-2025
- Temaplan: Helse og omsorgsplan for Sørreisa kommune 2019-2030

3.1. SAMFUNNSUTVIKLING OG DEMOGRAFI

Nasjonal befolknings- og samfunnsutvikling, tilsier at helse- og omsorgstjenestene står overfor en betydelig utfordring for å kunne levere gode kvantitative og kvalitative legetjenester i årene framover. Ifølge SSB vil lavere folkevekst og en stadig eldre befolkning prege årene som kommer. Om mindre enn 30 år, vil det dø flere enn det fødes årlig, særlig distriktskommuner i nord vil merke dette.

En betydelig økning i antall eldre innebærer at flere lever med kroniske sykdommer og med sammensatte sykdomstilstander lengre. I tillegg ser vi en økning i yngre og “nye” brukergrupper med omfattende behov. Denne samfunnsutviklingen fordrer et bredt og kvalitativt godt helsetjenestetilbud da dette fører til at behovet for helsetjenester øker. Målet er at flest mulig skal leve lange og gode liv med de helsemessige utfordringer de har. Det skal tilrettelegges for at flest mulig skal kunne bo hjemme, og så langt det er mulig få behandling og oppfølging i sitt nærmiljø. Brukerne skal få opplæring og hjelp til å mestre mest mulig selv. Kvaliteten på helse- og omsorgstjenesten skal være lik uavhengig av hvem du er. Dette betyr muligheter, men også utfordringer for helse- og omsorgstjenestene. En god fastlegetjeneste er en av de viktigste byggesteinene, den står dermed sentralt og vil måtte arbeide på nye og innovative måter. Samfunnsutviklingen og tjenesteforskyvning gjør det altså nødvendig for fastlegetjenesten å endre og videreutvikle sitt faglige nedslagsfelt.

Tabellen nedenfor viser at vi vil få en fordobling av antall eldre over 80 år fra 2025 mot 2050. Samtidig reduseres den yngre delen av befolkningen i arbeidsfør alder (25-65 år), med rundt 10,5 %.

Ifølge befolkningsframskrivingen mot 2050, ser tallene slike ut for Sørreisa kommune:

År	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Alle aldre	3 421	3 403	3 392	3 383	3 368	3 344
0-24 år	936	873	849	831	834	824
25-44 år	809	824	805	765	719	695
45-64 år	904	861	816	801	828	840
65-74 år	397	403	437	454	400	356
80 år+	210	265	310	346	376	422
80-84 år	117	141	151	154	167	190
85-89 år	66	84	103	118	120	136
90 år+	27	40	56	74	89	96

3.2. STATUSBILDE OG SØRREISA FASTLEGETJENESTE MOT 2030.

Som resten av kommunens tjenester påvirkes fastlegetjenesten av den demografiske utviklingen og befolkningsframskrivingen.

Her er status og tall for fastlegetjenesten i 2022:

- Befolkningstallet er per 2.kvartal 2022 3391stk.
- Fastlegetjenesten har totalt per 4 kvartal 2022, 4048 pasienter. Gjennomsnittlig listelengde er 580 pasienter, og det er 44 stk på venteliste og disse er fordelt på 4 lister da det er oktober 2022, 3 lister uten fastlege.
- I fastlegetjenesten er det 7 fastlegehjempler, 5 sykepleiere, 2 helsesekretærer og 1 leder
- Totalt sett har vi 4081 pasientlisteplasser, av de er det 23 plasser ledig, så per 4. kvartal 2022 har vi 4048 pasienter.
- Listelengde og listetak er kortest i de minste kommunene og vi ser dette også i Sørreisa i og med at vi ligger under gjennomsnittet for småkommuner som i 2022 er 719.

Småkommuner er kommuner med mindre enn 5000 innbyggere, disse ligger under landsgjennomsnittet på listelengde. Dette henger i stor grad sammen med at de fleste fastlegene i mindre kommuner har tid avsatt til annet allmennt medisinsk arbeid, som ofte er en forutsetning for god drift av den samlede allmennt medisinske tjenesten i kommunen.

Trolig er listene også ofte tyngre, da vi har en eldre befolkning.

Det er et lovkrav at det enhver tid skal være ledige listeplasser i kommunen. Reel valgfrihet for våre innbyggere, står vi bedre stilt til å oppnå, ved å ikke ha for lange lister, samt få på venteliste.

Sørreisa faller under definisjonen “småkommuner i nord”. Vi er derfor mer utsatt for fraflytting, og en konsekvens av dette er at det er mer utfordrende å rekruttere og beholde. Vi er også mer sårbare når det gjelder lengde på pasient – fastlege relasjonen. Dette kan føre med seg ulemper som uforutsigbarhet, manglende kontinuitet og kvalitet. Det er store variasjoner i median varighet på lege-pasient forholdet på kommunenivå. Median varighet på lege-pasient forhold er lengst i store kommuner og kortest i småkommuner. I kommuner med flere enn 50 000 innbyggere er median varighet 5,3 år, mens i kommuner med færre enn 2 000 innbyggere er varighet på relasjonen på 3,4 år. Median varighet i 2021 på pasient-lege forholdet i kategorien Sørreisa faller under for kommuner fra 2000- 5000 innbyggere, var på 4.2 år

På bakgrunn av beskrivelse av demografien i Sørreisa, vet vi at behovet for helsepersonell vil øke i takt med flere eldre og flere yngre med mer sammensatte helseutfordringer. Nettopp derfor må vi sikre en fastlegetjeneste som er bærekraftig og rustet til å ivareta innbyggerne. Sørreisa kommune har daglegevakt og samarbeider interkommunalt med Senja kommune rundt øvrig legevaksarbeid. Senja er vertskommune og det er svært hensiktsmessig med et slik samarbeid for vår kommune.

Slik status er per november 2022, har ikke Sørreisa kommuneoverlege. Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 5-5 er kommuneoverlege kommunens medisinskfaglige rådgiver og skal ivareta betydelig funksjoner som miljørettet helsevern, smittevern, folkehelsearbeid, og helsemessig beredskap. Blant de oppgaver som ligger til kommunelegen, er råd knyttet til planlegging og styring av kommunens samlede legeressurser, både fastlegevirksomhet og annet allmennmedisinsk legearbeid, jf. Prop. 91 L, kap. 18.6.

Konsekvensen av at kommuneoverlegefunksjonen per nå ikke blir ivaretatt, er uklar. Det kan tenkes at dette har negative virkninger over tid, da denne funksjonen skal ivareta en viktig rådgiver- og lederfunksjon.

Oversikt over konsultasjoner hos fastlege i 2021.

Denne tabellen fra SSB gir en indikasjon og en bekreftelse på samfunnsutviklingen som er beskrevet tidligere. Antall konsultasjoner i året, øker betraktelig med alder, den jevne økningen ser vi mest hos fastlege.

	2021			
	Fastlege		Legevakt	
	Andel med en eller flere konsultasjoner. Prosent	Gjennomsnittlig antall per person	Andel med en eller flere konsultasjoner. Prosent	Gjennomsnittlig antall per person
Alle aldre	71	3,0	16	0,23
0-5 år	64	1,8	30	0,47
6-15 år	57	1,4	15	0,19
16-19 år	69	2,1	20	0,29
20-29 år	67	2,7	18	0,27
30-49 år	70	3,2	14	0,20
50-66 år	76	3,5	13	0,18
67-79 år	83	4,0	15	0,21
80-89 år	84	4,9	21	0,32
90 år eller eldre	65	3,4	23	0,34
Menn	65	2,4	16	0,22
Kvinner	77	3,6	17	0,25

4. DE 3 SATSINGSOMRÅDENE OG TILHØRENDE MÅLOMRÅDER.

Planen tar for seg tre satsningsområder. Under hvert satsningsområde presenteres tilhørende målområder med en tiltaksdel for hvert målområde. Handlingsplanen tar utgangspunkt i et tredelt perspektiv:

- Perspektivet til de ansatte i fastlegetjenesten
- Perspektivet til samarbeidende instanser
- Brukerperspektivet

Selv fra ulike perspektiver henger satsningsområdene sammen og påvirker hverandre direkte eller indirekte.

Satsingsområde 1. “God kvalitet og god tilgjengelighet” tar utgangspunkt i brukerperspektivet. Ansattperspektivet er også vektlagt.

I beskrivelsen av satsingsområdet legges til grunn faktorer som fysiske lokaliteter, medvirkning, samme fastlege over tid, mulighet til å bytte fastlege og til å få time innen et gitt tidsaspekt.

Satsingsområde 2. “Helhetlige og tverrfaglige helsetjenester” tar utgangspunkt i perspektivet til samhandlende instanser. Ansatte i fastlegetjenesten også medvirket for å få riktig statusbilde.

I beskrivelsen av satsingsområdet legges til grunn samarbeid og oppgaveoverføring innad i kommunehelsetjenesten samt samarbeids og oppgaveoverføring med spesialisthelsetjenesten.

Satsingsområde 3. “Kompetanse, innovasjon og utvikling” tar hovedsakelig utgangspunkt i perspektivet til ansatte i fastlegetjenesten.

I beskrivelsen satsingsområdet legges til grunn rekruttering og stabilisering, samt utvikling og kompetanse.

PRESENTASJON OG BEKRIVELSE AV SATSNINGS- OG MÅLOMRÅDER

4.1. SATSNINGSOMRÅDE 1. GOD KVALITET OG GOD TILGJENGELIGHET

Beskrivelse av satsingsområdet

Satsingsområde 1 tar utgangspunkt i brukerperspektivet; hva som er viktig for våre innbyggere- og brukere av fastlegetjenesten. FNs bærekraftsmål nr. 3. *God helse og livskvalitet*, nr. 10 *Mindre ulikhet* og nr. 11. *Bærekraftige byer og lokalsamfunn* er spesielt relevant for dette området.

Alle innbyggere, uavhengig av helsetilstand, sosioøkonomiske forhold og etnisk bakgrunn skal oppleve tjenester av god kvalitet.

Medvirkning i eget pasientforløp og tilstrekkelig og tilrettelagt informasjon er viktig for å sikre dette. Muligheten til å medvirke i eget pasientforløp, ivaretar pasientens autonomi og tillit, og kan bidra til å skape en god relasjon og godt samarbeid.

Som nevnt tidligere, vil Sørreisa få økte utfordringer med å rekruttere- og beholde fastleger i likhet med andre kommuner. Kartlegging viser at fastlege-innbyggerrelasjon hos oss er kortere enn landsgjennomsnitt.

Fastlegeforskriften legger grunnlaget for det overnevnte da den skal sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid og at alle ha en fast lege å forholde seg til.

I årene fremover er det helt sentralt at Sørreisa fastlegetjeneste er utformet slik at den ivaretar brukernes behov for god kvalitet og god tilgjengelighet.

Kartleggingen gjennomført i forbindelse med denne planen, viser at fastlegetjenesten over år har forbedret seg på flere områder: Kortere ventetid på legetime, raskere telefonsvaretid, mulighet for e-konsultasjon, bestilling av time, oppfølging, og prøvesvar på nett gjør også tjenesten mer tilgjengelig.

Under dette satsingsområde er det laget 3 målområder.

4.1.1. MÅLOMRÅDE 1. KVALITET, KONTINUITET OG TILGJENGELIGHET

God kvalitet og indikatorer for kvalitet omhandler tilstrekkelig tid, fleksibilitet, varighet på fastlege-pasient forholdet varighet på kommunens avtaler med fastleger, gode pasienterfaringer med fastlegetjenesten, reell valgfrihet (ledige listeplasser), og god faglig kompetanse i tjenestelevering. Riktig og tilstrekkelig kompetanse bidrar til økt pasientsikkerhet og andel fastleger med spesialitet i allmenntjenestemedisin kan påvirke dette. God kvalitet henger i stor grad sammen med kontinuitet og tilgjengelighet som er beskrevet under.

God kontinuitet handler om tilstrekkelig og nødvendig sammenheng og flyt i tjenesten og god oppfølging i tjenester som gis. Dette skaper fleksibilitet, trygghet og forutsigbarhet for brukere av tjenesten. Kontinuitet i pasient-lege forholdet er også for flere pasienter, avgjørende for kvaliteten på tjenesten.

God tilgjengelighet handler om tilpassede fysiske lokaliteter, at tjenesten er lett nå, både via telefon og digitalt, at alle får legetime inne 5 virkedager, listestørrelser og korte ventelister. Tilstrekkelig hjelpepersonell, legedekning (antall fastleger) og listestørrelser er avgjørende for sikre pasientene tilstrekkelig time innen 5 virkedager samt time på dagen ved behov. God tilgjengelighet er betydelig for å sikre god responstid, gode tjenester og et mer helhetlige tjenestetilbud.

Alle innbyggere skal møte en tilgjengelig og tilpasset tjeneste. Dette forutsetter at tjenesten er utformet slik at det er tid og rom til å møte befolkningens behov.

Fastlegenes tid må nyttiggjøres på mest mulig hensiktsmessig måte. Fastlegetjenesten bør ha videre fokus på overføring av oppgaver til annet helsepersonell i tjenesten som skal kunne

avlaste og bidra med sin kompetanse der det er faglig riktig og hensiktsmessig. Teknologi kan også bidra til å bedre tilgjengeligheten for flere grupper. Som nevnt i beskrivelsen av satsingsområdet 1, er ledige listeplasser, leger med spesialisering i allmenmedisin, varighet på pasient-fastlege forholdet, responstid på tlf og ventetid på legetime, viktige for kvaliteten våre innbyggere opplever.

Ifølge Kantar TNS sitt Helsebarometer fra 2019 er det 3 faktorer som utmerker seg når du spør befolkningen om hva som er viktigst for dem i sitt forhold til fastlegen;

- 1) At fastlegen kjenner sykdomshistorien
- 2) tar seg god tid ved konsultasjon. I en tid der helsetjenesten blir stadig mer fragmentert og uoversiktlig, er verdien av å møte en fast lege som kjenner deg og din historie viktig.
- 3) Mulighet til å få time samme dag og mulighet til å kommunisere med fastlegen elektronisk, var også viktig.

MÅL: «Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv» (fra voksen og gammel i samf.planen)

Helse og omsorgsplanens satsingsområde:

«Tjenester fortrinnsvis der folk bor», «samspill med pårørende og frivillige» og «Mestring og livskvalitet»

Helse og omsorgsplanens strategier:

«Gjennom god brukermedvirkning skal kommunen utvikle et godt og koordinertsamarbeid med frivillige ressurser»

«Sørreisa kommune skal ha et helhetlig fokus på å forebygge og utsette forverrelse av skade og sykdom hos innbyggerne»

«Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig»

«Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid med betydelig flere eldre»

«Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene»

«Sørreisa kommune legger til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov»

Handlingsplanens satsingsområde 1. God tilgjengelighet og god kvalitet

Målområde 1. Kvalitet, kontinuitet og tilgjengelighet.

Strategi

Tiltak

Vi skal sikre at fastlegetjenesten har tilstrekkelig ledig listekapasitet, slik at innbyggerne i Sørreisa kommune har reell mulighet til å velge fastlege

- 2 ganger årlig skal ventetid, listelengde, telefonsvaretid og tilgjengelighet for legetime gjennomgås og rapporteres til politiske organer. Rapporten skal brukes for å vurdere om fastlegetjenesten har behov for økt listekapasitet.

<p>Vi skal sikre god tilgjengelighet til legetjenester på ulike digitale plattformer. Det skal være enkelt for publikum å samhandle digitalt med sin fastlege (f.eks. bestille time, ha e-konsultasjon og sjekke prøvesvar på helsenorger)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge bruken av digitale plattform for samhandling og oppfølging av fastlege. Funn fra kartlegging skal ved behov følges opp i form av opplæringstiltak for publikum
<p>Vi skal ivareta pasientsikkerheten ved å sikre oppdatert kunnskap omkring kliniske observasjoner, sub-akutte og akutte hendelser og samhandling omkring dette.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fastlegetjenesten skal delta i trinn 3-5 i prosjekt “KlinObsKommune”. Herunder kartlegge ressursbehov for å sikre denne gjennomføringen.
<p>Vi skal gi økt forutsigbarhet samt forebygge unødig ventetid for brukere av fastlegetjenesten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge behov- og utarbeide rutiner for å unngå- og oppdage lang ventetid på venterom. Informasjon på venterom og utforming av venterom er sentralt.

4.1.2. MÅLOMRÅDE 2. FYSISKE LOKALER

En forutsetning for en fungerende og tilgjengelig fastlegetjeneste, er at de fysiske lokalitetene er tilstrekkelige og funksjonelt for de som arbeider der, samt tilgjengelig for brukerne av tjenesten. Universell utforming er betydelig for å sikre dette. Prinsipper og føringer for universell utforming skal sikre at fastlegetjenestens lokaler er planlagt og bygd opp slik at de kan brukes av alle mennesker på en likeverdig måte. Hensikten er å oppnå like muligheter til samfunnsdeltakelse og motvirke diskriminering på grunnlag av nedsett funksjonsevne. Målet med universell utforming er å fjerne eller redusere barrierer som hindrer deltakelse gjennom utforming av politikk, politiske, sosiale og kulturelle institusjoner, bygde omgivelser og IKT. Sørreisa legekantor er ikke tilstrekkelig universelt utformet i henhold til de behovene som ligger til universell utforming. Tilbakemelding fra både ansatte og brukere viser til at dagens legekantorer ikke er tilstrekkelige for å imøtekomme dagens behov for drift og bruk av fastlegetjenesten.

Kommunestyret har allerede fattet vedtak om å starte prosess for bygging av nye fastlegelokaler. Funn som har framkommet i kartlegging på dette området skal ivaretas i dette arbeidet. Punktet om fysiske lokaler vurderes tilstrekkelig fulgt opp og vil derav ikke beskrives nærmere i planen.

4.1.3. MÅLOMRÅDE 3. EN TRYGG OG FORSVARLIG LEGEVAKTSTJENESTE

Dette målområdet handler om å ivareta innbyggernes behov for øyeblikkelig hjelp, samt kvaliteten og tilgjengeligheten på denne. I kap. 2 § 6 i akuttmedisinforskriften, står det at kommunen skal tilby legevaktordning som sikrer befolkningens behov for øyeblikkelig hjelp, og må sørge for at minst en lege er tilgjengelig for legevakt hele døgnet. Legevaktordningen skal blant annet vurdere, og veilede ved henvendelser om øyeblikkelig hjelp. Den skal også diagnostisere og behandle akutte medisinske tilstander ved legekonsultasjoner og sykebesøk. Henvisning til andre tjenester i kommunen som fastlege, og eventuelt spesialisthelsetjeneste og yte hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner.

Legevakt er en del av arbeidshverdagen til fastlegene i Sørreisa. Vi har et interkommunalt samarbeid med Senja på organisering av legevaktsdrifta utenfor fastlegetjenestens åpningstid. Kartlegging har funnet at dette samarbeidet er svært hensiktsmessig både for innbyggere og fastleger. Fastlegene opplever likevel legevaktfunksjonen som belastende på toppen av fastlegestillingen.

Det er viktig å sikre en fortsatt tilgjengelig legevakt, hvor avstanden ikke blir lengre eller arbeidsbelastningen for våre leger blir større.

Å ha leger som er uthvilt i tillegg til tilstrekkelig ø-hjelpskapasitet tilsvarende 1 ø-hjelpstimer per 50 pasient. Dette sikrer kvaliteten i legevakten og derav hever pasientsikkerheten for innbyggerne.

Da det på satsingsområde 3 skal arbeides med å skaffe økt innsikt på den totale arbeidsbelastningen til fastleger, er det naturlig at legevaktsarbeidet inkluderes der, i det videre arbeidet.

4.2. SATSINGSOMRÅDE 2. HELHETLIGE OG TVERRFAGLIGE HELSETJENESTER

Beskrivelse av satsingsområdet

Dette satsingsområdet tar hovedsakelig utgangspunkt perspektivet til de samhandlende partene. For å sikre riktig status- og utfordringsbilde, er fastlegetjenestens perspektiv også vektlagt.

FNs bærekraftsmål nr. 3. *God helse og livskvalitet*, og nr. 11. *Bærekraftige byer og lokalsamfunn*, er spesielt relevant for dette området.

Jamfør kommunens helse og omsorgsplan, skal alle helsetjenester samhandle der hvor der er nødvendig, til beste for pasienten. Det er derfor viktig med god organisering som tilrettelegger for tverrprofesjonell samhandling.

Helhetlige og gode pasientforløp gir bedre kvalitative tjenester.

Fastleger har ansvaret for den medisinfaglige koordineringen av tjenester til brukere med sammensatte behov. Likevel viser en evaluering presentert i den nasjonale handlingsplanen for allmennlegetjenesten at kommunene i liten grad benytter denne kompetansen i arbeidet med tjenesteutvikling.

For å møte morgendagens utfordringer, er det nødvendig at legene samarbeider med andre helsetjenester om oppgavene til det beste for innbyggerne. Det vil gi kvalitativt gode tjenester, et spennende fagmiljø og bidra til en fastlegetjeneste som er integrert i øvrig kommunal helse- og omsorgstjeneste. Denne samhandlingen rundt pasientforløp vil bli helt sentral i årene som kommer.

Gode systemer for tidlig oppdagelse av sykdom og gode systemer for å tidlig ta kontakt med samarbeidende relevant helsepersonell, er viktig for god kvalitet og pasientsikkerhet.

Fastlegetjenesten er daglig i dialog med spesialisthelsetjenesten og øvrige helsetjenester i

kommunen. Dette i forbindelse med henvisninger og henvendelser for oppfølging av pasienter. Kvaliteten på denne samhandlingen kan variere i kvalitet og i enkelte tilfeller påvirker dette samhandlingen mellom partene og derav oppfølgingen til pasienten.

Tilstrekkelig informasjon til rett tid og til rett samarbeidende part er en suksessfaktor. En viktig forutsetning for å sikre god kvalitet i henvisninger og å henvise noen videre, er kunnskap om hva andre helsetjenester utfører av oppgaver og oppfølging. Dette kan medvirke til å sikre det overnevnte.

Under dette satsingsområdet er det laget 2 målområder

4.2.1. MÅLOMRÅDE 1. SAMHANDLING OG OPPGAVEOVERFØRING EKSTERNT

Samhandling og oppgaveoverføring eksternt handler primært om innleggelse, utskrivelser, samarbeid rundt pasienter med behov for koordinerte tjenester, IKT, og fordeling av ansvar mellom kommunen og helseforetaket. God samhandling mellom leger er avgjørende for trygg pasientbehandling. I samarbeid mellom fastleger og sykehus, skal pasientens beste være i fokus. Samhandlingsformen står sentralt da den skulle sikre et bærekraftig, helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud av god kvalitet, med høy pasientsikkerhet, tilpasset den enkelte bruker. Det skulle legges vekt på helsefremmende og forebyggende arbeid, økt brukerinnflytelse, avtalte behandlingsforløp og forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten skulle styrkes og spesialisthelsetjenesten skulle videreutvikle. Det finnes føringer for samhandling og ansvarfordeling mellom kommunen og UNN. Overordna tjenesteavtaler som beskriver samarbeidet og ansvaret mellom partene, disse bør brukes i den daglige praksis, og fastlegetjenesten skal delta aktivt i helsefelleskapet og faglig samarbeidsutvalg. Fastlegetjenestens samhandling og oppgaveoverføring med UNN har bedret seg etter fastlegerådet (samhandlingsavdelingen, leger fra Troms) ble innført. Vår kapasitet til kommunale akutt døgntilbud (KAD) er også viktig for gode pasientforløp, og denne kapasiteten skal sikres og ivaretas.

MÅL: *Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samf.planen)*

Helse og omsorgsplanens satsingsområde:

«samspill rundt pasientforløp», «mestring og livskvalitet», «Tjenester fortrinnsvis der folk bor» og «samspill med pårørende og frivillige»

Helse og omsorgsplanens strategier:

«Sørreisa kommune skal ha et helhetlig fokus på å forebygge og utsette forverring av skade og sykdom hos innbyggerne»

«Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid med betydelig flere eldre»

«Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene»

Handlingsplanens satsingsområde 2. En tverrfaglig og helhetlig helsetjeneste

Målområde 1. Samhandling og oppgaveoverføring eksternt

Strategi

Vi skal legge til rette at samarbeidet mellom kommunen og helseforetaket har god informasjonsflyt og ansvarsavklaring.

Tiltak

- Vi skal gjennomgå de mest aktuelle og relevante tjenesteavtalene 2 ganger per år. Dette for å sikre at vi i praksis etterlever god praksis og forståelse av ansvarsforhold og samarbeid med helseforetaket.
- Vi skal utarbeide en oversikt over veiledere for henvisning til ulike instanser, og sikre gjennomgang av disse 2 ganger per år

4.2.2. MÅLOMRÅDE 2. SAMHANDLING OG OPPGAVEOVERFØRING INTERNT

Samhandling og oppgaveoverføring på tvers av helsetjenester i kommunen er nødvendig for å sikre helhetlige pasientforløp til beste for våre innbyggere. Etter samhandlingsreformen og primærhelsemeldingen, ble flere oppgaver flyttet fra UNN til kommunen og det forventes i større grad at kommunen skal ivareta flere og mer komplekse pasientoppfølginger. Dette krever at vi samhandler mer, bedre og mer effektivt.

I Sørreisa er det variert hvor mye og hvor god samhandling mellom fastlegetjenesten og øvrige helsetjenester er. Kartlegging i forbindelse med handlingsplanen, har identifisert behov for bedring. Det er for lite kjennskap til de andre kommunale helsetjenestene og oversikt over tjenester de gir. Dette kan ha betydning for når og hvem man samhandler med. Noe av samhandlingen som skjer i praksis, er ikke tilstrekkelig beskrevet eller formalisert. En konsekvens kan være at det blir for tilfeldig hvor god samhandlingen og informasjonsflyten blir.

God praksis bør i større grad bli beskrevet, dette kan sikre praksisen og gjøre den mindre sårbar og utsatt ved f.eks. utskiftninger eller endringer.

Det fungerer godt med oppgaveoverføring innad i fastlegetjenesten. Kartlegging viser at graden av sykepleierdekning på hjelpepersonellsiden, avlaster fastlegene i flere arbeidsoppgaver. Dette øker også tverrfaglig tilnærming i tjenesten.

Triagering som skjer innledende i forløp er ofte god og dette øker derav kvaliteten på tjenesten ved at riktige avgjørelser på prioriteringer blir tatt tidlig.

MÅL: <i>Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samf.planen)</i>	
Helse og omsorgsplanens satsingsområde: «samspill rundt pasientforløp», «mestring og livskvalitet», «Tjenester fortrinnsvis der folk bor» og «samspill med pårørende og frivillige»	
Helse og omsorgsplanens strategier: «Sørreisa kommune skal ha et helhetlig fokus på å forebygge og utsette forverrelse av skade og sykdom hos innbyggerne» «Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid med betydelig flere eldre» «Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene»	
Handlingsplanens satsingsområde 2. En tverrfaglig og helhetlig helsetjeneste	
Målområde 2. Samhandling og oppgaveoverføring internt	
Strategi	Tiltak
Samhandling internt i kommunen, forutsetter god struktur, tilstrekkelige møteplasser for samhandling og beskrivelse av våre tjenester.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal utrede områder hvor det er nødvendig å utarbeide beskrivelser for- og formalisering av samhandling mellom fastlegetjenesten og andre helsetjenester • Vi skal utrede omfang av offentlige legeoppgaver og hvordan disse ressursene nyttiggjøres i dag, samt iverksette endringer der dette vurderes formålstjenlig. • Vi skal sikre en tilstrekkelig og kvalitativt god kommuneoverlegefunksjon for Sørreisa kommune.

4.3. SATSINGSOMRÅDE 3. KOMPETANSE, INNOVASJON OG UTVIKLING

Beskrivelse av satsingsområdet

Dette satsingsområde ivaretar perspektivet til ansatte i fastlegetjenesten. FNs bærekraftsmål nr. 3. *God helse og livskvalitet* og nr. 11. *Bærekraftige byer og lokalsamfunn* er spesielt relevant for dette området.

Fastlegenes oppgaver har økt i antall og omfang. En nyutdannet lege skal oppleve fastlegetjenesten og Sørreisa kommune som en attraktiv, trygg karrierevei og arbeidsplass med god faglig veiledning fra erfarne kolleger. Som nevnt i satsingsområde 1, er Sørreisa en distriktskommune som også fremover vil komme til å slite med å rekruttere og beholde fastleger. **Kompetanseheving** er helt essensielt og betydelig for at fastlegetjenesten skal kunne holde god faglig kvalitet, samt føle seg trygg i sin arbeidshverdag. Det er derfor viktig å legge vekt på tiltak som kan øke bærekraften i tjenesten.

Innovasjon og utvikling i helse innebærer et nytt produkt, en ny tjeneste, en ny arbeidsmåte eller organisasjonsform som blir tatt i bruk og skaper positiv utvikling og effekt for brukerne av tjenesten og ansatte. Ny teknologi, økt kompetanse og utvikling, gir mulighet for å effektivisere fastlegetjenesten og gjøre den mer fremtidsrettet og bærekraftig. Fremtidens helsetjeneste krever bruk av ny teknologi og nye organisasjons- og arbeidsformer. Kravene til omstilling og mer effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser er betydelige i kommunehelsetjenesten. Samtidig som fastlegetjenesten kontinuerlig fornyes og bedres, er det en ønsket målsetting å skape «pasientens helsetjeneste» som blant annet innebærer helhetlige pasientforløp. Ikke bare politiske mål og virkemidler, men også befolkningens og helsevesenets ønsker og behov, forutsetter en endring til en mer digital helsetjeneste.

Digitaliseringen kan bringe pasienten nærmere fastlegene, men kan også øke det relasjonelle gapet mellom disse.

Avansert medisinsk teknologi, digitale innovasjoner og digital kommunikasjon er i større grad nødvendig for å sikre god kvalitet.

Enklere deling og tilgjengeliggjøring av data for kvalitetsarbeid på en effektiv måte og innebygd beslutningstøtte i pasientjournalssystemene er eksempler på dette. Journalssystemene er i liten grad tilpasset legenes arbeidsprosesser på tvers av tjenesteområder f.eks. legevakt og sykehjem og gir lite støtte til å jobbe med kvalitetshevende tiltak og pasientsikkerhet. Det vil derfor være i økende grad være behov for å bruke teknologi til å bedre kvaliteten i tjenesten for brukerne, og lette arbeidshverdagen for legene. Velferdsteknologi er en viktig del av digitaliseringen og handler om å gi personer med hjelpebehov bedre livskvalitet, økt trygghet og større mulighet til å klare seg på egenhånd. Dette er i tråd med den overordnede satsningen på egenmestring og å gi mennesker muligheten til å bo lengst mulig i eget hjem.

Under dette satsingsområde er det laget 3 målområder som skal dele opp og strukturere videre.

4.3.1. MÅLOMRÅDE 1. UTVIKLING AV TJENESTEN

Det er viktig for fastlegetjenesten å ha nok tid til å gjøre kvalitativt godt arbeid med hver enkelt pasient, tilhørende papirarbeid og samtidig bidra i utvikling av tjenesten.

Utviklingsarbeid og kontinuerlig forbedring er kreativ virksomhet som utføres systematisk. Det er innovative arbeidsprosesser som utnytter eksisterende kunnskap for å utvikle nye eller forbedrede tjenester, produkter eller prosesser. Dette kan organiseres som en del av fastlegetjenestens øvrige aktiviteter. Det er generelt god mulighet til å medvirke i utvikling av tjenesten, ansatte blir hørt og det er rom for diskusjoner og endring. Dette framkom i kartlegging i forbindelse med planarbeidet. Det er en god forutsetning og utgangspunkt for utviklingsarbeidet i tjenesten.

Fastlegene bør få drive med faglig relevante oppgaver, ha en rimelig arbeidsbelastning og bidra med sin kompetanse til å forme og lede tjenesten på tjenestenivå og utvikle den på systemnivå. Legene har deltatt på kvalitetsutviklende kurs i regi av SKIL, blant annet antibiotika-bruk, helhetlig pasientforløp og forskrivning av vanedannende legemidler.

Innovasjon og digitalisering er for mange tjenester i helse, viktige fokusområder for forbedringsarbeid og utvikling. Et eksempel er at økt bruk av e-konsultasjon og måling av egen helse i fastlegetjenesten bidrar til å redusere pasientbesøk på legekantorene. Fremtidig bruk av teknologi for å flytte tjenestene hjem til pasientene vil understøtte denne utviklingen.

<p>MÅL: «Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både i innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste» «Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv» og « Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver» (fra voksen og gammel i samf.planen)</p>	
<p>Helse og omsorgsplanens satsingsområde: «samspill rundt pasientforløp» og «mestring og livskvalitet» Helse og omsorgsplanens strategier: «Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid med betydelig flere eldre», Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene»</p>	
<p>Handlingsplanens satsingsområde 3. Kompetanse innovasjon og utvikling</p>	
<p>Målområde 1. Utvikling av tjenesten</p>	
Strategi	Tiltak
<p>Ansatte i fastlegetjenesten skal sikres mulighet til å bidra i utvikling, innovasjon og forbedringsarbeid i tjenesten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal kartlegges behov- og utvikles en helhetlig plan for digitalisering og oppgaveoverføring i fastlegetjenesten.

4.3.2. MÅLOMRÅDE 2. KOMPETANSEHEVING

Kompetanse handler om evnen til å bruke ulike typer kunnskap til å løse oppgaver i konkrete situasjoner. Tilstrekkelig og riktig kompetanse er en betydelig forutsetning for kvalitet i fastlegetjenesten.

Kommunen har ansvar for å sørge for nødvendige og forsvarlige tjenester som møter den enkeltes behov. Helse- og omsorgstjenestelovens § 3–2 defineres dette. Mulighet til kompetanseheving på ulike vis kan ha mange gode ringvirkninger for tjenesten. Kompetanse hos ansatte som inkluderer ferdigheter til å identifisere og arbeide systematisk med områder for å bedre pasientsikkerhet og kvalitet, er viktig forutsetning for å lykkes med å skape forbedring. I Sørreisa er det gode muligheter for kompetanseheving for fastlegene, men noe dårligere etter ferdig spesialisering. Kvalitetsarbeid er et felles kompetansemål for å bli spesialist i allmenntjenestemedisin, det er derfor viktig at det legges til rette for å kunne utføre kvalitetsutvikling. Det skal sikres at alle fast tilsatte leger er spesialister eller er i spesialisering.

Muligheten for spesialister å kunne ha fordypningsdager/studiedager er ikke tilstrekkelig. Mens leger er under videreutdanning til å bli spesialist, har de krav på 1 t ukentlig veiledning 10,5 måneder i året. Når man er ferdig med spesialiseringen, forsvinner denne regelmessige

tilgangen til faglig fordypning og veiledning på tross av at det kreves at man skal veilede de nye. Det må derfor sees på om det er behov for tiltak utover det som finnes i dag, som kan bedre mulighetene.

Hjelpepersonell har lite mulighet til kompetanseheving i sin hverdag. Her er det nødvendig å få oversikt over hvilke kompetanse som savnes eller bør heves, og lage tilpassede tiltak som imøtekommer behovene. I tråd med at kommunens kompetanseplan skal revideres, er det naturlig at også dette tas med i en parallell prosess.

<p>MÅL: «Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både i innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste», «Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv og « Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver» (fra voksen og gammel i samf.planen)</p>	
<p>Helse og omsorgsplanen satsingsområde: «samspill rundt pasientforløp» og «mestring og livskvalitet» Helse og omsorgsplanens strategier «Sørreisa kommune skal være en attraktiv kommune, med en rekrutteringsstrategi som sikrer god kompetanse og kvalitet i kommunens tjenester for innbyggerne»</p>	
<p>Handlingsplanens satsingsområde. Kompetanse innovasjon og utvikling</p>	
<p>Målområde 2. Kompetanseheving</p>	
<p>Strategi</p>	<p>Tiltak</p>
<p>Ansatte i fastlegetjenesten skal sikres tilstrekkelig mulighet til kompetanseheving og faglig oppdatering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal kartlegges behov- og utvikles en helhetlig plan for kompetanseheving for alle faggrupper i fastlegetjenesten • Det skal utredes behov og mulighet for kompetanseheving og oppdatering for spesialister i allmennmedisin • Det skal utarbeides rutiner for deling av kunnskap etter kompetansehevende tiltak / utdanning i hele helsetjenesten

4.3.3. MÅLOMRÅDE 3. REKRUTTERE OG BEHOLDE

Dette målområdet handler om rekruttering og stabilitet. Som nevnt tidligere i planen, er småkommuner i nord spesielt utsatt og har et komplekst utfordringsbilde enn ellers i landet. Fastlegetjenesten i Sørreisa skal oppleves som en attraktiv og trygg arbeidsplass. Både for hjelpepersonell, fastlegene som er ansatt i tillegg til de som er i gang med - eller har fullført spesialistutdanning i allmenntidmedisin, og for leger som vurderer å starte spesialistutdanning i allmenntidmedisin. Det er et stort press på kommunen i vårt arbeid med å sikre at våre tjenester er tilstrekkelig og at vi til enhver tid har kompetent bemanning, derav er kompetanseheving betydelig også i dette målområdet. En reduksjon i sykefraværet, turnover og avgang, vil kunne redusere rekrutteringsbehovet og stabilisere personellet i tjenesten. Dette må i tillegg suppleres med å finne andre måter å jobbe på, nye løsninger og legge til rette for rekruttering. For at færre skal slutte, er det behov for tiltak som gir mulighet til å redusere arbeidsbelastningen, ha tid til å holde seg faglig oppdatert, drive fagutvikling og kvalitetsarbeid, utvikle tjenesten og lede fastlegekontoret. Den totale arbeidsbelastningen ved fastlegekontoret, i legevakt og med annet allmenntidmedisinsk arbeid må være rimelig.

Like viktig som å rekruttere nye fastleger, er det å holde på dem vi har. En nyutdannet lege skal ha tilgang til god faglig veiledning fra erfarne kolleger. De etablerte fastlegene skal få drive med faglig relevante oppgaver, ha en rimelig arbeidsbelastning og bidra med sin kompetanse til å forme tjenesten og utvikle den på systemnivå og holde seg oppdatert. Det skal være lavere terskel for å etablere seg som fastlege gjennom en finansielt tryggere start. En slik målsetting forutsetter gode rammebetingelser som treffer den enkelte lege, men er også avhengig av strukturelle og økonomiske forhold på systemnivå som påvirker tilgangen til nye leger. Hjelpepersonell i fastlegetjenesten, er og har lenge vært stabilt. Det har vært en større utfordring på fastlegesiden mtp rekruttering og stabilisering. Vi har den siste tiden hatt noe mer stabilitet, men det betyr ikke at det vedvarer.

MÅL: *Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv og « Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver» (fra voksen og gammel i samf.planen)*

Helse og omsorgsplanens satsingsområde:

«samspill rundt pasientforløp» og «mestring og livskvalitet»

Helse og omsorgsplanens strategier:

«Sørreisa kommune skal være en attraktiv kommune, med en rekrutteringsstrategi som sikrer god kompetanse og kvalitet i kommunens tjenester for innbyggerne»

Handlingsplanens satsingsområde. Kompetanse innovasjon og utvikling

Målområde 3. Rekruttere og beholde

Strategi	Tiltak
<p>Fastlegenes arbeid (listestørrelse, administrasjonstid og lignende) skal organiseres slik at arbeidsmengden er tilpasset arbeidstiden. Gjennom dette bygge en bærekraftig fastlegetjeneste hvor fastlegen beholdes over lengre tid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal sikre gjennomgang av arbeidsoppgavene i fastlegetjenesten. Dette skal brukes til å dimensjonere tjenesten med riktig kompetanse og stillingsressurser. Herunder; listestørrelse, lengde på konsultasjonstid, ø-hjelp, legevaktsarbeid administrasjonstid og andre offentlige oppgaver.
<p>Vi skal skape ordninger som sikrer rekruttering av nye fastleger til kommunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal utredes og iverksettes tiltak som kan sikre rekruttering til tjenesten. (Jevnlig kontakt med utdanningssted under spesialisering i sykehus, god veiledning og kontorplass til praksisstudenter, avtale om kompetansehevende tiltak innbakt i arbeidstid, konkurransedyktig lønn m.v)

5. HANDLINGSEDEL

I tabellen nedenfor, vises strategier og tiltak som skal følges for å oppnå formålet med handlingsplanen for fastlegetjenesten. Tabellene tar for seg hvert enkelt satsingsområde og tilhørende målområder, samt tidspunkt og ansvar for gjennomføring. Øverst i alle tabellene er det beskrevet hvordan handlingsplanen henger sammen med øvrig planverk i kommunen, samt FNs bærekraftsmål.

Tiltak som medfører økte økonomiske kostnader, skal legges fram for politisk behandling

5.1. Handlingsplanens program

Strategier	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomføringsår			
			2023	2024	2025	2026
Målområde 1.Kvalitet, kontinuitet og tilgjengelighet Vi skal sikre at fastlegetjenesten har tilstrekkelig ledig listekapasitet, slik at innbyggerne i Sørreisa kommune har reell mulighet til å velge fastlege	✓ 2 ganger årlig skal ventetid, listelengde, telefonsvaretid og tilgjengelighet for legetime gjennomgås og rapporteres til politiske organer. Rapporten skal brukes for å vurdere om fastlegetjenesten har behov for økt listekapasitet. Dette skal innarbeides i avdelingens internkontroll.	Avdelingsleder legetjenesten	X			

Strategier	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomføringsår			
			2023	2024	2025	2026
Vi skal ivareta pasientsikkerheten ved å sikre oppdatert kunnskap omkring kliniske observasjoner, sub-akutte og akutte hendelser og samhandling omkring dette.	✓ Fastlegetjenesten skal delta i trinn 3-5 i prosjekt "KlinObsKommune". Herunder kartlegge ressursbehov for å sikre denne gjennomføringen.	Avdelingsleder legetjenesten	X			
Vi skal sikre god tilgjengelighet til legetjenester på ulike digitale plattformer. Det skal være enkelt for publikum å samhandle digitalt med sin fastlege	✓ Kartlegge bruken av digitale plattformer for samhandling og oppfølging av fastlege. Funn fra kartlegging skal ved behov følges opp i form av opplæringstiltak for publikum	Enhetsleder Helse		X		
Vi skal gi økt forutsigbarhet samt forebygge unødig ventetid for brukere av fastlegetjenesten	✓ Kartlegge behov- og utarbeide rutiner for å unngå- og oppdage lang ventetid på venterom. Informasjon på venterom og utforming av venterom er sentralt.	Avdelingsleder legetjenesten		X		
Satsingsområde 2. En tverrfaglig og helhetlig helsetjeneste						
Målområde 1. Samhandling og oppgaveoverføring eksternt Vi skal legge til rette at samarbeidet mellom kommunen	✓ Vi skal gjennomgå de mest aktuelle og relevante tjenesteavtalene 2 ganger per					

Strategier	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomføringsår			
			2023	2024	2025	2026
og helseforetaket har god informasjonsflyt og ansvarsavklaring.	<p>år. Dette for å sikre at vi i praksis etterlever god praksis og forståelse av ansvarsforhold og samarbeid med helseforetaket.</p> <p>✓ Vi skal utarbeide en oversikt over veiledere for henvisning til ulike instanser, og sikre gjennomgang av disse 2 ganger per år.</p>	Avdelingsleder legetjenesten	X		X	
<p>Målområde 2. Samhandling og oppgaveoverføring internt</p> <p>Samhandling internt i kommunen, forutsetter god struktur, tilstrekkelige møteplasser for samhandling og beskrivelse av våre tjenester.</p>	<p>✓ Vi skal utrede områder hvor det er nødvendig å utarbeide beskrivelser for- og formalisering av samhandling mellom fastlegetjenesten og andre helsetjenester</p> <p>✓ Vi skal utrede omfang av offentlige legeoppgaver og hvordan disse ressursene nyttiggjøres i dag, samt iverksette endringer der dette vurderes formålstjenlig.</p>	<p>Enhetsleder Helse</p> <p>Enhetsleder Helse</p>	X	X		

Strategier	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomføringsår			
			2023	2024	2025	2026
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vi skal sikre en tilstrekkelig og kvalitativt god kommuneoverlegefunksjon for Sørreisa kommune. 	Kommunalsjef	X			
Satsingsområde 3. Kompetanse, innovasjon og utvikling						
Målområde 1. Utvikling av tjenesten Ansatte i fastlegetjenesten skal sikres mulighet til å bidra i utvikling, innovasjon og forbedringsarbeid i tjenesten.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Det skal kartlegges behov- og utvikles en helhetlig plan for digitalisering og oppgaveoverføring i fastlegetjenesten. 	Enhetsleder Helse			X	
Målområde 2. Kompetanseheving Ansatte i fastlegetjenesten skal sikres tilstrekkelig mulighet til kompetanseheving og faglig oppdatering	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Det skal kartlegges behov- og utvikles en helhetlig plan for kompetanseheving for alle faggrupper i fastlegetjenesten ✓ Det skal utredes behov og mulighet for kompetanseheving og oppdatering for spesialister i allmenntmedisin 	Kommunalsjef Enhetsleder Helse	X X			

Strategier	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomføringsår			
			2023	2024	2025	2026
	✓ Det skal utarbeides rutiner for deling av kunnskap etter kompetansehevende tiltak / utdanning i hele helsetjenesten.	Avdelingsleder legetjenesten		X		
Målområde 3. Rekruttere og beholde Fastlegenes arbeid (listestørrelse, administrasjonstid og lignende) skal organiseres slik at arbeidsmengden er tilpasset arbeidstiden. Gjennom dette bygge en bærekraftig fastlegetjeneste hvor fastlegen beholdes over lengre tid.	✓ Vi skal sikre gjennomgang av arbeidsoppgavene i fastlegetjenesten. Dette skal brukes til å dimensjonere tjenesten med riktig kompetanse og stillingsressurser. Herunder; listestørrelse, lengde på konsultasjonstid, ø-hjelp, legevaktsarbeid administrasjonstid og andre offentlige oppgaver.	Avdelingsleder legetjenesten		X		
Vi skal skape ordninger som sikrer rekruttering av nye fastleger til kommunen	✓ Det skal utredes og iverksettes tiltak som kan sikre rekruttering til tjenesten. (Jevnlig kontakt med utdanningssted under spesialisering i sykehus, god veiledning og kontorplass til praksisstudenter, avtale om	Avdelingsleder legetjenesten		X		

			Gjennomføringsår			
Strategier	Tiltak	Ansvarlig	2023	2024	2025	2026
	kompetansehevende tiltak innbakt i arbeidstid, konkurransedyktig lønn m.v)					

Utvalg: Hovedutvalg for Levekår
Møtested: Kommunehuset - Møterom 2
Dato: 15.11.2022
Tidspunkt: 09:00 - 14:30

Til stede:

Navn	Funksjon	Medl.	Varamedlem for
Kim Vegard Johansen	Leder	H	
Ana Myrlund	Nestleder	AP	
Otto Skogheim	Medlem	AP	
Beathe Hoel	Medlem	SV	

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Grete Nybakk Vaeng	konsulent
Ann Kristin Evenstad	kommunalsjef
Truls Meyer	kommunalsjef

Merknad i møte:

Underskrift:

Thomas Normann Hansen

Grete Nybakk Vaeng

Hovedutvalg for Levekårs behandling av sak 38/2022 Handlingsplan fastlegetjenesten i møte den 15.11.2022:

Forslag

Behandling

Kommunedirektøren besvarte spørsmål.

Vedtak

Levekårutvalgets innstilling til Kommunestyret, enstemmig:

Fremlagte forslag til handlingsplan for fastlegetjenesten for Sørreisa 2023-2026 vedtas.

Saksframlegg

Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	10/22	30.11.2022

Vedlegg

- 1 Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026
- 2 Plan og miljø Protokollutdrag Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026
- 3 Levekår Protokollutdrag Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026

Rådmannens innstilling:

Kort sammendrag

Saksopplysninger

Se vedlegg.

Administrasjonens vurdering

Arkiv: Arkivsaksnr: Saksbehandler:
2022/1835-1 Margrethe Hagerupsen

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
81/22	Formannskapet	03.11.2022

Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026

Kommunedirektørens innstilling

- Økonomiplandokumentet vedtas slik det foreligger. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2023. De økonomiske oversiktene vedtas som en del av budsjettet.
- Kommunedirektøren legger fram et saldert forslag til budsjett for hele økonomiplanperioden.
- Årsbudsjett/økonomiplan vedtas i henhold til bevilgningsoversikt drift 2023-2026.
- Fordeling netto rammer vedtas i henhold til bevilgningsoversikt netto drift 2023-2026.
- Netto låneopptak for nye investeringer vedtas etter følgende tabell:

2023	2024	2025	2026
118 381 500	37 020 000	21 936 000	9 716 000

- Kommunestyret vedtar å ta opp lån for videre utlån – startlån – med kr 15,0 mill. i 2023
- Sørreisa kommunestyre vedtar kommunedirektørens skisserte forslag til måltall for:
 - Netto driftsresultat
 - Driftsreserver (fond)
 - Gjeldsgrad
- Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere inn refusjon sykelønn mot motposter for 2023 og innarbeide dette i obligatoriske budsjettskjemaer.
- Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp likviditetslån/kassakreditt eller tilsvarende for Sørreisa kommunes trekkrettigheter for 2023. Rammen settes til inntil 20 mill.kr.
- Lønnpott er avsatt ihht. lønnsvekst i kommunal deflator. Kommunedirektøren gis fullmakt

til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.

11. Ordførerens godtgjørelse settes i henhold til vedtatt reglement.

Kort sammendrag

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023-2026 til politisk behandling. Nytt fra 2022 er at økonomiplanen tjener som handlingsdel til kommuneplanens samfunnsdel. Dokumentet har derav fått nytt navn; Handlings- og økonomiplan 2023-2026.

Saksutredning

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023-2026 og handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel til politisk behandling. Kommunedirektørens forslag til budsjett 2023, økonomiplan 2023-2026 legges frem i balanse.

Etter konsekvensjustering og nye forslag til tiltak, på både investering og drift, var lagt inn kom budsjettet ut med et mindreforbruk på kr 2,5 mill. for 2023.

Sørreisa kommune var i 2021 gjennom en stor økonomisk omstilling. Kommunen har meget lojale ledere, ansatte og tillitsvalgte som gjennomførte nødvendige omstillinger for å få bedre kontroll på økonomien. Selv om prosessen gikk «stille» for seg har den likevel ført til slitasje i store deler av organisasjonen. I kommunedirektørens forslag til budsjett/økonomiplan ligger det derfor forslag til tiltak som man ønsker skal hensynta noe av denne slitasjen. Det gjelder forslag til noe bemanningsøkning, forslag til digitalisering – både investering og drift, kjøp av utstyr nødvendig utstyr samt andre tiltak som kan bidra til å lette arbeidshverdagen for de ansatte.

På inntektssiden er økning i integreringstilskudd og økte inntekter gjennom statsbudsjettet bidratt til et større handlingsrom enn man i utgangspunktet hadde. Kommunedirektøren har i tillegg foreslått å budsjettere med 5 millioner mindre i pensjon, noe som igjen dekkes opp av pensjonsfondet. Sørreisa kommune har etter at dette er trukket fra 64,7 mill igjen på fondet, noe som er en betydelig reserve.

Disse 5 mill er foreslått brukt til engangstiltak, bla kjøp av iPads til skolen for 1 mill kroner for å slippe å ta dette tiltaket inn i investeringsbudsjettet.

Budsjettgrunnlaget 2023: Rapport i budsjettdokumentet side 91.

Rammetilskudd	- 120 579 663
Skatt	- 119 170 180
Annen inntekt stat, andre, brukerbetaling	- 111 149 744
Sum driftsinntekter	- 350 899 587
Lønnsutgifter sosiale utgifter, varer og tjenester og avskrivninger = sum driftsutgifter	337 546 404
Brutto driftsresultat	- 13 353 183
Renteinntekter, renteutgifter og avdrag på lån	33 245 500
Motpost avskrivninger	- 17 526 000
Netto driftsresultat	2 366 317
Disponering eller inndekning netto driftsresultat:	
- Derav satt av til disposisjonsfond	- 2 511 054

Disposisjonsfond: (i hele 1000)

2023: kroner 2 511

2024: kroner 3 438

2025: kroner 888

I 2026 kommer driftsbudsjettet ut med et merforbruk på kr 186 363,-. kr. Dette er inntil videre lagt sentralt på rammeområde 12-Komunedirektør og fellestjenester. I kommende økonomiplan periode må det imidlertid jobbes aktivt med å finne varige tiltak for inndekning.

Forslag til betalingsregulativ:

I betalingsregulativet er priser i all hovedsak foreslått justert med kommunal deflator.

Det vises i den sammenheng til vedlagte betalingsregulativ som ligger til behandling. Det er ikke gjort noen store forandringer i forhold til 2022.

Kommunestyret vil få seg forelagt forslag til nye forskrifter for vann og slam som kan føre til endringer i regulativene. Dette vil blir fulgt opp med egne saker til kommunestyret.

Vurdering

Sørreisa kommune gjennomførte i 2021 et større omstillingsprosjekt. Kommunestyret vedtok i den forbindelse en rekke tiltak for å redusere driftskostnadene og øke inntektene. Tiltakene utgjorde tilsammen ca 22 mill netto i økonomiplanperioden.

Prosessen skapte lite styr og tiltakene ble lojalt fulgt opp av ansatte, ledere og tillitsvalgte. Den kommunale driften/bemanning i Sørreisa kommune er på grunn av den økonomiske situasjonen marginal på de fleste områdene. Dette i tillegg til omstillingsprosessen og resultatet av den har ført til slitasje og noe sykemelding.

Komunedirektøren har derfor i sitt forslag forsøkt å ta hensyn til de signalene som kommer og foreslår derfor å øke driften igjen på de mest sårbare områdene, selv om man på langt nær har nådd å imøtekomme de behovene som er presentert.

I den situasjonen vi er i nå tror komunedirektøren det er viktigere å «smøre» organisasjonen enn å sette mest mulig midler på fond. Det ligger også forslag om å satse mer på digitalisering slik at man også kan jobbe enklere og smartere.

Vedlegg

- 1 Budsjett og økonomiplan 2023-2026 - komunedirektørens forslag
- 2 Forslag til betalingsregulativ 2023 (003)
- 3 Vedlegg til øk.plan i perspektivet 2023-2032

Sørreisa kommune

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG

03.11.2022

Årsbudsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026

Arkiv: 2022/1000

Sørreisa kommune

Innhold

Kommunedirektørens innledning	4
Det kommunale styringssystemet	6
Sørreisa kommunes styringssystem og planstrategi	9
Sørreisa kommunes planstrategi 2020-2023:	11
Kommuneplanens samfunnsdel	12
Visjon og hovedmål	12
Kommuneplanens handlingsdel	13
Bærekraftig ressursforvaltning, miljø- og klimaarbeid i Sørreisa.....	13
FNs bærekraftsmål i Sørreisa kommune	15
Status Kommuneplanens handlingsdel.....	17
1. Barn og unge	17
2. Voksen og gammel	19
3. Kultur, idrett og frivillighet	20
4. Næring.....	22
5. Bolig og stedsutvikling.....	23
6. Samfunnsikkerhet – beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning.....	24
Helse- og omsorgsplan i Sørreisa kommune 2019-2030.....	25
Temaplan «Leve hele livet» 2022-2025, vedtatt i Sørreisa kommunestyre desember 2021:	28
Boligsosial handlingsplan 2019-2023	31
Tiltaksdel etter kommuneplanens hovedtema	33
1. Barn og unge:	33
2. Voksen og gammel	33
3. Kultur, idrett og frivillig arbeid	34
4. Næring.....	34
5. Bolig og stedsutvikling.....	35
6. Samfunnsikkerhet, beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning:	35
Økonomiske perspektiver.....	37
Frie inntekter	39
Nærmere om føringene i statsbudsjett 2023.....	41
Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter, arbeidsgiveravgift og premieavvik	47
Lånegjeld, renter og avdrag.....	49
Økonomiske måltall.....	51
Investeringer - Kommunedirektørens forslag til investeringstiltak	55
Kommentarer til investeringsprogrammet – nye investeringsprosjekter.....	56

Kommentarer til investeringsprogrammet – vedtatte og pågående investeringsprosjekter	58
Ikke innarbeidede investeringsprosjekter:	62
Drift	64
Kommunedirektørens samlede forslag til driftstiltak	67
Rammeområde 10 - Politisk	70
Rammeområde 12 - Kommunedirektør og fellestjenester	70
Rammeområde 15 - Brann og Beredskap	72
Rammeområde 18 – Interkommunale samarbeid	74
Rammeområde 20 - Oppvekst og kultur	75
Rammeområde 30 – Helse	83
Rammeområde 35 – Sosiale tjenester	87
Rammeområde 40 – Politisk vedtatt tilskudd til andre	88
Rammeområde 60 – Teknisk og planlegging	89
Rammeområde 70 – Selvkost	90
Hovedbilde saldering – kommunedirektørens innstilling	92
Hovedoversikter i henhold til kommunedirektørens forslag:	93
§ 5-4 første ledd, Bevilgningsoversikt – drift	93
§ 5-4 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene – drift	93
§ 5-5 første ledd, Bevilgningsoversikt – investering	94
§ 5-5 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte investeringsprosjektene	95
§ 5-6.Økonomisk oversikt etter art – drift	96
§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet	96

Kommunedirektørens innledning

Kommunestyret har gjennom kommuneplanens samfunnsdel for 2018-2030 vedtatt målsettinger og strategier for utviklingen av Sørreisa kommune.

I budsjett og økonomiplanen skal det fremgå hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene. Det bør derfor være en tydelig kobling mellom samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging. Målet med denne koblingen er at samfunnsplanleggingen skjer innenfor de økonomiske rammene kommunen har tilgjengelig, og at kommunen fordeler sine ressurser best mulig mellom drift og utvikling. En god kobling mellom kommuneplanen og økonomiplanen er nødvendig for kommunestyret for å drifte kommunen best mulig og samtidig styre utviklingen av kommunen mot en ønsket tilstand. I tillegg til kommuneplanens samfunnsdel er andre planer, strategier og vedtak tatt med i dette dokumentet.

Også for 2023-2026 har kommunedirektøren forsøkt å synliggjøre koplingen mellom kommunens planer, med hovedvekt på kommuneplanens samfunnsdel, og budsjett 2023 og handlingsdel og økonomiplan 2023-2026, noe som ble gjort første gang for perioden 2022-2025.

Målet med denne oppbyggingen er å skape en sterkere kobling mellom målsettinger i overordnede planer, tiltak i kommuneplanens handlingsdel og prioritering av økonomiske virkemidler gjennom økonomiplanlegging.

Også for 2023 opplever Sørreisa kommune en realnedgang i Regjeringens forslag til statsbudsjett selv om vi mottok en økning på 6,75 mill. mer i rammer enn i 2022. Rammeoverføringene til kommunesektoren er i stor grad er knyttet opp mot folketall. I 2021 opplevde kommunen en betydelig nedgang i folketall, noe som prognosene framskriver vil komme til å skje også i årene framover og som igjen kan føre til en realnedgang i de frie inntektene framover. I et slikt perspektiv vil økonomisk kontroll være viktig.

En måte å demme opp for nedgangen i folketallet er å bosette flykninger. For 2022 har Sørreisa kommune fått anmodning om bosetting av 80 flykninger. Status pr. oktober tilsier at kommunen i sitt bosettingsarbeid ikke skal komme så langt unna anmodningen inneværende år. For 2023 er det framskrevet bosetting av 40 flykninger og videre i perioden 30, og så 20 pr år. For at tjenestene skal kunne gjøre en god jobb i bosettings- og integreringsarbeidet har flere av tjenestene som gir tjenester til flykninger, i kommunedirektørens forslag til budsjett, fått styrket sine rammer.

Sørreisa kommune gjennomførte i 2021 et større omstillingsprosjekt. Kommunestyret vedtok i den forbindelse en rekke tiltak for å redusere driftskostnadene og øke inntektene. Tiltakene utgjorde til sammen ca. 22 mill. netto i økonomiplanperioden.

Prosessen skapte lite styr og tiltakene ble lojalt fulgt opp av ansatte, ledere og tillitsvalgte. Den kommunale driften/bemanningen i Sørreisa kommune er på grunn av den økonomiske situasjonen marginal på de fleste områdene. Dette i tillegg til omstillingsprosessen og resultatet av den har ført til slitasje og noe sykemelding.

Kommunedirektøren har derfor i sitt forslag forsøkt å ta hensyn til de signalene som kommer og foreslår derfor å øke driften igjen på de mest sårbare områdene, selv om man på langt nær har nådd å imøtekomme de behovene som er presentert.

I den situasjonen vi er i nå tror kommunedirektøren det er viktigere å «smøre» organisasjonen enn å sette mest mulig midler på fond. Det ligger også forslag om å satse mer på digitalisering slik at man også kan jobbe enklere og smartere.

I framlagte økonomiplan ligger det både forslag til engangstiltak og varige tiltak. For å få dette handlingsrommet har kommunedirektøren foreslått:

- Redusere innbetaling av pensjon med kr. 5 000 000 som dekkes inn av pensjonsfondet som var på 69,7. Sørreisa kommune har et uvanlig stort pensjonsfond, og KLP mener derfor at foreslåtte tiltak derfor ikke utgjør noen utfordring.
- Bruke deler av integreringstilskuddet til å styrke enheter yter tjenester til den store mengden flyktninger som kommunen bosetter. Dette for å motvirke ytterligere press på allerede pressede tjenester.

Kommunedirektøren legger fram et saldert forslag til budsjett/økonomiplan for perioden 2023-2026. Videre er driftsrammene gjennomgått og justert etter beste skjønn og kjente premisser for å bli så realistiske som mulig. Kommunestyrets vedtak i saker i 2022 er også hensyntatt i salderingen.

Det er mange forhold som tilsier at en kommune alltid bør ha en buffer, f.eks. uforutsett rentestigning, prisstigning på strøm etc. I kombinasjon med kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier dette at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

Kommunedirektøren har, ut fra stipulerte investeringsbehov i Sørreisa kommune, laget en framskriving/simulering av behov for låneopptak de neste 10 årene med dertil økning i renter og avdrag.

I framlagte budsjett/økonomiplan er det foreslått følgende fondsavsetning:

Disposisjonsfond: (i hele 1000)	
2023	2 511
2024	3 438
2025	888

I 2026 kommer driftsbudsjettet ut med et merforbruk på kr 186 363,- kr. Dette er inntil videre lagt sentralt på rammeområde 12-Kommunedirektør og fellestjenester. I kommende økonomiplan periode må det imidlertid jobbes aktivt med å finne varige tiltak for inndekning.

Kommunedirektøren håper det fremlagte budsjettdokument skal fremstå som et godt grunnlag for den videre budsjettbehandlingen i formannskapet og kommunestyret.

Margrethe Hagerupsen
Kommunedirektør

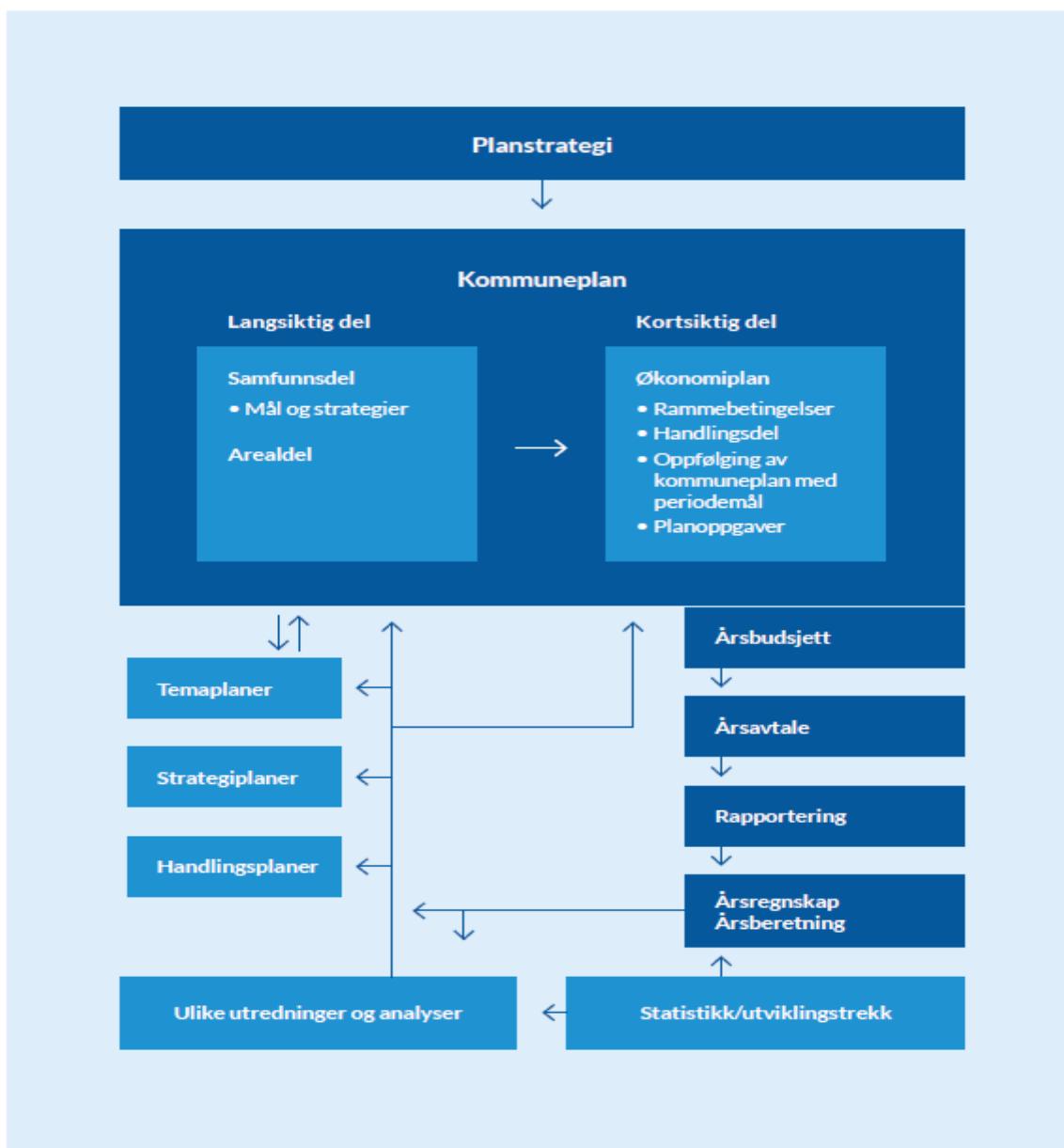
Det kommunale styringssystemet

Erfaring fra kommune viser en for svak kobling mellom målsettinger i overordnede planer, tiltak i kommuneplanens handlingsdel og prioritering av økonomiske virkemidler gjennom økonomiplanleggingen.

Tradisjonelt har samfunnsplanlegging blitt ivaretatt i kommuneplanen (med areal- og samfunnsdel) og økonomiplanleggingen i økonomiplan/budsjett.

Den manglende koblingen har gjerne ført til at det har blitt satt av lite ressurser til samfunnsutvikling og planlagte strategiske tiltak, og det har vært mest fokus på å videreføre pågående aktivitet.

Figuren under illustrerer de viktigste styringsdokumentene og sammenhengen mellom disse:

Figur 1: Det kommunale styringssystemet

Kommunal planstrategi

skal utarbeides hvert fjerde år av nyvalgt kommunestyre og vedtas senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Planstrategien er ikke en plan, men den drøfter utviklingstrekk og avklarer hvilke planoppgaver kommunestyret skal prioritere i valgperioden, og det skal tas stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres. Planstrategien har ingen rettsvirkning verken for kommunen eller andre (PBL. § 10-1).

Kommuneplanen

er det øverste styringsdokumentet i kommunen, og er kommunens viktigste overordnede plan. Den gir retning til utviklingen, og gir rammer for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltningen av arealressursene i et langsiktig perspektiv. Den er Sørreisa kommunes strategi for å møte fremtidens utfordringer og er førende for mer detaljerte planer og budsjetter. Kommuneplanen består av en langsiktig samfunnsdel og en arealdel (10-12 år), samt kommuneplanens fireårige handlingsdel.

- Kommuneplanens samfunnsdel har en viktig rolle som verktøy for en bedre og mer helhetlig og strategisk planlegging og politisk styring. Dette for å få en bærekraftig samfunnsutvikling og medvirkning. Den viser hvilke utfordringer og muligheter kommunen står overfor, og ønsket utvikling av kommunen med langsiktige mål og strategier.
- Kommuneplanens arealdel omfatter hele kommunen, er juridisk bindende og styrer den langsiktige arealutviklingen. Arealdelen skal sikre at arealbruken i kommunen bidrar til å nå mål og strategier i samfunnsdelen. Den består av planbeskrivelse, retningslinjer for saksbehandling og plankart med utfyllende bestemmelser. Kommuneplanens arealdel er styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak. Arealdelen er under arbeid og etter planene skal kommuneplanens arealdel for Sørreisa kommune ferdigstilles i løpet av første halvår 2023.

I hht Pbl § 11-2 skal kommuneplanens samfunnsdel ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Det skal være god sammenheng mellom samfunnsdelen og arealdelen, og samfunnsdelen og oppfølgende handlingsdel. Kommuneloven forsterker koblingen mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplan.

Kravene til kopling av samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging er skjerpet i ny kommunelov og det medfører sterkere forventninger til reell koordinering og sammenheng i de kommunale planprosessene. Kommuneloven § 14-4.

Handlingsdelen er en del av kommunens styringssystem og kan struktureres etter temaområder eller etter sektorområder. Sørreisa kommunes plan er organisert etter temaområder.

Formålet med handlingsdelen er å vise:

- Oversikt over nåværende status og rammebetingelser
 - o Utviklingstrekk, status og evaluering av måloppnåelse innenfor ulike områder, satsningsområder eller sektorområder
 - o Rammebetingelser, økonomisk eller andre pålegg kommunen må forholde seg til
- Prioriteringer og ressursfordeling (samordnet med økonomiplan)
- Utfordring de neste fireårene

Økonomiplanen

samler kommuneplanens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett i ett dokument. I tillegg vises et program for oppfølging av planstrategien. Økonomiplanen gjelder for fire år der årsbudsjettet utgjør det første:

1. Kommuneplanens handlingsdel viser prioriteringer og tiltak for å nå de langsiktige målene i samfunnsdelen og andre temaplaner. Kommuneplanens handlingsdel rulleres årlig.

1. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver innenfor drift og investering. (Kommuneloven § 14-4). Økonomiplanen skal omfatte minst en fireårs periode og revideres årlig. Økonomiplanen skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig
- Årsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler, og anvendelse av disse i kommende år (Kommuneloven § 14-5). Årsbudsjettet konkretiserer økonomiplanen og gjelder hele kommunens virksomhet. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen og revideres årlig.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.

Årsregnskap og årsberetninger gir viktig informasjon for neste rullering av økonomiplanen. Statistikk og oversikter over utviklingstrekk er nødvendig for analyse av spesielle utfordringer.

I dette dokumentet har kommunedirektøren tatt utgangspunkt i kommuneplanen samfunnsdel fra 2018, og samlet kommuneplanens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett i ett dokument.

Økonomiplanen gjelder for fire år der årsbudsjettet utgjør det første:

1. Kommuneplanens handlingsdel viser prioriteringer og tiltak for å nå de langsiktige målene i samfunnsdelen og andre temaplaner. Kommuneplanens handlingsdel rulleres årlig.
2. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver innenfor drift og investering. (Kommuneloven § 14-4). Økonomiplanen skal omfatte minst en fireårs periode og revideres årlig.
- Årsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler, og anvendelse av disse i kommende år (Kommuneloven § 14-5). Årsbudsjettet konkretiserer økonomiplanen og gjelder hele kommunens virksomhet. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen og revideres årlig.

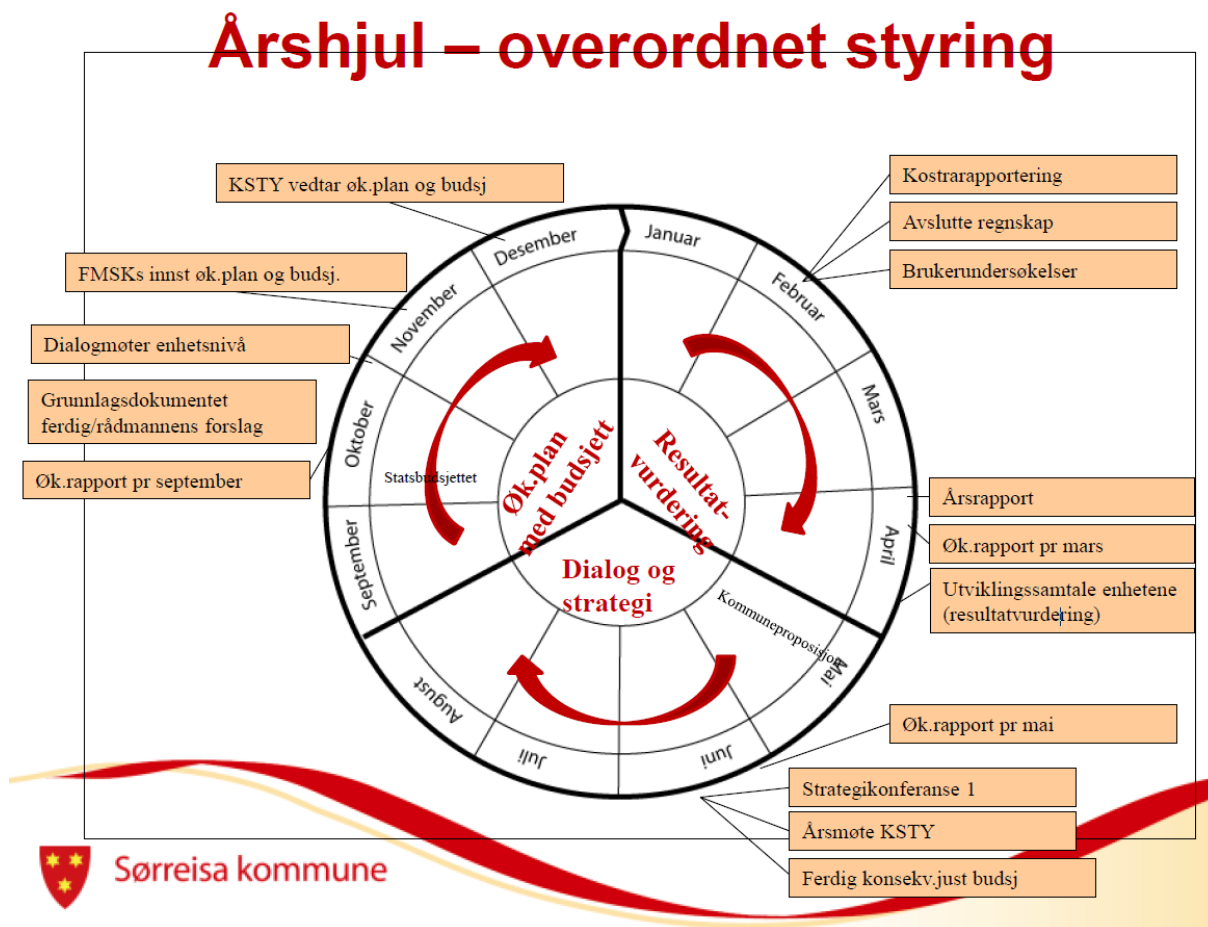
Forslag til budsjett og økonomiplan for 2023-2026 bygger i tillegg på følgende forutsetninger:

- Vedtatt økonomiplan 2022-2025
- Vedtak i kommunestyret i løpet av 2022
- Kommuneproposisjonen og forslag til statsbudsjett for 2023

Sørreisa kommunes styringssystem og planstrategi

Gode virksomhetsovergrepene tiltak krever en helhetlig tilnærming til hvordan Sørreisa skal styres, en plan for virksomhetsstyring. Ledelse, plan- og styringsprosesser må ivareta målene for Sørreisa, hvor kommunen som helhet driver ressurser og prosesser effektivt og leverer gode tjenester til innbyggerne i henhold til politiske vedtak og gjeldende lover og regler. Dette krever tydelig sammenheng mellom vedtatte strategier og mål, gode styringsparametere og evner/systemer for å måle effekten av kommunens aktivitet før og etter gjennomføring av tiltak. Sørreisa kommune må etablere et styringssystem for kommunens drift på alle nivåer.

Virksomhetsstyring kan illustreres som et hjul med konstant utvikling og forbedring. Denne tilnærmingen sikrer en organisasjon som kontinuerlig tilpasser seg endrede behov, forutsetninger og forventninger.

Figur 2: Årshjul overordnet styring

Virksomhetsstyring favner all aktivitet knyttet til ledelse, planlegging og styring av drifts- og utviklingsoppgaver, og skal sikre:

- etterlevelse av lover og forskrifter
- iverksettelse av politiske og administrative vedtak, prioriteringer og mål
- best mulige resultater og kvalitet i tjenestene
- lik og samordnet styring mellom og innen tjenesteområdene
- effektiv ressursutnyttelse

Sørreisa kommunestyre vedtok i 2018 at kommuneplanen skal være kommunen øverste styringsdokument. Den skal legge føringer for all kommunal aktivitet og fungere som et viktig

beslutningsgrunnlag i kommunen. De vedtok videre at handlingsdelen skulle konkretisere hvordan kommunen skal jobbe for å følge opp målene i kommuneplanen. Når handlingsdelen blir satt sammen med økonomiplanen ville dette bli det viktigste verktøyet for å sikre økonomisk planlegging og styring av kommunen. Dette reviderte forslaget viser planen for årene 2023-2026.

Med utgangspunkt i vedtatt visjon, mål og strategier utarbeides et fireårig handlingsprogram med konkrete tiltak/handlinger.

Sørreisa kommunes styringssystemer:

De viktigste dokumentene i styringssystemet er:

- *Den 4-årige Budsjett- og økonomiplanen*
- *Årlige budsjett og planer for den enkelte tjeneste- og støtteenhet.*
-

Rapportering til politikerne:

- Årsregnskap og Årsberetning der forrige års drift evalueres- Kommuneloven §§ 14-6 og 14-7.
- Tertiårlige økonomirapporter, Kommuneloven § 14-5
- Tilbakemelding på politiske vedtak
- Tilrettelegging for budsjett- og handlingsplanprosessen
- Rapport om internkontroll og statlig tilsyn minst en gang pr år – Kommunelovens § 25-2.

I Kommuneloven av 01.01.19/01.01.20 Kapittel 25, § 25-1 og 25-2 er kommunedirektørens ansvar for internkontroll styrket i forhold til tidligere. Her er hjemlet at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges og at kommunedirektøren er ansvarlig for å ivareta dette.

Det er videre hjemlet i loven at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultat fra statlige tilsyn minst en gang pr. år.

For å ivareta lovkravene har Sørreisa kommune i 2022 hatt et spesielt fokus på kontroll generelt og internkontroll spesielt. Kommunen har derfor jobbet med videreutvikling av etablerte og tatt i bruk nye systemer:

Compilo Kvalitetssystem

- Dokumentarkiv med oppgradering av mappestruktur og rutiner som oppdateres fortløpende
- Avvikssystem: Melde avvik og avviksbehandling
- ROS-modul til å gjøre nødvendig risiko- og sårbarhetsanalyser på drift
- Det er i tillegg laget en kvalitetshandbok som skal følges i internkontroll- og kvalitetsarbeidet i kommunen.

Bridge

- System for registrering og oppfølging av politiske vedtak

KF – delegering

- Et digitalt system for delegering, der deler av systemet ikke er tatt i bruk. Målet er at siste del skal legges fram til politisk behandling desember 2022

Sørreisa kommune har ikke utarbeidet systemer for bruker- og innbyggerundersøkelser.

Sørreisa kommunes planstrategi 2020-2023:

I kommunestyremøte 10. desember 2020 ble det gjort følgende prioriteringer:

Tabell 1: *Prioriterte planer i planstrategien*

	Planer	Status
1.	Rullering av kommuneplanens arealdel fullføres	Første halvdel av 2023.
2.	Pågående arbeid med sentrumsplanen fullføres	Kommunestyret desember 2022
3.	Følgende planarbeid gjennomføres: a. Helhetlig klima og miljøplan b. Temaplan «Leve hele livet» c. Kommunedelplan for Oppvekst d. Boligpolitisk plan	Sak om oppstart er behandlet i kommunestyret Ferdig På grunn av manglende plankapasitet i egen administrasjon er denne planen satt på vent til primo 2023 da man vil kjøpe plankapasitet på interkommunalt plankontor. Planlagt oppstart 1. kvartal 2023

I hht Pbl § 10-1 er planstrategien et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordnet nivå i kommunestyreperioden. Planstrategien skal vedtas i løpet av det første året etter konstituering av nytt kommunestyre for å imøtekomme kommunens behov. Det er kommunevalg i september 2023 – noe som tilsier at ny planstrategi for Sørreisa kommune skal være på plass innen september 2024.

Kommuneplanens samfunnsdel

I økonomiplanen skal kommuneplanens samfunnsdel være gjenspeilet og integrert med sine visjoner, mål og strategier. Sørreisa kommunes vedtok Kommuneplanens samfunnsdel 3. mai 2018. Konkretisering av kommuneplanens samfunnsdel fortsetter i kommunens økonomiplan og budsjett. For at kommuneplanlegging skal bli realistisk og relevant bør kommuneplanens samfunnsdel rulleres hvert fjerde år i forbindelse med planstrategiarbeidet og handlingsdelen og årlig i forbindelse med behandling av budsjett/økonomiplan.

Visjon og hovedmål

I Sørreisa kommunes samfunnsdel er følgende vedtatt:

Figur 3: Visjon og hovedmål for Sørreisa kommune

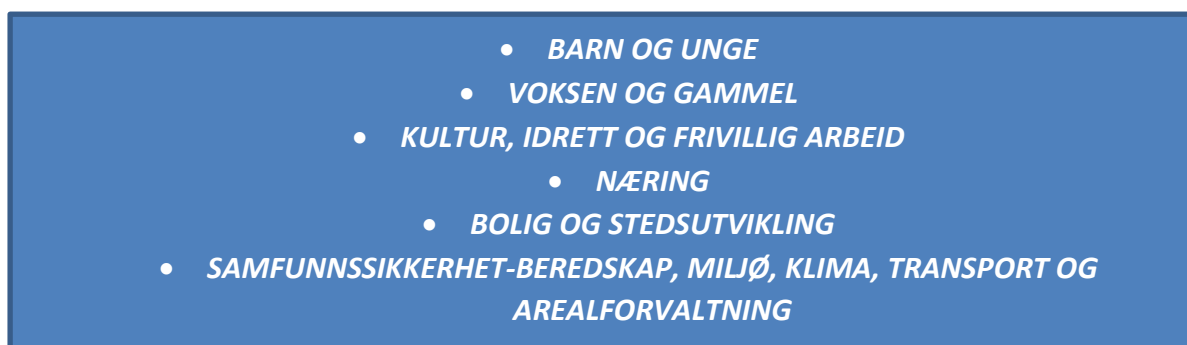
Kommuneplanens samfunnsdel *Vi skal gjøre hverdagen bedre – for alle!* er kommunens strategi for å møte fremtidens utfordringer og er førende for økonomiplanen. Kommuneplanens visjon peker framover og skal samle og inspirere til felles utvikling og endring.

Flere av hovedtemaene med mål og strategier peker på områder som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i perioden fram mot 2030.

- Innbyggerne i Sørreisa skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv.
- Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale klimamålene

- Sørreisa skal være en ren, ryddig og trygg kommune

Vedtatte hovedtemaene er:

Figur 4: Hovedtema i samfunnsplan

Kommuneplanens handlingsdel

Sørreisa kommune ønsker at kommuneplanen skal være et redskap for å skape og utvikle et levende lokalsamfunn og for at kommunens som samfunnsutvikler skal legge til rette for utvikling og økt vekst i folketallet. Det skal legges til rette for Forsvaret og for næringsutvikling i kommunen og i Midt-Tromsregionen, slik at ungdommen kan gjøre utdanningsvalg og komme tilbake til kommunen for å skape sin framtid her.

Innenfor kommunens tjenesteyting fokuserer planen på de langsiktige mål og strategier som de ulike sektorene i kommunen skal styre etter. I stedet for å følge de ulike sektorene er mål og strategier i planen rettet mot sektorovergrepene hovedtema som i større grad ser hele mennesket.

I tillegg har kommunestyret i Sørreisa bestemt at folkehelseperspektivet og stedsutvikling skal inngå i alle områder om gjennomgående tema.

Bærekraftig ressursforvaltning, miljø- og klimaarbeid i Sørreisa

Om mindre enn ti år skal verden ha nådd FNs bærekraftsmål. Stat, kommuner, organisasjoner, næringsliv og befolkning må mobilisere for å nå disse målene.

Et av satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel er at Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale målene i Parisforpliktelsene. Også Sørreisa kommune har sin plass i et globalt fellesskap, der mennesker, byer og land påvirker hverandre. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer og innarbeides derfor i denne planen.

Også Sørreisa kommune påvirkes av langvarige og dyptgripende globale endringer. Disse endringene legger viktige premisser for kommunens planlegging og utvikling av den kommunale virksomheten. Dette gir utfordringer og muligheter som kommunen må ta tak i.

FNs bærekraftsmål gir viktige premisser for bærekraftig samfunnsutvikling i norske kommuner. De bygger på tre dimensjoner, økologisk/miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft som henger sammen og påvirker hverandre:

- Miljømessig bærekraft handler om å utvikle samfunnet innenfor planetens tålegrenser og å redusere tapet av biologisk mangfold. Klimaendringene må reduseres og samtidig må samfunnet tilpasse seg konsekvensene av endringene som allerede pågår.
- Sosial bærekraft handler om å sikre innbyggerne like muligheter til å delta i samfunnet, å investere i gode oppvekst- og levekår, helse, utdanning, likestilling, inkludering og mangfold. Samholdet i samfunnet, tillit, demokrati og opplevd tilhørighet er avgjørende.
- Økonomisk bærekraft handler om ansvarlig forbruk og produksjon, økonomisk vekst med mindre miljøbelastning, samt rettferdig og anstendig arbeid. Bærekraftig utvikling forutsetter at det skapes verdier i lokalsamfunnet som over tid opprettholder et godt velferds- og tjenestetilbud.

FNs bærekraftsmål:

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Målene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene deles inn i tre dimensjoner - økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Bærekraftmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

Gjennom "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023" gir regjeringen tydelige føringer for at kommunene skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanlegging.

FNs bærekraftsmål i Sørreisa kommune

Den fremtidige utviklingen i Sørreisa kommune skal bygge på FNs bærekraftsmål. Vi skal imøtekomme de behovene som finnes i dag, og løse dagens oppgaver uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner. Dette er et godt utgangspunkt for å skape gode løsninger lokalt, som også bidrar globalt. Bærekraftmålene hjelper kommunen å løfte blikket.

I dette dokumentet har rådmannen koblet FNs bærekraftsmål til det enkelte hovedtema med mål og strategier. Disse vil i tillegg bli fulgt opp med forslag til tiltak.

Klima, miljø og energi (kilde: Sørreisa kommunes planstrategi)

I Sørreisa kommunes planstrategi er det vedtatt at det i kommunens planer skal tas hensyn til både nasjonale og regionale føringer når det gjelder klima og miljø. Planbehovet skal ifølge plan- og bygningslovens § 1-1 fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Sørreisa kommune har redusert klimagassutslippene med nesten 40% siden 1991. Dette er over den nasjonale målsetningen om en reduksjon på 30% innen 2020. Innen 2050 må vi dog redusere med minst like mye for å nå nasjonale mål om en reduksjon i utslippene med 80-95%, sammenlignet med 1991. For Sørreisa sin del betyr det at vi skal ned til mellom 670-2680 CO₂-ekvivalenter i løpet av de neste 30 årene.

Pr 2017 bestod veitrafikken for 47.6% av utslippet, etterfulgt av jordbruk med 25.5% og avfall & avløp med 13% av utslippet. Det er i hovedsak personbiler (51.6%) og tunge kjøretøy (33.1%) som står for mesteparten av utslippet av veitrafikken. Sørreisa er en «gjennomfartsåre» og det er stor utpendling til andre kommuner i regionen, samtidig som kollektivtilbudet ikke er særlig godt tilrettelagt. Det vil være behov for å se på regionale tiltak for å redusere persontrafikken inn mot sentrene i Midt-Troms.

Sørreisa kommune skal ta sitt ansvar slik at kommunen møter utfordringene med et positivt fortegn for å skape en bærekraftig utvikling. Dette gjøres bla ved at kommunestyret gjennom dette dokumentet fokuserer på tiltak i tråd med de tre sentrale bærekraftelementene:

Miljømessig bærekraft handler om:

- Helhetlig perspektiv med grønt perspektiv i tjenester, planer og utvikling
- Vi må gjøre grep slik at miljøet rundt oss kan bestå til glede for de som kommer etter oss.
- Klimagassutslippet pga. økt forbruk må reduseres, vi må tilpasse oss klimaendringene, reise annerledes, bruke arealene våre på en bedre måte og verne om naturressursene.
- Et langsiktig perspektiv er viktig – ingen «rovdrift», både ved forvaltning av naturressursene og når det gjelder mennesker og ansatte i organisasjonen. Beredskap for å møte klimaendringene og naturgitte faremomenter.

Sosial bærekraft handler om:

- Alle skal oppleve å være en del av Sørreisasamfunnet.
- Sørreisa kommune skal jobbe for å bli en mobbefri kommune
- Sørreisa kommune skal sikre tidlig innsats
- Sørreisa kommune skal legge til rette for boligvekst og utvikling.
- Det handler om å skape gode, helsefremmende omgivelser for mennesker å leve i.
- Målet er å skape mindre forskjeller mellom folk.

- Foreldre må få støtten og oppfølgingen de trenger for å skape trygge omgivelser for barna som bygge morgendagens samfunn.
- Livsfasemål - alle skal ha mulighet til å mestre hverdagen og sitt eget liv.

Økonomisk bærekraft handler om:

- Sørreisa kommune skal satse på velferdsteknologi. Sørreisa kommune vedtok i 2021 en egen strategi for velferdsteknologi. I budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det foreslått et betydelig løft på velferdsteknologi – både i investering og drift.
- Næringslivet må ha gode rammevilkår for at de skal kunne utvikle nye næringer og at eksisterende næringer kan vokse. Sørreisa kommunes rolle som samfunnsutvikler er viktig og må både prioriteres og videreutvikles. Et av fokusområdene i 2022 Havne- og farvannsforvaltning foreslås videreutviklet i 2023 og videre. Det foreslås å opprette en stilling som skal drive utvikling av dette området og eller av kommune som samfunnsutvikler.
- Så mange som mulig skal være i jobb og kan ta del i arbeidslivet.
- Det er viktig at de som kan og vil får mulighet til å bidra med sine ressurser i lokalsamfunnet.
- Kommunens tjenester må være økonomisk bærekraftig. Det betyr at innbyggerne i størst mulig grad må ta ansvar for å mestre eget liv.
- Sørreisa kommune må tilstrebe en kostnadseffektiv og bærekraftig drift der regnskapsresultatet innfrir vedtatte økonomiske måltall.
- Kommunedirektør må sørge for ressursbesparende innkjøp gjennom etablering av flere rammeavtaler. Anskaffelsene skal være formålstjenlig og kostnadseffektive og ivareta miljø- og klimamessige hensyn. Kommunen har også knyttet seg til et innkjøpssamarbeid med mange andre kommuner og det jobbes kontinuerlig med å få på plass rammeavtaler.
- Det må også ses på mulige justering av renholdressurser pr. tjenestested gjennom revidering av renholdsplaner.
- Sørreisa kommune må jobbe for å redusere etterslepet av vedlikehold på kommunale bygg.
- Sørreisa kommune må vurdere avhending av uegnet kommunal eiendom for å styrke handlingsrom for investeringer.
- Sørreisa kommune har fokus på bærekraftig ressursforvaltning og tilstreber at overnevnte elementer hensyntas i tiltakene som iverksettes innenfor alle hovedområdene og andre områder i handlingsdelen/økonomiplanen.

Status Kommuneplanens handlingsdel

Kommuneplanens vedtatte handlingsdel ble første gang innarbeidet i økonomiplanen i budsjett og økonomiplan for 2022-2025. Rådmannen har likevel fulgt opp en del av strategiene og vil her gi en statusoppdatering på vedtatte mål og strategier. Handlingsdelen viser hvordan kommuneplanen skal følges opp i økonomiplanperioden.

I kolonnen økonomi vises det hvordan tiltaket er finansiert. Drift (D), investering (I), omstilling (O) eller en kombinasjon av disse.

1. Barn og unge

samt folkehelsegevinsten av friluftsliv og nærturområder, vil vektlegges.

1.a: MÅL: Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa skal ha en god helsestasjon, skolehelse- og barnevernstjeneste med oppfølging fra fødsel til voksenliv.	Sørreisa kommune har i tillegg til en godt dimensjonert helsestasjon og skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom. Kommunens har tilbud om jordmortjenester. Når det gjelder kravet om at jordmor skal tilby heimebesøk til barselkvinner i løpet av første 3 døgn etter hjemreise fra fødestue, gis det per i dag ikke systematisk tilbud om dette. Det gis istedenfor tilbud om oppfølging fra fødestue	2023-2026	D
En felles 1.-10 skole i sentrum skal realiseres.	Skolen er under bygging og renovering, ferdigstilles til skoleåret 2023-2024. Planer for overgang fra tre til en skole er laget.	2023	I
God kontinuitet i overgang mellom barnehage, barneskole, ungdomsskole til videregående skole	En prosess som pågår kontinuerlig og som forsterkes ved styrkingen som er gjort i modell for tverrfaglige samarbeidsarenaer for barn og unge i Sørreisa der også kommunepsykolog står sentral i arbeidet	2023-2026	D
Tidlig innsats skal styrkes Tiltaket «Tidlig inn»;	Tiltak som gjennom drift er implementert hos helsesykepleiere og jordmor. I tillegg er kommunen med i en nasjonal satsing «inkluderende barnehage og skolemiljø»	2023-2026	D
Sørreisa skal gjennom en god grunnskole forebygge frafall i videregående skole.	Skolene jobber kontinuerlig for å skape gode og trygge skolemiljø der elevene skal trives og få gode opplevelser. God veiledning fra skolens rådgiver i søkeprosessen til videregående skole.	2023-3036	D
Sørreisa skal ha kvalifisert personale og god bemanning i barnehage og skole, med kvalitet på minimum nasjonalt nivå	Også Sørreisa kommune merker det presset som er i markedet når det gjelder pedagoger til både skoler og barnehager. Kommunen må derfor iverksette spesielle rekrutteringstiltak på kort og lang sikt, både alene og sammen med de andre kommunene i regionen.	2023-2026	D
Ungdom skal ha gode muligheter for arbeidsutprøving og sommerjobber	Dette har vært godt tilrettelagt for sommeren 2022, både med å utvide perioden for sommerjobb og gi tilbud til flere ungdommer. Dette tiltaket videreføres. Dette er også et viktig rekrutteringstiltak.	2023-2026	D
Kommunen skal følge KS sin norm for antall læreplasser.	K-styret vedtok i 2021 at Sørreisa kommune kan ha inntil 7 lærlinger. Lærlingene skal primært ha utdanningsrett. I tillegg kan Sørreisa kommune ha lærlinger som har lønnskostnader dekt fra Nav eller f.eks. fylkeskommunen. Dette er videreført i perioden.	2023-2026	D

Kommunen skal ha fokus på trafiksikkerheten rundt ny sentrumsskole	Dette ivaretas gjennom planlegging og bygging av ny skole i form av egen plan.	2023	D/I
Barn og unge skal ha trygge skoleveier gjennom satsing på gang- og sykkelveier	Dette tiltaket søkes ivaretatt gjennom Sentrumsplanen (områdeplan for sentrum) som planlegges vedtatt i desember 2022 og Skoleplanen som er vedtatt.	2023	D/I
Barnehager og skoler skal ha gode uteområder som motiverer til lek og fysisk aktivitet	Fra skoleåret 2023-2024 blir det en skole i Sørreisa. Oppgradering av uteområdet på skolen ivaretas gjennom byggeprosessen. Uteområdene rundt barnehagene er stort sett tilfredsstillende, men barnehageeier må ha fokus på disse de kommende årene.	2023-2026	D/I
Sikre barn- og unge god kunnskap om entreprenørskap, eget lokalmiljø og næringslivet, for å bidra til økt trivsel og tilhørighet hos de unge	Skolene har samarbeid med Ungt entreprenørskap. Arbeidslivsfag gir elevene mulighet til å etablere elevbedrifter. Elever får mulighet til å besøke lokalt næringsliv. Dette er tema i ordinær undervisning.	2023-2026	D
1.b Mål: Det skal være nulltoleranse for mobbing			
Barnehager og skoler skal handle raskt og effektivt dersom det avdekkes mobbesituasjoner	Det er utarbeidet rutiner og handlingsplaner som skal ivareta dette (lovkrav	2023-2026	D
Alle som jobber i barnehage og skole skal lære mer om hvordan de skal forebygge og håndtere mobbing.			
Sørreisa skal ha opplegg for kompetanseheving på dette området	Både skoler og barnehager følger opplæringslov og barnehagelov vedr. håndtering av mobbing og krenkelser. Deltakelse i inkluderende barnehage og skolemiljø-satsningen retter seg mot akkurat dette. Skolene deltar i tillegg i kompetanseheving «Tett på – tidlig inn». Barnehagene deltar i kompetanseheving «Språk og musikk»	2023-2026	D
1.c: Mål: Barn og unge skal ha gode fritidstilbud og sosiale møteplasser			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa kommune skal ha en aktiv dialog med sitt ungdomsråd og sikre reel innflytelse i saker som gjelder dem under mottoet «Ungdom vet mest om ungdom»	Målet er at Sørreisa kommune skal ha et oppgående og aktivt ungdomsråd som skal bidra til ivaretagelse av innflytelse og medbestemmelse i saker som gjelder ungdom. I tillegg skal ungdom fra Sørreisa være representert i det interkommunale ungdomsrådet. Det er satt av midler i budsjettet til dette, og det jobbes kontinuerlig med å rekruttere engasjerte ungdommer til vervene.	2023-2026	D
Sikre videre satsing på mangfoldig idretts- og kulturtilbud i kommunen	Videreføre det gode samarbeid mellom kommunen og lag, foreninger og frivillighet. Tiltak om etablering av fritidserklæring (formalisere samarbeidet mellom kommunen og lag/foreninger er lagt inn i budsjettet for 2023.	2023-2026	D
Kommunen skal tilrettelegge for fritidsklubb og uorganisert aktivitet	Bølgen, med bibliotek, frivilligsentral og kulturskole er blitt en meget godt besøkt møteplasser for barn og unge. Det er i tillegg ulike aktiviteter på Bølgen, også i samarbeides det bl.a med Frivilligsentralen. Kommunen driver også folkehelseparken som er et godt besøkt tiltak. Kommunestyret har bedt kommunedirektør utrede tiltak med fritidsklubb. Dette arbeidet er ikke påbegynt.	2023-2026	D

2. Voksen og gammel

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

2.a: Mål: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv.

Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Alle skal kunne bo godt og trygt.	Kommunestyret har bestilt boligsosial plan som skal ferdigstilles i 2023.	2023	D
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig.	Utredningsarbeid for å se muligheter for samlokalisering av ulike boformer i Fredlund bygg. Penger til forprosjekt satt av i 2023. Sørreisa kommune har tilbud om forbyggende hjemmebesøk hos hjemmeboende eldre over 80+ Her er tema fall, brann, hjerneslag, hjelpemidler inkl. velferdsteknologi mm Sørreisa kommune har iverksatt hverdagsrehabiliterings- tiltak for pasienter dette er aktuelt for.	2023 2023-2026	I D
Sørreisa kommune skal legge til rette for utvikling av universelle og tilrettelagte boliger i sentrum.	Det planlegges for 10 nye omsorgsboliger i sentrum i økonomiplanperioden.	2024-2026	I
Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre.	Det planlegges nye legekontorer i økonomiplanperioden, disse samlokalisert med omsorgsboliger. I budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det tatt i flere tiltak til velferdsteknologiske løsninger.	2023-2026	I
Sørreisa kommune skal fremme folkehelsearbeidet som tema i alle kommunens planer, og utvikle tiltak og fremme vilkårene for friluftsliv for å styrke folkehelse for alle innbyggerne.	Sørreisa kommune vedtok temaplan for <i>leve hele livet</i> i 2022. Planen omhandler eldre over 65 år og har tiltak knyttet til folkehelse gjennom aktivitet, og gode opplevelser for denne gruppen. Tiltak som foreslås gjennomført i 2024: - Utvikling av mat og måltider for hjemmeboende - Utvikle rutiner for ivaretagelse av pårørende ved overflytting bruker hjem-sykehjem. Utvikling av tilbud til pårørende demenssyke – oppfølging av planen.	2023	D
Sørreisa kommune legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov.	Kommunen skal systematisk ta i bruk velferdsteknologi som et supplement til -og en erstatning for- ordinære helse- og omsorgstjenester. Trygghetsalarm, medisindispensere og sensor-teknologi i helse og omsorgssektoren er planlagte tiltak	2023	D
Det skal være gode sosiale møteplasser både i kommunal og privat regi.	Per i dag er det i regi av eller i samarbeid med Frivilligsentralen etablert fredagskafe på omsorgssenteret, torsdagskafe psykisk helse, seniorkafe og småbarns kafé	2023-2026	D
Sørreisa kommune vil sammen med frivillige organisasjoner aktivt	Frivillige lag og foreninger, samt Frivilligsentralen har gjennom mange år bidratt med gode og viktige tiltak for lokalsamfunnet og innbyggerne i kommunen vår. Noe av denne innsatsen skjer i helt egen regi, mens andre tiltak skjer i nært samspill med helse og omsorgs-tjenesten i	2023-2026	D

bidra til å motvirke ensomhet blant eldre	kommunen. Middagskjøring til hjemmeboende, aktivitetsvenn og en rekke sosiale arrangementer på omsorgssenteret er gode eksempler på de frivillighetens uvurderlige bidrag inn den totale velferdspakken her i Sørreisa.		
2.b: Mål: Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa kommune skal være en attraktiv kommune, med en rekrutteringsstrategi som sikrer god kompetanse og kvalitet i kommunens tjenester for innbyggerne	Sørreisa kommune konkurrerer om arbeidskraft i et krevende marked så tiltak som kan bidra til at kommunen framstår som attraktiv blir stadig viktigere. I tillegg blir det viktig å iverksette tiltak for å beholde de ansatte kommunen har rekruttert. Sørreisa kommunes rekrutteringsstrategi fra 2028 må revideres og forbedres.	2023-2026	D
Vi skal ha fokus på forebyggende arbeid for å oppnå lavere andel av uføretrygdede i kommunen.			

3. Kultur, idrett og frivillighet

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

3.a: MÅL: Kommunen skal ha en sentral rolle som veileder og pådriver for kultur og frivilligheten.			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Styrke kultur for samhold og fellesskapet gjennom bruk av mangfoldet av frivillige organisasjoner	Kommunen skal videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner på en rekke områder. Frivillige organisasjoner gir viktige innspill i mange saker, er og uvurderlige samarbeidspartnere for kommunen på kulturfeltet. Tiltak i 2023 blir å etablere fritidserklæring for å formalisere samarbeidet mellom kommunen og lag/foreninger	2023-2026 2023	D D
Vektlegge folkehelseperspektivet i satsingen på kultur og friluftsliv	Folkehelseperspektivet er sentralt i kommunens egne aktiviteter og tilbud, og der kommunen er med å tilrettelegge for andre aktørers virksomhet	2023-2026	D
Inkludere tilflyttere og innvandrere slik at de blir aktive ressurspersoner i Sørreisasamfunnet	Frivillig arbeid og fritidsaktiviteter er svært viktige arenaer for deltakelse og integrering. Dette blir vektlagt i veiledning av flyktninger	2023-2026	D
Aktiv dialog med den samiske befolkningen for å ivareta samisk språk og kultur	Samisk kultur ivaretas bl.a. gjennom bruk av Gamtofta, f.eks. gis det støtte til klassebesøk gjennom Den kulturelle skolesekken. Brekka barnehage har samiske barn og har søkt og fått midler fra Sametinget til å fremme samisk språk og kultur i barnehagen. Foreslått tiltak er økonomisk støtte til markering av samefolkets dag	2023-2026	D
Videreutvikle/utrede bruk av kulturhuset og biblioteklokaler for å	Biblioteket er samlokalisert i nytt bygg sammen med kulturskolen og frivilligsentralen – et tiltak som har bidratt til biblioteket kan ivareta rollen om møteplass og arena for arrangementer og møteplass.	2023-2026	D

møte nye og fremtidsrettede krav Videre satsing på idretts- og svømmehallen, og kulturhuset	Denne samlokaliseringen har bidratt til økt aktivitet spesielt for biblioteket. Ny svømmehall/renovering dagens svømmehall er foreslått innarbeidet i framlagte forslag til budsjett/økonomiplan.		
3.b: MÅL: Frivilligheten skal bidra til gode møtesteder og gode opplevelser både sosial og kulturelt			
Utvikle frivilligsentralen. Utvikle et godt samarbeid med de frivillige organisasjonene	Frivilligsentralen er samlokalisert med bibliotek og kulturskole i nye lokaler og deltar i flere utviklingsprosjekter sammen med de og andre aktører Utarbeidelse av frivilligmelding skal gjøre i løpet av planperioden.	2023-2026	D
3.c: MÅL: Kommunen skal ivareta og utvikle kulturminner			
- Kartlegge og verdisette med tanke på å kulturminneplan - Utarbeide kulturminneplan - Aktivitetsutvikling knyttet til kulturminner kan skje i samarbeid med næringsaktører, frivillige lag og foreninger	Sørreisa kommune deltok i Troms fylkeskommunes prosjekt Kulturminner i kommunene (KIK) 2014-16 og i den forbindelse ble det utarbeidet et grunnlag for kulturminneplan. Arbeidet ble lagt på is pga. mangel på kompetanse og ressurser på området. Det foreslås å starte arbeidet med kulturminneplan i løpet av økonomiplanperioden.	2023-2024	D

4. Næring

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

4.a: Mål (slik skal vi ha det) Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for næringslivet, både lokalt og regionalt.

Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Motivere til utvikling i næringslivet og legge til rette for videre utvikling av vekstnæringene sjømat og reiseliv lokalt og regionalt	Kommunene i Midt-Troms er i prosess med å revidere felles regional næringsplan for årene fra 2023- etter veldig gode erfaringer med den forrige planen. Planen finansieres med eksterne midler og egeninnsats.	2023-2026	
Markedsføre arbeidsregionen aktivt overfor unge	Deltakelse på Karrieredagen og andre møteplasser i regi av UiT og andre der Midt-Troms regionen markedsføres for studentene. Iverksette egne tiltak i forhold til egne elever. Være aktiv i mottak av elever og studenter med tanke på rekruttering.	2023-2025	
Aktivt jobbe for en bedre utvikling av Sørreisa sentrum og tiltak som øker attraktiviteten for Sørreisa som reise mål	Utarbeidelse av områderegulering av sentrum (sentrumsplan) og tiltak i den sammenheng er godt i gang. Det samme gjelder for Skoleplanen. Kommunen jobber i tillegg sammen med næringsforeningen både når det gjelder aktiviteter og forskjønning av sentrum.	2023-2026	
Tilrettelegge for standardheving på infrastruktur som havn og transportveger, også kommunale, og sikre og videreutvikle gode næringsarealer	Kommunen har iverksatt for oppgradering og sertifisering/godkjenning av industrikai Øyjordnes og andre industriområder.. I tillegg jobbes det forvaltningssystemer etter havne og farvannsloven. For å ivareta og videreutvikler dette område foreslås å ansette en havnekonsulent/utvikler fra 2023.	2023-2026	
Bidra til videreutvikling i primærnæringene og styrke drifta av kulturlandskapet	Sørreisa kommune er med på utarbeidelse av interkommunal temaplan for jordbruket og avventer prioriterte tiltak i den planen.	2023-2026	
Aktiv satsing på læreplasser	Kommunestyret har gjort et vedtak om at Sørreisa kommune kan ha inntil 7 lærlinger. Sørreisa kommune har et mål om årlig å ha 7 lærlinger.	2023-2026	
Stimulere til nyetableringer og innovasjon i eksisterende næringer	Det er tenkt at tiltaket med etablering av stilling som havnekonsulent/utvikler skal bidra til nyetableringer og innovasjon i kommunen	2023-2026	

4.b: Mål (slik skal vi ha det) Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste

Motivere til utvikling og kompetanseheving i næringslivet			
Markedsføre regionen for ungdomsskoletreinn	Helse, i samarbeid med ungdomsskolen, tilbyr inntil åtte 9-10 kl. sommerjobb som kost- og aktivitetsvert ved sykehjemmet sommeren 2023. Tilbudet er innarbeidet i budsjett/økonomiplan 2023. Markedsfører regionen på forskjellige møteplasser der ungdom møtes, som: -Senjakonferansen	2023-2026	D

	- Dyrøyseminaret - Diverse messer		
Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene	Sørreisa kommune er i dialog med Balsfjord og Målselv kommune om mulig interkommunalt samarbeid om IKT-tjenester. Sørreisa kommune har et godt utbygd fibernett som legger til rette for at private, næringsliv og det offentlige har gode forutsetninger for å ta i bruk/nyttiggjøre digitale plattformer. Foreslåtte tiltak i 2023: <ul style="list-style-type: none"> • Innføring av iPad i skolen 5-7. klasse • Innføring og drift digitale systemer skole • VR briller og digital minnebok eldre • Digital opplæring eldre • Kjernejournal sykehjem og hjemmetjeneste Meldingssystemer journalsystemer rehabilitering	2023-2026	D/I

5. Bolig og stedsutvikling

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

5.a: Mål Kommunen skal satse på sentrumsutvikling og sentrumsnær boligutvikling			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa kommune skal planlegge og sikre arealer som gir Sørreisa sentrum bedre utviklingsmuligheter; avgrensinga for «sentrum» skal defineres.	<ul style="list-style-type: none"> • Få vedtatt Kommuneplanens arealdel • Få vedtatt sentrumsplan • Få etablert og bli en del av interkommunalt plankontor med Målselv kommune som vertskommune 	2023 2022 2023	D D D
Utarbeide en boligpolitisk plan	Starte arbeidet med boligpolitisk plan første halvdel 2023	2023	D
Sørreisa kommune skal være en aktør i sentrumsutviklinga og bidra til økt aktivitet	I henhold til vedtatt planstrategi skal digitalisering av prosesser på teknisk, som innenfor areal, byggesak og miljø prioriteres i	2024-2025	D/I
5.b: Mål: Sørreisa skal ha ett godt og bredt tilbud for møte- og aktivitetsplasser for de ulike bolig- og oppvekstområdene			
Satse på møteplasser som kultur- og grendehus, uteområder og tilrettelegging som fremmer folkehelse, samholdighet og fysisk aktivitet			
Satse på møteplasser som kultur- og grendehus, uteområder og tilrettelegging som fremmer folkehelse, samholdighet og fysisk aktivitet	Sørreisa kommune har etablert og skal videreutvikle: <ul style="list-style-type: none"> • Samlokalisering av bibliotek, kulturskole og frivilligsentral • Folehelseparken • Gitt tilskudd til skilag til tråkkemaskiner 	2023-2026	D
Universell utforming skal bidra til å utvikle et velfungerende lokalsamfunn, der alle innbyggere sikres en likeverdig mulighet for aktiv deltakelse på alle samfunnsområder	Sørreisa kommune skal bli et aldersvennlig lokalsamfunn. Dette innebærer: <ul style="list-style-type: none"> - aldersvennlig medvirkning - tilgjengelige uteområder og et kommunesentrum som sikrer at man kan nå hverdags tjenester til fots og på sykkel - universell utforming -tilgjengelige transportordninger - legge til rette for samfunnsdeltakelse 		

	- bærekraftige boligløsninger Utviklingen av planverk opp mot et aldersvennlig lokalsamfunnsplan vil kunne løses innenfor tildelte rammer. Når det gjelder kostnader knyttet til konkrete tiltak for å nå målsettingene knytta til å bli en aldersvennlig kommune, vil avhenge av hva slags tiltak som legges inn i en slik plan. Det må etter hvert påregnes noe utgifter knyttet til utvikling av et tilgjengelig sentrum, boligløsninger og transportløsninger.		
--	---	--	--

6. Samfunnsikkerhet – beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

6.a: Mål: Sørreisa er en ren, ryddig og trygg kommune			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	ØK
Sørreisa kommune skal skape gode holdninger for å ivareta naturen	Her deltar barnehager og flere skoleklasser årlig med rydding i strandsone og fokus på miljø.		
Vi skal bidra til å redusere plastsøppel i havet gjennom opprydding av strandsonen. Motto: «Ikke hiv på havet»	Utseksjonen ivaretar de kommunale områdene.	2023-2026	D
I naturområder med høy bruk skal det legges til rette for god søppelhåndtering, bedre merking og nødvendige toalettløsninger	Ny overordnet ROS-analyse er under utarbeidelse og skal politisk behandles i desember 2022.	2023-2026	D
Sørreisa skal ha en god og oppdatert ROS-analyse	<ul style="list-style-type: none"> Karlegging av spredte avløp er kartlagt i hele kommunen. Arbeidet med digitalisering av avløpsnett er startet opp. Ny forskrift for vann og avløp skal politisk behandles i desember 2022. Ny forskrift for slambehandling skal behandles i kommunestyret i desember 2022. Plan for vann må lages i løpet av planperioden. Diverse tiltak på selvkostområdet vann og avløp er innarbeidet i investeringsbudsjettet for 2023-2026. 	2023-2026	D
Skal ha gode renovasjonsordninger og infrastruktur for vann og avløp		2023-2026	D/I
6.b: Mål: Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale klimamålene i Parisforpliktelsene.			
Vi skal ha en god og samordnet arealplanlegging for redusert klimautslipp		2023-2026	D/I

Vi skal ta hensyn til klimaendringer ved etablering av nye boligområder og infrastruktur	Dette hensyntas også i Sentrumsplan. I den sammenheng er det også gjort nødvendige grunnundersøkelser.	2023-2026	D/I
Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske/digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg og lokal transport	<ul style="list-style-type: none"> Ved skifte av kommunale biler i 2022 ble mer miljøvennlige biler valgt. Ivaretas ved nybygg som ligger inne i økonomiplanen Kommunehuset planlegges renoveret med tanke på hensyn til dette Det er satt av penger til utredning av utbedringsbehov på andre kommunale bygg 	2023-2026	D/I
Sørreisa kommune skal holde seg oppdatert på ny forskning og kunnskap innenfor klima, miljø, beredskap og sikkerhet.	Brann med brannvesenet er en av aktørene i forhold til beredskap og sikkerhet i kommunen. Det er viktig at brannvesenet har kvalifisert personell til å løse de pålagte oppgavene vi er satt til å løse. Derfor er det viktig at det lages en rullerende opplæringsplan som er forankret i budsjettet. DSB har krav til utdanning i forhold til roller i et brannvesen.	2023-2026	D/I
Sørreisa skal satse på gode og trygge gang- og sykkelstier	Dette er hensyntatt i både sentrumsplan og skoleplanen	2023-2026	D/I
Vi skal legge til rette for ladestasjon for elbil	Ladestasjon er etablert ved Sørreisa hotell. I tillegg vil det i løpet av 2023 bli etablert 4 hurtigladere ved hotellet og hurtigladere ved parkeringsområdet på ny skole.	2023-2026	D/I

Helse- og omsorgsplan i Sørreisa kommune 2019-2030

Sørreisa kommunestyret vedtok 20. juni 2019 Helse og omsorgsplan for Sørreisa kommune 2019-2030. Planen er definert som en temaplan.

Helse- og omsorgsplanens handlingsprogram

MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Samspill med pårørende og frivillige			
Sørreisa kommune skal utvikle og legge til rette for en helhetlig pårørendestrategi. Denne skal verdsette og styrke det viktige omsorgsarbeidet som ytes av brukerens nettverk og bygge opp under brukerens egenmestring.	<ul style="list-style-type: none"> Få vedtatt en pårørendestrategi Få på plass kartleggingsverktøy for pårørenderessurser og –belastning. Utrede behov og muligheter for pårørende nettverk og likepersonstiltak Utrede behov for nye tjenestetilbud, samt læring og mestringstjenester til pårørende 	2023 2023 2024 2023-2024	D D D D
Gjennom god brukermedvirkning skal kommunen utvikle et godt og koordinert	Tiltakene under dette pkt er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte temaplan «Leve hele livet». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		

samarbeid med frivillige ressurser.			
MÅL: Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst (fra barn og unge, i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Tidlig ute med tilrettelegging og gode tiltak			
Sørreisa skal ha en god helsestasjon, skolehelse- og barneverntjeneste med oppfølging fra fødsel til voksenliv	<ul style="list-style-type: none"> Utrede behov og muligheter for nettverk og likepersonstiltak 	2024	D
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Tidlig ute med tilrettelegging og gode tiltak			
Sørreisa kommune skal bidra til at innbyggerne kan leve et liv uten vold	Tiltak under pkt. er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		
Sørreisa kommune skal ha et helhetlig fokus på å forebygge og utsette forverrelse av skade og sykdom hos innbyggerne.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass tilbud til barn og unge i regi av Frivillighetssentralen 	2023-2024	D/I
	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass en tverrsektoriell strategi for ernæring, fysisk aktivitet, livsmestring og hverdagsglede for alle eldre. 	2025	D
	<ul style="list-style-type: none"> Revidere funksjonsbeskrivelse for forebyggende hjemmebesøk for hjemmeboende eldre 	2023	D
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Tjenester fortrinnsvis der folk bor			
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass modell for familie- og nettverksarbeid Vi skal sikre god implementering av hverdagsrehabiliteringstiltak 	2026 2023	D D
Sørreisa kommune legger til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal sikre god implementering av velferdsteknologisk løsninger 	2023	I/D
Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid med betydelig flere eldre	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass nye lokaler for drift av legetjenester. 	2023-2025	I
Alle skal kunne bo godt og trygt	<ul style="list-style-type: none"> Behov for boligkonsept som favner behovet hos ulike brukergrupper i hht. boligsosial plan, skal utredes 	2023-2024	I
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Mestring og livskvalitet			
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass tilbud om lærings om mestringstjenester til utvalgte brukergrupper Få på plass system for folkehelseopplysningsarbeid Utrede behov og muligheter for arbeidsrelatert aktivitet for ulike brukergrupper 	2024-2025 2026 2023-2024	D

bo lengst mulig i egen bolig.			
Det skal være gode sosiale møteplasser i kommunal og privat regi.	Tiltak under pkt. er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		
Sørreisa kommune skal følge opp regjeringas strategi for et aldersvennlig samfunn <i>Flere år-flere muligheter.</i>	Tiltak under pkt. er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Samhandling rundt pasientforløp			
Vi skal utvikle –og ta i bruk modell for samarbeid mellom de kommunale helsetjenestene – og/eller spesialisthelsetjenesten for oppfølging av kronisk syke pasienter og pasienter med store –og sammensatte behov.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass sikre god implementering av samhandlingsrutiner Få på plass og sikre god implementering av rutiner for dokumentasjon av helsehjelp 	2023	D
		2023	D
Vi skal ha ei foroverlent koordinerende enhet, som bidrar til at de kommunale helse- og omsorgstjeneste kan gi helhetlige og samordna rehabiliterings- og habiliteringstjenester der bruker bor.	<ul style="list-style-type: none"> Utrede behov og muligheter for ulike kompetanseteam i kommunens helse- og omsorgstjenester 	2023	D
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Pasientsikkerhet og brukervedvirkning			
Sørreisa kommune skal jobbe systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten.	<ul style="list-style-type: none"> Delta i fagsatsningen <i>KlinObs-kommune</i> Delta i fagsatsningen <i>Overdoseforebygging</i> 	2023-2024	D
		2023-2024	D
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass relevante brukerråd og/eller endre samarbeidsstrukturer 	2025	D
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Innovasjon og teknologi			
Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester inn i en fremtid med betydelig flere eldre.	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal få på plass digital brukerdiallog Vi skal ta i bruk velferdsteknologi og systematisk ta det i bruk som et supplement til- eller som en erstatning for- ordinære helse og omsorgstjenester 	2024	I
		2023-2025	I
Sørreisa kommune skal legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov.	<ul style="list-style-type: none"> Smarthusløsninger må vurderes ved bygging av nye boliger Infrastruktur , utstyr og løsninger som er nødvendige for å ta i bruk hensiktsmessige velferdsteknologiske hjelpemidler må sikres. 	Hele perioden	I

MÅL: Sørreisa kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: <i>Ledelse, kompetanse og rekruttering</i>			
Sørreisa kommune skal være en attraktiv kommune, med en rekrutteringsstrategi som sikrer god kompetanse og kvalitet i kommunens tjenester for innbyggerne.	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetanseplan for helse- og omsorgstjenesten skal revideres. • Helse- og omsorgstjenesten rekrutteringsutfordringer skal beskrives –og inngå som en del kommunens kunnskapsgrunnlag for rekrutteringsplan. 	2023	D
		2023	D
Sørreisa kommune skal ha ledere med rett kompetanse og forutsetninger på plass for å utvikle tjenestene i forhold til stadige krav om endring og fornying.	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal gjennomføres et felles lederopplæringsprogram for kommunens ledere, som bla. skal styrke lederens endringskompetanse. Her skal helselederne delta. 	?	
MÅL: Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både i innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste (fra næring i samf.planen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: <i>Ledelse, kompetanse og rekruttering</i>			
Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene.	<ul style="list-style-type: none"> • Helse- og omsorgstjenesten skal ta i bruk og benytte digitale løsninger, der det vurderes som formålstjenlig 	Hele perioden	I/D
MÅL: Sørreisa er en ren, ryddig og trygg kommune (fra samfunnsikkerhet i samf.planen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: <i>Helse- og sosial beredskap</i>			
Sørreisa skal ha en god og oppdatert Ros-analyse.	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens overordna Ros-analyse skal danne grunnlaget for helse- og sosial beredskap. Oppdateres hvert 4 år. • Det skal utarbeides en samlet plan for helse- og sosial beredskap. 	2026	D
		2023	D

Temaplan «Leve hele livet» 2022-2025, vedtatt i Sørreisa kommunestyre desember 2021:

Temaplan for «Leve hele livet» skal bidra til å virkeliggjøre kommuneplanens visjon: *Vi skal gjøre hverdagen bedre - for alle.*

Formålet med planarbeidet er at Sørreisa kommune skal utvikle bærekraftige velferdstjenester i en samtid og framtid med en stadig aldrende befolkning. For å lykkes med dette må kommunen jobbe helhetlig og tverrsektorielt slik at man legger til rette for at den enkelte kan mestre dagliglivet og være aktivt deltakende i samfunnet også inn i alderdommen.

Også temaplanen skal tydeliggjøre de overordnede satsningene fram mot 2030 og de konkrete prioriteringene de kommende 4 årene.

Planen må ses i sammenheng med kommunens øvrige planer:

- Planstrategi 2020-2023
- Kommuneplanens samfunnsdel med handlingsplan 2018 -2030
- Budsjett og økonomiplan 2022 -2025
- Boligsosial handlingsplan 2019 –2025
- Helse- og omsorgsplan 2019 - 2030

Planen bygger på sentrale dokumenter, både nasjonalt og lokalt.

Planen strekker seg mot kommunens visjon og hovedmål for planen er derfor:

Vi skal legge til rette for et lokalsamfunn som fremmer livskvalitet og egenmestring hos den enkelte, samt gi gode tjenester til de som trenger det

Det skal jobbes ut fra Leve hele livet-reformens 5 innsatsområder.

- ✓ Et aldersvennlig lokalsamfunn
- ✓ Aktivitet og fellesskap
- ✓ Mat og måltider
- ✓ Helsehjelp
- ✓ Sammenheng i tjenestene

Et aldersvennlig samfunn				
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)				
Slik vil vi ha det (strategier)		Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
	<p>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre</p> <p>Sørreisa kommune skal legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov.</p> <p>Gjennom god brukermedvirkning skal kommunen utvikle et godt og koordinert samarbeid med frivillige ressurser.</p>	<p>Vi skal iverksette en helhetlig prosess med å utvikle et aldersvennlig lokalsamfunn her i Sørreisa. I prosessen skal man benytte veikart for utvikling av et aldersvennlig samfunn og håndbok i aldersvennlige samfunn, som verktøy</p> <p>Arbeidet skal ledes av kommunens samfunnsplanleggerfunksjon og kommunens ledergruppe skal ha rollen som styringsgruppe for arbeidet.</p>	2023-2026	D/I
	.	<p>Vi skal, i dialog med kommunens eldreråd, utforme systemer og rutiner for å sikre rådet og den eldre befolkningen reel medvirkning i kommunale planprosesser og utviklingsarbeid.</p> <p>Vi skal sikre at man i kommunal boligplanlegging og utvikling, vurderer og legger til rette for bruk av velferdsteknologiske hjelpemidler i hverdagen.</p> <p>Vi skal utvikle en Frivilligstrategi for Sørreisa kommune.</p>	2023-2026	I/D
Aktivitet og fellesskap				

MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)				
<p>3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET</p> 	<p>Det skal være gode sosiale møteplasser i kommunal og privat regi.</p> <p>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester inn i en fremtid med betydelig flere eldre</p>	<p>For å møte utfordringene foreslår reformen fem løsninger:</p> <p><u>Gode øyeblikk</u> Reformen peker på viktigheten av at eldre får tilbud om minst en time aktivitet hver dag, med bakgrunn i den enkeltes interesser, ønsker- og behov.</p> <p><u>Tro og Liv</u> Reformen peker på at åndelige og eksistensielle behov er en del av det livet vi lever, og at helse- og omsorgstjenestene må sørge for at den enkeltes tro- og livssynsutøvelse og behov for samtaler om eksistensielle spørsmål blir ivaretatt</p> <p><u>Generasjonsmøter</u> Det å skape generasjonsmøter handler både om å etablere møteplasser mellom unge og eldre i dagliglivet og om å organisere aktivitet og virksomhet på tvers av generasjonene.</p> <p><u>Samfunnskontakt</u> Helse- og omsorgstjenesten bør vurdere å opprette en funksjon som samfunnskontakt, som kan være helse- og omsorgstjenestens bindeledd og koordinator mot nærmiljø, familie og pårørende, frivillige og andre i lokalsamfunnet.</p> <p><u>Sambruk og samlokalisering</u> Sykehjem og omsorgsboliger bør bygges slik at de blir en integrert del av lokalmiljøet, gjerne med felles møteplasser og naboskap på tvers av generasjoner og funksjoner.</p>	2023-2026	I/D
<p>11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN</p> 	<p>Boliger som er gode for alderdommen, tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom og transportløsninger er viktige for eldre innbyggere</p>			
Mat og måltider				
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)				
<p>2 UTRYDDE SULT</p> 	<p>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid men betydelig flere eldre.</p>	<p>Vi skal kartlegge kompetanse innen ernæring for ansatte på kjøkken og sykehjem, for å utforme en kompetanseutviklingsplan for området ernæring.</p> <p>Vi skal utvikle en måltidsveileder for mat- og måltider for hjemmeboende brukere i kommunen – det gode måltidet.</p>	2023-2026	D
<p>3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET</p> 				

Helsehjelp				
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)				
	<p>God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Miljø, økonomi og sosiale forhold påvirker de eldres helse.</p> <p>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre.</p>	<p>Vi ønsker å videreutvikle målretta tilbud om fysisk trening til eldre og gamle i Sørreisa kommune.</p>	2023-2026	D
Sammenheng i tjenestene				
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)				
	<p>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre.</p>	<p>Vi skal bruke kartleggingen av behov for å videreutvikle avlastnings og støttetilbud til pårørende til personer med demenssykdom.</p> <p>Vi skal revidere rutine for overflytting av pasient mellom hjem/sykehjem, slik at også oppfølging av pårørende fremkommer.</p>	2023-2026	I/d

Boligsosial handlingsplan 2019-2023

Denne planen ble vedtatt i april 2019 og er en temaplan med forankring i Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030. Handlingsplanen skal brukes som behovsgrunnlag i det videre arbeidet i forhold til Sørreisa kommune sitt arbeid med vanskeligstilte på boligmarkedet.

Prioriterte behov i planperioden

I handlingsplanen er det utformet et hovedmål med tre delmål. Til hvert delmål er det en kort beskrivelse av strategi for delmålet. Hovedmålet til Sørreisa kommune er justert i samsvar med nasjonale mål og prioriterte innsatsområder for det boligsosiale arbeidet. Nedenfor er et utdrag av vedtatte tiltak i planen.

Hovedmål: Alle skal bo godt og trygt.

Hovedmål i Boligsosial handlingsplan: Alle skal bo godt og trygt			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
<p>Delmål 1: Varig bolig fremfor midlertidig</p> <p>Strategi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bruke Husbankens virkemidler hensiktsmessig. 	<p>Startlån som virkemidler: Kommunestyret har vedtatt mer enn dobling av opptak av startlån for videre utlån – et tiltak som virker og som øker muligheten for hvem som har mulighet til å skaffe seg egen bolig. Behov for å øke låneopptaket gjøres kontinuerlig. Kommunen har i tillegg oppdatert retningslinjer og rutiner for startlån.</p>	2023-2026	I

<ul style="list-style-type: none">Vurdering av dagens boligmasse i forhold til vedlikeholdsbehov, mulig salg og brukergrupper.	<p>Dette er en kontinuerlig prosess der utfordringen er å få satt av nok penger i budsjettet til vedlikehold:</p> <ul style="list-style-type: none">Må lages en ny og detaljert vedlikeholdsplan over kommunens boligmasseFå laget boligpolitisk plan for SørreisaPlan for avhending av gamle boligerPlan for bygging av nye boliger	2023-2024	D/I
<p>Delmål 2: Sørreisa skal ha et variert botilbud.</p> <p>Strategi:</p> <ul style="list-style-type: none">Variert botilbud for å eie og leieSikre ett tilstrekkelig og variert botilbud som treffer målgruppen	<ul style="list-style-type: none">Kommunen skal ha utleieboliger som er tilpasset de ulike brukergruppene.Med det menes boliger for familier og enslige med lav inntekt, eldre, flyktninger og mennesker med nedsatt funksjonsevne.Kommunen skal også oppfordre private aktører til å bygge boligerSikre at avdekkede behov blir belyst og tatt med i økonomiplan	2023-2026	I
<p>Delmål 3: Alle med behov skal få hjelp til å mestre boforholdet.</p> <p>Strategi:</p> <ul style="list-style-type: none">Tilstrekkelig med ressurs til oppfølging av boforholdet.Veiledning og informasjon fra boligforvaltningen.Kommunens innsats skal være helhetlig og effektiv.Samhandling og klar ansvarsfordeling i kommunen	<ul style="list-style-type: none">Styrke kommunens boligkontor i forhold til all utleie.Bemanne flyktningetjenesten slik at de er i stand til å gi nødvendig veiledning til bosatte flykninger.Alle skal ta i bruk etablerte rutiner fra 2022 som er laget for dette området.Lage systemer for profesjonalisering av eier- og leierollen.Alle tiltak skal bygge på en helhetlig boligpolitisk plan for Sørreisa.	2023-2026	D/I

Tiltaksdel etter kommuneplanens hovedtema

1. Barn og unge:

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/drift	Ramme område
1.a	MÅL: Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst					
Styrket undervisning norsk for fremmedspråklige-økt bosetting	274311	274311	274311	274311	D	20
Språkassistent Skøelv –økt bosetting	366412	366412	366412	366412	D	20
Kjøp læremidler- fagfornyelse	250000	0	0	0	D	20
Kjøp telefoner barnehagene	100000	0	0	0	D	20
Digitalisering skole - LMS	65000	30000	30000	30000	D	20
Kjøp iPad 5-7	1000000	0	0	0	D	20
Drift iPad 5-7	100000	100000	100000	100000	D	20
1.b	Mål: Det skal være nulltoleranse for mobbing					
1.c	Mål: Barn og unge skal ha gode fritidstilbud og sosiale møteplasser					
Bygging 1-10 skole	115225000	0	0	0	I	20
Inventar 1-10 skole	10000000	0	0	0	I	20

2. Voksen og gammel

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/drift	Ramme område
2.a	Mål: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv					
Styrke med helsesykepleiertjenesten	270000	360000	360000	360000	D	20
Styrke tjenesten rus og psykisk helse	629927	627927	627927	627927	D	20
Innkjøp medisinsk utstyr	40000	0	0	0	D	30
Medisinsk utstyr: smertepumpe	60000	0	0	0	D	30
Med.utstyr transportrullestoler	30000	0	0	0	D	30
Kost- og aktivitetsverter sommeren 2023	420000	0	0	0	D	30
Utvikling mat og måltid hjemmeboende	39904	0	0	0	D	30
Rutine ivaretagelse pårørende	19349	0	0	0	D	30
Tilbud pårørende demente	19954	0	0	0	D	30
VR-briller/digital minnebok	100000	0	0	0	D	30
Digital opplæring eldre	50000	0	0	0	D	30
Økning matbudsjett omsorg	500000	500000	500000	500000	D	30
Kjernejournal sykehjem og hjemmesykepleie	16000	16000	16000	16000	D	30
Meldingsutveksling jour. rehabilitering	40000	40000	40000	40000	D	30
Ventilasjon Brekka barnehage	437500	0	0	0	I	20

Møblering sykehjem/hybler	553000	0	0	0	I	30
2.b	Mål: Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver					
Innkjøp arbeidstøy sykehjem	200000	20000	20000	20000	D	30
Ytterklær hjemmetjenesten	100000	10000	10000	10000	D	30
Styrke grunnbemanning sykehjem	950000	950000	950000	950000	D	30
Velferdstiltak ansatte	30000	30000	30000	30000	D	12

3. Kultur, idrett og frivillig arbeid

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/ drift	Ramme område
3.a	MÅL: Kommunen skal ha en sentral rolle som veileder og pådriver for kultur og frivilligheten.					
Fritids erklæring-støtte til akt.	50000	50000	50000	50000	D	20
Reversering vedtak kultur: 70% stilling	377178	377178	377178	377178	D	20
Bestillingssystem timer haller	80000	40000	40000	40000	D	20
3.b	MÅL: Frivilligheten skal bidra til gode møtesteder og gode opplevelser både sosial og kulturelt					
Tilskudd Samefolkets dag	5000	5000	5000	5000	D	10
Tilskudd 17. mai komite	15000	15000	15000	15000	D	10
Driftskostnader lys og lyd kulturarrangementer	53208	53208	53208	53208	D	20
Amfi kulturhus	0	1500000	0	0	I	20
Kjøp av trompet	17000	0	0	0	D	20
Styrke kirkelig fellesråd	500000	0	0	0	D	40
3.c	MÅL: Kommunen skal ivareta og utvikle kulturminner					

4. Næring

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/ drift	Ramme område
4.a	Mål: Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for næringslivet, både lokalt og regionalt.					
Havneforvaltning	-1000000	-1000000	-1000000	-1000000	D	70
Havnekonsulent/utvikler	650919	640919	640191	640191	D	70
4.b	Mål: Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste					

5. Bolig og stedsutvikling

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/ drift	Ramme område
5.a	Mål: Kommunen skal satse på sentrumsutvikling og sentrumsnær boligutvikling					
Interkommunalt plankontor	200000	200000	200000	200000	D	18
Kjøp av boliger fra forsvaret	2500000	0	0	0	I	20
Utredning funksjonalitet Fredlund bygg - forprosjekt	1000000	0	0	0	I	30
Nye legekontor/ omsorgsboliger i sentrum	4000000	1500000	1500000	0	I	30
5.b	Mål: Sørreisa skal ha ett godt og bredt tilbud for møte- og aktivitetsplasser for de ulike bolig- og oppvekstområdene					

6. Samfunnssikkerhet, beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning:

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/ drift	Ramme område
6.a	Mål: Sørreisa er en ren, ryddig og trygg kommune					
Stilling uteseksjonen	535712	535712	535712	535712	D	60
Stilling renhold	512735	512735	512735	512735	D	60
Nye slanger brann	30000	0	0	0	D	15
Slokkeutstyr brann i el-biler	25000	0	0	0	D	15
Snøscooter feing/tilsyn	0	230000	0	0	I	15
Tankbil brann	0	0	3500000	0	I	15
Klippeutstyr frigjøringsverktøy	0	0	375000	0	I	15
Ombygging brannstasjon	0	12550000	0	0	I	15
6.b	Mål: Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale klimamålene i Parisforpliktelsene.					
Digitalisering:						
Drift tiltak digitalisering IKT avd	150000	150000	150000	150000	D	12
Stilling IKT i forbindelse med digitali.	604640	604640	604640	604640	D	12
Digitali. personal Easy cruit	215000	215000	215000	215000	D	12
Digitali. Personalmeldinger	20000	20000	20000	20000	D	12
Digital str.: Sak/arkiv	1200000	0	0	0	I	12
Tiltak digitaliseringsstrategi	500000	600000	600000	0	I	12
Selvkost:						
Generell oppgradering vann	1000000	2500000	2500000	250000	I	70
Generell oppgradering avløp	0	2500000	2500000	250000	I	70
Renovering vannkummer	500000	500000	0	0	I	70
Renovering avløpskummer	500000	500000	0	0	I	70
Opprydding avløpsledning Langhågen	5000000	0	0	0	I	70
Tidligere vedtatt Selvkost:						
Renovering Skølv vannverk	0	600000	0	0	I	70
Ventilasjon Brekka barnehage	437500	0	0	0	I	20
Vinduer, drenering, isolasjon kommunehuset	0	0	500000	500000	I	12
Ventilasjon omsorgssenteret	1200000	0	0	0	I	30

Vinduer Bølgen	100000	0	0	0	I	20
----------------	--------	---	---	---	---	----

Andre tiltak						
Tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/drift	Ramme område
Styrke ordførers representasjon	5000	5000	5000	5000	D	10
Innsparing skole når ny skole tas i bruk	-194304	-410000	-410000	-410000	D	20S
Innsparing: Redusert badevakt 17%	-80058	-80058	-80058	-80058	D	20
Barnevern: redusisjon årsverk	-1082000	-108200	-108200	-1082000	D	20
Kostnader interkom barnevern	500000	500000	500000	500000	D	20
Kjøp vismaenterpriser	212000	12000	12000	12000	D	12
Edam-adm tilganger IKT	53000	53000	53000	53000	D	12
Vikar servicekontor ved valg	60000	0	0	0	D	12
Framsikt budsjett og planlegging	200000	300000	0	0	I	12
Skifte ut gamle aksesspunkter	375000	0	0	0	I	12
Skifte ut gamle datamaskiner	1375000	895000	895000	895000	I	12

Økonomiske perspektiver

Demografi

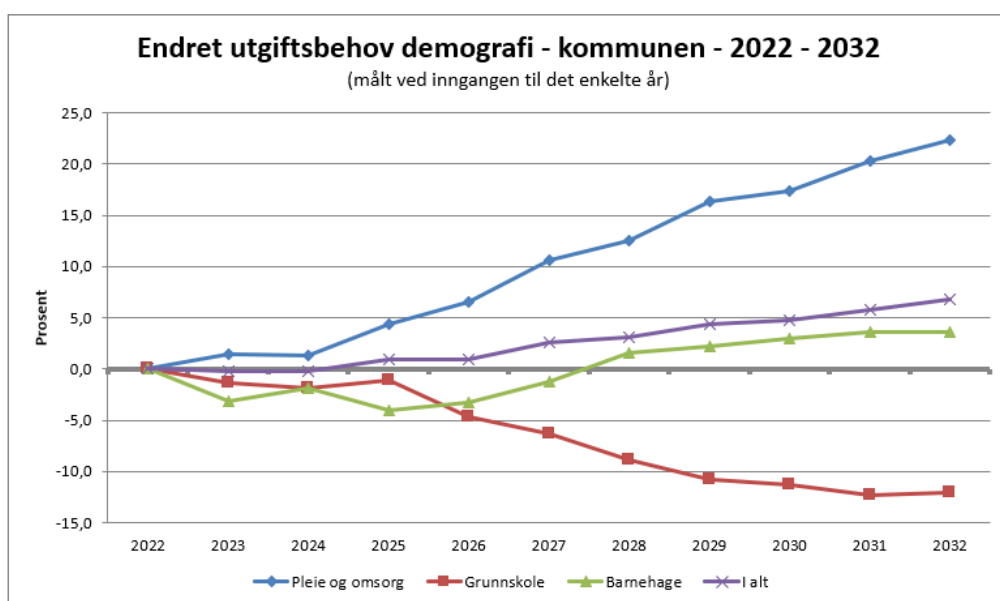
Befolkningsutviklingen i kommunen har stor betydning for:

- Frie inntekter til kommunen (sum skatt og rammetilskudd)
- Befolkningens fremtidige tjenestebehov

Store deler av den kommunale tjensteproduksjonen er rettet mot visse aldersgrupper. Derfor vil utviklingen i folketallet og fordelingen mellom aldersgrupper ha betydning for prioriteringer og kostnadsutvikling. I dette bildet er det viktig med langsiktig perspektiv ved planlegging av kommunale tjenester.

Hvordan påvirkes kommunens utgifter av den demografiske utviklingen

Befolkningsutviklingen og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass, og de eldre kan gi kostnader på helse og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke gitt at kommunen kan reduserte kostnader i tjenestetilbudet i takt med den demografiske utviklingen. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Figur 1: Endring i utgiftsbehov i Sørreisa kommune i perioden 2022-2032. Kilde: SSB, MMMM-prognose

Befolkningsutvikling Sørreisa kommune

Folketallet i Sørreisa kommune utgjorde 3 391 personer pr 1. juli 2022. Dette er en nedgang på 23 personer siden nyttår (3 414). Hovedtrekket i befolkningsutviklingen siste ti år viser en nedgang i barn i barnehage alder (0-5 år) med en reduksjon fra 221 til 182. I økonomiplanperioden vil barnetallet ligge stabilt rundt dette nivået før det ser ut til å stige i perioden 2033-2040.

Antall barn i skolepliktig alder (6-19 år) er pr januar 2022 er betydelig lavere enn i 2012, med henholdsvis 734 mot 823 i 2012. Det har imidlertid vært en stor variasjon i perioden med

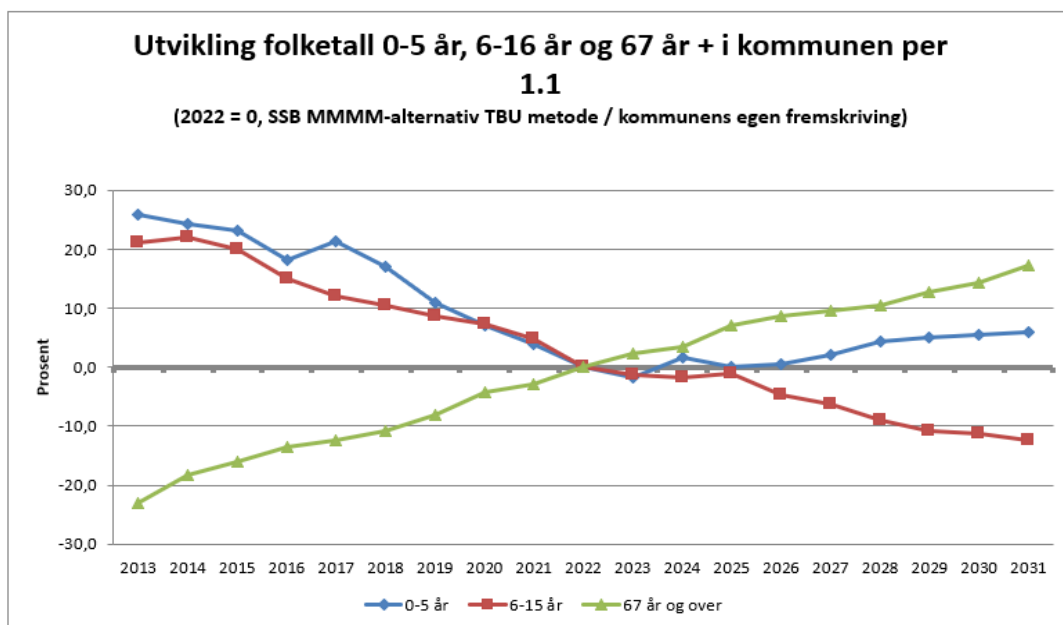

største årskull i 2012 på 823 personer. Etter 2012 har det vært reduksjon og antall barn i skolealder. I økonomiplanperioden forventes antall barn i skolepliktig alder fortsatt å være synkende og forventes i slutten av perioden å være 706 per 1. januar 2026.

I perioden 2012 til 2022 har det vært en liten økning av antall i yrkesaktiv alder (23-66 år), fra 1 843 i 2012 til 2 027 i 2022. Økningen må blant annet ses i sammenheng med økt bosetting av flyktninger. Antall yrkesaktive forventes å ha en fallende trend i økonomiplanperioden.

Totalt sett er det likevel i aldersgruppen 67 + kommunen har hatt den kraftigste befolkningsveksten de siste ti år, med en økning på 160 personer de siste ti årene. Basert på Statistisk sentralbyrås (SSB) befolkningsframskrivninger forventes denne å øke kraftig de nærmeste årene. 1. januar 2026 forventes kommunen å ha flere personer over 67 år enn barn i skolepliktig alder (6-22 år), med henholdsvis 709 mot 706.

Befolkningsutviklingen i Sørreisa kommune fordelt etter aldersgrupper i perioden 2002-2040 er gjengitt i figur og tabellen nedenfor.

Figur 2: Befolkningsutvikling i Sørreisa kommune i perioden 2013-2032. Kilde: SSB, MMMM-prognose

	2002	2012	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2033	2036	2040
0-5 år	274	222	189	182	179	185	182	183	186	190	191	192	193	193	190
6-15 år	451	486	400	382	377	375	378	364	358	348	341	339	333	336	344
16-19 år	285	337	339	170	164	161	153	159	157	161	164	157	144	139	135
20-66 år	1851	1843	1903	2027	2036	2030	2009	2002	1995	1987	1973	1968	1926	1877	1810
67 år eller eldre	437	493	634	653	668	675	699	709	716	722	736	747	799	845	904
Totalt Sørreisa	3298	3381	3465	3414	3424	3426	3421	3417	3412	3408	3405	3403	3395	3390	3383
Landet	4 524 066	4 985 870	5 391 937	5 425 270	5 474 990	5 511 434	5 535 390	5 559 813	5 584 778	5 610 035	5 635 498	5 660 704	5 733 853	5 803 479	5 887 567

Tabell 1: Tabellen viser innbyggertall i Sørreisa kommune pr 1. januar fordelt på aldersgruppe i perioden 2002-2040. Kilde: SSB, MMMM-prognose.

Prognosen fram til 2040 er hentet fra SSBs mellomalternativ i befolkningsprognosene (MMMM). Statistisk sentralbyrå (SSB) gir nå ut årlige befolkningsprognoser. Hovedmønsteret

fra disse prognosene gir kommunene hjelp i det lokale planarbeidet. SSB gjør alternative forutsetninger om de fire komponentene som inngår i befolknings - framskrivningene: fruktbarhet, dødelighet, innenlandsk flytting og innvandring, med betegnelsene L (lav), M (mellom), H (høy), K (konstant, bare om dødelighet) og O (om innenlandsk flytting og innvandringsoverskudd). Et beregningsalternativ beskrives ved fire bokstaver i denne rekkefølgen: fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring. Hovedalternativet i SSBs analyser er MMMM, som angir at mellomnivået er brukt for alle komponenter.

Dette alternativet forutsetter en middels utvikling både i fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring. Alternativet forutsetter en årlig befolkningsvekst for landet på omlag 25 000-35.000 årlig til og med 2030. Etter 2030 blir veksten på landsbasis noe høyere opp mot 84 000 i 2040.

Basert på SSBs befolkningsprognose forventes Sørreisa å ha en reduksjon i folketallet også i årene som kommer. For at kommunen skal opprettholde sin relative andel av rammeoverføringene fra staten er det imidlertid avgjørende at befolkningsveksten i kommunen målt i prosent er minst like stor som den samlede veksten for landet. Hvis ikke vil kommunens relative andel av rammeoverføringene reduseres over tid, noe som igjen vil føre til behov for effektivisering og nedskjæring i drift. Tallene nedenfor viser endring i antall og prosent mot landet som helhet.

Endring i antall og prosent												
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2033	2036	2040
Sørreisa	-51	10	2	-5	-4	-5	-4	-3	-2	-8	-5	-7
Sørreisa	-1,49 %	0,29 %	0,06 %	-0,15 %	-0,12 %	-0,15 %	-0,12 %	-0,09 %	-0,06 %	-0,24 %	-0,15 %	-0,21 %
Landet	33 333	49 720	36 444	23 956	24 423	24 965	25 257	25 463	25 206	73 149	69 626	84 088
Landet	0,61 %	0,91 %	0,66 %	0,43 %	0,44 %	0,45 %	0,45 %	0,45 %	0,45 %	1,28 %	1,20 %	1,43 %

Tabell 2: Tabellen viser endring i antall innbyggertall i Sørreisa kommune mot landet som helhet for perioden 2021-2036. Kilde: SSB, MMMM-prognose.

Som tabellen ovenfor viser, vil befolkningsutviklingen på landsbasis fortsatt ha en positiv vekst, mens folketallet i Sørreisa forventes å bli redusert.

Frie inntekter

Frie inntekter er en benevnelse på rammetilskudd, skatteinntekter (fra personer og foretak), eiendomsskatt og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er kommunens hovedfinansieringskilder for driftsrammene.

Skatt og rammetilskudd

Forslaget til statsbudsjett for 2023 legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 0,6 mrd. Skatteandelen utgjør om lag 40% av sektoren sine inntekter. Pris- og lønnsvekst i kommunesektoren (den kommunale deflatoren) er anslått til 3,7 prosent i 2023.

Handlingsrom

Det har vært en sterk økning i de anslåtte demografikostnadene etter RNB, noe som hovedsakelig skyldes økning av flykninger fra Ukraina. Kommunesektoren får i 2023 en vekst i frie inntekter på 2,6 mrd.kr. Dette er en økning på 1,2 mrd.kr fra RNB. Anslaget er imidlertid usikkert.

Av veksten på 2,6 mrd.kr. får kommunene en vekst i frie inntekter på 1,7 mrd.kr. mens fylkeskommunene får en vekst på 0,9 mrd.kr. Med denne veksten vil kommunesektoren få dekt de anslåtte demografikostnadene.

	Kommuner (i mrd. Kr.)	Fylkeskommuner (i mrd.kr.)	Kommunesektoren samlet (i mrd.kr)
Realvekst i frie inntekter	1,7	0,9	2,6
Merkostnad demografi	-1,7	-0,9	-2,6
Mindrekostnader pensjon	0,09	0,01	0,1
Økt handlingsrom	0,09	0,01	0,1

Tabell 3: Kommunesektorens handlingsrom etter statsbudsjett 2023

Regjeringens forslag vil altså øke kommunesektorens handlingsrom med om lag 100 mill.kr. i 2023 når det er tatt hensyn til demografi og pensjon.

Kommunene tar med seg en betydelig del av kostnadsøkningen fra 2022 inn i 2023.

Sørreisa kommune vil motta 239,7 millioner i frie inntekter (sum skatt og rammetilskudd) i 2023.

	Opp. Buds. 2022	Prognose pr sept.	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-95 208 788	-95 262 000	-95 208 788
Rammetilskudd inntektsutjevning (skatt)	-12 291 875	-19 902 000	-12 291 875
Skjønn	-440 000	-373 000	-440 000
Nord-Norge tilskudd	-12 639 000	-12 370 000	-12 639 000
Sum rammetilskudd	-120 579 663	-127 907 000	-120 579 663
Skatt på inntekt og formue (lokal skatteinngang)	-119 170 180	-103 993 000	-119 170 180
Sum rammetilskudd/skatt på inntekt og formue	-239 749 843	-231 900 000	-239 749 843
Nasjonalt skatteanslag	195,9 mrd.	209,2 mrd.	211,8 mrd.
Folketall 1.1.22	3 414		
Folketall 1.4.22	3 397		
Folketall 1.7.22	3 391		
Integreringstilskudd	-12 573 300	-21 900 000	-27 969 600
Havbruksfond	-654 000	-654 000	-654 000

Tabell 4: Budsjettert skatt på inntekt og formue og rammetilskudd for 2023 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2022 og prognose årsresultat pr september 2022.

Nærmere om anslag på skatteinngang nasjonalt (inntektsutjevning)

Skatteutjevning jevner delvis ut forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Skatteutjevning for kommunene omfatter innteks- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Utjevningen er et nullsumspill mellom kommunene.

Skatteutjevningen for hver kommune blir beregnet fortløpende ti ganger i året, etter hvert som skatteinngangen foreligger. I skatteutjevningen benyttes det innbyggertall pr. 1. januar i budsjettåret.

Det er en langvarig praksis for at skatteørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 prosent av kommunenes samlede inntekter. Gjeldende skatteører ville gitt

for lav skatteandel for 2023, og den kommunale skatteøren foreslås derfor økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15 prosent. I statsbudsjettet er det lagt til grunn at kommunesektorens inntekter fra skatt på inntekt og formue vil utgjøre 241,1 mrd.kr i 2023. Dette tilsvarer en nominell reduksjon på om lag 5,0 prosent fra 2022. Reduksjon må blant annet ses i sammenheng med de midlertidige høye skatteinntektene i 2022 på grunn av tilpasninger til endret skatt på utbytte.

Nærmere om anslag på lokal skatteinngang (inntekt og formue)

Sørreisa kommunes inntekter fra skatt på inntekt og formue anslås å utgjøre omlag 119,2 mill. kr i 2023, en økning på 22,45 % sammenlignet med prognose for 2022.

Systemet med inntektsutjevning innebærer imidlertid at utviklingen i egne skatteinntekter vil ha marginal betydning i skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet. For disse kommunene er det utviklingen i samlet skatteinngang for kommunene som har mest betydning. På grunn av den store omfordelingsmekanismen i inntektsutjevningen vil en kommune med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet kun få beholde ca. 5 % av en økning i egne skatteinntekter, alt annet likt. Tilsvarende gjelder ved en reduksjon i egne skatteinntekter.

Sørreisa kommune hadde for årene 2018-2021 skatteinntekter på ca 81 % av landsgjennomsnittet.

Nærmere om føringene i statsbudsjett 2023

Barnehage:

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble fra 1. august 2022 redusert til 3 050 kroner per måned, noe som tilsvarer nivået som ble lagt til grunn etter inngåelsen av barnehageforliket i 2003. Som kompensasjon ble rammetilskuddet økt med 314,9 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med 400,4 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2023

Det foreslås en ytterligere reduksjon i maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen, til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023. Som kompensasjon økes rammetilskuddet med 329,2 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Tiltakene er hensyntatt i budsjettforslaget.

Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien

Det foreslås å innføre gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, fra 1. august 2023. I dag har disse barna rett til reduksjon i foreldrebetalingen på 50 pst. Kommunene kompenseres for merkostnaden i 2023 med 20 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Tiltaket er innarbeidet i kommunens betalingsregulativ.

Skole:

Ny opplæringslov – regelendringer med økonomiske konsekvenser for kommunesektoren

Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Lovendringene skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024. Rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene økes med hhv. 5 mill. kroner og 56 mill. kroner i 2023, noe som gir

kommunesektoren mulighet til å tilpasse seg flere av lovendringene som vil bli foreslått, allerede fra høsten 2023.

I forslag til statsbudsjett fremkommer det at lovendringen vil ha økonomiske konsekvenser for kommunesektoren. Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune, og varslet lovendring er ikke hensyntatt i økonomiplanen.

Gratis deltids plass i SFO på 1. trinn – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt å innføre 12 timers gratis SFO på første trinn fra høsten 2022. Kommunesektoren ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 640 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 795,4 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Tiltaket er hensyntatt i budsjettforslaget.

Barnevern:

Barnevernsreformen

Ansvarsendringene som følger av barnevernsreformen, gjelder fra 1. januar 2022 og gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 1,3 mrd. kroner i 2022. Rammetilskuddet økes med ytterligere 497,8 mill. kroner i 2023. Halvparten av midlene fordeles særskilt etter kommunenes tidligere bruk av statlige barnevernstiltak, og halvparten av midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Økningen i 2023 er noe mindre enn tidligere varslet. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021.

Samværsplan som følge av ny barnevernlov

Den nye barnevernloven, som trer i kraft 1. januar 2023, inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 mill. kroner i 2023, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

I rådmannens budsjettforslag er det ikke tatt høyde for eventuelle økonomiske konsekvenser av nye krav.

Godtgjøring av sakkyndige og tolk som følge av ny barnevernlov

Den nye barnevernloven, som trer i kraft 1. januar 2023, innebærer blant annet at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet med 19 mill. kroner mot en økning på kap. 470, post 01 og kap. 853, post 01.

I rådmannens budsjettforslag er det ikke tatt høyde for eventuelle økonomiske konsekvenser av nye krav.

Barnekoordinator:

Barnekoordinator – helårseffekt av endring i 2022 Det er fra 1. august 2022 innført en lovfestet rett til barnekoordinator, og kommunene er kompensert med 100 mill. kroner for innføringskostnader i 2022. Endringen får helårseffekt i 2023, og som kompensasjon for dette økes rammetilskuddet med ytterligere 83 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

I budsjettforslaget er det foreslått midler til å gjenopprette stilling på tjenesten psykisk helse og rus. Funksjonen som barnekoordinator er lagt til denne stillingen, og ressurser til funksjonen er ivaretatt i kommunedirektørens budsjettforslag.

Sosialhjelp

Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsats for tiltakspenger

Det er fra 1. januar 2022 innført en felles dagsats for tiltakspenger. Det er lagt til grunn at dette vil øke behovet for sosialhjelp, og kommunerammen ble derfor økt med 69 mill. kroner i 2022. Endringen i 2022 gjaldt for nye mottaker av tiltakspenger og får først helårseffekt i 2023. For å ta høyde for helårseffekten økes rammetilskuddet med ytterligere 17,6 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil få for Sørreisa kommune. Eventuelle økte kostnader knyttet til varslet lovendring, er ikke hensyntatt i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplanen.

Lovfesting av at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble rammetilskuddet økt med 187 mill. kroner som kompensasjon for at det fra 1. september 2022 ikke skal tas hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 386,8 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Sørreisa kommune innførte denne ordningen fra 2020. Ordningen er derfor allerede innarbeidet i budsjetttramme for økonomisk sosialhjelp.

Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble rammetilskuddet økt med 71,7 mill. kroner som kompensasjon for en særskilt oppjustering av de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp fra 1. juli 2022. Den oppjusterte satsen videreføres i 2023 som grunnlag for prisjustering, og rammetilskuddet økes med ytterligere 69 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune. Eventuelle økte kostnader knyttet til varslet lovendring, er ikke hensyntatt i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplanen.

Økt utbetaling av sosialhjelp – engangsbevilgning for 2022

Ved behandlingen av Prop. 46 S (2021–2022) ble det gitt en engangsbevilgning på 300 mill. kroner over rammetilskuddet for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp i 2022 som følge av økte strømpriser. Siden bevilgningen var ettårig, reduseres rammetilskuddet med 311,1 mill. kroner i 2023.

Endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger – anslått reduksjon i behovet for økonomisk sosialhjelp

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Endringene forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, og rammetilskuddet reduseres derfor med 100 mill. kroner.

Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune. Eventuelle økte kostnader knyttet til varslet lovendring, er ikke hensyntatt i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplanen.

*E-helse løsninger – drift og forvaltning***Kompensasjon for kostnader til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger – engangsbevilgning for 2022**

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble rammetilskuddet økt med 8 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2022. Siden dette er en engangsbevilgning, reduseres rammetilskuddet med 8,3 mill. kroner i 2023.

Kompensasjon for kostnader til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2023

Rammetilskuddet økes med 17,9 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2023. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Forslaget er en oppfølging av endringer i forskrift om standarder og nasjonale E-helseløsninger som pålegger kommuner og regionale helseforetak å betale for kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger.

Endring i fremlagt statsbudsjett, er innarbeidet i rådmannens budsjettforslag.

*Fastlegeordning***Økt basistilskudd til fastleger**

Det foreslås å styrke basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023 med 480 mill. kroner, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. For bedre å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk ressurskrevende listeinnbyggere, foreslås det å avvikle knekkpunktet og innføre et risikojustert basistilskudd. Det risikojusterte basistilskuddet fra 1. mai 2023 skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Helårseffekten av forslaget er 720 mill. kroner.

Sørreisa kommune har kun fast ansatte leger. Ordningen som er skissert vil derfor ikke få direkte betydning for drift av kommunens legekantor.

Rammetilskudd

Reduksjon i rammetilskuddet i 2022 i forbindelse med ekstraordinære skatteinntekter

Kommuner og fylkeskommuner blir i 2022 trukket i rammetilskuddet med hhv. 9,7 mrd. kroner og 2,4 mrd. kroner som følge av ekstraordinære skatteinntekter knyttet til utbytteskatt. Siden dette er et engangskutt, økes rammetilskuddet for kommuner og fylkeskommuner med henholdsvis 10 mrd. kroner og 2,5 mrd. kroner i 2023.

Endring i fremlagt statsbudsjett, er innarbeidet i rådmannens budsjettforslag.

Integreringstilskudd

Formålet med integreringstilskuddet er at kommunene skal gjennomføre et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet. Tilskuddet skal i hovedsak dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til dette arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommunene får tilskudd for hver person de bosetter.

I økonomiplanperioden er det lagt inn forutsetning om bosetting av 40 flyktninger i 2023 og gradvis minkende til 20 per år fra 2025. Forutsetningen om bosetting av 40 stk. i 2023 er basert på en vurdering av kommunens kapasitet med tanke på tilgang til boliger. Nasjonale signaler tyder på at anmodningen for 2023 kan bli opp mot dobbelt så høy som forutsetningen kommunedirektøren har innarbeidet i budsjettforslaget.

I tabellen er det tatt høyde for noe fraflytting underveis i perioden. Tabellen under viser anslått bosetting i økonomiplanperioden:

År	2023	2024	2025	2026
1	40	30	20	20
2	70	40	30	20
3	17	70	40	30
4	12	12	55	35
5	3	2	7	50
	139	152	145	105

Tabell 5: Bosetting av nye flyktninger i økonomiplanperioden og samlet antall flyktninger i ordningen

Samlet integreringstilskudd inkludert nye flyktninger i 2023 er beregnet til 29,6 mill. Deler av integreringstilskuddet er budsjettet ute på tjenesteområdene da tilskuddet er direkte koblet opp mot den tjenesten som gis. I budsjettet er integreringstilskuddet inntektsført slik:

	2023	2024	2025	2026
Integreringstilskudd	29 649 600	29 317 200	23 619 200	20 763 800

Tabell 6: Budsjettering av integreringstilskudd

Endret flyktningsituasjon i Norge kan gi redusert behovet for bosetting. Anslaget på antall bosatte må derfor anses som usikkert.

Havbruksfond

I revidert budsjett for 2020 vedtok Stortinget nytt system for fordeling av havbruksinntekter fra kapasitetsjusteringene som i henhold til «trafikklyssystemet» gjennomføres annethvert år. Det ble besluttet at fra og med 2022 skal 60 % av inntektene ved kapasitetsjusteringer

tilfalle staten. 40 % skal fordeles til havbrukskommuner og fylkeskommuner via Havbruksfondet.

Stortinget besluttet også å innføre en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret i statsbudsjettet for 2021. En produksjonsavgift på 40 øre per kilo sløyd fisk anslås å gi et proveny på om lag 500 mill. kroner per år. Auksjonsinntektene fra kapasitetsjusteringer er imidlertid vanskelige å anslå.

For 2023 er derfor utbetalingen fra havbruksfondet satt lik utbetalingen i 2022 654.000 kr.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig skatt og det er kommunestyret selv som avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt. Maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig er 4 promille, mens den er 7 promille for verker og bruk.

Kommunestyret i Sørreisa vedtok i sak 27/2021 den 06.05.2021 å ikke innføre eiendomsskatt i kommunen.

Andre generelle statstilskudd

Rentekompensasjon for investeringer

Sørreisa kommune får kompensert renter og avdrag for investeringer i skolebygg, kirkebygg, omsorgsboliger og sykehjemsplasser.

	2023	2024	2025	2026
Sykehjemsp/omsorgsb.	935 300	927 800	920 200	912 700
Skoleanlegg	14 000	8 300	2 800	-
Kirkebygg	35 800	33 100	30 400	27 700
Sum rentekomp.	985 100	969 200	953 400	940 400
Overføres til SørBo	-63 000	-65 000	-64 000	-65 000
Netto rentekomp.	922 100	904 200	889 400	875 400

Tabell 7: Rentekompensasjon

Samlet rentekompensasjon utgjør kr 0,92 mill. for 2023.

Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter, arbeidsgiveravgift og premieavvik

Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås lønns- og prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2022 – 2023 til 3,7 %. Det er anslått en lønnsvekst i kommunene på 4,2 %.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader
- Pensjonskostnader er dekket i deflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer enn lønnsveksten fanges ikke dette opp av deflatoren
- Demografikostnader

Kommunesektoren er dermed kompensert for anslått pris - og lønnsvekst på 4,2 % innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2023. Rammen til den enkelte ansvarsområdene er i stort ikke justert for prisvekst. Økte kostnader som følge av prisvekst må dekkes innenfor gitte budsjettammer.

På rammeområdet «Finans» er det avsatt 5,4 mill. til dekning av lønnsoppgjør 2023, eksklusiv overhenget til 2023 da dette allerede er ivaretatt på driftsrammene. Lønnsmidlene vil bli regulert ut på rammene når lønnsoppjøret er kjent.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er pensjonskostnaden satt på grunnlag av erfaringstall, prognoser og aktuarberegninger fra kommunens pensjonsleverandører KLP og Statens pensjonskasse. Følgende beregningssatser er brukt for 2023:

- KLP-fellesordningen	15,06 % av brutto lønnsutgift
- KLP-sykepleierordningen	12,03% av brutto lønnsutgift
- SPK	8,54 % av brutto lønnsutgift

I sum budsjettet med kr 23,1 mill. i nettopensjonskostnad i 2023, mot 21,5 mill. i 2022.

Premieavvik

Premieavvik er differansen mellom kostnadsførte pensjonskostnader i regnskapet og betalte pensjonspremier. Premieavviket skal kostnadsføres i kommuneregnskapet seinere år¹. Når en del av er gammelt premieavvik kostnadsføres i driftsregnskapet et senere år, benevnes dette «amortisert premieavvik». Bakgrunn for reglene om premieavvik var et ønske om utjevning av regnskapsførte pensjonskostnader fra år til år.

Et positivt premieavvik skal inntektsføres i kommuneregnskapet. Det er viktig å legge merke til at dette er en inntekt som ikke medfører noen innbetaling, og derfor ikke burde gå til å dekke annen aktivitet i kommunen. Tvert om, dette er en inntekt som har medført utbetaling. Positivt premieavvik er dermed en stor belastning for kommunens likviditet, da pensjonspremien er betalt, men kostnaden vises ikke i kommunens regnskap.

¹ Premieavvik oppstått tom. 2011 skal kostnadsføres med 1/15-del pr år i påfølgende år. Premieavvik som oppstår fom. 2012 skal kostnadsføres med 1/10-del pr år i påfølgende år. Premieavvik oppstått i 2014 og senere skal kostnadsføres med 1/7-del pr år i påfølgende år.

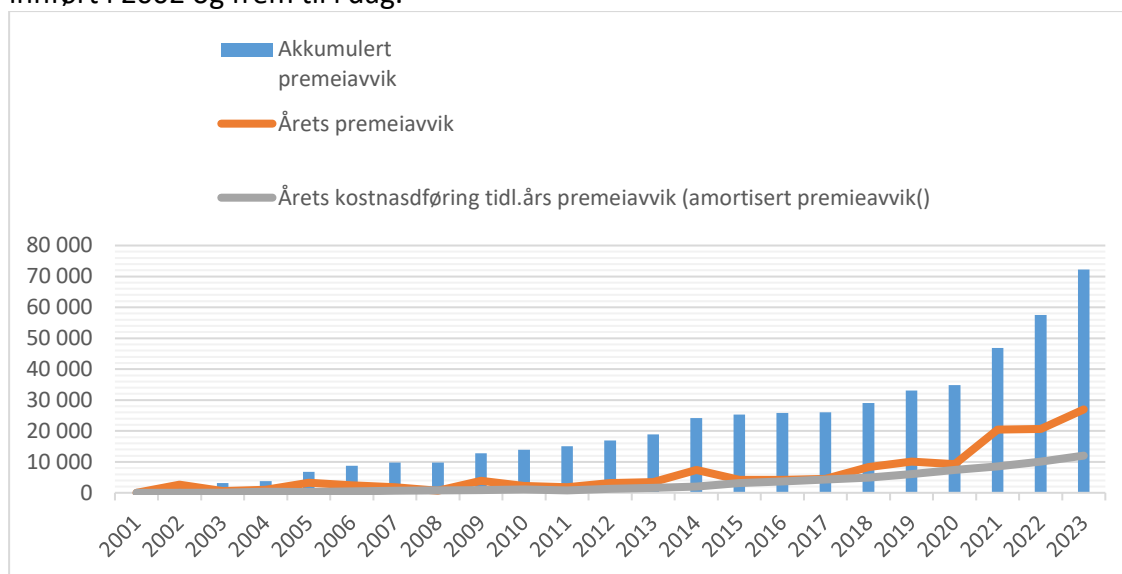

I budsjett pr 31.12.2022 ligger det inne forventet akkumulert premieavvik på 41,6 mill. Oppdaterte prognoser viser nærmere 57,6 mill. Estimat for 2023 viser nærmere 72,3 mill. Disse beløpene må kostnadsføres i driftsregnskapet over kommende år.

Årsaken til de store endringene er prisvekst utover forventede prognosene fra SSB og Norges Bank. På grunn av KLP sin gode avkastning i 2021 gav dette rom for vesentlig større tilbakeføring til kommunenes sitt premiefond i 2022. Dette utligner på lagt vei den økte reguleringspremien. Sørreisa har pr 1.1.2022 et fond på 69,7 mill.

Det er gjeldende regnskapsregler som pålegger kommunen å føre premieavviket som beskrevet ovenfor. Forholdet er tilsvarende for de fleste kommuner og representerer utfordringer i likviditeten for kommuneøkonomien fremover.

Figuren under viser utviklingen i kommunens akkumulert premieavvik fra ordningen ble innført i 2002 og frem til i dag.

Figur 3: Utvikling av kommunens årlige premieavvik, amortisert premieavvik og akkumulert premieavvik (tall i hele 1 000 kr)

Som vi ser av figuren over har det enkelte års premieavvik vært større enn kostnadsføringen (amortiseringen). Unntaket er i 2008 hvor kostnadsføringen var marginalt større enn inntektsføringen.

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften i vårt geografiske område er 5,1 %. Ingen endringer fra 2022 til 2023.

Lånegjeld, renter og avdrag

Ved inngangen til 2022 forventes kommunen å ha en lånegjeld på kr 434,2 mill. (inkl. startlån og ubrukte lånemidler), jfr. tabell 5 nedenfor. Med de forutsetninger som ligger i budsjettforslaget vil utviklingen i lånegjeld være slik i økonomiplanperioden:

(tall i hele kr)	2023	2024	2025	2026
IB	540 256 476	650 470 569	673 816 892	681 972 753
Lån nye investeringer	118 381 500	37 020 000	21 936 000	9 716 000
Nye lån til videre utlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Avdrag på lån	-18 200 000	-23 700 000	-23 800 000	-23 200 000
Avdrag på lån til videreutlån	-4 967 407	-4 973 677	-4 980 139	-4 986 638
Sum lånegjeld 31.12	650 470 569	673 816 892	681 972 753	678 502 115

Tabell 8: Utvikling lånegjeld ihht budsjettforslag

Som følge av at økonomiplan i hovedsak fanger det mest kortsiktige investeringsbehov er det rimelig å anta at tabellen ovenfor underestimerer det som vil bli faktisk utvikling i siste del av planperioden.

Renteanslaget

Renter på lån med fast rente er lagt inn etter gjeldende satser i bindingsperiodene. For lån med flytende rente er det lagt til grunn 3 måneders NIBOR pluss bankens margin. For nye lån er det lagt til grunn følgende rentesats:

	2023	2024	2025	2026
Budsjettert rente nye lån	4,34 %	4,55 %	4,46 %	4,35 %

Tabell 9: Rentesats som legges til grunn i planperioden for nye lån

Gjennomsnittlig flytende rente tar i liten grad høyde for renteøkninger, men vurderes realistisk ut fra de prognoser og markedsforhold som er pr i dag.

Renteinntekter

For renteinntekter på bankinnskudd legges betingelser i henhold til hovedbankavtale til grunn. I gjeldende avtale har Sørreisa kommune innskuddsrente på 3 måneders NIBOR pluss margin. På bank innskudd forventes en renteinntekt på kr 450.000 i 2023.

For renteinntekter på utlånte startlånsmidler forventes det en inntekt på kr 1 345.000 i 2023.

Samlet renteinntekt på bankinnskudd og videreformidlingslån er beregnet til omlag 1,8 mill.

Oversikt renter og avdrag

Tabellen under viser kommunens netto rente og avdragsbelastning i økonomiplanperioden.

(tall i hele kr)	Opprinnelig budsjett 2022	2023	2024	2025	2026
<i>Ordinære lån:</i>					
Renteutgift eksisterende lån	5 889 000	17 400 800	18 000 600	17 048 000	16 006 000
Nye investeringer 2023-2026	169 000	941 000	5 731 000	6 828 000	7 213 000
Sum renteutgifter ordinære lån	6 058 000	18 341 800	23 731 600	23 876 000	23 219 000
<i>Utlån:</i>					
Renteutgifter videreforsamlingslån	745 000	1 345 000	1 345 000	1 345 000	1 345 000
Renteinntekter videreforsamlingslån	-918 000	-1 345 000	-1 345 000	-1 345 000	-1 345 000
Netto renteutgift videreforsamlingslån	-173 000	0	0	0	0
<i>Renteinntekter og rentekomp:</i>					
Renteinntekter bankinnskudd	-432 000	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Rentekompensasjon	-971 000	-922 000	-904 000	-889 000	-875 400
Netto renteinntekter	-1 403 000	-1 372 000	-1 354 000	-1 339 000	-1 325 400
Avdrag	15 157 000	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
Sum renter/avdrag inkl rentekomp.	19 639 000	32 576 800	38 284 600	38 644 000	38 240 600

Tabell 10: Netto renteutgift og sum renter og avdrag 2022 og 2023-2026

Rente og avdragsbelastningen er i henhold til eksisterende lån og nye innmeldte investeringsprosjekter for perioden 2023-2026, jfr. investerings kapittelet. For 2023 er det imidlertid kun rentene som vil belaste budsjettets bunnlinje da avdragene er basert på faktisk lånegjeld 1. januar i budsjettåret.

Låneavdrag i 2023 er budsjettet til 15,6 mill. Potensialet for minsteavdrag er da fullt utnyttet, jfr. kommunelovens regler for bruk av minimumsavdrag.

Beregning av minimumsavdrag er basert på anleggsmassens verdi og levetid opp mot de budsjetterte avdrag.

Startlån

Det er budsjettet med bruk av kr 15,0 mill i startlånsmidler for videre tildeling i 2023.

Den generelle økningen i opptak av startlånsmidler skyldes innstramning i boliglånforskriften som gjelder for finansforetakene, men ikke for kommunene. Innstramningen gjør at tidligere års praksis hvor startlån ble gitt for å dekke egenkapitalkravet ikke lengre utøves. Søknadene er derfor endret fra delfinansiering til fullfinansiering.

Rentesats for startlån følger den til enhver tid gjeldende sats hos husbanken, med et påslag for 0,25%-poeng (kommunens adm.tillegg). Rente kostnadene for startlånene budsjetteres i kommunens driftsregnskap, mens avdrag skal budsjetteres i investeringsregnskapet.

Økonomiske måltall

Kommuneloven av 2020 §14-2 fastsetter at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Bakgrunnen for dette er å bidra til større fokus på langsiktighet, noe som igjen vil gjøre at ressursene blir disponert som ønsket i et lengre tidsperspektiv, og redusere risiko for å komme i et uføre med liten grad av økonomisk handlingsrom.

Økonomisk handlingsrom – nøkkeltall brukt av KS for vurdering av økonomisk handlefrihet

	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekte
	Over 75 pst av driftsinntekter	Under 1 pst av driftsinntekter	Under 5 pst av driftsinntekter
	65 - 75 pst av driftsinntekter	1 - 2 pst av driftsinntekter	5 - 8 pst av driftsinntekter
	Under 65 pst av driftsinntekter	Over 2 pst av driftsinntekter	8 pst av driftsinntekter
		Strengere krav for kommuner med lånegjeld over 130 pst	

Figur 4: Viser KS sin vurdering av økonomisk handlingsrom og anbefalte verdier for bærekraftig økonomi.

De mest vanlige måltall er knyttet til netto driftsresultat, driftsreserver(fond) og gjeldsgrad. Disse vurderes som mest nærliggende å bruke også for Sørreisa. I vedtatt økonomiplan for 2022-2025 ble ikke måltall for netto lånegjeld vedtatt. Dette er innarbeidet i økonomiplan 2023-2026. Kommunedirektøren har i tillegg innarbeidet modell utarbeidet av KS, som ved sin lysmodell gir indikasjoner på hvor Sørreisa kommune ligger i forhold til anbefalte verdier.

Måltall netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og egenfinansiering av investeringene. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat over tid på om lag 1,75 pst. for kommunene som nødvendig for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer, og for å ha en sunn økonomi på sikt.

I utgangspunktet vurderes den statlige anbefalingen om 1,75 % som et nivå som også Sørreisa bør strekke seg etter. Tatt i betraktning de svake resultatet de siste årene og den skjøre balansen i økonomiplanen vurderes det som mest realistisk med en målsetning om gradvis opptrapping i den kommende økonomiplanperioden. I vurderingen er det også lagt til grunn at kommunen fremdeles har midler/buffer på disposisjonsfond, og dermed har mulighet til å bruke tid på resultatforbedring. Ut fra dette foreslås måltall slik:

Netto driftsresultat	2022	2023	2024	2025	2026
I prosent	0,45 %	0,90 %	1,35 %	1,75 %	1,75 %
I kr	-1 444 000	-3 158 096	-4 732 192	-6 034 426	-5 975 820
					

Tabell 11: Måltall netto driftsresultat

I økonomiplan 2023-2026 er det budsjettert med følgende netto driftsresultat:

Netto driftsresultat	2021	2022	2023	2024	2025	2026
I prosent	2,57 %	1,06 %	0,76 %	0,98 %	-0,26 %	0,00 %
I kr	-8 719 221	-4 236 075	-2 682 054	-3 438 643	-888 220	0

Tabell 12: Netto driftsresultat i økonomiplan, år 2021 inneholder regnskapstall og årene 2022-2026 er budsjett

Merk at i tabell så er år 2021 regnskapstall, år 2022-2026 er budsjett tall.

Utviklingen i netto driftsresultatet i budsjettet er en klar indikasjon på at det er lite handlingsrom i slutten av planperioden når blant annet renten og avdragseffekten av nyskolen kommer inn med helårseffekt.

Kommunen har pr 1.1.2022 omtrent 10,9 mill midler tilgjengelig på disposisjonsfond, og dermed liten evne til å håndtere uforutsette utgifter på kort sikt. Det er mange forhold som tilsier at en kommune alltid bør ha en buffer, f.eks uforutsett rentestigning, prisstigning på strøm etc. Dette har allerede slått inn for full kraft og det vises med vanskeligheter for å nå målene. I kombinasjon med kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier dette at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

Måltall økonomisk buffer/disposisjonsfond

Det anbefales å inkludere nøkkeltall som sikrer en buffer ved uforutsette hendelser samt ha et handlingsrom på kort sikt. Med et fornuftig nivå på disposisjonsfond vil man normalt kunne håndtere inntektssvikt- eller uforutsette utgifter et enkelt år, og foreta tilpasninger i et lengre tidsperspektiv.

Det foreligger ikke noe krav til måltall her, men 8 % anses for å være en god størrelse for å kunne håndtere uforutsette hendelser og svingninger i kommuneøkonomien. Det synes likevel nokså vanlig med måltall for disposisjonsfond på 5-10% av driftsinntektene.

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts – eller investeringsutgifter. Et disposisjonsfond tilsvarende 8 % av brutto driftsinntekter utgjør kr 28,1 mill. kr for Sørreisa.

Av beholdningen på disposisjonsfond kan kommunestyret vedta at hele eller deler av beholdningen skal disponeres til særskilte formål. Disse er ikke skjermet ved eventuelt underskudd i kommunen, men de vil egentlig ikke tjene som en buffer mot uforutsette utgifter eller inntektssvikt fordi eventuell bruk da vil gå på bekostning av tidligere intensjoner. Det vurderes derfor hensiktsmessig å ha måltall som både ivaretar hensyn til «rein buffer», og samtidig speiler til kommunens samlede disposisjonsfond.

I slik sammenheng vurderes en buffer på kr 10,0 mill. som et minimum. Samtidig foreslås et måltall at de samlede disposisjonsfond skal utgjøre mellom 5-7 % av driftsinntektene, noe som utgår omlag kr 17-22 mill. Dette tar hensyn til kommunekonsernets samlede frie fond, og man kobler det til det mest brukte nøkkeltallet for fond.

Ut fra dette foreslås måltall slik:

- Udisponert disposisjonsfond skal utgjøre minimum kr 10,0 mill.

- *Kommunekonsernets samlede disposisjonsfond skal utgjøre minst 6% av driftsinntektene.*

Basert på vedtatt bruk av disposisjonsfond i 2022 forventes Sørreisa å ha omlag 8,9 mill. kr på disposisjonsfondene pr 1. januar 2023. I økonomiplan 2023-2026 er det budsjettetert med følgende netto avsetning til disposisjonsfond:

Netto avs. disposisjonsfond	2021	2022	2023	2024	2025	2026
I kr.	11 427 671	14 861 646	17 543 700	21 779 774	22 667 994	22 667 994
I % av driftsinntekt	3,70 %	4,61 %	5,00 %	6,21 %	6,57 %	6,64 %

Tabell 13: Netto avsetning til disposisjonsfond (alle frie fond). Merk at tall for 2021 er regnskapstall. Årene 2022-2026 er budsjett tall.

I sum forventes kommunens disposisjonsfond å være på omlag 22,6 mill. kr i slutten av perioden, Målt i prosent av driftsinntektene utgjør dette 6,64 % av driftsinntektene.

Foreløpige tall for vedtatt bruk av kommunens rene disposisjonsfond i 2022 er omtrent 2,8 mill, jfr oppstilt tabell nedenfor. Dette tilsier at netto avsetning til disposisjonsfond i % av driftsinntektene går nedover i planperioden, når det vedtas bruk av fondet.

Saldo på kommunens disposisjonsfond pr 31.12.2021:

Art: 25699001 Disposisjonsfond	-10 936 742
Saldo 31.12.2021	-10 936 742

Vedtatt bruk i 2021/2022:

Sak 87/21 - Økte kostnader svømmeopplæring(avglemt 2021)	230 000
Sak 6/22 - Salg tomter Hemmingsjordlia	405 000
Sak 26/22 - Støtte til tråkkemaskin	200 000
Sak 27/22 - Støtte til samefolkets dag	5 000
Sak 28/22 - Tilskudd til 17. mai komiteen	15 000
Sak 29/22 - Søknad om støtte til Reistadløpet	100 000
Sak 30/22 - Søknad om tilleggsbevilgning	160 000
Sak 43/22 - Bidrag til TV-aksjonen 2022 leger uten grenser	7 500
Sak 44/22 - Rekruttering av kommunedirektør	300 000
Sak 51/22 - Drift av nasjonale e-helse løsninger	260 000
Sak 52/22 - Videreføring av stilling kulturskolen	220 000
Sak 60/22 - Tilbakekjøp av industritomt	135 526
Sak 61/22 - Rapport svømmebasent	500 000
Sak 67/22 - Støtte til innkjøp av tråkkemaskin - Unglyn ski	200 000
Sak 68/22 - Støtte til aktivitetsdag	10 000
Sak 69/22 - Støtte til ungdomsklubb	30 000
SUM	2 778 026
Sum disponible midler 25/10-22	-8 158 716

Måltall gjeldsgrad – netto lånegjeld

Måltall knyttet til gjeldsgrad eller gjeldstak har vist seg å være effektive. Endringene i gjeldsgrad påvirker rentekostnader, som i neste omgang påvirker det økonomiske handlingsrommet. Gjeldsgraden kan benyttes som et virkemiddel for å nå måltallet om netto driftsresultat over tid.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et måltall på gjeldsgraden for å kunne ha en bærekraftig økonomi til å være <75%. Vi ser her at Sørreisa kommune ligger langt over, og stiger frem mot 2026 og at modellen viser rødt for hele plan perioden.

Netto lånegjeld	2021	2022	2023	2024	2025	2026
I kr	309 341 785	409 983 667	513 227 279	531 821 711	534 356 359	524 178 765
I % av driftsinntekt	100,29 %	127,07 %	146,26 %	151,72 %	154,96 %	153,50 %

Tabell 14: Netto lånegjeld 2023 - 2026

**Korrigert netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser, utlån, ubrukte lånemidler og ubundne investeringsfond (korrigert for eventuelt netto udekket i investeringsregnskapet)*

Investeringer - Kommunedirektørens forslag til investeringstiltak

Investeringer 2023 - 2026

Tall i hele kroner (inkl. mva)*	Rentesats	4,34 %	4,55 %	4,46 %	4,35 %	
Prosjektnavn/tiltak	2023	2024	2025	2026	Sum	2023-2026
Nye investeringer:						
Kjøp av boliger forsvaret	2 500 000	0	0	0		2 500 000
Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)	1 000 000	0	0	0		1 000 000
Ny tankbil	0	0	3 800 000	0		3 800 000
Klippeutstyr/ batteridrift - frigjøringsverktøy	0	0	375 000	0		375 000
Framsikt	200 000	300 000	0	0		500 000
Egenkapitalinnskudd KLP	861 000	861 000	861 000	861 000		3 444 000
Oppfølging av digitaliseringsstrategi - sak/arkiv	1 200 000	0	0	0		1 200 000
Selvkost:						
Snøscooter - feiing/tilsyn (selvkost)	0	230 000	0	0		230 000
Selvkost - generell oppgradering vann	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000		8 500 000
Selvkost - generell oppgradering avløp	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000		7 500 000
Renovering av vann- og avløpskummer (vann)	500 000	500 000	0	0		1 000 000
Renovering av vann- og avløpskummer (avløp)	500 000	500 000	0	0		1 000 000
Opprydding avløpsledninger Langhågen	5 000 000	0	0	0		5 000 000
Tidligere vedtatte investeringer og endringer i tidligere vedtatte investeringer som følge av justert fremdrift**:						
Skifte ut gamle aksesspunkter	337 500	0	0	0		337 500
Skifte ut gamle datamaskiner	1 375 000	895 000	895 000	895 000		4 060 000
Nytt legekantor inkl omsorgsboliger	4 000 000	15 000 000	15 000 000	0		34 000 000
Ventilasjon Brekka	437 500	0	0	0		437 500
Vinduer, drenering, ventilasjon kommunehus	0	0	500 000	5 000 000		5 500 000
Ventilasjon leiligheter omsorgssenter	1 250 000	0	0	0		1 250 000
Vinduer Bølgen	100 000	0	0	0		100 000
Investering i oppfølging av digitaliseringsstrategi	500 000	600 000	600 000	0		1 700 000
Møblering av sykehjemmet og hybler på loftet	553 500	0	0	0		553 500
Amfi Kulturhus	0	1 500 000	0	0		1 500 000
Ombygging innvendig brannstasjon	0	12 550 000	0	0		12 550 000
Velferdsteknologiske løsninger	300 000	200 000	0	0		500 000
Bygging - Ny 1-10 skole i sentrum	115 225 000	0	0	0		115 225 000
Inventar - ny 1-10 skole i sentrum	10 000 000	0	0	0		10 000 000
Selvkost:						
Renovering Skøelven vannverk	0	6 000 000	0	0		6 000 000
Brutto nye investeringer	12 761 000	7 391 000	10 036 000	5 861 000		36 049 000
Brutto tidligere vedtatte investeringer	134 078 500	36 745 000	16 995 000	5 895 000		193 713 500
Sum	146 839 500	44 136 000	27 031 000	11 756 000		229 762 500
	2023	2024	2025	2026	Sum	2023-2026
SUM INVESTERINGER						
Finansiering:						
Overføring driftsmidler egenkapitalinnskudd KLP	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000		-3 444 000
Ekstern finansiering	0	0	0	0		0
Bruk av fond	0	0	0	0		0
Bruk av tidligere års lån						
Refusjon merverdiavgift	-27 597 000	-6 255 000	-4 234 000	-1 179 000		-39 265 000
Bruk av nye lånemidler	-118 381 500	-37 020 000	-21 936 000	-9 716 000		-187 053 500
Sum finansiering	-146 839 500	-44 136 000	-27 031 000	-11 756 000		-229 762 500
Driftsmessige konsekvenser nye lånemidler:						
Avdrag	2 088 063	4 787 925	5 845 325	6 512 525		19 233 838
Renter	2 215 628	5 321 688	6 151 592	6 354 560		20 043 468
Sum renter og avdrag	4 303 691	10 109 613	11 996 917	12 867 085		39 277 306

Prosjekter over VAR-områder er eks. mva. da disse følger ordinær mva.behandling og ikke mva.komp.

Tabell 15: Forslag til investeringsprogram 2023-2026

Kommentarer til investeringsprogrammet – nye investeringsprosjekter

Kjøp av boliger fra forsvaret

Sørreisa kommune har i 2022 bosatt mange flyktninger og er i den sammenheng i stort behov av boliger. Det er også få boliger tilgjengelig for målgruppen i det private markedet. Kommunen tok derfor kontakt med Forsvarsbygg om mulig kjøp av angjeldende boenheter. Verditaksten utgjør kr 1 500 000,-. Utbedringskostnader er beregnet til kr 1 500 000,- for 6 leiligheter. Finansieringsbehovet settes derfor til kr 2 500 000,-.

Framsikt

For å oppnå bedre økonomistyring for Sørreisa kommune er det ønskelig å kunne ta i bruk verktøy fra leverandøren Framsikt. Det er nå over 200 kommuner i Norge som har tatt dette i bruk og tilbakemeldinger er bare positive. Vi i ledergruppa har hatt felles presentasjon av de forskjellige modulene. Det vi ser er en stor mulighet for å effektivisere plan, budsjett og analysearbeidet. Vi bruker i dag budsjettering i Arena, men dette verktøyet ser vi er utdatert og tar mye tid og arbeide med. I tillegg er det behov for utstrakt bruk av Word, Excel og pdf for å «sy» sammen handlingsdel og økonomiplan. Vi tenker en implementering over flere år, og har satt dette i investering fordelt på 2 år.

EK-tilskudd KLP

Kommunen yter årlig inn egenkapital i KLP ut fra et gitt forhold til fremtidige forpliktelser. Egenkapitalinnskuddet er ikke en pensjonskostnad, men en oppsparing på kundens egenkapitalkonto som får sin egen avkastning. Innskuddet skal i henhold til regnskapsreglene regnskapsføres over investeringsbudsjettet, men det er ikke anledning til å lånefinansiere egenkapitalinnskuddet.

Egenkapital tilskuddet for sykepleierordningen og for fellesordningen er 861 000 for 2023. Midlene foreslås finansiert med overføring via driftsregnskapet.

Ny tankbil –brann og redning

Brannvesenets tankbil er en ombygd melkebil fra 1997 innkjøpt til Sørreisa 2008.

I 2020 oppsto det feil på motoren på tankbilen til Sørreisa brann og redning. Motoren ble da nød-reparert, uten garanti på hvor lenge dette vil holde.

Dersom tankbilen ryker kan konsekvensen bli at tankbilen vil ikke kunne brukes ved brann, får ikke tilgang til slokkevann ved brann og røykdykking der det ikke er etablert kommunalt vannledningsnett. Dersom det er behov for røykdykking, kan dette ikke iverksettes grunnet krav til tilgjengelig vannmengde og alternative kilder, livreddende røykdykkerinnsats kan ikke gjennomført. Det er da en risiko for at røykdykking og livreddende innsats ikke kan iverksettes på grunn av mangel på vanntilgang. Tap av liv og verdier.

En godkjent vanntank vil være en viktig faktor i forhold til anskaffelsen, da brannvesenets tankbil inngår i kommunens beredskapsplaner i forhold til levering av drikkevann ved kriser og andre nødsituasjoner.

Etter å ha undersøkt pris og mulighet for å få tak i byttemotor, med relativt lav kilometerstand og en tilgjengelig historikk, anbefaler kommunedirektøren at det investeres i ny tankbil. Det legges fram egen sak om dette til kommunestyret i desember 2022.

Bevilgningen for 2025, som er hensyntatt i forslaget til investeringsprogram, gjelder nødvendig tilleggsbevilgning. Øvrige midler overføres fra 2022 budsjettet.

Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)

Fredlund bygg har i liten grad vært renoverert og modernisert siden starten av 1999 og bygget fremstår per i dag framstår som nedslitt og i stor grad uhensiktsmessig for effektiv utnyttelse og bruk.

Behovet for utvikling av boliger som er tilrettelagt for personer med særlig store omsorgsbehov er påtrengende – og er samtidig en viktig forutsetning for effektiv omsorgstjenesteyting.

Skal man lykkes med å ta tilbake omsorgstiltak fra private omsorgstilbydere og over i kommunal regi, vil det være en forutsetning at man har lokaler som gjør det mulig å ha medlever-turnus rundt enkeltbrukere.

Det er videre behov for å oppgradere lokalitetene for dagsenterdrift og avlastningsbolig for barn og unge.

Det er ønskelig å utrede mulighetsrommet for å legge til rette for, samt lokalisere disse funksjonene i og rundt eksisterende bygningsmasse ved Fredlund-bygg. Det er i forslaget til investeringsprogram lagt opp til et forprosjekt, for å se nærmere på muligheter og kostnadsramme ved et slikt prosjekt.

Snøscooter

Feiertjenesten skal feie og føre tilsyn med både primærboliger og hytter/fritidsboliger i kommunen. For å sikre tilkomst til feiing og tilsyn på hytter/fritidsboliger som ligger utenfor kjørevei, er det formålstjenlig å gå til anskaffelse av snøscooter.

En slik investeringen belastes VAR-området. Kostnader til anskaffelse av snøscooter er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i 2024.

Batteridrevet klippeutstyr - frigjøringsverktøy

Batteridrevet klippeutstyr, er frigjøringsverktøy som brukes ved bilulykker, for å klippe løs fastklemt personer. Batteridrevet klippeutstyr vil gjøre frigjøringsjobben raskere og mer effektiv da innsatspersonellet slipper å rigge opp slanger og aggregat slik som i dag. Batteridrevet klippeutstyr vil gjøre det enklere, spesielt i de tilfellene ulykkesbilen er langt utfor vei eller er i kupert terreng.

Kostnader til anskaffelse av batteridrevet frigjøringsverktøy er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i 2025.

Kommentarer til investeringsprogrammet – vedtatte og pågående investeringsprosjekter

Skifte ut gamle aksesspunkter

Aksesspunktene som står for trådløst nettverk i kommunens lokaler er gamle og utdaterte, og må byttes ut for å sikre god dekning og nettverkskapasitet. Det må byttes ut følgende mengde aksesspunkter:

I 2022 må det byttes ut 44 aksesspunkter, samt utvide med 16 aksesspunkter. Dette for å oppnå tilstrekkelig dekning og båndbredde på de lokasjoner hvor kommunen har tilstedeværelse. Det tas høyde for at 10 av disse er aksesspunkter som skal benyttes på skolene, disse har noe høyere pris enn andre aksesspunkter. Vi utvider med 16 aksesspunkter for å bedre dekning i flere lokaler. I 2023 må det byttes ut 49 aksesspunkter, samt utvide med 11 aksesspunkter. Det tas høyde for å kjøpe 45 stk. AP som skal benyttes på skolene, disse har noe høyere pris enn andre aksesspunkter som kjøpes inn. Når ny skole er ferdig i løpet av 2023 kan dette antallet bli noe mindre, men det må vurderes nærmere når man ser utviklingen på skoleprosjektet.

Det er økende krav om tilgjengelighet, hastighet og nettverkskapasitet på trådløse nettverk, innenfor de fleste sektorene i kommunen, spesielt der kablet nettverk ikke er mulig (eksempelvis skoler, barnehager, fellesarealer, bibliotek m.m.). Det har tidligere vært meldt om behov for å erstatte gamle aksesspunkter som benyttes for å levere trådløst nettverk i kommunens lokaler, uten at det har blitt satt av midler til dette. Som følge av dette, er behovet for utskiftning nå enda større enn tidligere meldt.

Skolene har over tid meldt om dårlig hastighet, dårlig dekning og at man sliter med å få alle elevene på nett samtidig. Dette går blant annet ut over undervisningskvaliteten som involverer bruk av datamaskiner og nettbrett.

Det rapporteres om vanskeligheter med å koble til trådløse nettverk i fellesarealer, eksempelvis i kulturhus og bibliotek.

Ved å erstatte de eldste aksesspunktene i 2022/2023, og foreta en omprioritering av plasseringen av aksesspunkter, vil man bedre tilgjengelighet, nettverkskapasitet og hastighet på kommunens trådløse nettverk. Brukere av trådløse nettverk i kommunen vil oppleve bedre tilgjengelighet og hastighet ved bruk av trådløse nettverk, og det er mindre sannsynlig at nettverksproblemer vil gå ut over produktivitet og undervisning.

Risikoen ved å ikke gjennomføre investeringen er at:

- Skolene får ikke gjennomført planlagt digital undervisning, og i verste konsekvens ikke nå målene i læreplanen.
- Økt frustrasjon blant brukere av kommunens trådløse nettverk.
- IT må bruke mer tid på feilsøking på trådløse nettverk, noe som gir mindre tid til andre oppgaver i et presset arbeidsområde.
- Ansatte blir mindre produktive når man arbeider gjennom trådløse nettverk
- Utdaterte aksesspunkter utgjør en sikkerhetsrisiko med tanke på muligheter til å trenge inn på vårt nettverk.

Skifte ut gamle datamaskiner

Per dags dato har Sørreisa kommune totalt ca. 700 datamaskiner i produksjon. Gitt utviklingen av programvare, og økte krav til datamaskiner, anbefales det at datamaskiner rulleres ca. hvert 5-6 år, for å hindre at trege datamaskiner går ut over produktiviteten til de ansatte/elever. Det bør foreligge en rulleringsplan for kommunen, slik at man alltid har god oversikt over hvilke maskiner som bør rulleres. Per dags dato har ikke kommunen en rulleringsplan.

Av alle datamaskinene i Sørreisa kommune, er det ca. 530 datamaskiner som er eldre enn 3 år, hvorav ca. 360 av disse er 4-7 år gamle, mens 170 er eldre enn 7 år.

Det vil si at Sørreisa i 2022 burde skifte ut ca. 300 maskiner (maskiner som er 6 år eller eldre), av disse er ca. 150 elevmaskiner.. I 2023 er det ca. 30 datamaskiner som bør byttes, i 2024 ca. 110 datamaskiner (hvorav 70 er elevmaskiner) og i 2025 ca. 115 datamaskiner (hvorav 40 er elevmaskiner).

Gitt en gjennomsnittspris på 6500,- per datamaskin, kommer investeringsbehovet for kommunen av seg selv.

Det bør utarbeides en plan for hvordan skolesektoren ønsker å benytte digitale hjelpemidler for å nå målene i læreplaner. Dette kan få innvirkning på hvilke digitale hjelpemidler som skal kjøpes inn til skolen.

Ved å bytte ut datamaskinene som anses som gamle, er det rimelig å anta at ansattes produktivitet vil øke. Dette beror på at hastigheten til eksisterende datamaskiner er mye lavere enn nyere datamaskiner.

Gitt at man får erstattet dagens serverinfrastruktur, vil man kunne dra nytte av nyere datamaskiner på en mer produktiv måte enn man gjør i dagens Citrix løsning.

Risikoen ved å ikke gjennomføre investeringen er at:

- Ansatte og elever blir mindre produktive som følge av trege datamaskiner, og kommunen må gjøre større investeringer på et senere tidspunkt.
- IT må bruke mer ressurser på feilsøking og vedlikehold av datamaskinene.
- Frustrerte brukere som plages med gamle maskiner, og ikke får tilgang til tjenester man i dag forventer å ha tilgang på.
- Eldre datamaskiner utgjør en stor sikkerhetsrisiko for eventuelle datainnbrudd og spredning av skadelig programvare.

Aggregat sykehjem

I forbindelse med oppfølgingen av kommunens overordna risiko og sårbarhetsanalyse (vedtatt av kommunestyret april 2016), ble det avdekket behov for å redusere sårbarheten på omsorgssenteret ved strømbrydd.

Dagens løsning er avtale om leie av aggregat ved strømbrydd på sykehjemmet. Utleier kontaktes og leverer aggregat på avtalt plass, kabler legges ut av ansatte/uteseksjonen mellom aggregat og sykehjemmet. Oftest oppstår slike situasjoner på mest ugunstig årstid og tidspunkt. Det er videre pekt på at strømforsyningen kun sikres i deler av sykehjemmet, noe som utfordrer drifta under et evt. strømbrydd. Muligheten til å benytte institusjonskjøkkenet er ikke sikret i dagens løsning, samtidig som ikke alle sykehjemsavdelingene har mulighet til å benytte nødvendig elektromedisinsk utstyr.

Det ble for 2019 vedtatt en investeringskostnad på 1 mill. for å anskaffe eget aggregat, som skal plasseres på omsorgssenteret og starter automatisk ved strømbrudd. Tiltaket ligger inne i planperioden med investeringsrammen som ble vedtatt for 2019.

Vedtaket er ikke utført og det er nå kommet signaler fra teknisk enhet om at tidligere avsatte midler muligens er for knappe. Det må gjøres en nærmere utredning av dette og egen sak vil bli lagt fram for politisk behandling ved behov for ekstrabevilgning.

Nye legelokaler m/omsorgsboliger i 2. etg

Pr. i dag er ikke legetjenestens lokaler tilpasset den drift som forventes nå- og fremover i tid. Lokalene medfører mange forsinkende flaskehals som både påvirker potensial for inntjening, samt ventetid for legetime, blodprøver, skiftestue m.m.

Et funksjonelt og oppgradert legekontor vil ha betydning for å lykkes i å beholde og rekruttere leger til kontoret. Stabil legedekning bidrar til økt kvalitet på helse- og omsorgstjenestene i kommunen og er samtidig økonomisk gunstig, da man slipper utlysninger og høye vikarutgifter. Nye og driftseffektive legekontorfasiliteter medfører en forventet økning på legenes inntjening tilsvarende 10 % (Ca. kr. 750 000) av dagens inntjening.

Den demografiske utviklingen i kommunen, med stadig flere eldre, gjør at kommunen har et uttalt behov for flere omsorgsboliger (j.fr. *Framskrivning av boligbehov- vanskeligstilte på boligmarkedet*). Ved å bygge omsorgsboliger, som egen etasje i samme bygg som legekantorene, vil man kunne spare utgifter i forhold til tomtearbeider og bygningsstruktur. Det kan være aktuelt at kommunen kan søke om investeringstilskuddsmidler fra husbanken, men dette er litt uklart etter at regjeringens forslag til statsbudsjett nå er fremlagt.

Kommunestyret har behandlet sak om dette og har bedt om at bla. en løsning med kombinasjons-bygg for disse behovene utredes nærmere (kommunestyrets sak 64/2022). Det vil bli lagt fram sak til kommunestyre om dette i desember 2022.

Tiltaket som er hensyntatt i forslaget til investeringsprogrammet bygger på forutsetningen om at tilskuddsmidler blir tilgjengelig for kommunene også videre framover.

Ventilasjon Brekka barnehage

Gjelder bygging av nytt ventilasjonsanlegg i gammeldelen av Brekka barnehage. Teknisk avdeling vurderer behovet som ikke prekært og tiltaket foreslås derfor flyttet til 2023.

Vinduer, drenering, ventilasjon kommunehus

Opprinnelig meldt inn til økonomiplan 2021-2024 med oppstart 2022. Vinduer på kommunehusets vestsida er dårlige og tiltaket ble første gang foreslått inn i investeringsprogrammet for 5-6 år siden, men har ikke blitt prioritert i økonomiplanen. Prosjektet innebærer bytting av drenering rundt deler av kommunehuset for å hindre vanninntrenging til bomberommet, samt kostnader til ventilasjon og vinduer.

Tiltaket må kvalitetssikres nærmere og foreslås utsatt til 2025/26.

Ventilasjon omsorgshybler

De 16 omsorgshyblene på loftet har ikke ventilasjonssystem. Leietakerne har bodd uten ventilasjon hittil, men det bør trolig gjøre noe med dette over tid. Tiltaket ble første gang foreslått inn i investeringsprogrammet for 3-4 år siden, men har ikke blitt prioritert i økonomiplanen. Det var behov for ytterligere kvalitetssikring og tiltaket ble derfor utsatt til 2023.

Vinduer Bølgen

Ombygging av kokkeskolelokalene ble ferdigstilt i januar 2021, og det er utført takteking av bygget i høst. Det er ytterligere behov for utskifting av vinduer, deler av kledningen samt oppmaling utvendig, men i denne omgang foreslås tiltaket begrenset til utskifting av noen defekte vinduer.

Investeringer i oppfølging av digitaliseringsstrategien

Ved implementering av digitaliseringsstrategien og realisering av diverse tiltak, vil det være behov for å kjøpe programmer, komponenter og utstyr. Dette tiltaket gjelder innkjøp av i tilknytning til oppfølging av digitaliseringsstrategien som kan defineres som en investering.

Gjennomføring av innkjøp knyttet til digitaliseringsstrategien vil kunne føre til en heving av kvaliteten på tjenester og en effektivisering av interne arbeidsprosesser og tjenester til innbyggerne, i tråd med målet for strategien.

Møblering av sykehjemmet og hybler på loftet

I budsjettvedtaket for 2021, punkt 13, ba kommunestyret om at prosjektet innvilges 200.000 i 2021, 353.000 i 2022 og 553.500 i 2023. Midlene benyttes til innkjøp av møbler til sykehjemsavdelingene og hyblene på loftet.

Amfi kulturhuset

Amfiet har de siste årene vært så slitt at vi forsøker å styre drifta slik at vi minimerer inn- og uttrekk av stolene. Amfiet har gjentatte ganger vært fastkjørt, og det er tidkrevende å få det i gang. I tillegg er mange av stolene (trekk o.a.) mode for utskiftning.

Tiltaket ble meldt inn i økonomiplan 2016-2019. I 2018 fikk prosjektet en bevilgning på 0,15 mill. til planlegging. I budsjett 2020 ble prosjektet foreslått flyttet til 2021 slik at det kan hensyn ta eventuelle endringer i nytt inngangsparti til kulturhus foajeen. I budsjett 2023 foreslås bevilgningen flyttet ytterligere ett år slik at prosjektet kan gjennomgås og kvalitetssikres på nytt.

Ombygging innvendig brannstasjon

Arbeidstilsynet gjennomførte 29.11.2017 tilsyn ved Sørreisa brannstasjon, etter tilsyn fikk Sørreisa kommune flere avvik i forhold til de gjeldene HMS krav.

Saken har vært behandlet politisk flere ganger og det har vært avsatt investeringsmidler til prosjektet i 2020, supplert med tilleggsbevillinger for 2022.

I forbindelse med prosjekteringen vedrørende de nødvendige ombyggingene på brannstasjon, har man avdekket vesentlige mangler ved nåværende lokaliteter i forhold til de gjeldene brann og byggeforskrifter.

Dette er utbedringskrav som utløser behov for tilleggsbevilgning, da den vedtatte investeringsrammen fra 2019 ikke vil være dekkende for det forestående arbeidet. Det legges fram egen sak om dette til kommunestyret i desember 2022.

Bevilgningen for 2024, som er hensyntatt i forslaget til investeringsprogram, gjelder nødvendig tilleggsbevilgning. Øvrige midler overføres fra 2021 og 2022 budsjettet.

Velferdsteknologiske løsninger

Prosjektet ble opprinnelig vedtatt med oppstart i 2019, men oppstart ble forskjøvet til 2020. Prosjektet ligger inne med samme bevilgning som i gjeldende økonomiplan: 2021: kr 500.000, 2022 kr 500.000, 2023 kr 300.000 og 2024 kr 200.000

Foreslåtte investering skal benyttes til anskaffelse av teknologi.

Bygging av ny skole, inventar, trafikale løsninger og tomtekjøp

Bygging av ny 1-10 skole i sentrum er lagt inn i økonomiplan i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 58/2021 den 01.07.2021: Byggingen er nå godt i gang og skolen med tilhørende uteområder og trafikkkarealer skal ferdigstilles sommeren 2023

Inventar – ny 1-10 skole

Innkjøp av inventar til ny skole utføres vinteren 2023

Renovering Skøelv vannverk

Renovering Skøelv vannverk (Skaret). Vannverket leverer vann til Skøelv og er en reserve til en stor del av Sørreisa sentrum. Drift av anlegget er grunnet tilstand og alder kostbart. Tilgangen til ventilkammer under bygget er ikke forsvarlig. Prosjektet hadde en bevilgning på kr 1,0 mill. i 2019 til prosjektering. Oppstart var opprinnelig planlagt 2021, men foreslås utsatt til 2024.

Ikke innarbeidede investeringsprosjekter:

Lokaler boligtjenesten

Boligtjenesten har meldt inn følgende behov for lokaler:

- behov for personalbase i nærhet til brukergruppens boliger med tilgang på toalett
- lokaler for å kunne ivareta vedtak om avlastning for barn og unge
- lokaler for å kunne gi tilstrekkelig dagtilbud til brukerne av tjenesten
- omsorgsboliger til alvorlig psykisk syke innbyggere som trenger kontinuerlig tilgjengelighet til personal
- omsorgsleiligheter til innbyggere med psykisk utviklingshemning som trenger oppfølging av kommunens helsetjeneste- og tilstedeværelse av personal

Her vises det til foreslåtte nye tiltak "Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)" og beskrivelsen her.

Gjennom dette tiltaket ønsker man å utrede mulighetsrommet for å legge til rette for de behov og funksjoner som beskrives ovenfor. I forbindelse med forprosjektet vil det bli lagt fram egen politisk sak om veien videre i forhold til denne saken.

Tak sykehjem

Deler av taktekingen på sykehjemmet har utgått sin levetid og trenger utskifting. Dette bør prioriteres for å unngå følgeskader på bygget.

Ny svømmehall (inkl. prosjektering)

Eksisterende svømmehall er pr tiden ikke i drift og antas å ha utgått sin levetid, både teknisk og etter dagens krav til funksjon. Tiltaket innebærer bygging av ny svømmehall i samme størrelseskategori og med tidsriktig funksjonalitet.

Generell oppgradering av gamle bygg, kommunehus, veier etc.

Tilstanden på kommunal infrastruktur som bygg, veier, gatelys etc. bærer preg av forfall over en periode på mange år. Tiltaket er ment som en gradvis oppgradering og fornying av infrastrukturen for over tid å kunne oppnå en akseptabel standard.

To biler uteseksjonen

Det er behov for nye biler på Teknisk, uteseksjonen da eksisterende bilpark gjennomgående er svært gammel og utslitt. Behovet skal utredes og det legges frem egen sak til politisk behandling i 2023.

Tak kontor uteseksjonen

Taktekingen har gått ut på levetid og taket trenger derfor omteking, samt en lettere ombygging.

Lettere ombygging NAV lokaler

Tiltaket gjelder lettere ombygging av tidligere NAV-lokaler til blant annet møterom. Tiltaket foreslås tatt ut av økonomiplan da kostnader for ventilasjon må utredes nærmere.

Oppfølging digitalisering

Det vil være stadig behov for å digitaliseres fremover.

Kirkebygg

Rådmannen har ikke kjennskap til ha som ligger til grunn for beløpene og hvilke tiltak som planlegges gjennomført. Rådmannen har derfor ikke funnet rom for å innarbeide tiltakene i investeringsbudsjettet for kommende periode.

Oppfølging helhetlig ROS

Må utredes nærmere.

Grillhytte Brekka barnehage

Det vil være ønskelig da de andre to barnehagene har dette, og disse er mye brukt.

Utbygging av omsorgsboliger i tråd med framskrevet behov

I tråd med *Framskrivning av boligbehov –vanskeligstilte på boligmarkedet* (Kommunestyrets sak 44/2020) er det behov for en betydelig økning av antall omsorgsboliger fram mot 2030. Totalt er det behov for 24 nye omsorgsboliger i perioden.

Hvis prosjektet for omsorgsboliger i samlokalisering med legekantoret realiseres, vil dette tilføre 5 nye boenheter.

Drift

Organisering av budsjettet

Sørreisa kommune har organisert driftsbudsjettet i følgende rammeområder:

- 10. Politisk
- 12. Kommunedirektør og fellesområder
- 15. Brann og beredskap
- 18. Interkommunale samarbeid
- 20. Oppvekst og kultur
- 30. Helse
- 35. Sosialtjenester
- 40. Politiske tilskudd til andre
- 60. Teknisk
- 70. Selvkost
- 80. Frie inntekter
- 90. Finans

Hvert rammeområde kan bestå av en eller flere driftsenheter, hvor kommunens tjenesteproduksjon skjer.

Rammeområdene

Nedenfor gis en kort beskrivelse av de forskjellige rammeområdene. For hvert rammeområde forklares de viktigste hovedmomentene i konsekvensjustert budsjettet fra år 2021 til år 2022. Listen er ikke uttømmende.

Konsekvensjustert budsjett er at man med utgangspunkt i budsjett år 2022 justerer driften for faktisk lønnsvekst, betalingsregulativ år 2023, tiltak i statsbudsjettet, vedtak i kommunestyret og andre endringer i kostnader og inntekter som ikke er mulig å unngå.

Den antatte lønnsvekst for 2023 er avsatt på lønnsnett.

For driftskontoer er disse ikke kompensert for prisvekst. Kun beløp knyttet til faste avtaler (der man har mottatt varsel om prisvekst) er prisregulert.

Inntektssiden vil bli budsjettet i henhold til foreslått betalingsregulativ.

Bosetting av flyktninger

Hvert år anmoder Immigrasjons- og mangfoldsdirektoratet (Imdi) norske kommuner om å bosette flyktninger som får oppholdstillatelse i Norge. Kommunene ble først anmodet å bosette 5500 flyktninger i 2022. Sørreisa kommune ble anmodet om å bosette 20 flyktninger i 2022. Dette lå til grunn i budsjett for 2022.

Som en konsekvens av krigen i Ukraina ble kommunene bedt om å øke kapasiteten til bosetting for å bistå i flyktningssituasjonen som oppsto. Anmodningen til kommunene ble økt til 35000. Anmodningen til Sørreisa kommune ble økt til å bosette 80 flyktninger i 2022. Denne anmodningen imøtekom Sørreisa kommune.

Status pr. oktober viser at kommunen i sitt bosettingsarbeid inneværende år ikke skal komme så langt unna anmodningen. For 2023 er det framskrevet bosetting av 40 flyktninger og videre i perioden 30, og så 20 pr år. For at tjenestene skal kunne gjøre en god jobb i bosettings- og integreringsarbeidet har flere av tjenestene som gir tjenester til flyktninger, i kommunedirektørens forslag til budsjett, fått styrket sine rammer.

I følge Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil Norge i løpet av året bosette godt over 30.000 flyktninger. Departementet skriver i sin informasjon til kommunene at siste rapport om scenarier for ankomster av flyktninger fra Ukraina tilsier at vi må planlegge for om lag 30 000 nye flyktninger også i 2023. Situasjonen er uoversiktlig, og kan endre seg raskt. En eventuell atomhendelse i Ukraina vil få konsekvenser for Norge både direkte og ved at enda flere blir sendt på flukt. Dette vil kunne stille enda større krav til både kommunene, fylkeskommunene og staten enn dem vi har møtt i år. Samtidig er den sikkerhetspolitiske situasjonen utfordrende, og det er særlig viktig at kommunene og fylkeskommunene er kjent med og ivaretar sitt ansvar både i det forebyggende arbeidet og med å håndtere en eventuell hendelse.

Integreringstilskudd

Bosetting av flyktninger medfører at kommunene må øke kapasiteten til å gi tjenester innenfor ulike tjenesteområder. Samtidig får kommunene ulike tilskudd av IMDi som skal bidra til å dekke utgiftene ved bosetting og integrering. De aller fleste tilskuddene utbetales per person og er ikke øremerket.

I forrige økonomiplan for perioden 2022-2025 var det budsjettert med integreringstilskudd på 12,5 mill. kr i 2022 og om lag samme inntekt i 2023. I dette budsjettet var det tatt høyde for bosetting på 21 flyktninger i 2022 og 10 i 2023.

I Kommunedirektørens forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er det budsjettert med bosetting jf. tabellen nedenfor:

	2023	2024	2025	2026
År 1	40	30	20	20
År 2	70	40	30	20
År 2	17	70	40	30
År 4	12	12	55	35
År 5	3	2	7	50
SUM	139	152	145	105

Tabell 5: Bosetting av nye flyktninger i økonomiplanperioden og samlet antall flyktninger i ordningen

Samlet integreringstilskudd inkludert nye flyktninger i 2023 er beregnet til kr 29,6 mill. Deler av integreringstilskuddet er budsjettert ute på tjenesteområdene da tilskuddet er direkte koblet opp mot den tjenesten som gis.

Konsekvenser i driftsbudsjettet

Å bosette flyktninger medfører økt press på det meste av våre tjenester. Dette gjelder legetjeneste, helsesykepleietjenesten, barnehager, skoler, teknisk - både administrasjon og utetjenesten og ikke minst tjenesten som koordinerer dette: flyktingetjenesten. For at de forskjellige tjenestene skal kunne gjøre en god jobb i bosettings- og integreringsarbeidet har flere av tjenestene, i kommunedirektørens forslag til budsjett, fått styrket sine rammer. Dette for å motvirke ytterligere press på allerede pressede tjenester.

Kommunedirektøren har likevel ikke funnet rom for å styrke alle berørte tjenester i det omfang det er ønskelig.

I forslag til budsjett for 2023 er flyktningetjenesten styrket med 1,5 årsverk til programveiledere. Tjenesten foreslås dimensjonert med totalt 3,1 årsverk i 2023. Økte kostnader til drifta av kontoret i forbindelse med økt bosetting, herunder kostander til lønn introduksjonsordningen, foreldrebetaling barnehage, ventestønad, etablering og kjøp av tjenester fra Senja kommune (Senter for læring og integrering) er hensyntatt i budsjettforslaget. Samlet kostnadsøkning i flyktningetjenesten er beregnet til 9,3 mill. kr i 2023.

Videre er det blant annet foreslått å styrke skolen for særskilt språkopplæring, ressurs til språkassistent, samt styrking av helsesykepleiertjenesten. Det vises til egen beskrivelse under kapittelet om rammeområde 2.

Utfordringer i forbindelse med økt bosetting:

Boliger: Den største utfordringen i forbindelse med bosetting av mange flyktninger er tilgangen på egnede boliger. Dette er en begrensende faktor når det kommer til Sørreisa kommunes kapasitet til bosetting.

Sørreisa kommune har et begrenset antall boliger til utleie, og er nødt til å leie boliger i det private markedet for å dekke boligbehovet. Selv om kommunen er i prosess med å kjøpe noen boliger fra Forsvarsbygg, vil ikke dette være tilstrekkelig for å dekke behovet.

Barnehageplasser: Når kommunen bosetter småbarnsfamilier, er det nødvendig å gi tilbud om barnehageplass slik at foreldrene skal kunne følge introduksjonsprogrammet. Barnehageplassene i kommunen er nå i ferd med å fylles opp, og det vil derfor ikke være kapasitet til å ta imot nye barn i løpet av vårhalvåret. Dersom Sørreisa skal ha mulighet til å bosette barnefamilier kan det bli nødvendig å bemanne opp slik at kapasiteten økes. Barnehagene har tilstrekkelig areal til å øke kapasiteten betydelig, men er dimensjonert ut fra kommunestyrets vedtak om antall plasser og er bemannet i forhold til dette vedtaket.

Oppfølging digitaliseringsstrategi

Kommunestyret vedtok i sak 53/21 Digitaliseringsstrategi for Sørreisa kommune.

I strategien er det satt mål for digitaliseringen i Sørreisa kommune. Videre er det fastsatt hovedmål og innsatsområder innenfor følgende tjenesteområder; helse- og omsorgstjenester, skole og barnehage, barnevern, kultur og idrett, teknisk og planlegging, økonomi og personal, service og kommunikasjon samt IT-drift.

Kommunedirektøren er nå godt i gang med å utarbeide en handlingsplan med tiltak for å følge opp målsettingene i digitaliseringsstrategien. Handlingsplanen er ikke ferdigstilt, men arbeidet er kommet langt nok til at kommunedirektøren har prioritert noen innsatsområder innenfor enkelte av tjenestene. For å holde oppe fremdriften i arbeidet er det i fremlagte budsjettforslag innarbeidet utvalgte digitaliseringstiltak som kommunedirektøren mener bør prioriteres i første omgang.

Kommunedirektørens samlede forslag til driftstiltak

I kommunedirektørens forslag til budsjett, handlings- og økonomiplan for 2023-2026 er følgende driftstiltak innarbeidet:

	2 023	2 024	2 025	2 026
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	-11 667 150	-8 861 350	-5 225 950	-3 927 650
Valgte driftstiltak	11 667 150	8 861 350	5 225 950	3 927 650
Mer-/mindreforbruk budsjettforslag	0	0	0	0
Prioriterte tiltak				
Politisk	2 536 054	3 463 643	913 220	-161 363
Tilskudd til Samefolkets dag - vedtak KST 27/22	5 000	5 000	5 000	5 000
Tilskudd til 17 mai. komite - vedtak KST 28/22	15 000	15 000	15 000	15 000
Representasjons-/gavekonto ordfører	5 000	5 000	5 000	5 000
Avsetning til disp.fond	2 511 054	3 438 643	888 220	0
Bruk av disp.fond	0	0	0	-186 363
Kommunedirektør og fellesområder	1 263 604	1 021 140	1 021 140	1 021 140
Digital opplæring eldre	50 000	0	0	0
Drift av tiltak digitalisering IKT-avdeling	754 640	754 640	754 640	754 640
Oppfølging digitaliseringsstrategi - lisens eAdm	150 000	53 000	53 000	53 000
Økt kostnad Visma Enterprise+	12 000	12 000	12 000	12 000
Valg 2023 Vikarkostnader - forhåndsstemming	60 464	0	0	0
Digitaliseringstiltak - skole: anskaffelse og drift LMS	65 000	30 000	30 000	30 000
Digitaliseringstiltak - skole: drift Ipad 5-7	100 000	100 000	100 000	100 000
Easy Cruit	21 500	21 500	21 500	21 500
Personalmeldinger	20 000	20 000	20 000	20 000
Velferdstiltak ansatte kr 100 pr årsverk	30 000	30 000	30 000	30 000
Interkommunale samarbeid	700 000	700 000	700 000	700 000
Drift IK barnevern	500 000	500 000	500 000	500 000
Kjøp tjenester/drift interkommunalt plankontor	200 000	200 000	200 000	200 000
Brann og beredskap	55 000	0	0	0
Bytte ut gamle slanger	30 000	0	0	0
Slokkeutstyr for brann i el-bil	25 000	0	0	0
Politisk vedtatt tilskudd til andre	500 000	0	0	0
Kirkelig fellesråd	500 000	0	0	0
Teknisk	1 048 447	1 048 447	1 048 447	1 048 447
Tilbakeføring stilling uteskesjonen	535 712	535 712	535 712	535 712
Tilbakeføring stilling renhold	512 735	512 735	512 735	512 735
Selvkost	-359 081	-359 081	-359 081	-359 081
Drift av havn - økt inntekt	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Drift havn - ny stilling	640 919	640 919	640 919	640 919

Oppvekst og kultur	2 147 348	397 064	23 316	23 316
Innsparingstiltak: reduksjon stilling skole	-193 928	-410 672	-410 672	-410 672
Kjøp av læremidler til fagfornyelsen	250 000	0	0	0
Oppfølging digitaliseringsstrategi - kjøp av iPad	1 000 000	0	0	0
Styrket undervisning norsk for fremmedspråklige - økt bosetting av flyktninger	273 781	159 706	0	0
Språkassistent Skøelv skole - bosetting flyktninger	366 412	214 042	0	0
Fritidskort/fritidserklæring - støtte til fritidsaktiviteter	50 000	50 000	50 000	50 000
Styrking helsesykepleiertjenesten	260 213	359 118	359 118	359 118
Bemanning - rus og psykisk helse	629 927	629 927	629 927	629 927
Reversering av vedtak - 70% stilling i kulturskolen	376 449	376 449	376 449	376 449
Innsparingstiltak: Badevakt 17% - nedtrekk stilling	-80 058	-80 058	-80 058	-80 058
Ekstraressurs bibliotek 6 t/u jf vedtak	84 650	84 650	84 650	84 650
Lønn til lyd og lys	53 208	53 208	53 208	53 208
Programvare for bestilling og tildeling av timer i hallen	58 000	43 000	43 000	43 000
Kjøp av trompet - kulturskolen	17 000	0	0	0
Innsparingstiltak: reduksjon årsverk barneverntjenesten	-1 082 306	-1 082 306	-1 082 306	-1 082 306
Kjøp av nye telefoner i barnehagene	84 000	0	0	0

Helse	3 775 778	2 590 137	1 878 908	1 655 191
Digital minnebok og Vr-briller til beboere omsorgssenteret	100 000	0	0	0
Digitalisering: Digital kommunikasjon mellom ulike tjenester.	39 906	39 906	39 906	39 906
Digitalisering; innføring kjernejournal i sykehjem og hjemmetjeneste	86 953	16 000	16 000	16 000
Innkjøp arbeidstøy	200 000	0	0	0
Innkjøp av medisinsk utstyr -oksygenkonsentratorer	40 000	0	0	0
Innkjøp medisinsk utstyr -smertepumper	60 000	0	0	0
Innkjøp medisinsk utstyr -transportrullestole	30 000	0	0	0
Kjøp av ytterklær til hjemmetjenesten (arbeidsklær)	100 000	0	0	0
Kost- og aktivitetsverter sommeren 2023	419 620	0	0	0
Ta bruker fra privat omsorgsaktør til kommunal regi - nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	375 000	375 000	0	0
Tilskudd medisinerstudent - nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	150 000	150 000	0	0
Utvikling av mat og måltider for hjemmeboende -vedtatt oppfølging leve hele livet	39 906	0	0	0
Utvikling av rutine for ivaretagelse av pårørende ved overflytting pasient hjem-sykehjem -vedtatt oppfølging leve hele livet	19 349	0	0	0
Utvikling av tilbud til pårørende demenssyke -vedtatt oppfølging leve hele livet	19 954	0	0	0
Velferdsteknologisk tiltak; erstatte ansatte -nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	495 805	409 946	223 717	0
Øke grunn bemanning sykehjem	949 285	949 285	949 285	949 285
Økning matbudsjett omsorgssenteret	500 000	500 000	500 000	500 000
Økning tilskudd ressurskrevende brukere - nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	150 000	150 000	150 000	150 000

Ikke prioriterte tiltak drift

Følgende tiltak har kommunedirektøren ikke funnet rom for å prioritere i fremlagte budsjettforslag:

Tiltak – ikke innarbeidet	Anslåtte kostnader
Reserverte midler til formannskapet	100 000
Øke ordførers disposisjonsramme ytterligere	30 000
Øke rammen til ungdomsrådet	20 000
Deltakelse beredskapskonferanse - brann	12 000
Årlig supplering brannuniformer	20 000
Driftsutgifter ved innkjøp av tilleggsmodul befolkningsvarsling	60 000
Nytt biblioteksystem	80 000
Driftskostnader bygdekino	30 000
Økt bemanning BO1	949 285
Økt bemanning BO2	949 285
Økt bemanning BO3	1 898 571
Statsbudsjettet: (se kommentarer i hoveddokument)	
Samværsplan som følge av ny barnevernlov	Ikke hensyntatt
Godtgjøring av sakkyndige og tolk som følge av ny barnevernslov	Ikke hensyntatt
Økte sosialhjelputgifter som følge av redusert dagsatser for tiltakspenger	Ikke hensyntatt
Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp – endring 2022	Ikke hensyntatt
Ytterligere økning bemanning i helsesykepleiertjenesten	
Diverse tiltak for å ivareta krav i barnevernsreformen (se kommentarer s 42)	
Biler til teknisk enhet/utetjenestene	500 000 -1 000 000
Maskinpark generelt teknisk enhet	300 000

Rammeområde 10 - Politisk

Rammeområdet inneholder følgende tjenester:

- Kommunestyret og formannskapet
- Hovedutvalg for Levekår
- Hovedutvalg for Plan og miljø
- Eldrerådet
- Ungdomsrådet
- Råd for funksjonshemmede
- Vilt- og utmarksnemda
- Revisjon og kontrollutvalg

Ramme 10 Politisk	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-33 750	-33 750	-33 750	-33 750
Utgift	2 958 290	2 958 290	2 958 290	2 771 927
Netto	2 924 540	2 924 540	2 924 540	2 738 177

Rådmannens forslag til budsjett bygger på:

Budsjetterte driftskostnader til politisk styring jamfør listen ovenfor er samlet i Rammeområde 10 -politisk. Dette ble gjort fra 2022. Budsjettet for 2023 bygger på omtrent samme kostnadsramme som 2021, da det også var valg. Budsjettet er kun økt med vikarutgifter som skal dekke opp for ansatte servicekontoret som blir opptatt med valget høst 2023.

Rammeområde 12 - Kommunedirektør og fellestjenester

Rammeområdet inneholder følgende tjenester:

- Rådmannskontoret
- Lønn og personal
- Regnskap
- IT-drift
- Servicekontor
- Fiberdrift
- Servicekontor
- Diverse fellesutgifter (KS-kontingent, årsgebyr bedriftshelsetjeneste, yrkesskadeforsikring mfl.)
- Frikjøp tillitsvalgte
- Lærlinger
- Næringsfond

Ramme 12 Kommunedirektør og fellesområder	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-4 580 990	-4 547 990	-4 547 990	-4 547 990
Utgift	23 626 463	23 350 990	23 350 999	23 350 990
Netto	19 045 473	18 803 000	18 803 009	18 803 000

Rådmannens forslag til budsjett bygger på:

I forbindelse med ny organisering/inndeling av ansvarsområder, samt ny organisering av Personal og fellestjenestene, er lønnsmidler til økonomisjef og kommunalsjefer i sin helhet flyttet til rammeområde 12 – Kommunedirektør og fellesområder.

Område kommunedirektør er marginalt bemannet i forhold til oppgaver som skal løses, men det er ikke økonomisk handlingsrom til å gjøre noe med det.

Personal og fellestjenester

Tjenesten personal og fellestjenester er knyttet til stab og støttefunksjoner og dekker ansvarsområdene personal, regnskap, lønn, servicekontor og IT, og består av til sammen 10 ansatte.

Ansvarsområdet dekker funksjoner og arbeidsoppgaver som dekker overordnet utrednings- og utviklingsarbeid og helhetlig forvaltning. Avdelingen skal understøtte kommunedirektøren og enhetslederne i arbeidet og tjenesteproduksjonen. I tillegg skal avdelingen være en pådriver for utvikling og forbedring. IT har i tillegg ansvar for kommunens fiberanlegg.

Det er et stort behov for gjennomføring av diverse digitaliseringsprosesser i kommunen, både på overordnet nivå og i de enkelte avdelingene. Digitaliseringen fører til mer effektive arbeidsprosesser, men krever mye involvering og tid fra de ansatte på IT avdelingen. Det viser seg at det er utfordrende for IT å både dekke den daglige driften samtidig som de skal være pådrivere og delta i digitaliseringsarbeidet. Med bakgrunn i dette er det lagt inn forslag om en økning på en 100 % stilling på IT.

Utfordringer innenfor rammeområdet

Utfordringsbildet for avdelingen består i hovedsak av digitalisering.

I avdelingen er en del av fagsystemene ikke skybasert og levert/kjøpt som skytjeneste. Dette medfører at det på noen fagsystemer ikke gjennomføres nye oppgraderinger fra leverandør og på andre fagsystemer krever oppgraderinger opp mot en ukes tidsbruk for feilsøking for ansatte på IT.

Arbeidsoppgavene innenfor personal og lønnsområdet har i hovedsak vært preget av manuelle arbeidsprosesser som er tidkrevende og fører til at utvikling av fagområdet blir begrenset. Nå gjennomføres det en omfattende digitalisering av arbeidsoppgavene som vil gi en betydningsfull bedring av både kvaliteten og mengden arbeidsoppgaver for de ansatte på fagområdet.

Fagområdet regnskap har i tillegg til det ansvaret for det kommunale regnskapet, også ansvar for kirka og stiftelsen Sør-bo sitt regnskap. Dette har vært utfordrende å gjennomføre med bakgrunn i ressursene som er tilgjengelig på regnskap. Selv med økning av en 100 % stilling vil det være utfordrende å gjennomføre dette arbeidet.

IT avdelingen har ansvar for oppfølging av fibernettet, da i forhold til utvidelse av fibernettet og oppståtte problemer som for eksempel kabelbrudd, utfordringer i forhold til stolper og annet utstyr som ikke fungerer eller andre utfordringer. Dette ser vi krever både tid og fagkunnskap. Vi ser også at fiberutstyret begynner å bli gammelt og vil kreve mer oppfølging og vedlikehold framover. Dette vil være tidkrevende for IT.

Rammeområde 15 - Brann og Beredskap

Rammeområdet inneholder følgende tjenester:

- Brann og redningstjenesten
- Beredskap

Ramme 15 Brann og beredskap	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-500 825	-487 075	-487 075	-487 075
Utgift	4 212 649	4 143 899	4 143 899	4 143 899
Netto	3 711 824	3 656 824	3 656 824	3 656 824

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2022 og nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

110 -sentralen

Kommunens kostnader knyttet til medfinansiering av 100-sentralen og oljevernberedskap (IUA) øker fra 2023. Dette gjelder både for drift av oljevernberedskap (IUA) i form av økt innbyggerbetaling og økt grunnbeløp, og også for drift av 110-sentralen i form av økt innbyggerbetaling samt investering i ny kommunikasjons- og utalarmeringsløsning. Endelig kostnad knyttet til finansiering av investeringene er ikke avklart.

Framlagte budsjettforslag tar høyde for kostandene dette vil medføre, ut fra beste estimat.

Brann- og redningstjenesten

Brann og redningstjenesten skal drive med brannforebyggende arbeid i kommunen. Dette skal gjøres i form av risikobasert tilsynsvirksomhet, samarbeid med andre aktører for å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av brann, samt holdningsskapende arbeid blant innbyggerne.

Videre skal brann og redningstjenesten sikre en forsvarlig beredskap for kunne begrense skadene av oppstått branntilløp, akutte forurensingstilfeller og andre ulykker.

Kommunens brann og redningsvesen har også en viktig rolle som førstehjelpere.

Flere av brannslangene er svært slitt og har vært lappet flere ganger. Framlagte budsjettforslag tar høyde for kostandene knyttet til supplering med 6 slanger av ulik dimensjonering.

Det blir stadig flere elbiler i omløp og slokking av brann i elbiler, krever annet slokkeutstyr enn pulver og skum/ vann. Kjøp av utstyr for slukking av elbiler er hensyntatt i budsjettforslaget.

Det er i betydelige utfordringer knyttet til tjenestens lokaler. Arbeidstilsynet gjennomførte i 2017 tilsyn ved Sørreisa brannstasjon og det ble avdekket flere avvik i forhold til gjeldene

HMS krav. I etterkant er det også avdekket mangler ved bygget i forhold til brann og byggeforskriftene. Saken har vært til politisk behandling flere ganger, men er ikke endelig behandlet.

Kostnader til nødvendig utbedring av brannstasjonen er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Motoren i brannvesenets tankbil er gammel og i dårlig forfatning. Den er nød-reparert, men det er ingen garanti på hvor lenge dette vil holde.

Uten en fungerende tankbil vil røykdykking og livreddende innsats ikke kunne iverksettes på grunn av mangel på vanntilgang.

Formannskapet har innstilt på å gå til innkjøp av ny brannbil.

Kostnader til anskaffelse er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Batteridrevet klippeutstyr, er frigjøringsverktøy som brukes ved bilulykker, for å klippe løs fastklemt personer.

Batteridrevet klippeutstyr vil gjøre frigjøringsjobben raskere og mer effektivt. Kostnader til anskaffelse av batteridrevet frigjøringsverktøy er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i 2025.

[Utfordringer innenfor rammeområdet](#)

Alle kommuner skal ha en minsteberedskap i forhold til akutt forurensning, beredskapen skal være ut fra et risiko- og sårbarhetsbilde. Brannvesenet i Sørreisa har et fremskutt lager for oljevernutstyr for Midt-Nord Troms IUA (interkommunalt utvalg for akutt forurensning), så tilgangen til utstyr er bra. Per i dag disponerer Sørreisa brann og redning ikke egen båt, og er dermed avhengig av private båteiere. Dette begrenser muligheten for rask respons i startfasen av hendelsen. I forbindelse med arbeidet med risiko og sårbarhetsbilde, vil kommunedirektøren legge fram egen sak om kommunens beredskaps-evne til vanns.

Rammeområde 18 – Interkommunale samarbeid

Rammeområdet inneholder interkommunale samarbeid på følgende tjenester:

- PPT
- Legevakt
- Kreft
- KAD
- Diabetes
- Førstehjelp
- NAV
- Samfunnsmedisin
- Kommunepsykolog
- Barnevern
- Plankontor

Ramme 18 Interkommunale samarbeid	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	0	0	0	0
Utgift	12 046 490	12 046 490	12 046 490	12 046 490
Netto	12 046 490	12 046 490	12 046 490	12 046 490

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 og 2022, nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

Kostnadene til de etablerte interkommunale samarbeidene er prisjustert i forhold til foreslåtte budsjett for 2023. Der Sørreisa kommune i skrivende stund ikke har mottatt forslag til budsjett for 2023, er det lagt inn en estimert prisøkning basert på kommunal deflator.

Nye driftstiltak på rammeområdet

Interkommunalt plankontor

Interkommunalt plankontor med kommunene Målselv, Sørreisa, Balsfjord, Bardu og Dyrøy er under etablering. Statsforvalteren har bidratt med prosjektmidler til å finansiere oppstarten av kontoret. Plankontorets drift skal finansieres gjennom at den hver kommune betaler for de planene som plankontoret faktisk utarbeider for den enkelte kommune. I kommunedirektørens budsjettforslag foreslås det å øke avsatte midler til kjøp av plan med kr 200.000 ut over det som er avsatt inneværende år. De samlede midlene til kjøp av plantjenester i budsjettforslaget er da kr 754.000.

Sørreisa og Målselv kommune er i dialog om å etablere felles interkommunalt plankontor. Endelig budsjettmessig konsekvens for et slikt samarbeid er i skrivende stund ikke avklart. Kommunedirektøren vurderer at det er usikkert om driftsmidlene som er satt av til drift av Sørreisa barneverntjeneste er tilstrekkelig til å finansiere et interkommunalt samarbeid. Kommunedirektøren har derfor satt av kr 500.000.

Rammeområde 20 - Oppvekst og kultur

Rammeområdet inneholder følgende enheter og tjenester:

Enheter barnehage: Ferdinand barnehage

Brekka barnehage

Gjerdsletta barnehage

Enheter skole: Skøelv skole m/SFO (1.-6. trinn)

Gottesjord skole m/SFO (1. – 6. trinn)

Sørreisa sentralskole (7. – 10. trinn)

(Fra og med august 2023 slås skolene sammen til en felles skole i Sørreisa.)

Enheter familie og kultur: Dyrøy og Sørreisa barnevernstjeneste

Flyktningetjeneste

Psykisk helse og rus

Helsesykepleiertjenester:

- Helsestasjon
- Skolehelsetjeneste
- Ungdommens helsestasjon
- Flyktningehelsesykepleier

Kultur inkl. kulturskole og bibliotek

Voksenopplæring: Kommunen kjøper grunnskoleopplæring for voksne og norskopplæring for innvandrere fra Senja kommune. Ordningen fungerer svært godt.

Ramme 20 Oppvekst og kultur	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-17 973 810	-17 798 860	-16 764 460	-16 135 960
Utgift	127 003 345	119 964 911	116 891 163	115 541 163
Netto	109 029 535	102 166 051	100 126 703	99 405 203

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 og 2022, nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

Barnehage

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

I budsjettforslaget er det gjort en justering av forventet foreldrebetaling basert på faktisk barnegruppe og regjeringens forslag om reduksjon i makspris. Forslag i statsbudsjettet om ny maksimal foreldrebetaling er hensyntatt i budsjettforslaget.

Regjeringen foreslår å innføre gratis barnehageplass fra tredje barn i familien. Ordningen skal gjøres gjeldende fra 1.august. Tiltaket hensyntas i betalingsregulativet. Per tiden er det

ingen familier med fra barn i barnehagen og tiltaket vil dermed ikke ha noen økonomisk konsekvens på kort sikt.

I nedstyringsprosessen og i budsjettvedtak for 2022 ble det vedtatt å redusere barnehagens kapasitet med 13 barnehageplasser. I budsjettgrunnlaget for 2023 er dette nedtrekket i varetatt og videreført. I budsjettforslaget er det lagt til grunn 197 kommunale barnehageplasser (barn under 3 år teller to plasser).

I budsjettforslaget er det lagt inn ressurser på *ansvar 203- styrket tilbud* i forhold til det faktiske hjelpebehovet barna per i dag har. Det er ikke lagt inn noen «buffer» for å ivareta barn som får vedtak om rett til oppfølging i løpet av året. Dette medfører at enhver økning i barn som har særskilte oppfølgingsbehov vil medføre merkostnader ut over budsjett.

Barnehagene er utstyrt med gamle og lite funksjonelle telefoner. Disse fungerer dårlig opp mot barnehagens fagsystem, hvor barn registreres inn og ut, sykefravær for barn meldes og annen kommunikasjon mellom barnehage og hjem ivaretas.

Det er behov for å kjøpe nye telefoner til bruk i barnehagene. Tiltaket er innarbeidet i budsjett som en engangsbevilgning i 2023.

Skole

Grunnskolen skal gi opplæring til elever i aldersgruppen 6-16 år. Målet er at elevene skal utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger for å mestre livene sine og for å kunne delta i arbeid og felleskap i samfunnet.

Ved inngangen av 2023 er det 3 skoler i Sørreisa, men fra og med august 2023 vil Gottesjord og Skøelv skole lagt ned og alle elevene samlet på en felles skole i sentrum.

I budsjettforslaget er vedtak om nedstyringstiltak i skolen (sak 19/2021) hensyntatt.

Videre er følgende endringer hensyntatt i budsjettforslaget:

- Reduksjon i forventede refusjoner fra andre, blant annet knyttet til barn og spesialpedagogisk hjelp betalt av andre kommune.
- Økte kostnader svømmeopplæring.
- 12 timers gratis kjernetid i SFO for 1.klassinger.
- Økte kostnader til gjesteelever knyttet til endring i oppfølgingsbehov og antall gjesteelever i andre kommuner.
- Økt kostnad til kjøp av tjeneste fra privat aktør etter nytt anbud. Tiltaket gjelder første halvår 2023.
- Prisøkning for skoleskyss
- Styrket opplæring særskilt språkopplæring
- Språkassistent bosetting flyktninger
- Innsparingstiltak – reduksjon i 60% stilling (lederressurs)
- Innkjøp av læremidler - fagfornyelsen

Gratis kjernetid for 1.klassinger i SFO

Regjeringen har innført gratis kjernetid på 12 timer per uke i SFO for 1.klassinger. Dette medfører en reduksjon i foreldrebetaling/inntekt på om lag kr 50.000 per måned.

Konsekvensen er hensyntatt i budsjettforslaget.

Styrket opplæring særskilt språkopplæring og språkassistent – bosetting flyktninger

I forbindelse med økt bosetting av flyktninger er det nødvendig å styrke skolen ressurs til å gi særskilt språkopplæring for fremmedspråklige. I budsjettforslaget er det lagt inn økning med 40% stilling frem til sommeren 2024.

Det er videre nødvendig å styrke skolen med språkassistent for å følge opp de yngste elevene. Det er i budsjettforslaget lagt inn forslag om 66% stilling som språkassistent frem til sommeren 2024. Samlet kostnad for tiltakene er beregnet til kr 640.000 per år.

Svømmeopplæring

Som følge av at Sørreisa kommune per tiden ikke har drift i eget bassen, leier skolene basseng i Dyrøy og gir svømmeopplæringen der. Samlet kostnad for 2023 er beregnet til kr 850.000. Kostnadene er fordelt på skyssutgifter på kr 450.000 og leie av basseng på kr 400.000. Tiltaket er hensyntatt i budsjettforslaget.

Innkjøp av læremidler - fagfornyelse

Nye læreplaner i skolen ble tatt i bruk høsten 2020. Skolen har et stort etterslep på innkjøp av læremidler som er tilpasset de nye læreplanene. Kommunedirektøren foreslår som et engangstilskudd i 2023 til å styrke skolens budsjett for læremidler på kr 250.000 for å kjøpe læremidler.

Oppfølging av digitaliseringsstrategi – anskaffelse av iPad 5.-7.trinn og LMS

I 2022 ble det gjort innkjøp og tatt i bruk iPad i opplæringen til 1.-4.trinn.

Kommunedirektøren har lagt inn forslag om engangsbevilgning i 2023 på 1 mill. kr til kjøp av iPader til 5.-7.trinn. Hensikten med anskaffelsen er å legge til rette for å utvikle og bedre undervisningen. I læreplanverket stilles det krav om at skolen skal legge til rette for og støtte elevenes utvikling av de fem grunnleggende ferdighetene gjennom hele opplæringsløpet.

De fem grunnleggende ferdighetene i læreplanverket er:

- Å kunne lese
- Å kunne skrive
- Å kunne regne
- Muntlige ferdigheter
- Digitale ferdigheter

Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag foreslått å anskaffe digital læringsplattform (LMS). Dette er et viktig undervisningsverktøy for dialog med elever, innlevering av oppgaver og underveisvurdering av elever. Årlig kostnad for LMS er anslått til kr 30.000.

Tiltakene er hensyntatt i budsjettforslaget.

Innsparingstiltak - reduksjon 60% stilling skole

I byggeperioden har skolen samlede lederressurs vært styrket. I budsjettforslaget er det foreslått å redusere lederressursen med til sammen 60% stilling. I budsjettforslaget er det lagt inn en besparelse på kr 194.000 i 2023 og kr 410.000 per år fra og med 2024.

Kulturtjenester

Kultur og idrett skal gi gode opplevelser, stimulere til aktivitet og skape tilhørighet i Sørreisa. Avdelinga skal bidra til best mulige vilkår for frivillige lag og foreninger og annen kulturvirksomhet. Tjenesten omfatter bl.a. bibliotek, kulturskole, utleie og aktivitet i idrettshall

og kulturhus, spillemidler, tilrettelegging friluftsliv, Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, konserter og arrangementer og produksjon av Ka skjer.

Lønnskostnader – lyd og lys i forbindelse med offentlige arrangement i kulturhuset

Lyd- og lydproduksjon er viktige faktorer i kulturarrangement, og er ofte avgjørende for kvaliteten. Lydtekniker og lystekniker er innleid på timebasis til lokale produksjoner, samt ettersyn og vedlikehold av utstyr. De jobber i hovedsak i kulturhuset, men også i andre sammenhenger, f.eks. i idrettshall, utendørs og på Bølgen. I kulturuka får arrangører gratis leie av kommunale bygg og anlegg, og kommunen dekker kostander til lys og lyd. Utenom kulturuka må eksterne leietakere selv dekke disse kostnadene. De faktiske kostandene har ikke vært beregnet og tilstrekkelig budsjettet de siste årene. I kommunedirektørens budsjettforslag er det foreslått å øke denne budsjettposten med kr 50.000.

Innsparingstiltak – nedtrekk badevakt

I tidligere år har det vært budsjettet med 17% stilling som badevakt. Denne har vært benyttet i forbindelse med offentlig bading. I forbindelse med at det nå ikke er drift i bassenget, er stillingen tatt ut av budsjettet. Besparelsen er beregnet til kr 80.000 per år.

Oppfølging av digitaliseringsstrategi – utleiesystem for lokaler og utstyr

Kommunedirektøren foreslår å anskaffe digital løsning for utleie av lokaler og utstyr. Målet er å gi en bedre brukervennlighet for de som skal bestille og bedre kontroll av utleie og fakturering av blant annet hallen. Tiltaket er innarbeidet i budsjettforslaget.

Utbedring/skifte av amfi på kulturhuset

I 2017 ble det lagt frem sak om utbedring av kulturhuset til politisk behandling. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag av Formannskapet å utarbeide prioritert liste over nødvendige utbedringer i kulturhuset. I kommunestyrets behandling av budsjett samme år ble det fattet slikt vedtak (sak 75/17 – pkt. 14):

Kommunestyret mener det er viktig å komme i gang med planlegging av renoveringen av amfiet på kulturhuset. Det flyttes derfor kr 150.000, - fra investering Amfi kulturhuset 2019 til 2018. Endelig bevilgning til dette prosjektet vurderes ved budsjettregulering etter at planlegging er gjort.

Arbeidsgruppen er ikke ferdigstilt jf. vedtakene i formannskap og kommunestyre. Det er satt av 1,5 mill. kr i investeringsplanen i 2024 til utbedring av amfiet. Det er knyttet stor usikkerhet til det reelle kostnadsbehovet, og det er derfor nødvendig å starte opp igjen utredningsarbeidet slik at det kan fremmes sak til kommunestyret med forslag til prioriterte tiltak.

Kulturskole

Alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud til barn og unge, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. Målet er å bidra til å bygge barn og unges estetiske, sosiale og kulturelle kompetanse og evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg.

I sak 56/22 vedtok kommunestyret følgende:

1. Kulturskolen er viktig tilbud til barn og ungdom, og et ressurscenter for kulturlivet i Sørreisa.

2. Reduksjon i kulturskolen med 70 % stilling vil gå ut over mange barn i kulturskolen. Netto innsparing på kr 220 000 som beskrevet i saksframlegget til kommunedirektøren er lav sammenlignet med hvor mange barn som blir berørt.
3. Videreføring av stillingen for 2022 dekkes av disposisjonsfond. For øvrige år i økonomiplanperioden ber kommunestyret kommunedirektøren finne inndekning i forbindelse med årets budsjettprosess.

I Kommunedirektørens budsjettforslag er vedtaket hensyntatt og 70% stilling i kulturskolen er innarbeidet.

Biblioteket

Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Biblioteket har 0,85 årsverk som biblioteksjef og 0,15 årsverk assistent/ekstrahjelp.

Biblioteket er åpen 4 dager i uka, til sammen 16 timer. Biblioteket er en viktig møteplass og en samarbeidspartner for bl.a. skole, barnehage og flyktningetjeneste.

Det vises til vedtak i sak 57/22.

1. *Sørreisa har lav bemanning på biblioteket sammenlignet med andre kommuner, samtidig som det er stort besøk og mye aktivitet. Behovet for økte ressurser erkjennes, men på grunn av kommunens økonomiske situasjon kan den faste bemanningen ikke økes på nåværende tidspunkt.*
2. *Den umiddelbare bemanningsutfordringa på biblioteket i perioder med mange barn/unge til stede samtidig, jf. opplysninger i saksframlegget, løses ved bruk av ekstrahjelp. Økte kostnader dekkes innenfor enhetens eksisterende budsjett i år. Tiltaket med økt bemanning i inntil 6 timer per uke innarbeides i budsjett for 2023.*

Vedtaket punkt 2 om 6 timers ekstra bemanning per uke er hensyntatt i budsjettet.

Helsesykepleiertjenester

Helsesykepleiertjenesten er dag bemannet med 3 årsverk helsesykepleiere, hvorav 0,5 årsverk er beregnet til oppfølging av flyktninger i forbindelse med bosettinger. I tillegg kjøpes det jordmortjeneste fra Senja kommune med en ressurs på 0,2 årsverk. Det er satt av 0,2 årsverk til lederressurs for tjenesten.

Helsesykepleierne gir følgende tjenester; svangerskapsomsorg, helsestasjonen 0-5 år, skolehelsetjeneste, ungdommens helsestasjon, smittevern og oppfølging flyktninger.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett foreslått en styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten. Regjeringen skriver i forslag til statsbudsjettet følgende: *Regjeringen foreslår en rekke forebyggende og behandlingsrettede tiltak innen psykisk helse og rus. Barn og unge prioriteres særskilt, blant annet gjennom økt tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, digitale tilbud og oppsøkende arbeid.*

Sørreisa kommune får i sin rammeoverføring en særskilt fordeling til styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten.

I forbindelse med økt bosetting signaliserer tjenesten at det er behov for styrking av tjenesten med 50 % stilling.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom til å fullt ut styrke tjenesten i tråd med hverken tjenestens beskrivelse av økt kapasitet knyttet til bosetting eller i tråd med regjeringens økte satsing. Kommunedirektøren foreslår en styrking av helsesykepleiertjenesten med 50% stilling. I budsjettforslaget er økning med 50% stilling hensyntatt.

Rus og psykisk helse

Tjenesten gir tilbud til:

- Voksne personer med helseutfordringer knyttet til psykisk helse og/eller avhengighet.
- Barn og familier med funksjonsnedsettelse som får hjelpetiltak helse- og omsorgstjenester.

Kommunestyret vedtok i sak 24/23 å styrke bemanningen i tjenesten for rus og psykisk helse med ett årsverk, fra og med 01.06.2022. Inneværende år ble stillingen dekket med mindreforbruk på annet ansvar. Kommunedirektøren ble bedt om å finne inndekning i budsjettprosessen.

Den økte stillingen i rus og psykisk helse skal sikre rask psykisk helsehjelp til de som trenger det. I tillegg skal den sikre gode koordinerings- og samhandlingstjenester rundt barn og unge, herunder kravet om barnekoordinator.

Tiltaket er hensyntatt i kommunedirektørens budsjettforslag.

Barnevern

Barnevernet gir tjenester etter barnevernloven. Barnevernloven har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, samt at barn og unge skal sikres trygge oppvekstvilkår.

Dyrøy kommune har sagt opp samarbeidsavtalen med Sørreisa om interkommunalt samarbeid om barneverntjenesten, og trer ut av samarbeidet fra 1.januar 2023. Dette medfører at Dyrøy sin andel av driftskostnadene forsvinner og Sørreisa får et inntektstap på om lag kr 1,1 mill.

Som en konsekvens av at Dyrøy har sagt opp samarbeidsavtalen om barnevern, vil antall barn det skal gis barneverntjenester til være færre. Kommunedirektøren foreslår å redusere tjenesten med 1,8 årsverk fra 2023. Innsparingstiltaket gir en årlig effekt på kr 1,08 mill.

Sørreisa kommune er i dialog med Målselv kommune om å inngå interkommunalt samarbeid om barneverntjenester. Når rådmannen legger frem sitt budsjettforslag, er ikke budsjett for et slikt samarbeid klart. Kommunedirektøren har i budsjettet tatt høyde for at det kan komme en økt kostnad i forbindelse med eventuell inngåelse av vertskommunesamarbeid.

Tiltakene er ivaretatt i budsjettforslaget.

Flyktingetjenesten

Tjenesten har koordineringsansvaret for bosetting og integrering av flyktninger i Sørreisa kommune. Arbeidsoppgavene er etablering og oppfølging i bolig, iverksetting av introduksjonsprogrammet for personer over mellom 18-55 år. Veiledning om lokalmiljøet, samfunn, offentlige tjenester og økonomisikring gjennom ventestønad, introduksjonsprogrammet eller andre ytelser.

Samarbeidsparter er IMDI, aktuelle mottak, alle avdelinger og tjenester i kommune, NAV, flyktingetjenesten og voksenopplæring i Senja, videregående skoler, Frivilligsentralen og innbyggere i kommunen.

Tilbud om opplæring i norsk og samfunnsfag, samt grunnskole for voksne, kjøpes av Senja kommune og tilbudet gis på Senter for læring og integrering.

I budsjettforslaget er tjenesten dimensjonert med 3,1 årsverk fordelt på to programveiledere, miljøarbeider og en avdelingslederfunksjon. Dette er en styrking med 1,5 årsverk programveileder som en følge av økt bosetting.

Økte kostnader til drifta av kontoret i forbindelse med økt bosetting, herunder kostander til lønn introduksjonsordningen, foreldrebetaling barnehage, ventestønad, etablering og kjøp av tjenester fra Senja kommune (Senter for læring og integrering) er hensyntatt i budsjettforslaget.

Fritidserklæringen

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget innarbeidet årlig kostnad på kr 50.000, jf. vedtak i sak 13/22 – punkt 15. Tiltaket har som formål å legge til rette for at barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet. Organiseringen av tiltakene vil beskrives nærmere gjennom fritidserklæringen.

Utfordringer innenfor rammeområdet

- Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Kommunen vil få et mye større økonomisk ansvar i forbindelse med bl.a. plassering i institusjon. Reformen er en helhetlig oppvekstreform der tverrfaglig samarbeid vil bli sentralt i forebyggende arbeid og tidlig innsats for barn og unge. Dette for å så langt som mulig unngå inngripende tiltak som plasseringer av barn utenfor hjemmet.
- Til enhver tid er det barn og unge som har et sammensatt tjenestetilbud med oppfølging som involverer flere aktører i velferdstjenestene. For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier, er det med virkning fra 1.august 2022 vedtatt nye bestemmelser i lovverket som gir kommunene forsterkede plikter om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Som en følge av de nye bestemmelsene er det nødvendig å det er fremdeles behov for å bygge gode systemer og sikre god samhandling med de ulike fagområdene som følger opp barn og unge.

Tjenestene melder om store utfordringer med å rekruttere og beholde nødvendig personell til å fylle stillingene. Manglede personell i kombinasjon med stort sykefravær medfører at det i perioder kan være vanskelig å gi gode tjenester.

Rekrutteringsutfordringen er merkbar innenfor de aller fleste tjenester, men er særlig

stor innenfor fagområdene der det er behov for mange ansatte med høyere utdanning. Innenfor rammeområde 2 oppleves den største utfordringen innenfor barnehage, skole og barnevern.

For å løse utfordringen er det nødvendig at administrativt og politisk nivå samarbeider om å finne både kortsiktige og langsiktige tiltak for å beholde arbeidstakere og rekruttere kvalifisert personell.

- Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Lovendringen skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024. I forslag til statsbudsjett fremkommer det at lovendringen vil ha økonomiske konsekvenser for kommunesektoren. Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune, og varslet lovendring er ikke hensyntatt i økonomiplanen.

Rammeområde 30 – Helse

Rammeområde 3 inneholder fellesområde og 1 resultatenheter, med følgende deltjenester:

Enhet Helse, som innbefatter følgende deltjenester:

- Fastlegetjeneste
- Fysioterapitjeneste
- Hjemmetjenester
- Sykehjem m/kjøkken
- Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens
- Boligtjeneste (forsterket hjemmebasert miljøarbeidertjeneste)
- Avlastningsbolig
- Dagsenter
- Ergoterapi koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering, samt hjelpemiddel, syn- og hørselskontakt
- Frisklivssentral

Utover dette favner også budsjettet administrative fellesutgifter.

Ramme 30 Helse	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-25 570 799	-25 432 049	-25 582 049	-25 582 049
Utgift	96 401 817	93 052 426	92 491 197	92 267 480
Netto	70 831 018	67 620 377	66 909 148	66 685 431

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på;

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 og 2022, samt nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

E-helseløsninger

Kommunene fikk fra 2022 en plikt til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av flere E-helse løsninger (helsenettet, inkludert grunndata og helseID, og kjernejournal, e-resept og helsenorge.no). Kommunen ble gjennom rammetilskuddet kompensert for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten. Forskrift knyttet til finansiering av løsningene fra 2023 er ikke ferdigbehandlet.

Framlagte budsjettforslag tar høyde for kostandene dette vil medføre, ut fra beste estimat.

Gjennom den lokale digitaliseringsstrategien har kommunedirektøren foreslått i framlagte budsjett forslag at hjemmetjenester og sykehjem skal ta i bruk kjernejournal-løsning i 2023. Videre også at bruk av meldingsutvekslings-ordning mellom ulike tjenester skal utvides til også å gjelde ergoterapi og fysioterapitjenester. Disse driftskostnadene er hensyntatt i framlagte budsjettforslag.

Tilskuddsordning ressurskrevende tjenester

Nye retningslinjer for tilskuddsordningen medfører at kommunen får mindre tilskuddsmidler enn forutsatt. For Sørreisa kommune betyr dette en reduksjon i forventede inntekter på rundt 1,2 mill. for 2023.

Framlagte budsjettforslag tar høyde for de reduserte inntektene.

Fastlegekontor

Legetjenesten skal sikre tilgjengelig legehjelp til alle i kommunen. Dette innbefatter både fastlegefunksjon på dagtid og kommunale oppgaver i form av legetjenester i sykehjem og helsestasjon. Kommunens fastleger inngår videre i legevaksordningen og bemanner denne sammen med legene fra samarbeidskommunen.

Tjenesten har store utfordringer knyttet til dagens lokaler. Utfordringene knytter seg både til arealenes størrelse og utforming. Slik arealene er i dag er det manko på tilgjengelige kontorer, skiftestuer og prøvelokaliteter. Dette medfører flaskehals i daglig drift og manglende mulighet for å videreutvikle tjenesteleveringen.

Med bakgrunn i kommunestyrets tidligere vedtatte investeringstiltak «legekontorfasiliteter» (sak 80/2019) er kommunedirektøren i gang med utredningsarbeid i forhold til nye legekontorlokaler. Dette arbeidet har vært lagt fram til politisk behandling flere ganger i løpet av 2022, men er ikke ferdig utredet. Et grovt kostnadsanslag ligger til grunn for kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Knappheten i legekontorfasiliteter begrenser også muligheten for å ta imot lege-studenter. Dette medfører at foreslåtte nedstyrings tiltak om å ta imot 5-årsstudent, for å sikre økt produksjon og tilskuddsmidler ikke lar seg gjennomføre i dagens lokaler.

Reduserte tilskuddsmidler er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte budsjettforslag.

Sykehjemmet m/institusjonskjøkken

Sykehjemmet har totalt 27 plasser, som skal sikre kommunens tilbud om langtids-, korttids- og avlastningsplasser i institusjon. Unntaket er avlastningsplasser i institusjon til barn og unge. Mange av de som i dag får korttidsopphold og langtidsopphold har sammensatt og alvorlig sykdom.

Deler av maskin- og utstyrsparken på sykehjemmet er gammel. Siden renoveringen av omsorgssenteret har det ikke vært noe systematisk plan for fornying og supplering av maskinpark og utstyr. I 2022 er maskiner på skyllerommene oppgradert. De fire avdelingsvaskerommene har fortsatt gammel maskinpark og her er det behov for å skifte ut vaskemaskiner og tørketromler. I tillegg er det behov for å anskaffe nytt medisinsk utstyr som oksygenkonsentratorer og smertepumper (2 stk. av hver). Dette utstyret vil kunne disponeres av alle helseavdelingene ved behov. Disse oppgraderings behovene er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026.

Pleiefaktoren på sykehjemmet i Sørreisa er lav. En slik bemanningssituasjon, utfordrer tjenesteleveringen og gir stor arbeidsbelastning på ansatte. Dette bildet er blitt forverret gjennom 2022, hvor man ser en økende pasientmasse med større og mer komplekse helseutfordringer, samtidig som tilgangen på kvalifisert personell er redusert. Tjenesten har meldt behov om økte grunnbemanningsressurser for å sikre god drift.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for hele det innmeldte behovet, men framlagte budsjettforslag tar høyde for noe økning av bemanning på sykehjemmet og medfører en styrkning av personell tilsvarende 950 000 kr.

I tillegg er det funnet rom for tiltak med kost- og aktivitetsverter sommeren 2023.

Etter innspill fra kommunens elderråd vedtok kommunestyret i sak 52/2022, at tiltak om VR-briller og Digital minnebok i sykehjem, skal tas inn i kommunens helhetlige digitale strategiarbeid. Kommunedirektøren har hensyntatt disse tiltaka i sitt framlagte budsjettforslag.

Matvarebudsjettet på institusjonskjøkkenet har vært kraftig underbudsjettet over år. I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det derfor lagt opp til en styrking av matvarebudsjettet på kr 500 000,-.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten gir helsehjelp hjemme hos pasienter og hjelper med personlig stell. I tillegg gir tjenesten hjelp til praktiske gjøremål i husholdningen.

I forbindelse med deltakelse i nasjonalt prosjekt om velferdsteknologi var det gjort beregninger som viste at hjemmetjenesten skulle redusere personellbehov tilsvarende ca. kr. 850 000 i 2023, ved å ta i bruk velferdsteknologiske hjelpemidler. Dette ble også lagt som nedstyringstiltak i tjenesten. Prosessen og arbeidet med å få tatt i bruk velferdsteknologiske hjelpemidler har tatt lengre tid enn antatt og det viser seg at tidligere beregninger var mangelfulle. Samtidig erfarer tjenestene et økende omfang av alvorlig syke pasienter og rehabiliteringspasienter. Forventet reduksjon personalressurs er derfor urealistisk i det omfanget som var forutsatt.

I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det derfor lagt opp til en inndekning på kr 500 000,- av opprinnelige innsparingstiltak.

Gjennom kommunens Leve hele livet-plan har tjenesten fått ansvar for å utvikle rutiner og tilbud til enkelte pårørende grupper, samt utvikle mat- og måltidsveileder for hjemmeboende. Dette arbeidet skal etter planen gjennomføres i 2023 og kommunedirektøren har hensyntatt dette i sitt framlagte budsjettforslag.

Tjenesten har behov for å gå til anskaffelse av ytterklær til ansatte, slik at smitteeksponering av ansatte og deres familier kan unngås. Dette er i tråd med arbeidsmiljølovens krav om å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Behovet er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte budsjettforslag.

Boligtjenesten, Dagsenter og Avlastningsbolig

Tjenesteområdene gir tjenester til brukergruppe med kognitive utfordringer. Tjenestene omfatter både tradisjonell helsehjelp, men også tjenester som i stor grad handler om å ivareta brukers behov for støtte og veiledning i hverdagen -slik at den enkelte bruker får de beste forutsetninger for å mestre egen hverdag, ut fra egne ressurser.

Tjenesten har fått økning i pasientgrunnet i 2022, noe som utløser et økt ressursbehov på 2 årsverk. Økningen i bemanning tilsvarende 2 årsverk er hensyntatt i framlagte budsjettforslag.

I forbindelse med nedstyringsprosess i 2021 ble det lagt opp til en kostnadsreduksjon på kr 375 000,- fra 2023 ved å drive tjenester i egen regi, kontra å ha privat omsorgsaktør engasjert. Tilgjengelige lokaler og kompetanseutfordringer i tjenesten gjør at dette tiltaket ikke har vært mulig å gjennomføre. I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det derfor lagt opp til en inndekning av opprinnelige innsparingstiltak.

Tjenestene har betydelige utfordringer knyttet til utdaterte og manglende tilgjengelige lokaliteter. Dette gjelder også tilgjengeligheten på leiligheter for personer, som har et behov for tjenestenære boliger. Skal tjenesten lykkes med å ta hjem tiltak, som per i dag driftes av private aktører, må det være mulighet for slike boliger og personalfasiliteter tilpasset med-leverturnus. Det er laget egen politisk sak hvor dette belyses og hvor kommunedirektøren foreslår å starte opp et utredningsarbeid/forprosjekt for å se på muligheten for utvikling av funksjonalitet knyttet til Fredlund bygg. Saken behandles politisk i oktober 2022. Kostnader til utredningsarbeidet er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Tjenesten har behov for å gå til anskaffelse av arbeidsuniformer til ansatte, slik at smitteeksponering av ansatte og deres familier kan unngås. Dette er i tråd med arbeidsmiljølovens krav om å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Behovet er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte budsjettforslag.

Utfordringer innenfor rammeområdet

Den demografiske utviklingen i Sørreisa kommune tilsier at kommunen vil få en betydelig økning i antall eldre og gamle i årene framover. Dette skjer samtidig som kommunen får færre barn, unge og voksne i arbeidsfør alder. For å håndtere en slik situasjonen må kommunen bevist planlegge for et samfunn med betydelig flere eldre. Kommunen må sikre helhetlig planlegging med tanke på aldersvennlige samfunnsløsninger, som utsetter eller avhjelper offentlige omsorgstjenester. Samtidig må det tas høyde for en økning i helse- og omsorgssektoren, da høy alder normalt generer økt skrøpeligheit og et økt sykdomsbilde i befolkningen.

Sektoren har betydelige utfordringer med å rekruttere og beholde viktige kompetansesstillinger. Dette gjelder særlig leger, sykepleiere og vernepleiere, men man ser også en latent utfordring knyttet til å sikre fagarbeiderkompetanse og annen fagkompetanse.

Denne situasjonen utfordrer kommunens produksjon av viktige og kvalitativt gode helsetjenester til befolkningen.

For vår kommune er det derfor svært viktig å legge til rette for rekruttering og ikke minst for å beholde de gode kompetanse-medarbeiderne vi allerede har tilsatt i kommunen. Lokale utdanningstilbud, som sikrer utdanning av kompetanse arbeidstakere i regionen, vil være et viktig område for å sikre framtidig kompetanse i kommunen.

Kommunens sykehjem har en svært lav grunnbemanning. For å kunne vurdere grunnbemanningen i sykehjem, benytter man seg ofte av måltallet pleiefaktor. Begrepet viser forholdet mellom årsverk ansatte i direkte pasientarbeid /antall pasienter. Pleiefaktoren på sykehjemmet i Sørreisa er lav. I sammenligning med nabokommunene ser vi at disse har en pleiefaktor mellom 0,9 og 1, i ordinære sykehjemsavdelinger. Avdelinger for rehabilitering og korttid har normalt en høyere bemanningsfaktor. I Sørreisa er pleiefaktoren 0,75 og alle sykehjemsavdelingene ivaretar både plasser for ordinære langtidsopphold og spesialiserte funksjoner som korttid og rehabilitering. En slik bemanningssituasjon over tid utfordrer tjenesteleveringen og gir stor arbeidsbelastning på ansatte. Sett opp mot den demografiske utviklingen i kommunen vurderes sykehjemmet bemannings-dimensjonering som lite robust og framtidsretta.

Endringene som følger av samhandlingsreformen og kommunens demografi medfører behov for flere boliger til ulike brukergrupper. Dette gjelder både for unge med nedsatt funksjonsevne eller andre livsmestrings-utfordringer og for eldre med økt skrøpeligheit og stort omsorgsbehov.

Sentrumsnære leiligheter hvor det legges opp til «lettvinthet» og mulighet for sosialt samvær, vil være et godt tilbud for mange som har utfordringer med å ivareta sine daglige gjøremål. For personer med et stort omsorgsbehov vil derimot behovet for boliger med høy tilgang på omsorgstjenester, være viktig for å sikre kvalitativt gode og effektive tjenester. Sørreisa kommune bør ha en aktiv holdning til å bygge boliger som er tilpasset det utfordringsbildet vi står foran, i tråd med *Framskrivning av boligbehov –vanskeligstilte på boligmarkedet*» for Sørreisa kommune.

Rammeområde 35 – Sosiale tjenester

Rammeområdet følgende tjenester:

- Økonomisk sosialhjelp
- Kvalifiseringsprogrammet

Ramme 35 Sosialtjenester	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Utgift	2 460 298	2 460 298	2 460 298	2 460 298
Netto	2 445 298	2 445 298	2 445 298	2 445 298

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2022 og nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig støtte som personer kan få hvis de ikke kan forsørge seg selv.

Basert på kalkyle for utgifter til økonomisk sosialhjelp i 2021 og 2022 kan det være grunnlag for å redusere budsjetttramme for økonomisk sosialhjelp redusert med 0,3 mill. kr.

Kommunedirektørens framlagte budsjettforslag hensyntar en slik reduksjon i økonomisk sosialhjelp.

Kvalifiseringsprogram

Kvalifiseringsprogrammet er for personer mellom 18 og 67 år som ønsker å komme i jobb, men som trenger ekstra oppfølging for å klare det.

I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det lagt opp til en dimensjonering på opptil 3 plasser for personer over 25 år i kvalifiseringsprogram.

Utfordringer innenfor rammeområdet

Sørreisa kommune har –og skal- bosatte mange flyktninger. Erfaringsmessig vet man at dette kan gi seg utslag på behovet for sosialhjelp.

Rammeområde 40 – Politisk vedtatt tilskudd til andre

Rammeområdet inneholder politisk vedtatte tilskudd til følgende:

- Sørreisa Kirkelige fellesråd
- MITRA
- Driftstilskudd fysioterapeuter
- Krisesenter
- Driftstilskudd private barnehager (Bjørkli)
- Frivilligsentralen

Ramme 40 Politisk vedtatt tilskudd til andre	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-1 018 293	-1 018 293	-1 018 293	-1 018 293
Utgift	7 202 521	6 702 521	6 702 521	6 702 521
Netto	6 184 228	5 684 228	5 684 228	5 684 228

Rådmannens forslag til budsjett bygger på:

I forbindelse med ny organisering/inndeling av ansvarsområder, samt ny organisering er Tilskudd til MITRA, fysioterapeuter, krisesenter, private barnehager og frivilligsentralen i sin helhet flyttet til rammeområde.

Sørreisa kirkelige fellesråd

Som for de kommunale tjenestene, er også driftsbudsjettet for kirken med gravlundene meget stramt. Menighetsrådet i Sørreisa og menighetsrådet i Dyrøy samarbeider om å løse noen oppgaver sammen. Blant annet har de felles kirkeverge.

Sørreisa kommune og Sørreisa kirkelige fellesråd har tjenesteytingsavtale. Arbeidet med rullering av denne starter senhøst 2023. Utover det som ligger i avtalen, samt driftstilskuddet som bevilges årlig, har Sørreisa kommune intet ansvar for budsjettrammene i Sørreisa kirkelige fellesråd.

I budsjettforslaget for 2023 foreslår likevel kommunedirektøren å gi et engangstilskudd til kirkelig fellesråd på kr. 500 000,- som skal gå til justering av festeavgift for 2023, innmeldte manglende lys og vannhydranter på kirkegårdene samt diverse tilskudd som man tenker at kommunen skal bidra med, for eksempel nylig mottatt søknad om kr. 10 000,- til orgel og ellers eventuelle nødvendige engangstiltak.

Tilskudd Sørreisa sogn er i tråd med de som ble gitt i 2022.

Tilskudd private barnehager

Tilskudd private barnehager er redusert fra 2022: 2 077 000,- til 2023: 1 550 000,- en reduksjon på kr. 527 000,-. Dette med bakgrunn i den reduserte driften i de kommunale barnehagene som danner grunnlag for tilskuddet. Det er ellers ingen endringer i de andre tilskuddene som i all hovedsak bare er prisjustert

Rammeområde 60 – Teknisk og planlegging

Rammeområde 6 inneholder følgende deltjenester:

Enhet Teknisk og planlegging:

- Administrasjon
- Planlegging
- Landbruks- og naturforvaltning
- Kommunale boliger
- Byggesak
- Kart, oppmåling og delingssaker
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygg, eiendommer, anlegg, veger etc.
- Renhold kommunale bygg
- Utviklingsprosjekter kommunal infrastruktur

Rammeområdet ivaretar viktige servicefunksjoner for de øvrige enhetene i kommunen samt boligstiftelsen Sør-Bo (vedlikehold og vaktmestertjenester). I tillegg er det en rekke tjeneste- og myndighetsfunksjoner i forhold til kommunens innbyggere og næringsliv, som for eksempel oppmåling, landbruk, bygge- og reguleringsaker med mer.

Rammeområdet er også sentralt i kommunens videre utvikling med planprosesser og investeringsprosjekter som kommunen gjennomfører. Mye av de grunnleggende premisene for øvrige tjenester og tilbud ligger her i infrastruktur som bygninger, veier og anlegg.

Innenfor teknisk sektor oppleves utfordringer knyttet til fremdrift og gjennomføringsevne, spesielt innenfor planprosesser og investeringsprosjekter. Dette skyldes i hovedsak lav bemanningsgrad, vanskelighet med rekruttering av riktig fagkompetanse og høy sykemeldingsgrad.

Mye av eksisterende planverk er av eldre dato og trenger fornyelse. Et oppdatert planverk sikrer effektiv saksbehandling på flere områder. Arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel samt områdeplan for Sørreisa sentrum er sterkt forsinket. men forventes ferdig henholdsvis våren 2023 og ved årsskiftet 22/23.

Teknisk	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-10 323 029	-10 323 029	-10 323 029	-10 323 029
Utgift	29 155 305	28 674 305	28 674 305	28 674 305
Netto	18 832 276	18 351 276	18 351 276	18 351 276

Rådmannens forslag til budsjett bygger på:

Driftsbudsjettet for 2023-2026 bygger i all hovedsak på de samme rammene som for 2022. Det er ikke gjort noen reduksjoner.

Vedlikehold

På grunn av de stramme økonomiske rammene kommunen har er det ikke funnet rom for å oppgradere vedlikeholdspostene på bygg, veier med mer, men det er heller ikke foretatt kutt.

Nye tiltak:

I nedstyringsprosessen i 2021 ble følgende stillinger kuttet:

- 100% stilling renhold. Dette ble gjort for å få driften ned på det nivået som kommunen da hadde midler til å drifte. I ettertid viser det seg at dette lar seg vanskelig gjøre uten å bryte krav til renhold i f.eks barnehager der barn oppholder seg på golvet. I kommunedirektørens forslag til budsjett er derfor renhold økt med en 100% stilling.
- Uteseksjonen: Et annet nedstyringstiltak var å kutte et årsverk ved naturlig avgang i 2023. Dette viser seg nå vanskelig å gjennomføre. Uteseksjonen er meget sentral i det praktiske arbeidet med bosetting av flyktinger og stillingen foreslås derfor tilbakeført.

Rammeområde 70 – Selvkost

Rammeområdet følgende tjenester:

- Vannforsyning
- Avløp
- Slamtømming
- Renovasjon
- Feiervesen
- Havnekassa

Tjenestene under dette rammeområdet er ment å være selvfinansierende med brukerbetaling gjennom det kommunale avgiftssystemet.

Selvkost	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-19 788 648	-20 114 648	-20 688 648	-20 823 648
Utgift	11 015 438	11 015 438	11 015 438	11 015 438
Netto	-8 773 210	-9 099 210	-9 673 210	-9 808 210

Rådmannens forslag til budsjett bygger på;

VA-ingeniørstilling

Sørreisa kommune har i mange år manglet en overordnet fagkompetanse innenfor vann og avløp (VA-ingeniør). Det har derfor over tid bygd seg opp et større etterslep på saker som omhandler kontroll og ettersyn av kommunale og private VA-anlegg. I tillegg vil en slik kompetanse kunne fylle behovet for overordnet planlegging og gjennomføring av VA-prosjekter. Behovet for dette er økende da snittalderen på de eksisterende anleggene er høy, og investeringsbehovet må forventes økende i tiden framover.

Kommunen har til nå bare delvis kompensert behovet for en VA-ingeniør med kompetente fagarbeidere i uteseksjonen som har ivaretatt det daglige tilsynet og vedlikeholdet av de kommunale VA-anleggene. Fra 1.september 2021 ble det redusert med en hel stilling på VA i

uteseksjonen, fra tre til to årsverk, og sektoren er med det blitt betydelig mer sårbar. Mangelen på fagkompetanse innen VA-feltet vanskeliggjør saksbehandlingen innenfor de øvrige forvaltningsområdene innen teknisk sektor da disse ofte innbefatter spørsmål knyttet til vann og avløp.

Kommunestyret har vedtatt å opprette en ingeniørstilling innen VA fra og med 2022, men på tross av flere forsøk har det vist seg å være vanskelig å rekruttere denne type kompetanse. Stillingen står fortsatt ubesatt, men det jobbes videre med å få dekt denne funksjonen. Stillingen finansieres via selvkost VAR.

Feier

Feiertjenesten skal feie og føre tilsyn med både primærboliger og hytter/fritidsboliger i kommunen.

For å sikre tilkomst til feiing og tilsyn på hytter/fritidsboliger som ligger utenfor kjørevei, er det formålstjenlig å gå til anskaffelse av snøscooter.

Kostnader til anskaffelse av snøscooter er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Havner

Forvaltning av havner og farleder i Sørreisa kommune har ikke vært satt i system, noe kontrollutvalget også etterlyste i 2021. Kommunedirektøren har i 2022 styrt et prosjekt for å få dette på plass.

I prosjektperioden skal forskrift for havner og farvann være på plass. Denne skal behandles av kommunestyret i desember 2022. Det samme skal betalingsregulativ i tråd med forskriften. Rutiner som ivaretar forvaltningen og innkreving av kai og farvannsavgift skal også være på plass. Med bakgrunn i dette er det lagt inn en konservativ inntekt på kr 1 000 000,- for området. For å forvalte og videreutvikle havna, samt drive utvikling av kommunen ellers er det foreslått satt av midler til en stilling som skal ivareta denne funksjonen. Resten av midlene foreslås brukt til vedlikehold/eventuelt fond til formålet.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon, feiing og slamtømming

	2023	2022	Endring i kr	Endring
Vann	5 432	6 390	-958	-15,00 %
Avløp	2 473	3 428	-955	-27,90 %
Renovasjon	3 941	4 902	-961	-19,60 %
Slam	1 697	2 261	-564	-27,90 %
Feier	726	1 335	-609	-45,60 %
Sum	14 269	18 316	-4 047	-27,20 %

Tabell 18: Justering gebyrer selvkostområder 2021 til 2022

Fra 2022 til 2023 foreslås det en samlet gebyrreduksjon på rundt 27 %. Alle gebyr er redusert i 2023 for å unngå å bygge opp fond. Det er Momentum som har kalkulert hvordan gebyrene bør endres etter gjennomgang av regnskapstall, fond, investeringsbehov etc. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Hovedbilde saldering – kommunedirektørens innstilling

Nedenfor fremgår et forenklet hovedbilde av konsekvensjustert budsjett og hvordan budsjettet kommer i balanse i økonomiplan.

Tall i hele kr	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	-120 579 663	-120 579 663	-120 879 663	-120 879 663
2 Inntekts- og formuesskatt	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180
3 Eiendomsskatt	0	0	0	0
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-31 324 600	-30 992 200	-25 294 200	-22 438 800
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-36 772 304	-36 411 854	-35 527 454	-34 898 954
7 Brukerbetalinger	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851
8 Salgs- og leieinntekter	-32 232 989	-32 558 989	-33 132 989	-33 267 989
9 SUM DRIFTSINNTEKTER	-350 899 587	-350 532 737	-344 824 337	-341 475 437
10 Lønnsutgifter	188 143 517	183 599 617	181 128 617	179 943 617
11 Sosiale utgifter	31 727 798	31 555 909	31 466 932	31 428 215
12 Kjøp av varer og tjenester	84 958 442	80 243 442	79 398 442	79 098 442
13 Overføringer og tilskudd til andre	15 199 647	12 917 397	12 687 397	12 637 397
14 Avskrivninger	17 517 000	17 885 000	17 891 000	17 987 000
15 SUM DRIFTSUTGIFTER	337 546 404	326 201 365	322 572 388	321 094 671
16 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-13 353 183	-24 331 372	-22 251 949	-20 380 766
17 Renteinntekter	-4 937 000	-5 085 000	-5 089 000	-5 126 000
18 Utbytter	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
20 Renteutgifter	22 575 500	28 224 100	28 327 100	27 764 500
21 Avdrag på lån	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
22 NETTO FINANSUTGIFTER	33 245 500	39 046 100	39 345 100	38 985 500
23 Motpost avskrivninger	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000
24 NETTO DRIFTSRESULTAT	2 366 317	-2 811 272	-432 849	1 078 734
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	0	0	0	0
25 Overføring til investering	861 000	861 000	861 000	861 000
26 Avsetninger til bundne driftsfond	636 000	474 000	438 000	438 000
27 Bruk av bundne driftsfond	-6 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
28 Avsetninger til disposisjonsfond	2 682 054	3 438 643	888 220	0
29 Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-186 363
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734
32 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0
Balansering:				
Overføring til investering	861 000	861 000	861 000	861 000
Avsetning underskudd (rest VAR som skal overføres disp.fond)	171 000	0	0	0
Avsetning bundne fond VAR	636 000	474 000	438 000	438 000
Avsetning disposisjonsfond	2 511 054	3 438 643	888 220	0
Bruk av bundne fond VAR	-1 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
Bruk av premiefond	-5 000 000	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond				-186 363
SUM	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734

Etter konsekvensjustering og nye tiltak var lagt inn kom budsjettet ut med et netto negativt driftsresultat på kr 2,4 mill. for 2023. Her har kommunedirektøren brukt 5 mill. fra premiefond (engangspenger) for å imøtekomme en del tiltak som er meldt inn fra alle enhetene. Inkludert i dette er det en avsetning til disposisjonsfond på 2,5 mill.

I 2024, ble netto driftsresultat positivt med 2,8 mill. og her foreslår vi avsetning til disposisjonsfond på 3,4 mill.

I 2025 ble netto driftsresultat positivt med 0,4 mill og her er avsetning til disposisjonsfond på 0,9 mill. Siste år i planperioden har kommunen et negativt netto driftsresultat på 1 mill, og her er det ett merforbruk på 0,2 mill som foreslås dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond.

I tillegg er det i årene 2023-2026 gjort avsetninger/ bruk som tilhører VAR områdene. Innarbeidet etter budsjettoppstilling fra Momentum.

Hovedoversikter i henhold til kommunedirektørens forslag:

Budsjett- og økonomiplan skal være satt opp på en oversiktlig måte. Obligatoriske budsjettskjema er regulert i Forskrift om årsbudsjett kapittel 5, § 5-4 til 5-7, og det er dette nivå kommunestyret vedtar Sørreisa kommunes budsjettammer på. Disse er som følger:

§ 5-4 første ledd, Bevilgningsoversikt – drift

Bevilgningsoversikt - drift (hele kr)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	-123 295 000	-129 239 000	-120 579 663	-120 579 663	-120 879 663	-120 879 663
2 Inntekts- og formuesskatt	-94 961 000	-97 323 000	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180
3 Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4 Andre generelle driftsinntekter	-11 228 000	-14 953 300	-31 324 600	-30 992 200	-25 294 200	-22 438 800
5 SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-229 484 000	-241 515 300	-271 074 443	-270 742 043	-265 344 043	-262 488 643
6 Sum bevilgninger drift, netto	211 388 128	217 266 325	240 204 260	228 525 671	225 201 094	224 120 877
7 Avskrivinger	17 526 000	17 526 000	17 517 000	17 885 000	17 891 000	17 987 000
8 SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	228 914 128	234 792 325	257 721 260	246 410 671	243 092 094	242 107 877
9 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-569 872	-6 722 975	-13 353 183	-24 331 372	-22 251 949	-20 380 766
10 Renteinntekter	-2 183 459	-2 866 459	-4 937 000	-5 085 000	-5 089 000	-5 126 000
11 Utbytter	0	0	0	0	0	0
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	7 413 059	8 524 459	22 575 500	28 224 100	28 327 100	27 764 500
14 Avdrag på lån	14 064 000	15 157 000	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
15 NETTO FINANSUTGIFTER	19 293 600	20 815 000	33 245 500	39 046 100	39 345 100	38 985 500
16 Motpost avskrivinger	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000
17 NETTO DRIFTSRESULTAT	1 197 728	-3 433 975	2 366 317	-2 811 272	-432 849	1 078 734
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	0	0	0	0	0	0
18 Overføring til investering	958 000	0	861 000	861 000	861 000	861 000
19 Avsetninger til bundne fond	0	406 000	636 000	474 000	438 000	438 000
20 Bruk av bundne fond	-155 728	-1 208 099	-6 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
21 Avsetning til disposisjonsfond	0	4 236 074	2 682 054	3 438 643	888 220	0
22 Bruk av disposisjonsfond	-2 000 000	0	0	0	0	-186 363
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 197 728	3 433 975	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734
25 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

§ 5-4 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene – drift

Oversikten skal vise bevilgning pr rammeområde. Summen skal samsvare med «sum bevilgninger drift, netto» i bevilgningsoversikt etter 5-4 første ledd.

Bevilgning til de enkelte budsjettområder (hele kr)	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
10 Politisk	2 769 472	2 868 393	2 924 540	2 924 540	2 924 540	2 924 540
12 Kommunedirektør og fellesområder	15 186 549	18 463 746	19 045 473	18 803 009	18 803 009	18 803 009
15 Brann og beredskap	3 356 224	3 284 790	3 711 824	3 656 824	3 656 824	3 656 824
18 Interkommunale samarbeid	0	10 707 740	12 046 490	12 046 490	12 046 490	12 046 490
20 Oppvekst og kultur	96 817 164	95 846 747	109 029 535	102 166 051	100 126 703	99 405 203
30 Helse	74 568 184	68 404 915	70 831 018	67 620 377	66 909 148	66 685 431
35 Sosialtjenester	3 352 836	2 745 298	2 445 298	2 445 298	2 445 298	2 445 298
40 Politisk vedtatt tilskudd til andre	2 017 833	6 228 316	6 184 228	5 684 228	5 684 228	5 684 228
60 Teknisk	19 502 958	18 560 196	18 832 276	18 351 276	18 351 276	18 351 276
70 Selvkost	-6 835 269	-9 433 026	-8 773 210	-9 099 210	-9 673 210	-9 808 210
90 Finans	652 177	-410 790	3 926 788	3 926 788	3 926 788	3 926 788
SUM	211 388 128	217 266 325	240 204 260	228 525 671	225 201 094	224 120 877

§ 5-5 første ledd, Bevilgningsoversikt – investering

§ 5-5 første ledd

Bevilgningsoversikt – investering (i hele 100)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1. Investeringer i varige driftsmidler	85 838 000	139 636 000	145 978 500	43 275 000	26 170 000	10 895 000
2. Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	958 000	861 000	861 000	861 000	861 000	861 000
4. Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5. Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6. Sum investeringsutgifter	86 796 000	140 497 000	146 839 500	44 136 000	27 031 000	11 756 000
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-14 248 000	-27 928 000	-27 597 000	-6 255 000	-4 234 000	-1 179 000
8. Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0	0
9. Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
10. Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11. Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13. Bruk av lån	-71 590 000	-111 708 000	-118 381 500	-37 020 000	-21 936 000	-9 716 000
14. Sum investeringsinntekter	-85 838 000	-139 636 000	-145 978 500	-43 275 000	-26 170 000	-10 895 000
15. Videreutlån	10 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
16. Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
17. Avdrag på lån til videreutlån	1 920 000	4 346 000	4 967 407	4 973 677	4 980 139	4 986 638
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-1 920 000	-4 346 000	-4 967 407	-4 973 677	-4 980 139	-4 986 638
19. Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
20. Overføring fra drift	-958 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000
21. Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
22. Bruk av bundne investeringsfond						
23. Avsetninger til ubundet investeringsfond						
24. Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
25. Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-958 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte investeringsprosjektene

Investeringer 2023 - 2026

Tall i hele kroner (inkl. mva)*	Rentesats	4,34 %	4,55 %	4,46 %	4,35 %	
Prosjektnavn/tiltak	2023	2024	2025	2026	Sum	2023-2026
Nye investeringer:						
Kjøp av boliger forsvaret	2 500 000	0	0	0	2 500 000	
Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)	1 000 000	0	0	0	1 000 000	
Ny tankbil	0	0	3 800 000	0	3 800 000	
Klippeutstyr/ batteridrift - frigjøringsverktøy	0	0	375 000	0	375 000	
Framsikt	200 000	300 000	0	0	500 000	
Egenkapitalinskudd KLP	861 000	861 000	861 000	861 000	3 444 000	
Oppfølging av digitaliseringsstrategi - sak/arkiv	1 200 000	0	0	0	1 200 000	
Selvkost:						
Snøscooter - feiing/tilsyn (selvkost)	0	230 000	0	0	230 000	
Selvkost - generell oppgradering vann	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	8 500 000	
Selvkost - generell oppgradering avløp	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000	7 500 000	
Renovering av vann- og avløpskummer (vann)	500 000	500 000	0	0	1 000 000	
Renovering av vann- og avløpskummer (avløp)	500 000	500 000	0	0	1 000 000	
Opprydding avløpsledninger Langhågen	5 000 000	0	0	0	5 000 000	
Tidligere vedtatte investeringer og endringer i tidligere vedtatte investeringer som følge av justert fremdrift**:						
Skifte ut gamle aksesspunkter	337 500	0	0	0	337 500	
Skifte ut gamle datamaskiner	1 375 000	895 000	895 000	895 000	4 060 000	
Nytt legekantor inkl omsorgsboliger	4 000 000	15 000 000	15 000 000	0	34 000 000	
Ventilasjon Brekka	437 500	0	0	0	437 500	
Vinduer, drenering, ventilasjon kommunehus	0	0	500 000	5 000 000	5 500 000	
Ventilasjon leiligheter omsorgssenter	1 250 000	0	0	0	1 250 000	
Vinduer Bølgen	100 000	0	0	0	100 000	
Investering i oppfølging av digitaliseringsstrategi	500 000	600 000	600 000	0	1 700 000	
Møblering av sykehjemmet og hybler på loftet	553 500	0	0	0	553 500	
Amfi Kulturhus	0	1 500 000	0	0	1 500 000	
Ombygging innvendig brannstasjon	0	12 550 000	0	0	12 550 000	
Velferdsteknologiske løsninger	300 000	200 000	0	0	500 000	
Bygging - Ny 1-10 skole i sentrum	115 225 000	0	0	0	115 225 000	
Inventar - ny 1-10 skole i sentrum	10 000 000	0	0	0	10 000 000	
Selvkost:						
Renovering Skøelven vannverk	0	6 000 000	0	0	6 000 000	
Brutto nye investeringer	12 761 000	7 391 000	10 036 000	5 861 000	36 049 000	
Brutto tidligere vedtatte investeringer	134 078 500	36 745 000	16 995 000	5 895 000	193 713 500	
Sum	146 839 500	44 136 000	27 031 000	11 756 000	229 762 500	

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Tall i hele kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	-123 295 000	-129 239 000	-120 579 663	-120 579 663	-120 879 663	-120 879 663
2 Inntekts- og formuesskatt	-94 961 000	-97 323 000	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180
3 Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-11 228 000	-14 953 300	-31 324 600	-30 992 200	-25 294 200	-22 438 800
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-38 079 065	-36 067 946	-36 772 304	-36 411 854	-35 527 454	-34 898 954
7 Brukerbetalinger	-10 708 931	-10 980 977	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851
8 Salgs- og leieinntekter	-30 188 842	-34 070 058	-32 232 989	-32 558 989	-33 132 989	-33 267 989
9 SUM DRIFTSINNTEKTER	-308 460 838	-322 634 281	-350 899 587	-350 532 737	-344 824 337	-341 475 437
10 Lønnsutgifter	176 035 449	173 949 990	188 143 517	183 599 617	181 128 617	179 943 617
11 Sosiale utgifter	33 119 213	31 630 125	31 727 798	31 555 909	31 466 932	31 428 215
12 Kjøp av varer og tjenester	66 082 876	79 452 056	84 958 442	80 243 442	79 398 442	79 098 442
13 Overføringer og tilskudd til andre	15 127 428	13 353 135	15 199 647	12 917 397	12 687 397	12 637 397
14 Avskrivninger	17 526 000	17 526 000	17 517 000	17 885 000	17 891 000	17 987 000
15 SUM DRIFTSUTGIFTER	307 890 966	315 911 306	337 546 404	326 201 365	322 572 388	321 094 677
16 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-569 872	-6 722 975	-13 353 183	-24 331 372	-22 251 949	-20 380 766
17 Renteinntekter	-2 183 459	-2 866 459	-4 937 000	-5 085 000	-5 089 000	-5 126 000
18 Utbytter	0	0	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	7 413 059	8 524 459	22 575 500	28 224 100	28 327 100	27 764 500
21 Avdrag på lån	14 064 000	15 157 000	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
22 NETTO FINANSUTGIFTER	19 293 600	20 815 000	33 245 500	39 046 100	39 345 100	38 985 500
23 Motpost avskrivninger	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000
24 NETTO DRIFTSRESULTAT	1 197 728	-3 433 975	2 366 317	-2 811 272	-432 849	1 078 734
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	0	0	0	0	0	0
25 Overføring til investering	958 000	0	861 000	861 000	861 000	861 000
26 Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	636 000	474 000	438 000	438 000
27 Bruk av bundne driftsfond	-155 728	-802 099	-6 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
28 Avsetninger til disposisjonsfond	0	4 236 074	2 682 054	3 438 643	888 220	0
29 Bruk av disposisjonsfond	-2 000 000	0	0	0	0	-186 363
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 197 728	3 433 975	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734
32 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Andel lån KLP Kommunekreditt	128 530 347
Andel lån Kommunalbanken	331 453 320
Andel lån Husbanken	80 272 809
Sum lånegjeld 01.01.2023	540 256 476 <i>Jfr. tabell 8, s. 53</i>

(tall i hele kr)	2023	2024	2025	2026	
IB	540 256 476	653 063 569	684 202 892	700 051 753	
Lån nye investeringer	118 381 500	37 020 000	21 936 000	9 716 000	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – investering, linje 13</i>
Nye lån til videre utlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – investering, linje 15</i>
Avdrag på lån	-15 607 000	-15 907 000	-16 107 000	-16 347 000	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – drift, linje 21</i>
Avdrag på lån til videreutlån	-4 967 407	-4 973 677	-4 980 139	-4 986 638	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – investering, linje 17</i>
Sum lånegjeld 31.12	653 063 569	684 202 892	700 051 753	703 434 115	

**ÅRSBUDSJETT 2023
ØKONOMIPLAN 2023-2026**

SØRREISA KOMMUNE

**KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG
TIL
AVGIFTER, GEBYRER OG PRISER
FOR TJENESTER
BETALINGSREGULATIV
2023**

Behandles i kommunestyret 15.12.22

INNHOLDSFORTEGNELSE

Barnehager	Side 3
Skolefritidsordning	Side 4
Kulturskolen	Side 4
Bibliotek	Side 4
Helse og omsorg	Side 5
Tilsynsavgift for salgssteder av tobakk	Side 6
Kommunale avgifter	Side 7
Leiepriser kommunale bygg	Side 8
Leiepriser kulturhuset	Side 9
Leiepriser kommunale omsorgs- og utleiebygg	Side 10
Ka sjer	Side 12
Behandling av private reguleringsplaner	Side 18
Planarbeid	Side 20
Byggesak deling, forurensing osv	Side 21
Byggesak, på- og utslipp, m.fl. som krever søknad og tillatelse etter pbl. § 20-1	Side 22
Delingsaker	Side 26
Natur og landbruk	Side 27
Gebyrer etter eierseksjonsloven	Side 28
Anleggsvirksomhet	Side 29
Eiendomsopplysninger	Side 29
Matrikkelloven	Side 30
Havneregulativ	Side 40

Barnehager

Sørreisa kommune følger til enhver tid regjeringens vedtatte makspris for en barnehageplass. Nasjonal endring i makspris vil dermed gi endring i makspris lokalt i Sørreisa. Betaling for kost kommer i tillegg til maksprisen.

Opptaknemnda tildeler kun hele og halve barnehageplasser, men barnehagene kan deretter (hvis kapasitet) tildele andre oppholdsstørrelser direkte.

Deltidssatser er beregnet på følgende måte: fullpris * % plass + deltidstillegg på kr 250,-.

Foreldrebetaling pr. mnd. Full sats	2022	2023 01.01.2023	2023 01.08.2023	Endring i prosent
100 % plass	3 050	3 000	3 000	-1,64 %
50 % plass	1 525	1 500	1 500	-1,64 %
Enkeltdag	386	380	380	-1,58 %

Ved forskjellige oppholdskategorier, gis søskenmoderasjon til det barnet med laveste oppholdskategori.

Foreldrebetaling søsken nr 2, pr. mnd. Søskenmoderasjon 30 %	2022	2023 01.01.2023	2023 01.08.2023	Endring i prosent
100 % plass	2 135	2 100	2 100	-1,64 %
50 % plass	1 068	1 050	1 050	-1,64 %

Foreldrebetaling søsken nr 3, osv pr. mnd. Søskenmoderasjon 50 %	2021	2022 01.01.2022	2022 01.08.2022	Endring i prosent
100 % plass	1 525	1 500	0	-100 %
50 % plass	763	750	0	-100 %

Fra 1. August 2023 er det foreslått gratis barnehageplass fra nr 3 dersom 3 eller flere barn i familien går i barnehage samtidig.

Kostbetaling pr. mnd	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Det er foreldreutvalgene særskilt for den enkelte barnehage som vedtar nivå kost. Kost skal være til selvkost. Rådmannen foreslår ingen prisøkning for 2022. Kostpris i kommunale barnehager	350			

For sein henting, pr påbegynt time	422	438	16	3,70 %
For sein henting er ikke et stort problem, men prinsippet er viktig. Fra andre gang for seint hentet, vil det bli krevd ekstra betaling. Ved fjerde gang for seint hentet vil oppsigelse bli vurdert, jfr. vedtekter.				

Skolefritidsordningen

Foreldrebetaling pr mnd.	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Hel plass	2 711	2 811	100	3,70 %
Halv plass	1 862	1 931	69	3,70 %
6-timersplass	1 315	1 364	49	3,70 %
Enkelt dag	422	438	16	3,70 %

Det er fastsatt tre moderasjonsordninger i SFO:

- Redusert foreldrebetaling i SFO for husholdninger med elever på 1.–4. trinn.
- Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn
- 12 timer gratis SFO for elever på 1. trinn

Kulturskolen

Skolepenger pr. skoleår	Pris i 2022/ vår 2023	Pris høst 2023/vår 2024	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Elevplass	2 741	2 842	101	3,70 %
Tangentinstrument leie	259	269	10	3,70 %
Øvrige instrumenter leie	530	550	20	3,70 %
Elevplass korps	1 869	1 938	69	3,70 %

Biblioteket

	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Purregebyr				
1. gang	gratis	gratis	-	-
2. gang	30	30	0	0 %
3. gang	50	50	0	0 %
Overskridelse av leietid film: kr 10,- pr film pr virkedag				
Erstatning for tapte bøker:				
Bøker for voksne	400	400	0	-
Bøker barn/ungdom	250	250	0	-
Lydbøker	400	400	0	-
Cd/dvd musikk/film	200	200	0	-
Erstatning for materiell tapt ved fjernlån	-*	-*	-	-

*Språkkurs, dataspill, tidsskrift og tegneserier blir vurdert særskilt. I særlige tilfeller kan det vurderes andre erstatningssatser. Fjernlånt materiale erstattes etter eierbibliotekets satser.

Helse og omsorg				
Mat	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Salg av middager, hel porsjon	113	117	4	3,70 %
Salg av middager, halv porsjon	91	94	3	3,70 %
Kostpakke beboere i omsorgshybler *)	175	181	6	3,70 %
Bringing av mat hjem til øvrige	23	24	1	3,70 %
*) Ved forhåndsmeldt fravær utover minst 7 dager per månedlig fakturaperiode gis det fradrag i månedsbetalingen.				
Trygghetsalmer pr. mnd	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Leie av trygghetsalmer	372	386	14	3,70 %
Hjemmehjelp pr. mnd.	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Husstandens netto inntekt, 1-2 G*	-	-	-	Reguleres i forskrift
Husstandens netto inntekt, 2-3 G*	1 042	1 081	39	3,70 %
Husstandens netto inntekt, 3-4 G*	1 760	1 825	65	3,70 %
Husstandens netto inntekt, 4-5 G*	2 401	2 490	89	3,70 %
Husstandens netto inntekt, over 5 G*	3 035	3 147	112	3,70 %
1 G = kr 106 399 pr 1.5.21. Prisjustert med kommunal deflator for 2025				
Timepris for praktisk bistand/hj.hjelp	449	466	17	3,70 %
Opphold i institusjon *	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Korttidsopphold, pr døgn	-	-	-	Etter forskrift
Dag og nattopphold	-	-	-	Etter forskrift
Langtidsopphold	-	-	-	Etter forskrift

Tilsynsavgift for salgssteder av tobakk

I tråd med kommunestyrets vedtak i sak 7/18 (2018/282-1) punkt 2:

Sørreisa kommune skal kreve tilsynsavgift for salgssteder av tobakksvarer og tobakkssurrogater. Avgiftssatsen settes lik enhver tids gjeldende makssats, fastsatt i forskrift.

Tilsynsavgift for salgssteder	kr 4 860
Fra midlertidige salgssteder	kr 1 300

Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv (sist endret 22.06.22)

Kommunale avgifter						
Kommunale vannverk						
<i>Inkl 25 % mva</i>	Pris i 2020	Pris i 2021	Pris i 2022	Pris i 2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Minstesats bolig	5 228	5 490	6 390	5 432	-959	-15 %
Vann etter forbruk pr kbm/kvm/år	20,36	21,38	24,89	21,16	-4	-15 %
Vann etter måler pr kbm/kvm/år	20,36	21,38	24,89	21,16	-4	-15 %
Tilknytningsavgift vann pr kvm	68	72	83	71	-12	-15 %
Kommunale avløp						
<i>Inkl 25 % mva</i>	Pris i 2020	Pris i 2021	Pris i 2022	Pris i 2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Minstesats bolig	2 028	3 429	3 429	2 473	-957	-27,90 %
Avløp etter forbruk pr kbm/kvm/år	8,112	13,717	13,72	9,89	-4	-27,90 %
Avløp etter måler pr kbm/kvm/år	8,112	13,717	13,72	9,89	-4	-27,90 %
Tilknytningsavgift avløp pr kvm	40	68	68	49	-19	-27,90 %
Slamtømmingsavgift	1 493	1 748	2 262	1 697	-566	-27,90 %
<i>For bygg som ikke er i bruk skal det betales halv minstesats for vann og avløp. Ved plombering av vanninntak settes avgift lik 0. Byggeier er ansvarlig for plombering og å dokumentere dette overfor kommunen.</i>						
Renovasjon						
<i>Inkl 25 % mva</i>	Pris i 2020	Pris i 2021	Pris i 2022	Pris i 2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Årsavgift renovasjon husholdninger	4 192	4 344	4 902	3 941	-961	-19,60 %
Feiing						
<i>Inkl 25 % mva</i>	Pris i 2020	Pris i 2021	Pris i 2022	Pris i 2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Feie- og tilsynsavgift	745	1 335	1 335	726	-609	-45,60 %

Leiepriser kommunale bygg				
Leiepriser skolebygg *	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
Overnatting på klasserom pr rom, første døgn	458	475	17	3,70 %
Overnatting på klasserom påfølgende døgn	325	337	12	3,70 %
Leie av klasserom til møter	205	213	8	3,70 %
Leie av andre lokaler på skolene	205	213	8	3,70 %
Fast leie av rom (1g/uke) pr halvår	1 277	1 324	47	3,70 %
Leie av skolekjøkken, første døgn	458	475	17	3,70 %
" " , påfølgende døgn	325	337	12	3,70 %
Trening i gymsal voksne pr time	121	125	4	3,70 %
Trening i gymsal barn pr time	18	19	1	3,70 %
Arrangement i gymsal pr gang	241	250	9	3,70 %
Arrangement i barnehage lokaler	241	250	9	3,70 %
Arrangement i sfo-lokaler pr gang	241	250	9	3,70 %
Leiepriser Idrettshall *	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
TRENING per time:				
Styrketreningsrom - dep for nøkkel	121	125	4	3,70 %
Idrettshallen, hel hall, voksne	458	475	17	3,70 %
Idrettshallen, 1/2 hall, voksne	337	349	12	3,70 %
Idrettshallen, 1/4 hall, voksne	199	206	7	3,70 %
Idrettshallen, hel hall, barn tom 19 år	76	79	3	3,70 %
Idrettshallen, 1/2 hall, barn tom 19 år	56	58	2	3,70 %
Idrettshallen, 1/4 hall, barn tom 19 år	32	33	1	3,70 %
Leie av garderober ukedager	199	206	7	3,70 %
Leie til feks bursdag	603	625	22	3,70 %
IDRETTS- OG KULTURARRANGEMENT, STEVNER MV:				
Hel hall pr påbegynte klokke time	277	287	10	3,70 %
Innteksbringende arrangement (messe, marked, dansearr. Og lignende. Pr. dag	9 038	9 372	334	3,70 %
Tilrigging før arrangement – tilsvarende tapte leieinntekter				

Leiepriser kulturhuset **	2022	2023	Endring fra 2022-2023	Endring i prosent
ARRANGEMENT:				
Storsal med foaje og kjøkken (bryllup, bursdager og lignende)	5 182	5 374	192	3,70 %
Kurs/konferanser og møter pr dag	2 651	2 749	98	3,70 %
Innteksbringende arrangement (messe, marked, dansearr. Og lignende. Pr. dag	7 110	7 373	263	3,70 %
Kulturarr. i regi av lokale foreninger (også SSMR)	1 542	1 599	57	3,70 %
Foaje med kjøkken, mindre arr.	1 928	1 999	71	3,70 %
Foaje – møter over 3 timer	946	981	35	3,70 %
Foaje – møter inntil 3 timer	482	500	18	3,70 %
Lydtekniker pr time	313	325	12	3,70 %
Lystekniker pr time	313	325	12	3,70 %
Tilrigging før arr. – leie tilsvarende tapte leieinntekter				
<i>Humanetisk forbund disponerer kulturhuset vederlagsfritt til borgerlige begravelsesseremonier</i>				
TRENING/ØVING I KULTURHUSET				
Storsalen pr gang	277	287	10	3,70 %
Faste leietakere egenaktivitet pr år	7 953	8 247	294	3,70 %

Kommunale omsorgs- og utleieboliger		
<i>Justering av leieprisen i kommunale utleieboliger følger reglene i husleielovens kapittel 4- Leieprisvern og justeres fortløpende justeres gjennom året. I dette ligger blandt annet:</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - endringen må ikke tilsvare mer enn endringen i konsumprisindeksen i tiden etter siste leiefastsetting, - endringen kan tidligst settes i verk ett år etter at siste leiefastsetting ble satt i verk, og - den annen part må gis skriftlig varsel med minst én måneds frist før endringen kan settes i verk. 		
Konsumprisindeks august 2021– august 2022 (SSB)		6,5%
Leiepriser kommunale omsorgsboliger	Leiepris 2022	Leiepris 2023 (før gjengs leie)
Sykehjemsveien 17, leilighet 1	6 199	6 602
Sykehjemsveien 17, leilighet 2	6 199	6 602
Sykehjemsveien 17, leilighet 3	5 849	6 229
Sykehjemsveien 17, leilighet 4	6 531	6 956
Sykehjemsveien 17, leilighet 5	6 531	6 956
Sykehjemsveien 31 / 201	7 658	8 156
Sykehjemsveien 31 / 202	7 918	8 433
Sykehjemsveien 31 / 203	7 658	8 156
Sykehjemsveien 31 / 204	7 658	8 156
Sykehjemsveien 31 / 205	7 658	8 156
Sykehjemsveien 31 / 206	7 918	8 433
Sykehjemsveien 31 / 207	7 658	8 743
Sykehjemsveien 31 / 208	7 918	8 433
Sykehjemsveien 31 / 209	8 209	8 743
Sykehjemsveien 31 / 210	7 918	8 433
Sykehjemsveien 31 / 211	7 918	8 433
Sykehjemsveien 31 / 212	7 918	8 433
Sykehjemsveien 31 / 213	7 658	8 156
Sykehjemsveien 31 / 214	7 658	8 153
Sykehjemsveien 31 / 215	7 092	7 553
Sykehjemsveien 31 / 216	7 658	8 156
Sykehjemsveien 35 hybel 101	5 711	6 082
Sykehjemsveien 35 hybel 102	7 116	7 579
Sykehjemsveien 35 hybel 103	7 116	7 579
Sykehjemsveien 35 hybel 104	6 352	6 352
Sykehjemsveien 35 hybel 105	7 116	7 579
Sykehjemsveien 35 hybel 106	6 861	7 307
Sykehjemsveien 35 hybel 110	6 882	7 329
Sykehjemsveien 35 hybel 112	7 116	7 579
Sykehjemsveien 35 hybel 114	7 116	7 579
Sykehjemsveien 35 hybel 115	7 116	7 549
Sykehjemsveien 35 hybel 116	7 116	7 549
Sørsveien 106	6 394	6 810
Sørsveien 106	6 497	6 919
Sørsveien 108	6 497	6 919
Sørsveien 96a	6 164	6 656
Sørsveien 96c	6 164	6 656
Sørsveien 96b	6 187	6 589
Sørsveien 96e	6 672	7 106

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

Leiepriser kommunale utleieboliger	Leiepris 2022	Leiepris 2023 (før gjengs leie)
Bonhaugveien 85	4620	4 920
Bonhaugveien 87	4620	4 920
Bonhaugveien 91	2284	2 432
Brekka 10	2785	2 966
Brekka 43	4452	4 741
Brekka 45	5672	6 041
Engslettveien 34	6187	6 589
Engslettveien 39	4787	5 098
Engslettveien 41	4787	5 098
Norengveien 4	6488	6 910
Norengveien 6	5395	5 746
Norengveien 8	5208	5 547
Norengveien 46	8895	9 473
Norengveien 48	8895	9 473
Norengveien 50	6319	6 730
Norengveien 52	4320	4 601
Nordengveien 59	9281	9 884
Sykehjemsveien 3	6085	6 481
Sykehjemsveien 4	5672	6 041
Sykehjemsveien 5	6418	6 835
Sykehjemsveien 6	4331	4 612
Sykehjemsveien 7	6418	6 835
Sykehjemsveien 8	4224	4 712
Sykehjemsveien 9	6196	6 599
Sykehjemsveien 10	4331	4 613
Sykehjemsveien 11	6418	6 835
Sykehjemsveien 12	3933	4 189
Sykehjemsveien 13	6418	6 835
Sykehjemsveien 14	4641	4 943
Sykehjemsveien 16	4331	4 613
Sykehjemsveien 18	3733	3 976
Sykehjemsveien 20	3991	4 250
Ytterholtet 22	7245	7 716
Stornesveien 35-37 63 m2	9 403	9 909
Stornesveien 35-37 93 m2	12 731	13 559
Storleirveien 25	6835	7 279

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

Ka skjer				
AnnONSE	Pris i 2022	Pris i 2023	Endring fra 2022/2023	Endring i prosent
Lokale lag og foreninger				
¼ side pr nr	375	389	14	3,70 %
½ side pr nr	750	778	28	3,70 %
1 side pr nr	1 500	1 556	56	3,70 %
Lokalt næringsliv				
¼ side pr nr	700	726	26	3,70 %
½ side pr nr	1 400	1 452	52	3,70 %
1 side pr nr	2 800	2904	104	3,70 %

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

Gebyrregulativ for Teknisk område i Sørreisa kommune

2023

Kommunestyrets vedtak

Gebyrene har hjemmel i:

- kapittel 33 i Plan og bygningsloven av 27. juni 2008 nr.71.
- Kapittel 39 i Forskrift om begrenning av forurensing av 01.06.2004
- Forskrift for gebyr for behandling av konsesjons- og delingsaker av 14.12.2011
- Lov om eierseksjoner § 15 16.06.2017.

Innhold

1.	GENERELLE BESTEMMELSER.....	16
1.1	Grunnlag.....	16
1.2	Regulering av gebyrregulativets satser.....	16
1.3	Gyldighet.....	16
1.4	Betalingsplikt.....	16
1.5	Beregningstidspunkt.....	16
1.6	Faktureringstidspunkt og innfordring.....	16
1.7	Gebyr for sak som trekkes.....	16
1.8	Søknader som fører til avslag.....	16
1.9	Urimelig gebyr.....	17
1.10	Gebyr beregnet etter anvendt tid.....	17
1.11	Klageadgang.....	17
2.	BEHANDLING AV PRIVATE REGULERINGSPLANER.....	18
2.1	Generelle bestemmelser.....	18
2.2	Dekning av utgifter til andre myndigheter m.m.....	18
2.3	Betalingsplikt.....	18
2.4	Betalingstidspunkt.....	18
2.5	Gebyrberegningstidspunkt.....	18
2.6	Beregningsgrunnlag.....	18
2.7	Ny politisk behandling av revidert planforslag.....	19
2.8	Tilleggsgebyr - planfremstilling.....	19
3.	PRISLISTE PLANARBEID.....	20
3.1	Forberedelse.....	20
3.2	Generelle behandlingsgebyr.....	20
3.3	Arealgebyr.....	20
3.4	Tilleggsgebyr.....	20
3.5	Mindre reguleringsendringer (engangsbeløp).....	20
4.	BEHANDLING BYGGESAK DELING, FORURENSING OSV.....	21
4.1	Beregningsgrunnlag.....	21
4.2	Dekning av utgifter til andre myndigheter m.m.....	21
4.3	Reduksjon i gebyr.....	21
4.4	Gebyr ved avslag/trekking.....	21
4.5	Ulovlig byggearbeid.....	21
4.6	Sakkyndig bistand.....	21

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

5.	GEBYRER BYGGESAK, PÅ- OG UTSLIPP, M.FL. SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE ETTER PBL. § 20-1	
5.1	Gebyr for behandling av søknad om boliger og fritidsboliger	22
5.2	Andre nybygg, tilbygg og påbygg	22
5.3	Alminnelig driftsbygning i landbruk som forestås av tiltakshaver på inntil 1.000 m ²	22
5.4	Søknad om rammetillatelse og igangsettingstillatelse	23
5.5	Bruksendring pbl. § 20-1 d).....	23
5.6	Rivning av konstruksjoner pbl. § 20-1 e).....	23
5.7	Søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-1 og § 20-2 som ikke kan måles etter bruksareal	23
5.8	Endring av tillatelse før tiltaket tas i bruk:.....	24
5.9	Gebyrer for ulovlige tiltak:	24
5.10	Utslippstillatelse og kontrollgebyr	24
5.11	Dispensasjonsbehandling.....	24
5.12	Ramme, IGT, midl.brukstillatelse/ ferdigattest.....	245
6.	DELINGSAKER.....	26
6.1	Gebyrer for behandling av delingssaker	26
6.2	Tilleggsgebyr for dispensasjoner i delingssaker.....	26
7.	NATUR OG LANDBRUK.....	27
7.1	Konsesjonsbehandling og deling.....	27
7.2	Fellingsavgift	27
8.	GEBYRER ETTER EIERSEKSJONSLOVEN.....	28
9.	ANLEGGSVIRKSOMHET.....	29
10.	EIENDOMSOPPLYSNINGER.....	29

1. Generelle bestemmelser

1.1 Grunnlag

Gebyr for dette regulativet uttrykker kommunens gjennomsnittskostnader ved behandling og tilsyn av saker etter Plan- og bygningsloven m.fl. I tillegg til gebyrene i regulativet vil det i forbindelse med en søknad kunne innkreves tilleggsgebyr, som eksempelvis: tilknytningsavgift for vann og avløp, eller gebyrer på vegne av andre offentlige myndigheter som for eksempel tinglysningsgebyr.

1.2 Regulering av gebyrregulativets satser

Regulativet reguleres hvert år i samsvar med kommune deflatoren
Kommunestyret kan gjøre endringer i regulativet ut over indeksreguleringen når kommunestyret finner dette nødvendig.
Gebyrer fastsatt etter lover eller forskrifter, reguleres i samsvar med disse,

1.3 Gyldighet

Dette regulativet gjelder fra 01.01.2023. med mindre annet fremgår nedenfor.

1.4 Betalingsplikt

Det skal betales gebyr etter gjeldende satser for de tjenester og oppgaver kommunen utfører innenfor sitt myndighets- og ansvarsområde. Gebyrkravet rettes mot tiltakshaver, rekvirent eller bestiller, dersom det ikke fremgår annet i søknad/henvendelse

1.5 Beregningstidspunkt

Gebyr beregnes etter de satser som gjelder da kommunen mottar komplett søknad/rekvisisjon/planforslag. Det vil si, dersom en fullstendig søknad fra 2022 ikke blir behandlet før 2023 er det 2022 regulativet som skal benyttes.

1.6 Faktureringstidspunkt og innfordring

Tidspunkt for fakturering fremkommer under beskrivelsen av den enkelte sakstypen. Der det ikke framkommer skal det så langt som det er mulig benyttes forskuddsfakturering. Alle gebyrer forfaller 30 dager etter fakturadato.

Forskuddsfaktura: Gebyrer som fakturere før søknad er behandlet eller oppdrag utført

Etterskuddsfaktura: Gebyrer som fakturere etter søknad er behandlet eller oppdrag utført

Innfordring; Ved oversittelse av betalingsfrist påløper morarente, jf. Lov om rente ved forsinket betaling, samt purregebyr, i henhold til gjeldende regler. Faktura som ikke blir betalt sendes til inkasso for tvangsinnfordring.

1.7 Gebyr for sak som trekkes

Når en tiltakshaver eller rekvirent er årsaken til at en behandling av søknad blir avbrutt, skal det betales i forhold til saksbehandlingstiden som er lagt ned. Ved beregningen benyttes satsene fra punkt 1.10 *Gebyr beregnet etter anvendt tid*. For saker som returneres ubehandlet som følge av manglende dokumentasjon fastsettes det ikke gebyr.

1.8 Søknader som fører til avslag

Dersom det ikke foreligger endring/klage innen klagefristen utløper, anses saken som avsluttet. Dersom en søknad om tiltak eller fradeling avslås skal det faktureres fullt gebyr i henhold til gjeldende sats. Dispensasjonssøknader faktureres uavhengig av avslag eller godkjenning.

1.9 Urimelig gebyr

Når særlige grunn foreligger, kan rådmannen eller den som er gitt fullmakt fastsett et redusert gebyr. Når særlige grunner tilsier det kan Formannskapet helt eller delvis gi fritak fra gebyrregulativet i en konkret sak.

Personlige eller sosiale forhold regnes ikke som en særlig grunn.

1.10 Gebyr beregnet etter anvendt tid

For gebyrer som kan fastsettes på annen måte, eller skal beregnes etter medgått tid – jfr.

Regulativet beregnes følgende timesats kr 881,- for saksbehandler. Timespris reguleres i.h.h.t regulativets bestemmelser.

1.11 Klageadgang

Gebyrfastsettelse i den enkelte sak som er i samsvar med regulativets satser eller fastsatt timesats, kan ikke påklages. Gebyrregulativet er en forskrift fastsatt av kommunestyret og kan ikke påklages.

Anvendelsen av regulativet kan i.h.h.t Forvaltningsloven og plan- og bygningsloven påklages til Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

2. Behandling av private reguleringsplaner

2.1 Generelle bestemmelser

Etter dette regulativet kreves gebyrer for behandling av:

- Utkast til privat initiert reguleringsplaner, detaljplaner, etter pbl §§ 12-3 jf.12-10
- Utkast av private om endring av reguleringsplan etter pbl §§ 12-14, og 12-3
- Utkast fra private om mindre endring i kommuneplan etter pbl § 11-17 og mindre endring av reguleringsplan etter pbl § 12-14
- Planforslag fra andre sektormyndigheter

2.2 Dekning av utgifter til andre myndigheter m.m.

I tillegg til gebyrer etter dette regulativet skal privat forslagsstiller dekke alle utgifter til saksbehandling, herunder avklaringer i forhold til kulturminneloven, konsekvensutredninger, nødvendige tekniske rapporter, kopiering av planer m.m., fram til kommunen fatter vedtak om planen skal tas opp til behandling eller ikke (vedtak om utlegging til offentlig ettersyn).

2.3 Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativ, skal betale gebyr. Gebyr faktureres forslagsstiller. Dersom forslagsstiller skriftlig trekker tilbake et forslag til reguleringsplan før det legges ut til offentlig ettersyn, eller dersom et slikt forslag avvises lagt ut til offentlig ettersyn i det faste utvalg for plansaker skal det betales 50 % av behandlingsgebyr. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2.4 Betalingstidspunkt

Gebyret for politisk behandling planinitiativ / oppstartsmøte skal betales etter at planutvalget har behandlet privat planinitiativ og det administrative oppstartsmøte er gjennomført. Gebyret for planprogram og KU skal betales etter at planutvalget har fattet vedtak om utlegging til offentlig ettersyn / avslått utlegging av planprogram. Gebyret for mindre reguleringsendringer etter pbl. § 12-14 skal betales etter at planvedtaket er fattet. Ved betalingsmislighold kan kommunen innstille behandlingen av planen inntil gebyr er betalt.

2.5 Gebyrberegningstidspunkt

Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunktet kommunen mottar komplett planforslag og/eller planprogram.

2.6 Beregningsgrunnlag

Ved forelegging av privat planinitiativ og forslag til planprogram/KU for planutvalget skal det betales et engangsbeløp.

For behandling / utarbeidelse av mindre reguleringsendringer skal det betales et engangsbeløp.

Beregningsgrunnlaget (samlet gebyr planforslag) er summen av grunngebyr og arealgebyr (i tillegg til engangsgebyr planinitiativ og planprogram/KU). Følgende forslag til reguleringsformål er fritatt for arealgebyr:

- 2.6.1** Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur som skal være til offentlig formål, jf. pbl. § 12-5 nr. 2, jf. § 2-7 nr. 14.
- 2.6.2** Grønnstruktur som skal være til offentlig formål, jf. pbl. § 12-5 nr. 3

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

-
- 2.6.3 LNFR område uten bestemmelser om spredt bebyggelse, samlet eller hver for seg.
 - 2.6.4 Områder for naturvern, jf. pbl. §§ 12-5 nr. 5 og nr. 6
 - 2.6.5 Grav- og urnelunder, jf. pbl. § 12-5 nr. 1
 - 2.6.6 Vern av kulturmiljø eller kulturminne, jf. pbl. § 12-5 nr. 5.

Dersom kommunen utvider planområdet, skal det kun betales gebyr for den del som forslagsstiller ønsker å regulere. Grunnlag for beregning av tilleggsgebyr for bebyggelse regnes ut fra maksimal utnyttelse som planen gir mulighet for.

2.7 Ny politisk behandling av revidert planforslag

Dersom et planforslag har vært avvist av kommunen og nytt revidert planforslag innenfor det samme planområdet fremlegges til ny behandling innen ett år skal det betales gebyr for det reviderte planforslaget. Gebyret fastsettes til 50% av ordinært gebyr.

2.8 Tilleggsgebyr - planfremstilling

Planer skal framstilles på ajourført kartverk og leveres som vektoriserte data i digital form, jf. pbl § 2- Planer som ikke er digitalisert, eller mangelfullt digitalisert etter gjeldende forskrift, belastes med kostnad for digital opptegning/oppretning. Kommunen skal gi melding om manglene til kunden før retting igangsettes og kunden skal gis anledning å foreta oppretning. I tilfelle rettingen blir gjennomført av kommunen, skal det settes opp en detaljert oversikt som viser hva som er rettet opp og tidsforbruket. Tilleggsgebyret beregnes etter medgått tid og timesats framgår av del 1 pkt. 1.4.

3. Prislister planarbeid

3.1 Forberedelse

- Informasjonsmøte ang. kommunal plankrav/behandling 0,00 kr
- Pol. behandling planinitiativ + adm. Oppstartsmøte 9 437,00 kr
- Planer med konsekvensutredning og/eller planprogram 25 217,00 kr

3.2 Generelle behandlingsgebyr

(alle planer med unntak av mindre reg. endringer) 28 426 kr

3.3 Arealgebyr

- For arealer tom. 5000 m² 18 721,00 kr
- For arealer fom. 5.001 m² tom. 10.000 m² 29 954,00 kr
- For arealer fom. 10.001 m² tom. 15.000 m² 39 353,00 kr
- For arealer fom. 15.001 m² tom. 20.000 m² 44 931,00 kr
- For arealer over 20.000 m² betales et tillegg for hvert påbegynt arealintervall på 1.000 m² 1 207,00 kr

3.4 Tilleggsgebyr

- Tilleggsgebyr kan kreves når forslagsstiller fremmer endringsforslag underveis Tilleggsgebyr pr. time (kr. 850): min kr. 6 608 / maks kr. 26 430)
- Tilleggsgebyr – digital opptegning/oppretning av planforslaget (timesats jfr. del 1 pkt. 1.5) Tilleggsgebyr pr. time (kr.850): min kr. 6 608 / maks kr. 26 430)
- Disp. fra reguleringsplankrav for ny bebyggelse (inkl. høring, behandling i planutvalg) 8 558,00 kr

3.5 Mindre reguleringsendringer (engangsbeløp)

- For mindre kommuneplanendringer og mindre reguleringsendringer av plankart eller bestemmelse 14 901,00 kr

4. Behandling byggesak deling, forurensing osv.

4.1 Beregningsgrunnlag

Bruksareal (BRA) beregnes etter beskrivelsen i byggeteknisk forskrift krav til byggverk § 5-4. I tillegg til byggesaksgebyret fastsettes gebyrer for annen tjeneste knyttet til søknad slik det fremgår av regulativet.

4.2 Dekning av utgifter til andre myndigheter m.m.

Søker/tiltakshaver skal dekke alle utgiftene til saksbehandling hos sektormyndigheter mv., herunder befarings/avklaring i forhold til kulturminneloven, nødvendig teknisk rapport, som for eksempel geotekniske grunnundersøkelser og andre analyser.

4.3 Reduksjon i gebyr

Dersom kommunen overskrider fastsatt saksbehandlingsfrist, skal gebyr reduseres jf, forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker.

4.4 Gebyr ved avslag/trekking

Dersom en søknad om tillatelse til tiltak fører til avslag, skal det betales fullt gebyr i.h.h.t regulativet for vedkommende tiltak.

Dersom det innen seks måneder etter avslag fremmes ny eller revidert søknad om samme eller tilsvarende tiltak, reduseres nytt gebyr med 50 % av det gebyret som ble betalt ved første gangs behandling. Dersom en byggesøknad trekkes etter tillatelsen til tiltaket er gitt eller ved bortfall av tillatelse i.h.h.t pbl. § 21-9, reduseres ikke gebyr.

4.5 Ulovlig byggearbeid

For tiltak som utføres i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningslovgivningen, herunder tiltak som utføres i strid med ramme- og/eller igangsettingstillatelse, kan det ilegges et behandlingsgebyr for merarbeid iht. timesatser og minimum kr. 3 837,-. Ved avholdt befarings betales fast gebyr kr 2 022,- pr befarings. I tillegg betales reiseutgifter. Gebyret skal belastes den ansvarlige. Det forhøyde gebyret skal dekke kommunens gjennomsnittlige merutgifter ved behandling av ulovlighetsaker. Gebyr ihht. Pkt. 5.9 kommer I tillegg til evt. Ulovlighetsgebyr etter pbl.

4.6 Sakkyndig bistand

Der kommunen leier inn sakkyndig bistand for kontroll, uttalelser og/eller vurderinger i henhold til lov-, forskriftskrav ol. Settes gebyr lik kostnad for bistand.

5. Gebyrer byggesak, på- og utslipp, m.fl. som krever søknad og tillatelse etter pbl. § 20-1

5.1 Gebyr for behandling av søknad om boliger og fritidsboliger

For søknadspliktige tiltak som omfattes av § 21-7 2. ledd, der tiltak er i samsvar med bestemmelser gitt i medhold av lov, og det ikke foreligger merknader fra naboer eller gjenboere, og det ikke er behov for innhenting av samtykke fra andre myndigheter settes gebyret til samlet sum av aktuelt antall boliger:

Tiltak	Gebyrer fra og med 01.01.2022	Gebyrer fra og med 01.01.2023	Endring
Enebolig/hytte	11 200	11 614	3,70 %
Pris for den andre boenhet, uansett størrelse	5 600	6 160	10 %
Pris per boenhet fra og med nr. 3 og oppover	4 200	4 620	10 %
Pr. enhet hybel og campinghytter (som ikke er selvstendig boenhet)	2 800	3 360	20 %

For andre tiltak som ikke faller under disse typer tiltak se pkt. 5.2 – 5.8

Dersom søknaden om tiltaket er i strid med bestemmelser gitt i eller med medhold av lov og forskrift vil det lagt til tilleggsgebyr for dispensasjonsbehandling. Se punkt 5.11

5.2 Andre nybygg, tilbygg og påbygg.

Gjelder for:

- Forretningsbygg, hoteller, garasje m.m.
- samt tilbygg/påbygg uten ekstra boenhet
- Tilbygg, påbygg eller ved kombinasjonsbygg som inneholder boligdel gjelder 5.1 på boligdel og 5.2 på annet areal.

Bruksareal (BRA) Søknadspliktige Tiltak i m ²	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.	Endring
0-50 m ²	2 800	3 500	25 %
51-150	7 000	7 259	3,70 %
151 - 300	9 800	10 163	3,70 %
300 – 600	16 800	17 422	3,70 %
600 – 1000	28 000	29 036	3,70 %
Pr. påbegynte 50	1 400	1 452	3,70 %

5.3 Alminnelig driftsbygning i landbruk som forestås av tiltakshaver på inntil 1.000 m²

Størrelse	Pris 2022	Pris 2023	Endring
0 – 1.000 m ²	6 300 kr	6 533 kr	3,70 %
Over 1000m ² (50% av sats pr påbegynt 50m ²)		726 kr	

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

5.4 Søknad om rammetillatelse og igangsettingstillatelse

Ved behandling av rammetillatelse vil 100 % av tilhørende gebyr utstedes.

5.5 Bruksendring pbl. § 20-1 d)

	Sats fra 01.01.2022	Sats fra 01.01.2023	%
Bruksendring uten byggemessige endringer	2 800	2 904	3,70%
Dersom endringer gir økt bruksareal eller økt antall boenheter	Beregnes etter pkt. 5.1 og/eller 5.2	Beregnes etter pkt. 5.1 og/eller 5.2	

5.6 Rivning av konstruksjoner pbl. § 20-1 e)

Bruksareal (BRA) Søknadsplichtige tiltak	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.
Minsteavgift	4 200	4 200
$100 \text{ m}^2 \leq \text{BRA} \leq 600 \text{ m}^2$	6 467	6 467
$\text{BRA} > 600 \text{ m}^2$	10 130	10 130

5.7 Søknadsplichtige tiltak etter pbl. § 20-1 og § 20-2 som ikke kan måles etter bruksareal

	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.
Mindre fasadeendringer som innsetting av nytt vindu, ny dør, o.l inntil 15 m ² fasadeplate	3 375	3 500
Fasadeendringer inntil 100 m ² fasadeflate		4 710
Fasadeendring ved fasadeflate større enn 100 m ²		7 835
Konstruksjon og anlegg inkl kai og flytebrygger tk 1		8 030
Konstruksjon og anlegg inkl kai og flytebrygger tk 2		17 950
Vann- og avløpsledninger, traselengde ≤ 5 km	11 256	11 672
Vann- og avløpsledninger, traselengde > 5 km	16 884	17 509
Avløpsanlegg svart vann	5 464	5 666
Avløpsanlegg grå vann		4 200

For andre tiltak som byggetekniske installasjoner, vesentlig terrenginngrep og liknede gjelder:

	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.
For behandling etter § 20-2	4 502	4 669
For behandling etter pbl. § 20-1 tiltaksklasse 1	11 256	11 256
For behandling etter pbl. § 20-1 tiltaksklasse 2	16 884	17 509
For behandling etter pbl. § 20-1 tiltaksklasse 3	28 141	29 182

For tiltak som ikke finnes i regulativet fastsettes gebyr etter medgått tid eller sammenlignbart tiltak. Minstesats 2.800 kr

5.8 Endring av tillatelse før tiltaket tas i bruk:

- Søknad om endring av tillatelse før brukstillatelse/ferdigattest gis 3 500 kr
- Dersom endringen øker bruksareal eller øker antall boenheter pkt. 5.1/5.2
- Søknad om bruksendring 4 080 kr

5.9 Gebyrer for ulovlige tiltak:

- Oppfølgingsarbeid i forbindelse med tilsyn som avdekker feil eller mangler i henholdt til tillatelse gitt i medhold av bestemmelser eller hjemmel i pbl. Fastsettes gebyr etter medgått tid ihht. Timesats: 881 minstegebyr: 3 839.
- Tilsynssaker med innleid sakkyndig kompetanse: belastet gebyr ihht kommunens faktiske utgifter ifm dette.
- Ulovlighetsgebyr jf. Pbl. 32 (i tillegg til behandlingsgebyr): byggesaksforskrifter § 16

5.10 Utslippstillatelse og kontrollgebyr

- Søknad om utslippstillatelse mindre enn 15 PE 4 646 kr
- Søknad om utslippstillatelse over 15 PE 9 000 kr
- For ny/fornytt utslippstillatelsen pga. økt kapasitet
Av eksisterende anlegg skal beregnes etter 4 646 kr
- Oppgradering av eksisterende anlegg innenfor
Godkjent anleggskapasitet beregnes 0 kr
- Kontrollgebyr 2 831 kr

5.11 Dispensasjonsbehandling

	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.
Dispensasjon fra plan, lov eller forskrift	4 480	4 646
Tilleggsgebyr for dispensasjon fra arealdel, reguleringsplan inkl. Høring	7 070	7 332
Tilleggsgebyr for flere dispensasjoner i samme sak	7 420	7 695
Tilleggsgebyr for dispensasjon fra krav om utarbeidelse av reguleringsplan	15 680	16 260

5.12 Ramme, IGT, midl. Brukstillatelse/ ferdigattest

- Rammetillatelse
- Hver igangsettingstillatelse 5 800 kr
- Søknad om midlertidig brukstillatelse 2 000 kr
- Søknad om ferdigattest mer enn 2 år etter at det er gitt midl. brukstillatelse 2 790 kr
- Søknad om ferdigattest mer enn 10 år etter at det er gitt midl. brukstillatelse 2 000 kr

6. Delingsaker

6.1 Gebyrer for behandling av delingssaker

	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.
Fradeling ihht. til reguleringsplan	3 588	3 721
Fradeling av flere tomter i samme vedak i henhold til plan.	5 638	5 847
Fradeling av andre typer arealer (ikke regulert som selvstendig tomt) i samsvar med godkjent plan	3 588	3 721
Fradeling og innløsning uten høring med dispensasjon for eksisterende feste og punktfestetomter hvor grensene er fastsatt/oppmålt tidligere (saker etter 1980)	4 177	4 332
Fradeling og innløsning med begrenset høring og dispensasjon for eksisterende feste- og punktfestetomter hvor grensene ikke er fastsatt/oppmålt tidligere (saker før 1980)	4 119	4 271

6.2 Tilleggsgebyr for dispensasjoner i delingssaker

	Sats fra 01.01.2022 Kr.	Sats fra 01.01.2023 Kr.
Tilleggsgebyr for behandling etter jordloven	2 050	2 126
Dispensasjon fra plan, lov eller forskrift	3 280	4 646
Tilleggsgebyr for dispensasjon fra arealdel, reguleringsplan inkl. Høring	5 176	7 332
Tilleggsgebyr for flere dispensasjoner i samme sak	5 433	7 695
Tilleggsgebyr for dispensasjon fra krav om utarbeidelse av reguleringsplan	11 480	16 260

7. Natur og landbruk

7.1 Konesjonsbehandling og deling

For jordlov og konsesjon følges til enhver tid maksimalsats som denne fremgår av forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker § 12.

- Behandling av konsesjonssøknader kr 5 185.
- Behandling om fradeling jf. Jordloven § 12, kr 2 126.

7.2 Fellingsavgift

Fellingsavgiften følger maksimal sats for fellingsavgift som satt av Miljødirektoratet til enhver tid.

8. Gebyrer etter eierseksjonsloven

Vedlagt følger oversikten over gebyrsatsene for arbeid etter eierseksjonsloven, jfr. Eierseksjonsloven § 15.

Rettsgebyret fastsettes årlig av Stortinget. Opplysninger om størrelse på beløpet kan fås ved henvendelser til Sørreisa kommune eller til Nord-Troms tingrett. I tillegg til gebyrsatsene skal det betales et tinglysningsgebyr. Tinglysningsgebyret tilbakebetales dersom seksjoneringstillatelse ikke blir gitt.

Gebyret kreves inn etterskuddsvis når oversikt over de totale kostnadene foreligger.

	Beløp i kr
1. Behandling av søknad om seksjonering	
1.1 Seksjonering, behandlingsgebyr uten befarung	
Til og med 6 seksjoner	7 515
Fra og med 7 seksjoner og oppover	8 585
1.2 Seksjonering, behandlingsgebyr, med befarung	
Til og med 6 seksjoner	9 655
Fra og med 7 seksjoner og oppover	10 730
1.3 reseksjonering, behandlingsgebyr, uten befarung	
Til og med 6 seksjoner	8 585
Fra og med 7 seksjoner og oppover	9 655
1.4 reseksjonering, behandlingsgebyr, med befarung	
Til og med 6 seksjoner	10 730
Fra og med 7 seksjoner og oppover	11 800
2 Oppmåling av uteareal på eierseksjon	
2.1 Oppmålingsgebyr	Se «gebyrer etter matrikkelloven» pkt 5.1.4
3 avslag på søknad om seksjonering	
3.1 Avslag	1 042 kr
4 Endringer etter at saka er tatt under behandling (forhold som skyldes rekvirent)	
4.1 Trukket sak	1 042 kr
4.2 Vesentlige endringer i premisene	1 042 kr
5 Sletting eller oppheving av seksjoner	
5.1 Sletting/oppheving av seksjon(er)	1 042 kr
6 Gebyrer for matrikkelbrev	
6.1 utsteding av matrikkelbrev i forbindelse ned arbeid etter eierseksjonsloven Jfr. Eierseksjonslova § 18	Se «gebyrregulativ etter matrikkelloven» pkt. 5.11

Kommunen kan i særlige tilfeller og etter egne vurderinger kreve inn gebyret forskuddsvis

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

9. Anleggsvirksomhet

Gravesøknad	876 kr
Arbeidsvarslingsplan	876 kr

10. Eiendomsopplysninger

Eiendomsinformasjon/meglerpakke:	3 040 kr
Matrikkelbrev mindre enn 9 sider:	175 kr
Matrikkelbrev fra 10 sider:	350 kr
Endring i pris på matrikkelbrev reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen	

Gebyrregulativ 2023
for forvaltningsoppgaver etter
Matrikelloven
Samt lokale forskrifter etter tilhørende
forskrifters § 18

Kommunestyrets vedtak

Kunngjort i Norsk Lovtidend 11.02.2009, FOR 2010.01.28 nr. 120 og 121.

Innholdsfortegnelse

1	Forord	3
2	Lokal forskrift etter matrikkelforskriftens §18	3
3	Hjemmelsgrunnlaget	4
3.1.1	Offentlige gebyr og betaling for matrikelopplysninger	4
3.1.2	Gebyr for arbeid etter matrikkelloven	4
3.2	Bakgrunn for gebyrene	5
3.3	Prinsipper som gjelder ved fastsettelse av gebyrsatser	5
4	Generelle bestemmelser	5
4.1	Betalingsplikt	5
4.2	Hvilket regulativ skal brukes	5
4.3	Betalingstidspunkt	6
4.4	Urimelig gebyr	6
4.5	Fritak for gebyr	6
4.6	Klage	6
4.7	Avbrutt arbeid	6
4.8	Endring av regulativet eller gebyrsatsene	7
4.9	Gebyr til statlige etater	7
4.10	Timepris	7
5	Gebyrer	8-10

2 Forord

Kommunen har hjemmel i Lov 2005-06-17 nr 101: Lov om eiendomsregistrering (matrikkeloven) § 32 til selv å fastsette gebyrregulativ. Det vil si at gebyrregulativet må vedtas av kommunestyret selv.

Denne vedtaksmyndigheten kan ikke delegeres.

Gjennom dette skal kommunen skaffe seg kostnadsdekning for arbeid etter loven. Matrikkeloven har økt krav til dokumentasjon i tilknytning til oppmålingsforretning, klarlegging av rettigheter med videre. Heretter er det ikke bare grenselinjer som skal være i fokus men også rettigheter.

KS står ansvarlig for utgivelse av denne gebyrmaal. KS har derimot ikke funnet det riktig å utarbeide veiledende gebyrsatser, idet satsene må fastsettes på grunnlag av kostnadene med arbeid etter matrikkeloven i den enkelte kommune.

Kommunen kan vedta lokal forskrift vedta at frister gitt i forskriftens §18 ikke skal løpe i en bestemt periode om vinteren.

Tekst som er kopiert fra matrikkeloven eller forskriftene til denne er satt i kursiv.

3 Lokal forskrift etter matrikkelforskriftens § 18

LOKAL FORSKRIFT ETTER MATRIKKELFORSKRIFTENS §18 (3) 3. SETNING

Matrikkelforskriften inneholder bestemmelser om tidsfrister. Maksimal behandlingstid for kommunen fra det foreligger et vedtak til matrikelbrevet skal foreligge, er generelt satt til 16 uker. Ved overskridelse av denne fristen skal kommunen tilbakebetale deler av gebyret.

Forskriften er fastsatt av Sørreisa kommunestyre 28.01.2010 i sak 3/10, med hjemmel i forskrift 26. juni 2009 nr. 864 om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) § 18 tredje ledd.

A Formål

Hensikten med forskriften er å utsette fristen for gjennomføring av oppmålingsforretning i vinterhalvåret.

B Utsatt tidsfrist for gjennomføring av oppmålingsforretning

Tidsfristen som er fastsatt i matrikkelforskriften § 18 første ledd løper ikke i perioden 1. november til 1. mai.

I de deler av kommunen hvor nødvendige atkomstveger er vinterstengt etter 1. mai, løper ikke tidsfristen før vegene er åpnet etter vinterstenging.

C Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft samme dato som den er kunngjort i Norsk Lovtidend.

3. Hjemmelsgrunnlaget

Matrikkelloven §§30, 32 med tilhørende forskrift §§16 og 17 hjemler gebyrfastsetting etter matrikkelloven.

3.1.1 § 32 Offentlige gebyr og betaling for matrikkelopplysninger

Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.

Det kan krevjast betaling for opplysningar frå matrikkelen. Det kan ikkje takast gebyr eller anna betaling for innsyn i matrikkelen ved personleg frammøte hos lokal eller sentral matrikkelstyresmakt.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om gebyr og om betaling for opplysningar frå matrikkelen, under dette reglar om fordeling av slike inntekter mellom kommunen og staten.

3.1.2 Gebyr for arbeid etter matrikkelloven

I matrikkelforskriften § 16 står det:

1. *Gebyr for arbeid etter matrikkelloven skal betales etter de regler og satser som **gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen**. Kommunen kan i tillegg kreve dekket nødvendige tinglysningsgebyr og eventuell dokumentavgift.*
2. *Kommunen skal ikke kreve gebyr for:*
 - a) *sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter,*
 - b) *fastsetting av samlet fast eiendom,*
 - c) *fastsetting av adresse,*
 - d) *føring av opplysninger i matrikkelen i andre saker uten oppmålingsforretning med unntak av saker etter matrikkelloven § 19.*
3. *Kommunen skal heller ikke kreve gebyr etter matrikkelloven for oppretting eller endring av eierseksjon, jf. eierseksjonsloven § 7 femte ledd. Kommunen kan likevel ta gebyr for oppmålingsforretning ved **oppretting av eierseksjon som omfatter uteareal, eller ved nytt eller endret uteareal til eksisterende eierseksjon**.*
4. *Kommunen kan i alle saker ta et særskilt gebyr pr. utstedt matrikkelbrev. Statens kartverk fastsetter maksimalsatsen for dette gebyret.*
5. *Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis. Dersom kommunen oversitter fristen for oppmålingsforretning eller matrikkelføring, skal gebyret avkortes etter reglene i §§ 18 og 19. Avkortningen gjelder ikke gebyr for utstedt matrikkelbrev, jf. fjerde ledd. Dersom kommunen krever forskuddsbetaling, skal avkortet gebyr tilbakebetales så snart fristene er oversittet.*

3.2 Bakgrunn for gebyrene

I premissene for matrikkelloven er det sagt at kommunene skal få dekket sine kostnader i forbindelse med loven i form av gebyrer.

Det skal være ett samlet gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring.

For myndighetsoppgaver skal det generelt ikke kreves merverdiavgift. Alle oppgavene spesifisert i matrikkellovens kap.5 og 6 er myndighetsoppgaver, og derfor fritatt for merverdiavgift. Jfr. Merverdiavgiftslovens §5b, første ledd nr 7.

3.3 Prinsipper som gjelder ved fastsettelse av gebyrsatser

Kommunen kan maksimalt ha gebyrsatser som gir full kostnadsdekning. På grunn av årlige variasjoner i sakstilgangen og kostnadsvariasjoner mellom enkeltsakene, vil en kommune, som krever full kostnadsdekning, enkelte år kunne ha "overskudd", andre år "underskudd" i regnskapet for saksområdet, uten at gebyrsatsene derved er i strid med lovens begrensning. Dersom kommunen krever full kostnadsdekning, må den sørge for gebyrsatser som gir balanse over noen år (3 - 5 år).

Medfører utviklingen økte kvalitetskrav til tjenestene, som medfører økte kostnader, eller økt kommunalt kostnadsnivå, kan kommunen øke gebyrsatsene. Motsatt skal forhold som senker kostnadsnivået, medføre reduserte gebyrsatser tilsvarende kostnadsreduksjonene der kommunen har et gebyrnivå som gir full kostnadsdekning.

4. Generelle bestemmelser

4.1 Betalingsplikt

Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet. Gebyrkravet rettes mot rekvirent hvis ikke annet er skriftlig avtalt.

Saksgebyrer etter matrikkelloven skal betales selv om saken ikke blir fullført, men etter en redusert gebyrsats.

Dersom rekvirent av forskjellige årsaker har betalt for mye i gebyr, skal kommunen så snart forholdet er klarlagt, tilbakebetale for mye betalt gebyr. Det kan ikke kreves rentetillegg for mye betalt gebyr.

4.2 Hvilket regulativ skal brukes

Gebyrene for arbeider etter matrikkelloven skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en fullstendig rekvisisjon.

4.3 Betalingstidspunkt, betalingsbestemmelser

Som hovedregel skal gebyr betales etterskuddsvis jfr § 16 i Matrikkelforskriften. Imidlertid åpner 5. ledd for at kommunen kan kreve gebyr innbetalt på forskudd etter gitte forutsetninger.

Gebyrene betales til Sørreisa kommune etter regningsoppgave fra oppmålingsmyndigheten.
Eventuelle tinglysingsgebyr vil komme i tillegg til gebyrene.
Utgifter til merkemateriell er innbakt i gebyrene.

4.4 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

4.5 Fritak for gebyr

Når særlige grunner tilsier det, kan kommunen etter kommunalt fastsatte retningslinjer helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak.

“Særlige grunner” kan være tiltaksorientert eller tiltakshaverorientert. Eksempel på en tiltaksorientert sak er:

Melding/søknad som gjelder et fredet eller verneverdig kulturminne.

Eksempel på tiltakshaverorientert forhold er:

Tiltakshavers betalingsevne eller samfunnsfunksjon f.eks. en humanitær- eller idretts-, bygdelags-, grendelagsorganisasjon.

4.6 Klage

Enkeltvedtak etter dette regulativet kan påklages. Fylkesmannen er klageinstans.

Klage på gebyrfastsettelse eller søknad om helt eller delvis fritak for å betale gebyr, medfører ikke utsettelse av betalingsfrist.

Det er ikke adgang til å klage på kommunestyrets vedtak om gebyrregulativ.

Ved klage skal forvaltningslovens regelverk følges. Klagefristen er 3 uker.

Jfr: Matrikkellovens § 46.

4.7 Avbrutt arbeid

Når en rekvirent forårsaker at kommunens arbeid må avbrytes eller avsluttes før det er fullført, skal det betales en andel av tilhørende gebyr tilsvarende det arbeidet kommunen har eller må utføre.

4.8 Endring av regulativet eller gebyrsatsene

Endringer av gebyrregulativet vedtas av kommunestyret, normalt i forbindelse med kommunestyrets behandling av økonomiplan og budsjett for kommende år.

Som vedlegg til gebyrregulativet skal det vedlegges en selvkostkalkyle. Denne skal etterkalkuleres ved regnskapsavslutning påfølgende år.

Gebyret reguleres i samsvar med Statens Kartverks indeks for kart- og oppmålingsarbeider, hvor indekstallet for september måned legges til grunn. De regulerte prisene gjøres gjeldende fra 1. januar påfølgende år.

4.9 Gebyr til statlige etater

Der kommunen skal kreve inn gebyrer til statlige etater som f.eks tinglysingsgebyr og dokumentavgift for saker etter dette regulativet, skal utskrivning og innkreving av statlige og kommunale gebyrer skje samordnet.

Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten.

4.10 Timepris

Timekostnadene skal dekke både de direkte og de indirekte kostnadene. Satsene skal således dekke: brutto lønnskostnader, forbruksmateriell, reisekostnader + forholdsvis del av utstys- og inventarkostnader, kontorutgifter, renhold, lys, varme og husleie, opplærings-, utviklings-, fraværs- og administrasjonskostnader + andel av sentraladministrasjonens kostnader som vedkommer aktuell(e) arbeidstaker(e) og aktuelt arbeid.

For gebyrarbeidet og for kunden er det tjenlig med kjent, fast og avrundet timepris. For oppmåling bør kommunen ha et minstegebyr, for det vil alltid være en del "faste" kostnader i forbindelse med målearbeidene. (tilrettelegging)

Timeprisen for arbeider etter matrikkelloven settes til kr. 890,-

5. Gebyrer

Gebyrer for arbeider etter matrikkeloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

5.1 Oppretting av matrikkelenhet

5.1.2 Oppretting av grunneiendom og festegrund

areal fra 0 – 500 m ²	kr	10 379,-
areal fra 501 – 1000 m ²	kr	15 557,-
areal fra 1001 – 1500 m ²	kr	18 073,-
areal fra 1501 – 2000 m ²	kr	19 738,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	Kr	1 812,-

5.1.3 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

areal fra 0 – 500 m ²	kr	9 711,-
areal fra 501 – 2000 m ²	kr	19 648,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	Kr	1 812,-

5.1.4 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon		
areal fra 0 – 50 m ²	kr	5 603,-
areal fra 51 – 250 m ²	kr	8 407,-
areal fra 251 – 2000 m ²	kr	11 229,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	Kr	838,-

5.1.5 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr som for oppretting av grunneiendom.		
volum fra 0 – 2000 m ³	kr	21 047,-
volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³ .	kr	1 128,-

5.1.6 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. Timeprisen er kr. 864,-

5.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Gebyr som for opprettelse av matrikkelenhet kr. 4 204,-
I tillegg kommer tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning i samsvar med 5.1.2, 5.1.3, 5.1.5 og 5.1.6.

5.2.2 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 5.1 og 5.2

5.3 Grensejustering

5.3.2 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 250 m ²	kr	4 204,-
areal fra 251 – 500 m ²	kr	6 996,-

5.3.3 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

volum fra 0 – 250 m ³	kr	10 527,-
volum fra 251 – 1000 m ³	kr	11 926,-

5.4 Arealoverføring

5.4.2 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

Gebyret settes tilsvarende pkt 5.1.2 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, med et tillegg på 25%.

Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

volum fra 0 – 250 m ³	kr	13 337,-
volum fra 251 – 500 m ³	kr	16 843,-
volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	kr	3 580,-

5.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil 2 punkter	kr	2 804,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr	702,-

5.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter	kr	5 632,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr	2 102,-
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.		
Timepris: kr. 864,-		

5.7 Privat grenseavtale

For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde	kr	2 804,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde	kr	702,-

Billigste alternativ for rekvirent velges.

Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid.

Timepris: kr. 864,-

5.8 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

5.9 Betalingstidspunkt

Gebyret skal kreves inn etterskuddsvis.

5.10 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

5.11 Utstedelse av matrikelbrev

Matrikelbrev inntil 10 sider kr 175,-

Matrikelbrev over 10 sider kr 350,-

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

5.12 Indeksregulering

Med unntak for punkt 5.11, der satsene bestemmes av Statens Kartverk, reguleres gebyrregulativet hvert år i samsvar med Statens Kartverks indeks for kart- og oppmålingsarbeider.

Det endrede gebyrregulativet kunngjøres på tilfredsstillende måte.

Sørreisa kommune

HAVNEREGULATIV 2023

PRISER OG VILKÅR FOR SØRREISA KOMMUNE

Sørreisa kommune

Innhold

INNLEDNING	42
1.1 Bakgrunn	42
1.2 Hjemmel.....	42
1.3 Definisjoner	42
1.4 Kontaktinformasjon	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2. PLIKTER OG BETALINGSBESTEMMELSER	42
2.1 Opplysningsplikt.....	42
2.2 Meldeplikt.....	42
2.3 Regulering av satser, rabatter.....	43
2.4 Betalingsplikt.....	43
2.5 Merverdiavgift	43
2.6 Ansvar for betaling.....	43
2.7 Beregning av kaivederlag og anløpsavgift	43
3. HAVNETJENESTER	44
3.1 Melding om anløp, bestilling av kaiplass og tjeneste	44
3.2 Vann og strøm.....	44
3.3 Fortøyningstjeneste	45
3.4 Terminalvederlag	45
3.5 Saksbehandlingsgebyr.....	45
4. VEDERLAG	45
4.1 Kaivederlag.....	45
4.2 Anløpsavgift	45
4.3 Kaivederlag og Anløpsavgift.....	46
4.4 Varevederlag	46
4.5 Varer henliggende på kaiene	47
4.6 ISPS-Vederlag	47
4.7 Vederlag for leie av fast båtplass for næringsfartøy, fritidsfartøy og fiskefartøy ved kommunens liggekai/ flytekai i Djupvågen.....	47
5. ANDRE TJENESTER OG VEDERLAG	48
5.1 Utleie (korttidsleie av areal).....	48
6. INFORMASJON	49
6.1 Melding om farlig last	49

Innledning

1.1 Bakgrunn

Sørreisa Kommune har som formål å utføre havne- og havnerelaterte tjenester. Våre kaiområder er sikret iht. ISPS krav (International Ship and Port Facility Security Code).

1.2 Hjemmel

Retningslinjer for prisfastsetting for Sørreisa Kommunes havner er hjemlet i lov av 17.april 2009 nr. 19 om havner og farvann.

Vederlag og anløpsavgift skal bringe til veie de inntekter Sørreisa Kommune trenger til administrasjon, drift, vedlikehold og nødvendig utbygging av anlegg, installasjoner m.v.

1.3 Definisjoner

Havneregulativets definisjoner:

- Fartøy:
Flytende innretning som kan brukes som transportmiddel, fremkomstmiddel, løfteinnretning, oppholdssted, produksjonssted eller lagersted

- Havn:
Områder som er til bruk for fartøy for følgende:
 - lasting eller lossing av gods eller transport av passasjerer
 - som ledd i sjøtransport eller annen næringsvirksomhet,
 - ved behov for landings- og liggeplasser mv. i forbindelse med utøvelse av fiskeri- og havbruksnæring,
 - ved behov for oppankrings- eller liggeplasser eller lignende.

- Administrasjon:
 - Havnene administreres av Teknisk enhet i Sørreisa Kommune.

- Havnevakt:
 - Ansvarlig vakthavende ved Teknisk enhet i Sørreisa Kommune

1.4 Kontaktinformasjon

- Administrasjon Sørreisa kommune telefon 77 87 50 00
- Havnevakt telefon 99 20 48 52

2. PLIKTER OG BETALINGSBESTEMMELSER

2.1 Opplysningsplikt

Havnens kunder og private kaieiere plikter å gi administrasjonen de opplysninger som er nødvendige for å beregne og innkreve vederlag og anløpsavgift Jfr. forskrift av 17.08.1989 nr. 819.

2.2 Meldeplikt

Det er meldeplikt til Sørreisa Kommunes havnevakt når fartøy ankommer og forlater Sørreisa Kommune sitt sjøområde.

2.3 Regulering av satser, rabatter

Vederlag og anløpsavgift gjelder i budsjettåret, og skal ikke forhøyes i perioden med mindre det oppstår vesentlige endrede forhold. Administrasjonen kan fastsette rabattordninger.

2.4 Betalingsplikt

For inndrivelse av gebyr, avgift og panterett, vises det til § 55 og § 56 i havne- og farvannsloven.

Manglende vederlag innkreves etter privatrettslige regler. Administrasjonen fakturerer vederlag, gebyr, avgifter etc. månedlig.

2.5 Merverdiavgift

Alle priser er i norske kroner (NOK), og er eksklusiv merverdiavgift, 25%, med mindre annet er oppgitt. Merverdiavgiften reguleres til en hver tid etter lov om merverdiavgift med forskrift. Unntatt her er varer og tjenester for utenlandske skip. Fritaket er nærmere avgrenset i merverdiavgifts forskriften §§ 6-30-1 til 6-30-3, som har bestemmelser om hhv. hvilke varer som omfattes av fritaket, hvilke tjenester som omfattes, og bestemmelser om registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

2.6 Ansvar for betaling

For anløpsavgift og vederlag som gjelder skipet, er reder ansvarlig for betalingen.

For varevederlag er rederi/skipper ansvarlig for utgående og mottaker ansvarlig for inngående forsendelse. Avsender er ansvarlig for betaling og lagring av varer og arealvederlag, for overliggende varer, dersom ikke annet fremgår av konnossementet/transportdokumenter.

For personell og kjøretøy som krever adgangsbevis for ISPS-området, svarer arbeidsgiver og kjøretøyeier for vederlaget. Administrasjonen kan kreve at betaling foreligger før det gis adgang til området.

2.7 Beregning av kaivederlag og farvannsavgift

Kaivederlag og farvannsavgift beregnes på grunnlag av fartøyets brutto tonnasje "BRT" i henhold til den internasjonale konvensjon om måling av fartøyer av 23. Juni 1969. De differensieres ut i fra forskjellige fartøytyper.

For fartøy som ikke er målt eller har gyldig målebrev fastsetter driftsleder havn fartøyets tonnasje etter skjønn.

Ved tildeling av plass til fartøy mindre enn 20 meter ved Sørreisa kommunes flytebrygger, beregnes vederlaget på grunnlag av fartøyets lengde.

Vederlag svares pr. påbegynt døgn liggetid, regnet fra fartøyet legger til og inntil det går fra kai. Del av døgn på 6 timer eller mindre regnes for halvt døgn. Det skal minimum svares vederlag for ett døgn. Fartøy som unnlater å melde fra til administrasjonen når de forlater havnen betaler for ett ekstra døgn.

Fartøy som fortøyer på utsiden av annet fartøy ved kommunal kai, skal betale fullt vederlag.

For fartøy som må forhale fra kai for å gi plass til annet fartøy, og deretter legger til kai igjen, regnes liggetiden som om fartøyet hele tiden har ligget ved kai.

Liggetiden for fartøy og konstruksjoner, som ankres opp på åpen red, regnes fra det tidspunkt

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

oppankring er fullført på anvist oppankringssted. Skifter et fartøy fra en offentlig kaiplass til en annen, uten i mellomtiden å ha vært utenfor kommunens sjøområdes grenser, blir liggetiden å beregne som om fartøyet hadde ligget ved kai uten avbrytelse.

3. HAVNETJENESTER

3.1 Melding om anløp, bestilling av kaiplass og tjeneste

Forespørsel og bestilling av kaiplass og tjenester i Sørreisa kommunes havner rettes til Sørreisa kommune v/ driftsleder havn senest 24 timer før ankomst. Bestilling av kaiplass skal inneholde følgende informasjon:

- forrige havn
- neste havn
- skipets sikringsnivå
- oppgave over vare som skal lastes/losses og kunde for avgift, vederlag og gebyr.

Sørreisa kommune kan også kreve informasjon utover dette.

Alle fartøy med bruttotonnasje på 300 eller mer som skal anløpe kaier innenfor Sørreisa kommunes sjøområde skal avgi melding ved anløp til havn. Det er unntak for fartøy:

- under militær kommando
- offentlige fartøy som brukes til ikke kommersielle formål og fiskefartøy
- fritidsfartøy eller historiske fartøy som er under 45 meter.
- Det vil si at fiskefartøy, fritidsfartøy og historiske fartøy som er på 300 BT eller mer, og som er 45 meter eller mer, skal avgi melding.

Meldingen skal inneholde følgende informasjon:

- identifikasjon av fartøyet (navn, kallesignal, IMO-identifikasjon eller MMSI-nummer),
- bestemmelseshavn,
- samlet antall personer om bord,
- fartøyets bruttotonnasje,
- fartøyets lengde,
- godsmengde,
- lastemengde,
- forventet tidspunkt for ankomst til bestemmelseshavnen, og forventet tidspunkt for avgang fra denne.

Melding skal gis minst 24 timer før ankomst til bestemmelseshavnen. Hvis reisen er på under 24 timer, kan meldingen gis senest når fartøyet avgår fra den foregående havn. For fartøy som ikke vet ankomsthavnen før, skal meldingen gis så snart denne er kjent. Dette vil typisk kunne gjelde fiskefartøy. Forespørsel og bestilling av kaiplass og tjenester i Sørreisa kommunes havner rettes til Sørreisa kommune v/ driftsleder havn senest 24 timer før ankomst.

Sørreisa kommune anviser kaiplass. Selv om et fartøy er fortoydd må det til enhver tid kunne forhale eller gå fra kai etter pålegg fra Sørreisa kommune v/driftsleder.

3.2 Vann og strøm

Kaier hvor det er tilgang til vann og strøm skal det betales etter gjeldende satser for reelt forbruk.

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

- For fylling av vann betales kr 40,- pr. tonn + mva. Minstepris som for 10 tonn kr 400,- + mva.
- Fartøyer som får strøm fra land betaler gebyr etter gjeldene satser for strømsavgift i kommunen. For tilkobling/levering av strøm i ordinær arbeidstid, påløper vederlag for inntil 1 time arbeid kr 600,-.

3.3 Fortøyningsjeneste

Fartøy som anløper havn må selv besørge forsvarlig fortøying. I forbindelse med bestilling av kaiplass eller ankerplass kan nødvendig fortøyningsbistand bestilles. Tjenesten dekkes mot faktiske kostnader (tariffønn) pluss reisekostnader. For rutegående fartøy med faste anløpstider kan det inngås særskilt avtale om fortøyningsbistand.

3.4 Terminalvederlag

Varer som transporteres landverts, og som benytter havnens veger, arealer eller varelager til på-/avlastning eller omlasting, skal betale et vederlag etter samme satser og regler som bestemt for varevederlaget. Vederlaget skal oppkreves av Sørreisa kommune v/driftsleder havn. Dette gjelder også for varer som pålastes, avlastes eller omlastes på festede arealer.

3.5 Saksbehandlingsgebyr

Til dekning av Sørreisa kommunes kostnader knyttet til behandling av søknader som krever behandling etter Havne- og farvannsloven. Dette kan være søknad om fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, moloer, utfylling, utdyping, opplag på redan, ledninger, kabler og rør, lyskilder o.l. For gebyrer, se tabell.

Tiltak som krever politisk handling	3200,-
Tiltak som behandles administrativt, Søknad om opplag av fartøy	2000,-
Befaring (reisekostnader etter statens satser, kommer i tillegg)	1500,-

4. VEDERLAG

4.1 Kaivederlag

Kaivederlag beregnes etter fartøyets bruttotonnasje (BRT), og er fartøyets betaling for bruk av Sørreisa kommunes kaier- og fortøyningsinnretninger. Fartøy kan ligge til kai for den pris som til enhver tid er angitt i regulativet for offentlige kaier. Minimumssats for å ligge ved offentlige kaier er ment som en engangsavgift og gjelder for det enkelte unike fartøy.

Hvis et fartøy ligger ut over 24 timer og skifter fra en kaiplass til en annen, uten i mellomtiden å ha vært utenom havnevesenets sjøområde, blir timespris beregnet ut ifra gjeldende satser for kai vederlag ved hver enkelt kai. Se tabell 4.3

4.2 Farvannsavgift

Farvannsavgiften er vederlag for kommunens kostnader ved utøvelse av offentlig myndighet med hjemmel i lov om havner og farvann, samt kostnader for å legge til rette for sikkerhet og fremkommelighet i kommunenes sjøområde.

Farvannsavgift belastes fartøyer i avgiftsområdet både til private og offentlige kaier.

Farvannsavgift er fastsatt med hjemmel i lov 17. april 2009 nr.19 om havner og farvann og Samferdselsdepartementets forskrift 20. desember 2010 nr. 1762 om kommunenes beregning og innkreving av farvannsavgift og er regulert gjennom egen kommunal forskrift.

Se tabell 4.3.

Fiskefartøy inntil 15 meter lengde er fritatt for farvannsavgift.

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

Kaivederlag og Farvannsavgift

BRT	Kaivederlag pr døgn	Farvannsavgift pr anløp	Sum
→ 300 BRT	1,00	0,29	1,29
301 – 600 BRT	0,63	0,30	0,93
601 – 1200 BRT	0,47	0,31	0,78
1201 – 3000 BRT	0,47	0,32	0,79
3001 – 5000 BRT	0,47	0,32	0,79
5001 – 20.000 BRT	0,42	0,33	0,75
20.001 – 30.000 BRT	0,37	0,32	0,69
30.001 – 50.000 BRT	0,32	0,30	0,61
50.001 →	0,21	0,26	0,47

4.3 Vederlag for ankring på redan

Fartøy som ankrer på redan kr 600,- pr døgn.

4.4 Varevederlag

Varevederlag er betaling for varers bruk av kommunale kaier, samt areal og innretninger knyttet til disse. Alle varer som føres over kaifront, eller opplastes/losses av landverts transportmidler, på areal som disponeres av Sørreisa kommune, og ikke unntatt for vederlag i medhold av dette kapittel, skal ilegges varevederlag.

Vederlaget beregnes på grunnlag av varens brutto vekt i metriske tonn. Volumgods regnes om til vektenhet hvor 1 m³ ikke er mindre enn 0,5 tonn. Som volumgods regnes bare gods der opplysninger om varepartiets vekt eller varens egenvekt ikke finnes oppgitt i fraktbrev eller konnossement. Hvis slik opplysning finnes, legges denne til grunn for omregning til metriske tonn. All beregning av varevolum / -vekt baseres på bruttomål. Se tabell.

Vareslag	Pris kr/tonn
Stykk gods	Kr 35,-/tonn
Partilaster (bigbags, bygningsprodukter, papir og plast, jern/aluminium, salt i sekk, bygningsstein, betongelementer, olje-og oljeprodukter)	Kr 27,-/tonn
Bulkgods	
Bulkgods - grus/sand, singel, asfalt	Kr 23,-/tonn
Container	
10 fot	
20 – 25 fot	Kr 150,-
30 fot	Kr 200,-
40 fot	Kr 275,-
Spesialgods	Kr 350,-
Biler, campingvogner, småbåter, husmodul/ anleggsbrakke, alle under 6 m	
Biler, campingvogner, småbåter, husmodul/ anleggsbrakke, alle over 6 m	Kr 150,-/stk
	Kr 300,-/stk

Definisjoner:

Behandles i kommunestyret 15.12.22, sak X/2022

Stykkgoods er varer som er emballert, pallert eller stuert i containere, eller løst stuert, slik at det kan behandles som en enhet, unntak er big bags.

Bulk: Med bulk menes varer (tørr eller flytende) som er ueballert og løst stuert direkte i lasterom

Partilaster som losses og lastes som big bags og i tillegg andre spesifiserte partilaster som: bygningsprodukter, papir og plast, jern/aluminium

Gods med bare angitt kubikkmål regnes: 1 m³ = 0,5 tonn
Sand, grus, singel, sement og asfalt: 1 m³ = 1,5 tonn

4.5 Varer henliggende på kaiene

Varer som losses / lastes i fartøy, må ikke opplegges på kaiene slik at trafikken hindres. Havnevakta kan forlange disse varer flyttet til annet sted på kaien, når det av hensyn til trafikken finnes påkrevet.

Varer som henlegges på kaiene skal av vedkommende eier eller mottaker besørgeres fjernet snarest mulig og senest innen 48 timer. Er varene ikke fjernet innen denne tid, plikter vedkommende eier, mottaker eller ekspeditør å melde dette til havnevakta.

Blir varer med havnevaktas tillatelse liggende lenger enn 48 timer på kai, skal eieren, mottakeren eller vedkommendes ekspeditør eller kommisjonær betale for hvert døgn eller del av døgn etter følgende satser:

På åpen kai	Kr 4,21,- pr. m ²
-------------	------------------------------

Varer som ankommer må bringes bort hurtigst mulig. Varer som henlegges etter havnevaktas tillatelse kan ligge i 48 timer uten avgift.

Paller, containere, losse- og lasteredskaper regnes for varer, og skal betale samme vederlag som varer i opplag.

Henligger varer eller gjenstander uten havnevaktas tillatelse på kaiene lengre enn 48 timer eller lengre enn havnevakta på henvendelse har gitt tillatelse til, har vedkommende eier, mottaker eller ekspeditør plikt til å betale det dobbelte av den fastsatte vederlag.

Sørreisa kommunes havnevakt kan besørge varene bortkjørt på vedkommende eiers eller mottakers bekostning.

4.6 ISPS-Vederlag

For å forebygge og hindre terrorhandlinger og andre forsettlige ulovlige handlinger som kan skade havner, havneterminaler eller fartøy som anløper disse, er «International Ship and Port Facility Security Code» (ISPS) implementert i norsk nasjonal lovgivning gjennom FOR 2007-07-03-825, med hjemmel i tidligere havne- og farvannsløvs § 11a, videreført i Lov 17.april 2009 nr.. 19, jf. § 64, første ledd.

Fartøy og sjøgående innretninger som bruker kommunale kaianlegg som er ISPS-sikret, skal betale ISPS-vederlag. Dette gjelder også fartøy som ikke er ISPS-godkjent.

ISPS-vederlaget innkreves med 25% av kaivederlag ved godkjent ISPS kaianlegg.

4.7 Vederlag for leie av fast båt plass for næringsfartøy, fritidsfartøy og fiskefartøy ved kommunens liggekai/ flytekai i Djupvågen

4.7.1 Fartøy med største lengde opp til 15 meter.

Pris pr. år for fast liggeplass for fartøyer under 30 fot (9 meter) kr. 6.000,-

Pris pr. år for fast liggeplass for fartøyer mellom 30 – 50 fot (9 -15 meter) kr. 8.000,-

For sporadisk korttidsbruk betales en døgnpris på kr. 200,-

Bruk av vann og strøm betales i tillegg.

4.7.2 Fartøy med største lengde fra 15 meter.

Kaivederlag betales etter inngått individuell leieavtale.

5. ANDRE TJENESTER OG VEDERLAG

5.1 Utleie (korttidsleie av areal)

Beregningsgrunnlag for arealvederlag vil være det flate-areal som leies/avtales.

Avtale skal inngås før gods eller utstyr utplasseres. Gods og utstyr skal oppstilles innenfor avtalt areal. Vareeieren eller operatør skal rydde og rengjøre området etter bruk. Manglende rydding/rengjøring kan bli utført av Sørreisa kommune som vil belaste vareeier/operatør for kostnadene.

Korttidsleie gjelder normalt for inntil 4 uker. Utover det, eller om Sørreisa kommune krever det, skal det inngås ordinære leiekontrakter.

	Per døgn	Pr. uke ved lagring mer enn 6 dager	Pr måned ved lagring mer enn 3 uker
Leie av areal	Kr 5,00,- pr .m2	Kr 15,00,- pr. m2	Kr 50,00 pr. m2
Leia av areal mer enn 4 uker	Det må inngås ordinær leiekontrakt for leid areal.		

6. INFORMASJON

6.1 Melding om farlig last

Alle fartøy som har farlig eller forurensende last om bord skal avgi melding. Det er ingen nedre størrelsesgrense for når et fartøy skal avgi melding etter denne bestemmelsen. Hva som anses som farlig eller forurensende last er definert i meldepliktforskriften § 2 d) og e).

tillegg skal alle fartøy som har bunkers eller smøreolje til bruk om bord, med en bruttotonnasje på over 1000 avgi melding om farlig eller forurensende last.

Det er unntak for fartøy under militær kommando, offentlige fartøy som brukes til ikke kommersielle formål og fiskefartøy, fritidsfartøy eller historiske fartøy som er under 45 meter. Det vil si at fiskefartøy, fritidsfartøy og historiske fartøy som har lengde på 45 meter eller mer, og som har farlig eller forurensende last, skal avgi melding etter denne bestemmelsen.

I tillegg er det en mulighet for fartøy i rutefart å få unntak fra å rapportere.

Langsiktig modell investeringsbehov

2023 - 2032

Vedlegg til årsbudsjett 2023

Handlingsdel og økonomiplan

2023-2026

I årets arbeid med budsjett, handling og økonomiplan så har vi ønsket å presentere en langsiktig modell for å vise investeringsbehov, og hva dette vil si for driften i ett 10 års perspektiv.

Det som skjer rundt oss i verden har fått stor innvirkning på budsjettarbeidet i høst, både når det gjelder rammeoverføringer fra staten, endret behov for å ta imot flyktninger, lønns- og prisøkning samt store renteøkninger.

Kommunedirektørens forslag øk.plan	Økonomiplan					Prosjekt som ikke er innarbeidet					
Prosjektnavn/tiltak	2 023	2 024	2 025	2 026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Foreslått i Øk.plan perioden											
Kjøp av boliger fra Forsvaret	2 500 000										
Utviking av funksjonalitet i Fredlund bygg (forprosjekt)	1 000 000										
Snøscooter - feiing/tilsyn		230 000									
Ny tankbil brannvesen			3 800 000								
Klippeutstyr/batteri drift -frigjøringsverktøy			375 000								
Framsikt (5 moduler)	200 000	300 000									
Oppfølging av digitaliseringsstrategi - sak/arkiv	1 200 000										
Skifte ut gamle aksesspunkter	337 500	0	0								
Skifte ut gamle datmaskiner	1 375 000	895 000	895 000	895 000							
Nye legelokaler inkl oms.boliger	4 000 000	15 000 000	15 000 000								
Ventilasjon Brekka	437 500	0									
Vinduer, drenering, ventilasjon Kommunehus			500 000	5 000 000							
Ventilasjon leiligheter omsorgssenteret	1 250 000	0									
Vinduer Bølgen	100 000	0									
Investeringer i oppfølging av digitaliseringsstrategi	500 000	600 000	600 000								
Møblering sykehjemmet og hybler på loftet	553 500	0									
Amfi Kulturhus		1 500 000									
Ombygging innvendig brannstasjon		12 550 000									
Velfersteknologiske løsninger	300 000	200 000									
Bygging - Ny 1-10 skole i sentrum	115 225 000	0									
Inventar - ny 1-10 skole	10 000 000	0									
Selvkost:											
Renovering Skøvelven vannverk		6 000 000									
Generelt vann	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000		2 500 000		2 500 000		2 500 000	
Generelt avløp	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000		2 500 000		2 500 000		2 500 000	
Opprydding avløpsledninger Langhågen	5 000 000	0	0	0							
Renovering av vann- og avløpskummer (avløp)	500 000	500 000			500 000		500 000		500 000		500 000
Renovering av vann- og avløpskummer (vann)	500 000	500 000			500 000		500 000		500 000		500 000
Nye investeringer som ikke er innarbeidet											
Omsorgsboliger - økt behov pga demografiutvikling					1 000 000	25 000 000	25 000 000				
Tak sykehjem					3 500 000						
Ny svømmehall (inkl prosjektering)					3 000 000	75 000 000	75 000 000				
Generell oppgradering gamle bygg, kommunehus, veier					5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
To nye biler teknisk (nytt estimat, tidl vedtak 200 000)					500 000						
Tak kontor uteseksjonen (nytt estimat 600 000, tidl vedt 312 500)					600 000						
Aggregat sykehjem (nytt estimat 2 mill, vedtak på 1 mill)					2 000 000						
Digitalisering					300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Kirkebygg (ikke kartlagt omfang)											
Oppfølging helhetlig ROS (vedtak fra 2018 0,45 mill)											
Grillhytte Brekka Barnehage (ikke lagt inn estimat 150 000)											
Letter ombygging NAV kontorene (må kartlegge behov før pris)											
Brutto investeringer	145 978 500	43 275 000	26 170 000	10 895 000	16 900 000	110 300 000	106 300 000	10 300 000	6 300 000	10 300 000	6 300 000
Reduksjon mva	27 597 000	6 255 000	4 234 000	1 179 000	4 225 000	27 575 000	26 575 000	2 575 000	1 575 000	2 575 000	1 575 000
Netto investering = lånebehov	118 381 500	37 020 000	21 936 000	9 716 000	12 675 000	82 725 000	79 725 000	7 725 000	4 725 000	7 725 000	4 725 000

Tabell: Langsiktig investeringsplan 2023-2032

KLP og Kommunalbanken				Prognose øk.plan				Prognose 10 års plan inkl øk.plan					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Lånegjeld 31.12 *	301 061 406	359 341 785	459 983 667	563 227 279	581 821 711	584 356 359	574 178 765	566 609 368	627 526 037	682 779 591	664 599 538	591 445 437	483 146 687
Renter*	6 227 226	4 967 716	10 000 000	18 300 000	23 700 000	23 800 000	23 200 000	22 500 000	23 150 000	26 000 000	27 700 000	26 590 000	20 160 000
Betalt minimumsavdrag	12 191 324	13 209 028	15 100 000	15 700 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000
Sum renter og avdrag	18 418 550	18 176 744	25 100 000	34 000 000	39 700 000	39 800 000	39 200 000	38 500 000	39 150 000	42 000 000	43 700 000	42 590 000	36 160 000
Sum endring drift		-241 806	6 923 256	8 900 000	5 700 000	100 000	-600 000	-700 000	650 000	2 850 000	1 700 000	-1 110 000	-6 430 000
*Husbanklån er holdt utenfor													

Tabell: Oversikt over lånegjeld, renter og minimumsavdrag som påvirker drift i perioden 2023-2032

Utvalg: Hovedutvalg for Plan og miljø

Møtested: Kommunehuset - Møterom 2

Dato: 17.11.2022

Tidspunkt: 09:00 - 11:30

Til stede:

Navn	Funksjon	Medl.	Varamedlem for
Paul Christian Dahlø	Leder	AP	
Vigdis Martinsen	Nestleder	AP	
Ole Edvin Langaune	Medlem	SP	
Geir Larsen	Medlem	SAML	

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Grete Nybakk Vaeng	konsulent
Frank Steinar Nielsen	enhetsleder

Merknad i møte:

Per Mattis Oskal møtte ikke.

Underskrift:

Paul Christian Dahlø

Grete Nybakk Vaeng

Hovedutvalg for Plan og miljø's behandling av sak 42/2022 Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026 i møte den 17.11.2022:

Forslag

Paul Christian Dahlø

Omforent forslag:

Hovedutvalg for Plan og miljø tar Budsjettsak 2023 til orientering, med følgende kommentarer:

Hovedutvalg for Plan og miljø tar Budsjettsak 2023 til orientering, med følgende kommentarer:

1. Til avsnitt 5 Tiltak for Bolig og stedsutvikling; I samsvar med planstrategien må Trafikksikkerhetsplan og Miljøplan medtas i prioriteringene. Det må også følges opp en plan for vedlikehold og oppgradering av veger og bruer. Hovedutvalg for Plan og miljø vil følge opp dette, også med forslag om akseltrykk/vektbegrensning i teleløsningen.
2. Hovedutvalg for Plan og miljø er svært bekymret over at det ikke er satt av ekstra midler til oppgradering og vedlikehold av veger. Hovedutvalg for Plan og miljø viser til sine flere tidligere vedtak om lånefinansiering og oppgradering av veger.
3. Det er svært beklagelig at det heller ikke er satt av ekstra midler til vedlikehold bygg. Det som er satt av til tak sykehjem og vinduer mv i kommunehuset skulle ikke vært skjøvet ut i tid.

Behandling

Enstemmig som omforent forslag:

Vedtak

Hovedutvalg for Plan og miljø's innstilling, enstemmig:

Hovedutvalg for Plan og miljø tar Budsjettsak 2023 til orientering, med følgende kommentarer:

1. Til avsnitt 5 Tiltak for Bolig og stedsutvikling; I samsvar med planstrategien må Trafikksikkerhetsplan og Miljøplan medtas i prioriteringene. Det må også følges opp en plan for vedlikehold og oppgradering av veger og bruer. Hovedutvalg for Plan og miljø vil følge opp dette, også med forslag om akseltrykk/vektbegrensning i teleløsningen.
2. Hovedutvalg for Plan og miljø er svært bekymret over at det ikke er satt av ekstra midler til oppgradering og vedlikehold av veger. Hovedutvalg for Plan og miljø viser til sine flere tidligere vedtak om lånefinansiering og oppgradering av veger.
3. Det er svært beklagelig at det heller ikke er satt av ekstra midler til vedlikehold bygg. Det som er satt av til tak sykehjem og vinduer mv i kommunehuset skulle ikke vært skjøvet ut i tid.

Utvalg: Hovedutvalg for Levekår
Møtested: Kommunehuset - Møterom 2
Dato: 15.11.2022
Tidspunkt: 09:00 - 14:30

Til stede:

Navn	Funksjon	Medl.	Varamedlem for
Kim Vegard Johansen	Leder	H	
Ana Myrlund	Nestleder	AP	
Otto Skogheim	Medlem	AP	
Beathe Hoel	Medlem	SV	

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Grete Nybakk Vaeng	konsulent
Ann Kristin Evenstad	kommunalsjef
Truls Meyer	kommunalsjef

Merknad i møte:

Underskrift:

Kim Vegard Johansen

Grete Nybakk Vaeng

Hovedutvalg for Levekårs behandling av sak 51/2022 Budsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026 i møte den 15.11.2022:

Forslag

Behandling

Kommunedirektøren orienterte og besvarte spørsmål.

Omforent forslag tilleggspunkt 12 og 13:

Avsatte midler på kr 100.000,- til VR-briller og minnebok omdisponeres til kompetansehevingstiltak innen helse for 2023.

Videreføring av hverdagsglede finansieres ved redusert avsetning til disposisjonsfond i 2023 på kr 270.000,-.

Vedtak

Enstemmig som kommunedirektørens innstilling, med tillegg pkt. 12 og 13.:

1.Økonomiplandokumentet vedtas slik det foreligger. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2023. De økonomiske oversiktene vedtas som en del av budsjettet.

2.Kommunedirektøren legger fram et saldert forslag til budsjett for hele økonomiplanperioden.

3.Årsbudsjett/økonomiplan vedtas i henhold til bevilgningsoversikt drift 2023-2026.

4.Fordeling netto rammer vedtas i henhold til bevilgningsoversikt netto drift 2023-2026.

5.Netto låneopptak for nye investeringer vedtas etter følgende tabell:

2023	2024	2025	2026
118 381 500	37 020 000	21936 000	9 716 000

6.Kommunestyret vedtar å ta opp lån for videre utlån – startlån – med kr 15,0 mill. i 2023

7.Sørreisa kommunestyre vedtar kommunedirektørens skisserte forslag til måltall for:

- Netto driftsresultat
- Driftsreserver (fond)
- Gjeldsgrad

8.Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere inn refusjon sykkelønn mot motposter for 2023 og innarbeide dette i obligatoriske budsjettskjemaer.

9.Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp likviditetslån/kassakreditt eller tilsvarende for Sørreisa kommunes trekkrettigheter for 2023. Rammen settes til inntil 20 mill.kr.

10.Lønnpott er avsatt ihht. lønnsvekst i kommunal deflator. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.

11.Ordførerens godtgjørelse settes i henhold til vedtatt reglement.

12. Avsatte midler på kr 100.000,- til VR-briller og minnebok omdisponeres til kompetansehevingstiltak innen helse for 2023.
13. Videreføring av hverdagsglede finansieres ved redusert avsetning til disposisjonsfond i 2023 på kr 270.000,-.

Dyrøy kommune

Den lærende kommune

Arkiv: 033
Saksmappe: 2019/721
Saksbehandler: Karl Johan Olsen
Dato: 10.11.2022

Saksframlegg

Nye legekontorer i sentrum i kombinasjon med omsorgsboliger

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	11/22	30.11.2022

Vedlegg

- 1 Legekontorer omsorgsboliger
- 2 Protokollutdrag Nye legekontorer i sentrum i kombinasjon med omsorgsboliger

Rådmannens innstilling:

Kort sammendrag

Saksopplysninger

Se vedlegg.

Administrasjonens vurdering

Arkiv:
G20

Arkivsaksnr:
2021/473-25

Saksbehandler:
Ann Kristin Evenstad

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Hovedutvalg for Levekår	
	Formannskapet	
	Eldrerådet	
	Kommunestyret	

Nye legekontorer i sentrum i kombinasjon med omsorgsboliger

Kommunedirektørens innstilling

1. Kommunestyret vedtar å gå videre med konseptet nybygg for legekontorer i kombinasjon med omsorgsboliger. Nybygget skal plasseres i Sykehjemsveien 17 og skal erstatte eksisterende kommunal bygningsmasse her.
2. Utredning av alternative tiltak, som frittstående nybygg for kun legekontor og mulighet for leie av lokaler, gjennomføres ikke.

Kort sammendrag

Det skal planlegges for nybygg til legekontorer. I kommunestyrets behandling av i juni, ble det skissert 3 ulike alternativ for utredning. Alternativene som ønskes utredet er omfattende.

Kommuneorganisasjonens økonomiske og personellmessige kapasitet er begrenset og det er derfor ønskelig at kommunestyret kan gjøre noen prinsipielle avgjørelser allerede nå, slik at utredningen kan spisses mer i forhold til bestillingen.

Hovedskille på de ulike alternativene er om det samtidig med planlegging av nybygg legekontor, også skal planlegges for bygging av nye omsorgsboliger eller ikke.

Kommunedirektøren legger nå fram en sak hvor det legges opp til at kommunestyret tar stilling til veien videre i forhold til hva konseptet skal inneholde.

Saksutredning

Bakgrunn for saken og kommunedirektørens valg av tilnærming

Det er et behov for større arealer til legekontor, og kommunestyret har i gjeldende økonomiplan vedtatt investeringskostnader på totalt 30 millioner til nye legekontor fordelt på årene 2023 og 2024. Valg av løsning for nye lokaliteter har vært politisk behandlet tidligere i 2022, senest i kommunestyrets juni-møte (sak 64/2022).

Kommunestyrets vedtak i saken ble slik:

- «Planleggingen av ombygging til nye legekontorer i kommunehuset stanses.
Kommunedirektøren bes utrede videre tre alternativer for nybygg legekontorer:
- a) Frittstående nybygg i sentrum
 - b) Nybygg i sentrum i kombinasjon med nye omsorgsboliger
Utredningen må inkludere forslag til plassering av bygget i Sørreisa sentrum.
 - c) Mulighet for leie av lokaler til legekontor i sentrum.

Omfattende utredningsarbeid knyttet til alle de 3 ulike alternativene er svært ressurs- og kostnadskrevende. Kommunedirektøren har derfor valgt å tilnærme seg gjeldende vedtak i 2 steg.

1. Første steg vil være å gjøre en grov-utredning for mulighetsrom og økonomiske effekter rundt et nybygg med eller uten omsorgsboliger. Med bakgrunn i denne legges det fram en sak for kommunestyret hvor det legges opp til at det skal gjøres et valg om man skal bygge et legekontor med eller uten omsorgsboliger
Valget som kommunestyret gjør i forhold til om omsorgsboliger skal tas inn i nybygg-konseptet, vil være førende for den videre prosessen.
2. Andre steg vil avgjøres av valget som gjøres i første steg. Her tenkes 2 alternativer for veien videre:
 - I. Hvis omsorgsboliger skal inngå i nybygg-konseptet vil det være naturlig å gå videre med dette konseptet -og det vurderes som unødvendig å gjøre videre utredning av løsninger som omhandler kun legekontor.
 - II. Hvis omsorgsboliger ikke skal inngå i nybygg-konseptet, vil det være unødvendig å utrede en løsning videre –og man går da videre med å utrede løsninger for nybygg både i kommunal- og privat regi.

Om behovet for omsorgsboliger

Framskrivning av folketallet i Sørreisa viser at gruppa over 75 år vil øke med rundt 30% de neste 15 årene, med særlig vekst i gruppa over 90 år. Vi vet at høy levealder normalt medfører økt sykdomsbyrde i befolkninga. Med en slik økning i de eldste aldersgruppene i Sørreisa, må det forventes at flere vil ha behov for et botilbud med høy tilgang på helse og omsorgstjenester. Sørreisa kommune har lav sykehjemsdekning for personer over 80 år, med en dekningsgrad som ligger under dekningsgraden både for landet og for Troms og Finnmark fylke. Sørreisa kommune bør derfor ha en aktiv holdning til å bygge boliger som er tilpasset det utfordringsbildet vi står foran. For Sørreisa kommune er det viktig å øke kapasiteten på funksjonelle omsorgsboliger, som er tilrettelagt for å ivareta personer med de største og mest omfattende omsorgsbehova, gjennom hele døgnet.

Valg av tomt

For å sikre en effektiv drift og samordningseffekter med øvrige omsorgstjeneste, er det avgjørende at nye omsorgsboliger for denne mest omsorgstrengende brukergruppen, samlokaliseres og knyttes sammen med kommunes eksisterende heldøgns omsorgstjenester. En slik løsning kan realiseres ved at kommunen bygger på egen tomt på området nedenfor dagens omsorgssenter. For nærmere beskrivelse av det valgte tomteområde se eget notat *vedr. omsorgsboliger/legekontor i sentrum* (vedlegg 1).

Økonomi

Det er gjort en ny grov-beregning på kostander knyttet til kostnader ved bygging av legekontor i kombinasjon med omsorgsboliger. Kostnadskalkylen framkommer i notatet *vedr. omsorgsboliger/legekontor i sentrum* (vedlegg 1). Her beskrives også hvilke økonomiske besparelser man kan hente ut, ved å velge å bygge legekontor og omsorgsboliger i kombinasjon.

Kalkylen tar høyde for de totale anleggskostnadene ved bygging, samt kostnader til prosjektering.

Kostnader til inventar er ikke regnet på og hensyntatt i kostnadsestimatet. Dette vil komme i tillegg til estimert anleggskostnad for legekantoret, uansett valgt løsning.

I kalkylen vises det til at man vil kunne få investeringstilskudd til omsorgsboliger, gjennom husbanken. I regjeringens forslag til statsbudsjett er det ikke avsatt midler til nye tilsagn om nye investeringstilskudd i 2023. Hva som blir det endelige resultatet av dette blir klart i desember, når statsbudsjettet er ferdigbehandlet.

I Kommunedirektørens framlagte forslag til økonomiplan 2023- 2026 er forslag om nybygg for legekantorer i kombinasjon med omsorgsboliger, hensyntatt i tråd med kostnadskalkylen som framkommer i notatet *vedr. omsorgsboliger/legekantor i sentrum*. Investeringskostnadene er fordelt på årene 2023, 2024 og 2025.

Når forprosjektet er gjennomført, vil det legges fram sak for ny politisk behandling.

Vurdering

Det er allerede besluttet at kommunen har behov for å bygge nye legekantor. Før kommunedirektøren jobber videre med denne saken er det viktig å få avklart om det samtidig skal bygges nye omsorgsboliger i sammen lokalitet.

En slik avklaring på et tidlig tidspunkt vil spare kommunen både for kostnader og forbruk av kommunens svært begrensede kapasitet og kompetanse.

Sørreisa kommune forventes å få stor økning i befolkningen i de høyeste aldersgruppene. Ved høy alder øker også sannsynligheten for økt sykdomsbyrde i befolkningen.

Kommunen har lav sykehjemsdekning og har derfor behov for å bygge gode alternative boformer for de med aller størst omsorgsbehov. Dette behovet har Kommunedirektøren tidligere framskrevet og framskrivningen har vært politisk behandlet.

En kompetanse- og kostnadseffektiv løsning i forhold til tjenestelevering i omsorgsboliger til pasienter og brukere med størst omsorgsbehov, avhenger av at boligene har fysisk tilknytning til omsorgssenteret.

Et felles bygg for legekantor og omsorgsboliger vil kunne gi positive økonomiske synergieffekter, med tanke på investeringskostnader.

Kommunedirektørens vurdering med bakgrunn i disse faktorene, er at Sørreisa kommune bør gå videre med et konsept hvor både legekantor og omsorgsboliger inngår.

Vedlegg

- 1 Notat vedr. omsorgsboliger-legekantor i sentrum

Notat vedr. omsorgsboliger/legekantor i sentrum

Arealbehov for legekantor er ca. 600 m2 netto.

Velferdssentralen har er grunnareal tilsvarende dette arealbehovet.

Bygget er tidligere foreslått sanert (utgått teknisk levetid), men fundamentering synes å være meget god og kan derved brukes i forbindelse med et nytt bygg (ringmur ok)

En tenker seg legekantor på plan 1 og omsorgsleiligheter på plan 2.

Tomten er flat, har god opparbeidet adkomst med parkeringsareal/uteareal. Det ligger til rette for god universell utforming, noe som kan gi høyt investeringstilskudd fra husbanken.

Økonomiske besparelser ligger i å bruke eksisterende ferdig opparbeidet tomt, fundamentering (delvis), infrastruktur og felles etasjeskille legekantor/omsorgsboliger

Husbankens investeringstilskudd kan gis til nye omsorgsboliger som gir øket kapasitet (netto tilvekst)

Maksimalt tilskudd er 45% av maksimalt godkjent anleggskostnad. Tilskuddet kan bare gis til kommuner og kan ikke videretildeles.

Kostnadsestimat «tomt velferdssentralen»:

Legekantor på 1. plan 600 m2 nto. x 45 000	27 000 000
Fradrag besparelse opparbeiding tomt, fundamentering, infrastruktur, felles bygg	<u>4 000 000</u>
Sum anleggskostnad	23 000 000

Omsorgsboliger på 2. plan 10 leiligheter 55 m2 nto x 33 000 *	18 150 000
Fradrag antatt 40% <u>investeringstilskudd</u>	<u>7 260 000</u>
Sum anleggskostnad	10 890 000

(netto ca. 1, 1 mill. pr. leilighet)

Totale anleggskostnader legekantor/10 omsorgsboliger inkl. mva. 33 890 000

Sum anleggskostnader er 27 112 000 ved full mva. komp.

*snittkostnad legekantor 2022 er 45 000/m2 (oppjustert fra Holte kalkulasjon)

*snittkostnad bolig 2022 er 33 000/m2 («byggstart no.)

Anmerkning; m2 anleggskostnad for boligene i Stornesveien var 31 000

4.10.2022 Jan-Ivar Rokstad *prosjektleder*

Utvalg: Hovedutvalg for Levekår
Møtested: Kommunehuset - Møterom 2
Dato: 15.11.2022
Tidspunkt: 09:00 - 14:30

Til stede:

Navn	Funksjon	Medl.	Varamedlem for
Kim Vegard Johansen	Leder	H	
Ana Myrlund	Nestleder	AP	
Otto Skogheim	Medlem	AP	
Beathe Hoel	Medlem	SV	

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Grete Nybakk Vaeng	konsulent
Ann Kristin Evenstad	kommunalsjef
Truls Meyer	kommunalsjef

Merknad i møte:

Underskrift:

Thomas Normann Hansen

Grete Nybakk Vaeng

Hovedutvalg for Levekårs behandling av sak 40/2022 Nye legekontorer i sentrum i kombinasjon med omsorgsboliger i møte den 15.11.2022:

Forslag

Behandling

Kommunedirektøren besvarte spørsmål.

Vedtak

Levekårutvalgets innstilling til Formannskapet, enstemmig:

- 1.Kommunestyret vedtar å gå videre med konseptet nybygg for legekontorer i kombinasjon med omsorgsboliger. Nybygget skal plasseres i Sykehjemsveien 17 og skal erstatte eksisterende kommunal bygningsmasse her.
- 2.Utredning av alternative tiltak, som frittstående nybygg for kun legekantor og mulighet for leie av lokaler, gjennomføres ikke.